

ข้อมูลพื้นฐาน ด้านการเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดหนองคาย

2568

คณะทำงานข้อมูล
ด้านการเกษตรและสหกรณ์
จังหวัดหนองคาย

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดหนองคาย	1
1. ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัด	2
1.1 ลักษณะทางภูมิศาสตร์	2
1) ที่ตั้ง ขนาด พื้นที่	2
2) อาณาเขต	2
3) สภาพพื้นที่	3
1.2 ลักษณะภูมิอากาศ	4
1) ฤดูกาล	4
2) ข้อมูลปริมาณน้ำฝน	4
3) อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	5
1.3 ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ	5
1) ทรัพยากรดินและที่ดิน	5
2) ทรัพยากรน้ำและแหล่งน้ำธรรมชาติ	7
(1) ลุ่มน้ำที่สำคัญของจังหวัดหนองคาย	7
(2) แหล่งน้ำสาธารณะ	10
3) ทรัพยากรป่าไม้	10
2. ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัด	12
2.1 การแบ่งเขตการปกครอง	12
2.2 ข้อมูลประชากร	12
3. โครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค	13
3.1 การคมนาคมขนส่ง	13
3.2 ข้อมูลด้านกักกันของจังหวัดหนองคาย	13
4. ด้านเศรษฐกิจ	14
ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดหนองคาย	16
1. คริวเรือนเกษตรกรและพื้นที่การเกษตร	17
1.1 คริวเรือนเกษตรกร	17
1.2 การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร	18
1.3 ลักษณะดิน	19
1) ประเภทของดินที่มีปัญหาที่พบในจังหวัดหนองคาย	19
(1) ดินตื้นหรือดินลูกรัง	19
(2) พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน	20
(3) ดินเค็ม	20
(4) ดินทราย	20
2) การใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	21
3) พื้นที่เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ ของจังหวัดหนองคาย	24

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2. การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	25
2.1 การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	25
2.2 เป้าประสงค์	25
2.3 ประโยชน์ของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	25
2.4 ที่ดินที่นำมาปฏิรูปที่ดิน	26
1) ที่ของรัฐ	26
2) ที่ดินของเอกชน	26
2.5 เขตพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินจังหวัดหนองคาย	26
1) ที่ของรัฐ	28
2) ที่ดินเอกชน	30
2.6 การพัฒนาแหล่งน้ำในเขตปฏิรูปที่ดิน	30
1) สระน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	30
2) งานขุดลอกแหล่งน้ำในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดหนองคาย ปี 2534 – 2559	32
3. โครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล (คทช.)	33
3.1 กรอบการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน	33
1) นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ	33
2) นโยบายการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ	33
3.2 มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘	34
3.3 ที่ดินที่นำมาจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน ตามนโยบายรัฐบาล	34
3.4 การส่งเสริมอาชีพและการตลาด	35
3.6 การส่งเสริมการรวมกลุ่ม	37
3.7 ด้านการสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุน	38
3.8 การติดตามแผนการแนะนำส่งเสริมพัฒนาอาชีพและการตลาดตามกรอบตัวชี้วัด 6 ด้าน	38
4. ด้านระบบชลประทาน	33
4.1 โครงการชลประทานในเขตจังหวัดหนองคาย 3 โครงการ	41
4.2 แหล่งน้ำในเขตชลประทาน	41
1) โครงการประตูประบายน้ำขนาดใหญ่	41
2) โครงการประตูประบายน้ำขนาดกลาง	42
3) โครงการประตูประบายน้ำขนาดเล็ก	43
5. การจัดรูปที่ดินจังหวัดหนองคาย	44
6. แหล่งน้ำนอกเขตชลประทาน	46
6.1 บ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน 1,260 ลบ.ม.	46
6.2 สระน้ำตามโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ปี 2564	47
6.3 เทคโนโลยีการเกษตรในการจัดระบบน้ำ	47
7. สินค้าที่สำคัญของจังหวัดหนองคาย	48

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
7.1 ข้าว	49
7.2 ยางพารา	54
7.3 โคเนื้อ	56
7.4 สุกกร	58
7.5 ไข่ไก่	59
7.6 ปลานิลกระชัง	62
7.7 สับปะรด	66
7.8 ปาล์มน้ำมัน	68
7.9 มันสำปะหลัง	69
8. สินค้าเกษตรที่มีโอกาส	70
8.1 มะเขือเทศโรงงาน	70
8.2 ทูเรียน	71
8.3 เงาะ	72
8.4 กล้วยหอม	73
8.5 มะพร้าว	74
8.6 ปลาบึก	75
9. พื้นที่ปลูกพืชอาหารสัตว์	78
9.1 พันธุ์พืชอาหารสัตว์	78
1) หญ้าแพงโกล่า	78
2) หญ้ารูซี่	79
3) หญ้าเนเปียร์	79
10. การดำเนินงานด้านหม่อนไหม	81
11. ข้อมูลด้านสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร	82
11.1 สหกรณ์	82
1) การจัดลำดับขั้นของสหกรณ์	82
2) สถานะของสหกรณ์ในจังหวัดหนองคาย	83
3) การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์	84
11.2 กลุ่มเกษตรกร	85
1) กลุ่มเกษตรกรโดยกรมส่งเสริมการเกษตร	85
2) กลุ่มเกษตรกรโดยกรมส่งเสริมสหกรณ์	86
3) การดำเนินธุรกิจกลุ่มเกษตรกร	86
12. การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง	87
13. อาสาสมัครเกษตร	88
14. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)	89
14.1 ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก หนองคาย	89
14.2 14.2 ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เครือข่าย หนองคาย	93

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
15. การขับเคลื่อนงานแปลงใหญ่จังหวัดหนองคาย	100
16. ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	105
17. ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	107
18. มาตรฐานสินค้าเกษตร	108
19. โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ	109
20. สินค้าบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI : Geographical Indication)	110
20.1 กล้วยตากสังคม	110
20.2 สับปะรดศรีเชียงใหม่	110
20.3 ปลานิลกระชังแม่น้ำโขงหนองคาย	111
21. แหล่งจำหน่ายสินค้าเกษตร	112
21.1 ตลาดเกษตรกรจังหวัดหนองคาย	112
21.2 ตลาดสีเขียว	112
21.3 ตลาดประชารัฐเพื่อชุมชน (รทส.)	113
22. แหล่งแปรรูปสินค้าเกษตร	114
22.1 แหล่งแปรรูปสินค้าเกษตรด้านประมง	114
1) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านกองนาง	114
2) ปลาต้มหนุ่มหนองคาย	114
3) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรบ้านโคกป่าแฝง	114
4) กลุ่มแปรรูปสัตว์น้ำบ้านหาดสัง	115
5) กลุ่มแปลงใหญ่ปลาตะเพียนขาวศรีเชียงใหม่	115
6) กลุ่มปลาต้มบ้านดงหอ	115
7) กลุ่มแปรรูปสัตว์น้ำหนองผักไหม	115
8) กลุ่มแปรรูปสัตว์น้ำ	116
22.2 แหล่งแปรรูปสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์	116
22.3 แหล่งแปรรูปสินค้าเกษตรด้านพืช	117
22.4 แหล่งแปรรูปสินค้าเกษตรด้านยางพารา	119
22.5 แหล่งแปรรูปสินค้าเกษตรด้านหม่อนไหม	119
23 แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดหนองคาย	126
24 ข้อมูลด้านการนำเข้า - ส่งออกสินค้าเกษตร จังหวัดหนองคาย	127
24.1 การนำเข้า - ส่งออกสัตว์น้ำ	127
24.2 การนำเข้า - ส่งออกสัตว์/ซากสัตว์	130
24.3 การนำเข้า - ส่งออกพืช	132
25 การฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร และการจัดการหนี้เกษตรกร	135
25.1 ด้านการฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร	135
25.2 ด้านการจัดการหนี้ของเกษตรกร	137

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
26 การแก้ไขปัญหาน้ำท่วมและที่ดินให้แก่เกษตรกร	139
27 สภาเกษตรกรจังหวัดหนองคาย	140

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	ขนาดพื้นที่อำเภอ	2
ตารางที่ 2	ข้อมูลปริมาณน้ำฝนจังหวัดหนองคาย ปี 2558 – 2567	4
ตารางที่ 3	ปริมาณฝนสะสมรายเดือนจังหวัดหนองคาย ปี 2565 – 2567	5
ตารางที่ 4	อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์สูงสุด - ต่ำสุด ปี 2558 – 2567	5
ตารางที่ 5	ขนาดพื้นที่ 8 ลุ่มน้ำย่อยไหลผ่านจังหวัดหนองคาย	7
ตารางที่ 6	ข้อมูลแหล่งน้ำสาธารณะจังหวัดหนองคาย	10
ตารางที่ 7	เนื้อที่ป่าจังหวัดหนองคาย ปี 2564 - 2565	10
ตารางที่ 8	พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในท้องที่จังหวัดหนองคาย รวม 3 ป่า	10
ตารางที่ 9	ข้อมูลเขตการปกครองของจังหวัด	12
ตารางที่ 10	จำนวนประชากรของจังหวัด	12
ตารางที่ 11	ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดหนองคาย (GPP)	14
ตารางที่ 12	จำนวนครัวเรือนเกษตรกรจังหวัดหนองคาย ปี 2567	17
ตารางที่ 13	ข้อมูลด้านการเกษตรระดับจังหวัดหนองคาย ปี 2567/2568	18
ตารางที่ 14	พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินของจังหวัดหนองคาย	22
ตารางที่ 15	พื้นที่ชั้นความเหมาะสมในการปลูกพืชเศรษฐกิจจังหวัดหนองคาย	24
ตารางที่ 16	รายงานสรุปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ที่ดินของรัฐ)	28
ตารางที่ 17	รายงานสรุปที่ดินชุมชน ที่อยู่อาศัย (ที่ดินของรัฐ) จังหวัดหนองคาย	29
ตารางที่ 18	รายงานสรุปที่ดินเอกชน	30
ตารางที่ 19	งานขุดสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ในเขต ส.ป.ก.	30
ตารางที่ 20	งานขุดลอกแหล่งน้ำในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดหนองคาย	32
ตารางที่ 21	งานขุดลอกแหล่งน้ำในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดหนองคาย	35
ตารางที่ 22	ผลการดำเนินการแนะนำส่งเสริมพัฒนาอาชีพและตลาดฯ พ.ศ. 2567	36
ตารางที่ 23	การส่งเสริมการรวมกลุ่ม ปี 2567	37
ตารางที่ 24	กรอบตัวชี้วัด 6 ด้าน (ปี 2568)	38
ตารางที่ 25	ข้อมูลพื้นที่พัฒนาด้านชลประทาน	40
ตารางที่ 26	โครงการประตุระบายน้ำขนาดใหญ่	41
ตารางที่ 27	โครงการประตุระบายน้ำขนาดกลาง	42
ตารางที่ 28	โครงการประตุระบายน้ำขนาดเล็ก	43
ตารางที่ 29	ข้อมูลพื้นที่ชลประทานจังหวัดหนองคาย ปี 2565 - 2567	43
ตารางที่ 30	ผลการดำเนินงานตามแผนงานการจัดรูปที่ดินจังหวัดหนองคาย	44
ตารางที่ 31	ผลการดำเนินงานตามแผนงานการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม	45
ตารางที่ 32	ผลการดำเนินงานขุดสระน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน 1,260 ลบ.ม.	46
ตารางที่ 33	ผลการดำเนินงานขุดสระน้ำตามโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ปี 2564	47
ตารางที่ 34	เทคโนโลยีระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์จังหวัดหนองคาย ปี 2565	47
ตารางที่ 35	สินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดหนองคาย ปีการผลิต 2567/68	48

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 36	ข้อมูลข้าวนาปีจังหวัดหนองคาย ปี 2567/2568	49
ตารางที่ 37	ข้อมูลข้าวนาปีจังหวัดหนองคายปี 2567/68 แยกรายอำเภอ	50
ตารางที่ 38	ข้อมูลการปลูกข้าวนาปี 3 ปีการผลิต	50
ตารางที่ 39	ข้อมูลการปลูกข้าวนาปรัง 3 ปีการผลิต	50
ตารางที่ 40	แหล่งรับซื้อข้าวในพื้นที่ และนอกพื้นที่จังหวัดหนองคาย	51
ตารางที่ 41	การจัดการผลผลิตข้าวนาปี	51
ตารางที่ 42	ศูนย์ข้าวชุมชนที่ขึ้นทะเบียนกับกรมการข้าว ปี 2560-2567 หนองคาย	52
ตารางที่ 43	ข้อมูลพื้นที่ปลูกยางพาราจังหวัดหนองคาย ปี 2567/68	54
ตารางที่ 44	ต้นทุนการผลิตยางพาราปี 2567	55
ตารางที่ 45	จำนวนโคเนื้อและจำนวนเกษตรกรแยกรายอำเภอ พ.ศ. 2564 - 2568	56
ตารางที่ 46	จำนวนเกษตรกรและสุกรฟาร์มมาตรฐานจังหวัดหนองคาย ปี 2568	58
ตารางที่ 47	ข้อมูลไก่ไข่และผลผลิตไข่ไก่ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย ปี พ.ศ. 2564-2567	59
ตารางที่ 48	ข้อมูลราคาไข่ไก่คละหน้าฟาร์ม บาท/ฟอง ปี 2564 - 2568	61
ตารางที่ 49	ครัวเรือนผู้เลี้ยงปลานิลเพศผู้ในกระชังแม่น้ำโขง	63
ตารางที่ 50	ข้อมูลการเปรียบเทียบการเลี้ยงปลานิลในกระชังแม่น้ำโขง ปี 2567	64
ตารางที่ 51	ต้นทุนการผลิตปลานิลในกระชังในแม่น้ำโขงจังหวัดหนองคาย/รุ่น/กระชัง	64
ตารางที่ 52	ปริมาณผลผลิตและมูลค่าปลานิลกระชัง/ปี	65
ตารางที่ 53	ข้อมูลการผลิตสับปะรดจังหวัดหนองคาย ปี 2558 - 2567	66
ตารางที่ 54	ข้อมูลการผลิตสับปะรดรายอำเภอ ปี 2567	66
ตารางที่ 55	ต้นทุนการผลิตสับปะรดต่อ ๑ ไร่	67
ตารางที่ 56	เนื้อที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมัน จังหวัดหนองคาย ปี 2567	68
ตารางที่ 57	เนื้อที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมัน จังหวัดหนองคาย ปี 2560 - 2567	68
ตารางที่ 58	เนื้อที่เพาะปลูกมันสำปะหลัง จังหวัดหนองคาย ปี 2567	69
ตารางที่ 59	เนื้อที่เพาะปลูกมันสำปะหลัง จังหวัดหนองคาย ปี 2560 - 2567	69
ตารางที่ 60	ปริมาณผลผลิตมะเขือเทศโรงงาน ปีการผลิต 2564 - 2567	70
ตารางที่ 61	ต้นทุนการปลูกมะเขือเทศโรงงาน (ต่อไร่)	70
ตารางที่ 62	เนื้อที่เพาะปลูกทุเรียนจังหวัดหนองคาย ปีการผลิต 2567	71
ตารางที่ 63	เนื้อที่เพาะปลูกทุเรียนจังหวัดหนองคาย ปี 2560 - 2567	71
ตารางที่ 64	เนื้อที่เพาะปลูกเงาะจังหวัดหนองคาย ปีการผลิต 2567	72
ตารางที่ 65	เนื้อที่เพาะปลูกเงาะจังหวัดหนองคาย ปี 2560 - 2567	72
ตารางที่ 66	เนื้อที่เพาะปลูกกล้วยหอมจังหวัดหนองคาย ปี 2567	73
ตารางที่ 67	เนื้อที่เพาะปลูกกล้วยหอมจังหวัดหนองคาย ปี 2560 - 2567	73
ตารางที่ 68	เนื้อที่เพาะปลูกมะพร้าว จังหวัดหนองคาย ปีการผลิต 2567	74
ตารางที่ 69	เนื้อที่เพาะปลูกมะพร้าว จังหวัดหนองคาย ปี 2560 - 2567	74
ตารางที่ 70	ราคาลูกปลาบึก ตามประกาศกรมประมง เรื่อง กำหนดราคาจำหน่ายพันธุ์ สัตว์น้ำ	75

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 71	ข้อมูลพื้นที่เลี้ยงปลาบึกจังหวัดหนองคาย ปี 2567	75
ตารางที่ 72	ต้นทุนการเลี้ยงปลาบึกในบ่อดิน	76
ตารางที่ 73	ข้อมูลเปรียบเทียบต้นทุนการเลี้ยงปลาบึกในบ่อดิน	76
ตารางที่ 74	ข้อมูลเปรียบเทียบปริมาณโอเมก้า 3 ชนิด DHA ในปลาบึกกับปลาทะเลหลายชนิด	77
ตารางที่ 75	พื้นที่ปลูกพืชอาหารสัตว์จังหวัดหนองคาย ปี 2568	80
ตารางที่ 76	กลุ่มทอผ้าไหมในจังหวัดหนองคาย และผู้ผลิตผ้าไหมตรานกยูงพระราชทานหนองคาย	81
ตารางที่ 77	จำนวนสหกรณ์ และสมาชิกสหกรณ์ ปี 2567	82
ตารางที่ 78	จำนวนสหกรณ์ (Active) และจำนวนสมาชิกสหกรณ์ ปี 2567	82
ตารางที่ 79	ผลการจัดระดับชั้นความเข้มแข็งสหกรณ์จำแนกตามประเภท	83
ตารางที่ 80	สรุปสถานะของสหกรณ์ในจังหวัดหนองคาย ปี 2564 – 2567	83
ตารางที่ 81	สรุปสถานะของสหกรณ์ในจังหวัดหนองคาย ปี 2567	84
ตารางที่ 82	การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์	84
ตารางที่ 83	ข้อมูลระบบองค์กรเกษตรกร (3ก) จำแนกตามประเภทกลุ่ม ปี พ.ศ. 2567	85
ตารางที่ 84	จำนวนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่อนุมัติการจดทะเบียน ปี 2567	85
ตารางที่ 85	ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร จังหวัดหนองคาย ปี พ.ศ. 2567	86
ตารางที่ 86	ผลการจัดระดับชั้นกลุ่มเกษตรกรจำแนกตามประเภท (สถานะดำเนินธุรกิจ)	86
ตารางที่ 87	การดำเนินธุรกิจของกลุ่มเกษตรกร ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2567 (สถานะดำเนินธุรกิจ)	86
ตารางที่ 88	จำนวนเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) และเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) จังหวัดหนองคาย ปี 2557 - 2567	87
ตารางที่ 89	จำนวนอาสาสมัครเกษตรของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดหนองคาย ปี 2567	88
ตารางที่ 90	ข้อมูลศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก จังหวัดหนองคาย	89
ตารางที่ 91	ข้อมูลศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เครือข่าย ปี 2565-2567	93
ตารางที่ 92	สรุปข้อมูลแปลงใหญ่จังหวัดหนองคาย ปี 2559 - 2567	100
ตารางที่ 93	สรุปจำนวนข้อมูลแปลงใหญ่จังหวัดหนองคาย (ปี 2559 – 2567)	100
ตารางที่ 94	ข้อมูลแปลงใหญ่จังหวัดหนองคาย	101
ตารางที่ 95	ข้อมูลศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนจังหวัดหนองคาย	105
ตารางที่ 96	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	107
ตารางที่ 97	ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร GAP ปี 2567	108
ตารางที่ 98	ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์ปี 2567	108

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 99	จำนวนทะเบียนสัตว์ภายใต้โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ จังหวัดหนองคาย ปี 2568	109
ตารางที่ 100	ข้อมูลผลิตภัณฑ์แปรรูปกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านกองนาง	114
ตารางที่ 101	ข้อมูลผลิตภัณฑ์แปรรูปกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรบ้านโคกป่าฝาง	114
ตารางที่ 102	ข้อมูลผลิตภัณฑ์แปรรูปกลุ่มแปรรูปสัตว์น้ำบ้านหาดสัง	115
ตารางที่ 103	ข้อมูลผลิตภัณฑ์แปรรูปกลุ่มปลาสามบ้านดงหอ	115
ตารางที่ 104	ข้อมูลโรงแปรรูปเนื้อสัตว์ (โรงฆ่าสัตว์) จังหวัดหนองคาย	116
ตารางที่ 105	ข้อมูลแหล่งแปรรูปผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ จังหวัดหนองคาย	116
ตารางที่ 106	ข้อมูลแหล่งแปรรูปสินค้าเกษตรด้านพืช จังหวัดหนองคาย	117
ตารางที่ 107	ข้อมูลแหล่งแปรรูปสินค้าเกษตรด้านพืช ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดหนองคาย	118
ตารางที่ 108	ข้อมูลแหล่งแปรรูปยางพารา จังหวัดหนองคาย	119
ตารางที่ 109	ข้อมูลแหล่งผลิตผ้าไหมและแปรรูปด้านหม่อนไหม	119
ตารางที่ 110	ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดหนองคาย	126
ตารางที่ 111	มูลค่าการนำเข้า - ส่งออก สัตว์น้ำที่ผ่านศูนย์บริหารจัดการด้านตรวจประเมินเขต 2 จังหวัดหนองคาย ปี 2559 - 2567	127
ตารางที่ 112	สรุปข้อมูลส่งออกสัตว์น้ำเพื่อบริโภค (มีชีวิต และแช่เย็นแช่แข็ง) ปี 2567	128
ตารางที่ 113	สรุปข้อมูลส่งออกลูกพันธุ์สัตว์น้ำ ปี 2567	128
ตารางที่ 114	สรุปข้อมูลส่งออกผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำและปัจจัยการผลิต ปี 2567	129
ตารางที่ 115	สรุปจำนวนและมูลค่าสัตว์ ที่อนุญาตนำเข้าราชอาณาจักร ปี 2565-2567	130
ตารางที่ 116	สรุปจำนวนและมูลค่าซากสัตว์ ที่อนุญาตนำเข้าราชอาณาจักร ปี 2565 - 2567	130
ตารางที่ 117	สรุปจำนวนและมูลค่าสัตว์ ที่อนุญาตส่งออกนอกราชอาณาจักร ปี 2565 - 2567	130
ตารางที่ 118	สรุปจำนวนและมูลค่าซากสัตว์ ที่อนุญาตส่งออกนอกราชอาณาจักร ปี 2565 - 2567	131
ตารางที่ 119	มูลค่าการนำเข้า - ส่งออก สินค้าทางการเกษตร ณ ด่านตรวจพืชหนองคาย ปี 2558 - 2566	132
ตารางที่ 120	การส่งออกผัก และผลไม้ไทยไปจีน ผ่านทางรถไฟไทย-ลาว-จีน ปี 2567 ณ ด่านตรวจพืชหนองคาย	133
ตารางที่ 121	การนำเข้าผัก และผลไม้จากจีน ผ่านทางรถไฟไทย-ลาว-จีน ปี 2567 ณ ด่านตรวจพืชหนองคาย	133
ตารางที่ 122	การนำเข้าปุ๋ย จากจีน ผ่านทางรถไฟไทย-ลาว-จีน ปี 2567 ณ ด่านตรวจพืชหนองคาย	134
ตารางที่ 123	การส่งออกปุ๋ย จากจีน ผ่านทางรถไฟไทย-ลาว-จีน ตั้งแต่ ปี 2566 ณ ด่านตรวจพืชหนองคาย	134

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 124	สรุปผลการสำรวจความเป็นปัจจุบันขององค์กรเกษตรกร	135
ตารางที่ 125	ประเภทกู้ยืม ปี 2564 – ปี 2567 จำนวน 21 องค์กร รวมเป็นเงิน 8,2721,00 บาท	136
ตารางที่ 126	สรุปการขึ้นทะเบียนหนี้สินเกษตรกรจังหวัดหนองคาย	137
ตารางที่ 127	สรุปผลการชำระหนี้แทนเกษตรกร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568	137
ตารางที่ 128	สรุปการชำระหนี้แทนเกษตรกร ปีงบประมาณ 2549-2568	138
ตารางที่ 129	ข้อมูลการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผ่านกองทุนฯ (อบก.) ย้อนหลัง 5 ปี	139

สารบัญแผนภูมิ

		หน้า
แผนภูมิที่ 1	ข้อมูลปริมาณน้ำฝนจังหวัดหนองคาย ปี 2558 – 2567	4
แผนภูมิที่ 2	สัดส่วนโครงสร้างสาขาการผลิตจังหวัดหนองคาย ใช้ข้อมูล GPP 2565	15
แผนภูมิที่ 3	โครงสร้างทางเศรษฐกิจจังหวัดหนองคาย ใช้ข้อมูล GPP แบบ Top Down (ณ ราคาประจำปี) 2565 เปรียบเทียบระหว่างภาคการเกษตรและภาคนอกเกษตร	15
แผนภูมิที่ 4	สัดส่วนจำนวนครุฑเรือเกษตรจังหวัดหนองคาย (รายอำเภอ) ปี 2567	17
แผนภูมิที่ 5	สัดส่วนชนิดการปลูกข้าวนาปี จังหวัดหนองคาย ปี 2567/2568	49
แผนภูมิที่ 6	ประเภทเกษตรกรที่เลี้ยงไก่ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย	59
แผนภูมิที่ 7	สถิติจำนวนไก่ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย (ตัว) ปี พ.ศ. 2564 – 2568	60
แผนภูมิที่ 8	สถิติจำนวนไข่ไก่ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย (ฟอง) ปี พ.ศ. 2564 – 2568	60
แผนภูมิที่ 9	สัดส่วนต้นทุนในการผลิตไข่ไก่	61
แผนภูมิที่ 10	เปรียบเทียบมูลค่าการนำเข้า - ส่งออก สัตว์น้ำจังหวัดหนองคาย ปี 2559-2567	127
แผนภูมิที่ 11	มูลค่าการนำเข้า - ส่งออก สินค้าทางการเกษตร ณ ด่านตรวจพืชหนองคาย ปี 2558-2567	132
แผนภูมิที่ 12	ข้อมูลทะเบียนสมาชิกกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร สาขาจังหวัดหนองคาย	135

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 1	แผนที่จังหวัดหนองคาย	3
ภาพที่ 2	แผนที่กลุ่มชุดดินจังหวัดหนองคาย	6
ภาพที่ 3	ลุ่มน้ำหลักในพื้นที่จังหวัดหนองคาย	7
ภาพที่ 4	แม่น้ำโขงช่วงไหลผ่านจังหวัดหนองคาย	9
ภาพที่ 5	แผนที่ดินปัญหาจังหวัดหนองคาย	21
ภาพที่ 6	แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินจังหวัดหนองคาย	23
ภาพที่ 7	แผนที่แสดงการพัฒนาแหล่งน้ำชลประทานจังหวัดหนองคาย	40
ภาพที่ 8	ประตุน้ำขนาดใหญ่ 3 แห่ง	42
ภาพที่ 9	ประตุน้ำขนาดกลาง 6 แห่ง	42
ภาพที่ 10	ประตุน้ำขนาดเล็ก/ฝาย 4 แห่ง	43
ภาพที่ 11	กล้วยตากสังคม (GI)	
ภาพที่ 12	สับปะรดศรีเชียงใหม่ (GI)	
ภาพที่ 13	ปลานิลกระชังแม่น้ำโขงหนองคาย (GI)	

An aerial photograph of a wide river valley. The river flows through a lush green landscape with patches of agricultural fields and dense forests. In the foreground, a large concrete bridge with multiple pillars spans across the river. The sky is clear and blue with some light clouds. The text is overlaid on the center of the image.

ส่วนที่ 1
ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด
หนองคาย

ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดหนองคาย

1. ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัด

1.1 ลักษณะทางภูมิศาสตร์

1) ที่ตั้ง ขนาด พื้นที่

จังหวัดหนองคาย ตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยอยู่ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ระยะทางห่างจาก กรุงเทพมหานคร ประมาณ 615 กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ 3,026.53 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 1,891,583 ไร่ คิดเป็นพื้นที่ร้อยละ 0.59 ของพื้นที่ทั้งประเทศ พื้นที่มีลักษณะพิเศษทอดยาวขนานตามลำน้ำโขง ติดเขตชายแดนกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นระยะทาง 210.60 กิโลเมตร ลักษณะของพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ค่อนข้างราบ เป็นคลื่นลอนลาดและเป็นภูเขาที่มีความสูงชันจากระดับน้ำทะเลตั้งแต่ 200 เมตร เป็นบริเวณเทือกเขาต่าง ๆ ทางทิศตะวันตก จังหวัดหนองคายมีลักษณะพิเศษ คือ สภาพพื้นที่ของจังหวัด จะทอดยาวขนานไปตามลำน้ำโขงติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวตลอดแนว

ตารางที่ 1 ขนาดพื้นที่อำเภอ

อำเภอ	ขนาดพื้นที่ (ตร.กม.)	ร้อยละ	ห่างจากจังหวัด (กม.)
เมืองหนองคาย	607.45	20.07	0
ท่าบ่อ	355.31	11.74	41
โพนพิสัย	642.73	21.24	45
ศรีเชียงใหม่	197.96	6.54	57
สังคม	449.72	14.86	95
สระใคร	210.91	6.97	27
เฝ้าไร่	255.92	8.45	71
รัตนวาปี	204.00	6.74	71
โพธิ์ตาก	102.53	3.39	80
รวม	3,026.53	100.00	416

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดหนองคาย ข้อมูลวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2568

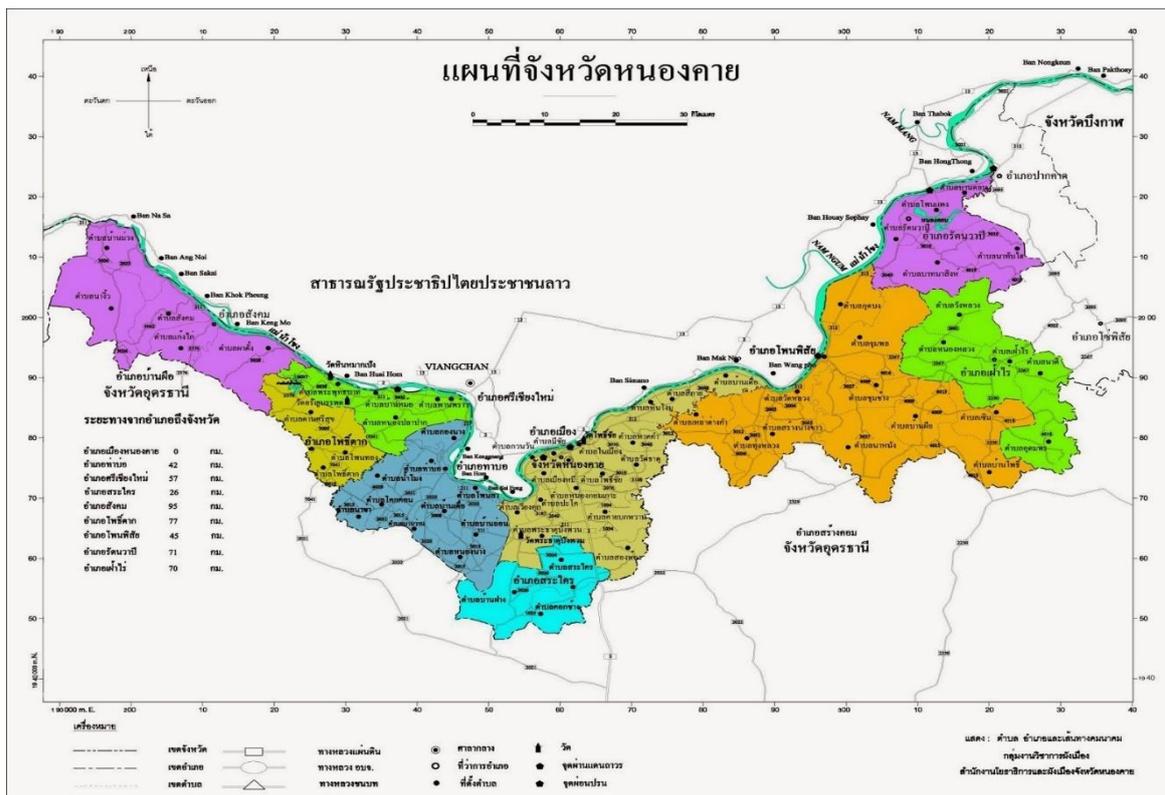
2) อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับกำแพงนครเวียงจันทน์ เขตเมืองหลวง ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีแม่น้ำโขงเป็นแนวพรมแดน

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอบ้านม่วงจังหวัดสกลนคร อำเภอเพ็ญ อำเภอสร้างคอม และอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอปากคาด และอำเภอโซ่พิสัย จังหวัด บึงกาฬ

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอปากชม จังหวัดเลย

ภาพที่ 1 แผนที่จังหวัดหนองคาย

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดหนองคาย

3) สภาพพื้นที่

จังหวัดหนองคายมีภูมิประเทศเป็นภูเขา จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านทิศตะวันตก ซึ่งติดกับจังหวัดเลย และสามารถแบ่งลักษณะพื้นที่ได้ 4 ลักษณะ ดังนี้

3.1) สภาพพื้นที่ราบหรือพื้นที่ราบเรียบ มีความลาดชันไม่เกิน 2 เปอร์เซ็นต์ มีความสูงจากระดับน้ำทะเลโดยเฉลี่ยประมาณ 150 – 170 เมตร พบมากในบริเวณอำเภอท่าบ่อ อำเภอเมือง และอำเภอศรีเชียงใหม่ ใช้ประโยชน์ในการทำนาเป็นส่วนใหญ่

3.2) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชัน 2 – 8 เปอร์เซ็นต์ มีความสูงจากน้ำทะเลโดยเฉลี่ยประมาณ 160 – 200 เมตร เป็นที่สูงขึ้นไปจากที่ราบซึ่งใช้ทำนา ส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์จากพืชไร่ ยางพารา ทำสวนผลไม้ และเป็นป่าธรรมชาติ ได้แก่ พวกป่าไม้เต็งรังและป่าไม้เบญจพรรณ มีอยู่เป็นแห่ง ๆ ในอำเภอ เช่น อำเภอโพนพิสัย และอำเภอสังคม เป็นต้น

3.3) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนชันและเนินเขา บริเวณพื้นที่ที่มีความลาดชัน 8 – 30 % มีความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 200 – 300 เมตร ส่วนใหญ่เป็นป่าไม้ธรรมชาติ ได้แก่ ป่าเต็งรังและป่าเบญจพรรณ บางแห่งบุกรุกเป็นพื้นที่ทำไร่ ปลูกยางพารา ซึ่งพบในบริเวณทิศตะวันตกของจังหวัดในพื้นที่อำเภอสังคม

3.4) สภาพพื้นที่เป็นภูเขา มีความลาดชันมากกว่า 30 เปอร์เซ็นต์ มีความสูงจากระดับน้ำทะเลตั้งแต่ 200 เมตร เป็นเทือกเขากันเขตแดนระหว่างจังหวัดหนองคายและจังหวัดเลย

1.2 ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดหนองคายมีลักษณะอากาศลักษณะอากาศจัดอยู่ในจำพวกฝนแถบร้อนและแห้งแล้ง (ธ.ค. - ม.ค.) ในฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ อุณหภูมิจะเริ่มลดในเดือนพฤศจิกายนและต่ำสุดในช่วงเดือนธันวาคมถึงมกราคม ในช่วงเดือนมีนาคมถึงพฤษภาคม เป็นช่วงเปลี่ยนฤดู อุณหภูมิจะสูงขึ้นอย่างรวดเร็วในเดือนมีนาคม และร้อนจัดในเดือนเมษายน ในฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ (มิ.ย.- ก.ค.)

1) ฤดูกาล จังหวัดหนองคายจัดอยู่ในจำพวกฝนแถบร้อนและแห้งแล้ง แบ่งออกเป็น 3 ฤดู ดังนี้

- ฤดูหนาว เริ่มต้นกลางเดือนตุลาคม ถึง กลางเดือนกุมภาพันธ์ อากาศโดยทั่วไปจะหนาวเย็นและแห้ง โดยมีอากาศหนาวจัดในบางวันและเดือนที่มีอากาศหนาวมากที่สุดจะอยู่ในช่วงเดือนธันวาคม ถึง มกราคม

- ฤดูร้อน เริ่มต้นกลางเดือนกุมภาพันธ์ ถึง กลางเดือนพฤษภาคม มีอากาศร้อนอบอ้าวโดยทั่วไป โดยเฉพาะเดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวที่สุดของปี

- ฤดูฝน เริ่มต้นกลางเดือนพฤษภาคม ถึง กลางเดือนตุลาคม อากาศเริ่ม ชุ่มชื้นและมีฝนตกชุกตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมเป็นต้นไป โดยเฉพาะเดือนสิงหาคมเป็นเดือนที่มีฝนตกชุกหนาแน่นมากที่สุดในรอบปี

2) ข้อมูลปริมาณน้ำฝน

ตารางที่ 2 ข้อมูลปริมาณน้ำฝนจังหวัดหนองคาย ปี 2558 – 2567 (ข้อมูลย้อนหลัง 10 ปี)

ปี	ปริมาณน้ำฝน (มม.)
2558	1,697.1
2559	2,031.4
2560	2,089.1
2561	1,787.2
2562	1,607.9
2563	1,954.6
2564	1,666.6
2565	2,086.4
2566	1,616.4
2567	2,231.3

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัด หนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2568

แผนภูมิที่ 1 ข้อมูลปริมาณน้ำฝนจังหวัดหนองคาย ปี 2558 – 2567

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัด หนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2568

ตารางที่ 3 ปริมาณฝนสะสมรายเดือนจังหวัดหนองคาย ปี 2565 – 2567 (ข้อมูลย้อนหลัง 3 ปี)

ปริมาณฝนสะสมรายเดือนจังหวัดหนองคาย ปี 2563 –2565														จำนวน วัน
เปรียบเทียบค่าปกติ 30 ปี (2534-2563)														
ปี /เดือน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวม	
คาบ 30 ปี	11.7	20.1	45.2	79.4	229.5	252.5	316.5	346.5	261.5	88.1	16.5	9.1	1,676.6	127
2565	26.2	148.4	193.3	120.4	270.4	164.5	450.9	329.6	282.1	57	43.6	0.0	2,086.4	126
2566	2.4	2.5	12.6	6.6	248.8	239.3	405.8	354.6	293.5	50.2	0.0	0.1	1,616.4	103
2567	30.8	2.9	98.8	45	147.6	440.5	458.6	346.6	611.5	41	0.0	0.0	2,231.3	117

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัด ข้อมูล ณ 28 กุมภาพันธ์ 2568

3) อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

ตารางที่ 4 อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์สูงสุด - ต่ำสุด ปี 2558 – 2567

ปี	อุณหภูมิ (°C)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)		
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
2558	33.06	23.06	28.06	99.00	25.00	87.46
2559	39.41	16.79	27.54	95.65	35.68	72.07
2560	34.80	18.08	27.10	96.52	36.64	75.54
2561	34.84	18.60	27.19	95.10	40.10	72.56
2562	38.40	17.02	28.30	95.45	39.74	70.58
2563	34.77	18.61	28.02	93.65	36.90	71.09
2564	26.50	14.04	28.50	94.45	37.04	72.63
2565	35.68	19.34	27.83	96.67	38.67	73.57
2566	43.40	22.50	31.60	99.00	24.00	70.83
2567	42.90	20.60	28.60	90.00	30.00	74.10

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัด ข้อมูล ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2568

1.3 ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ

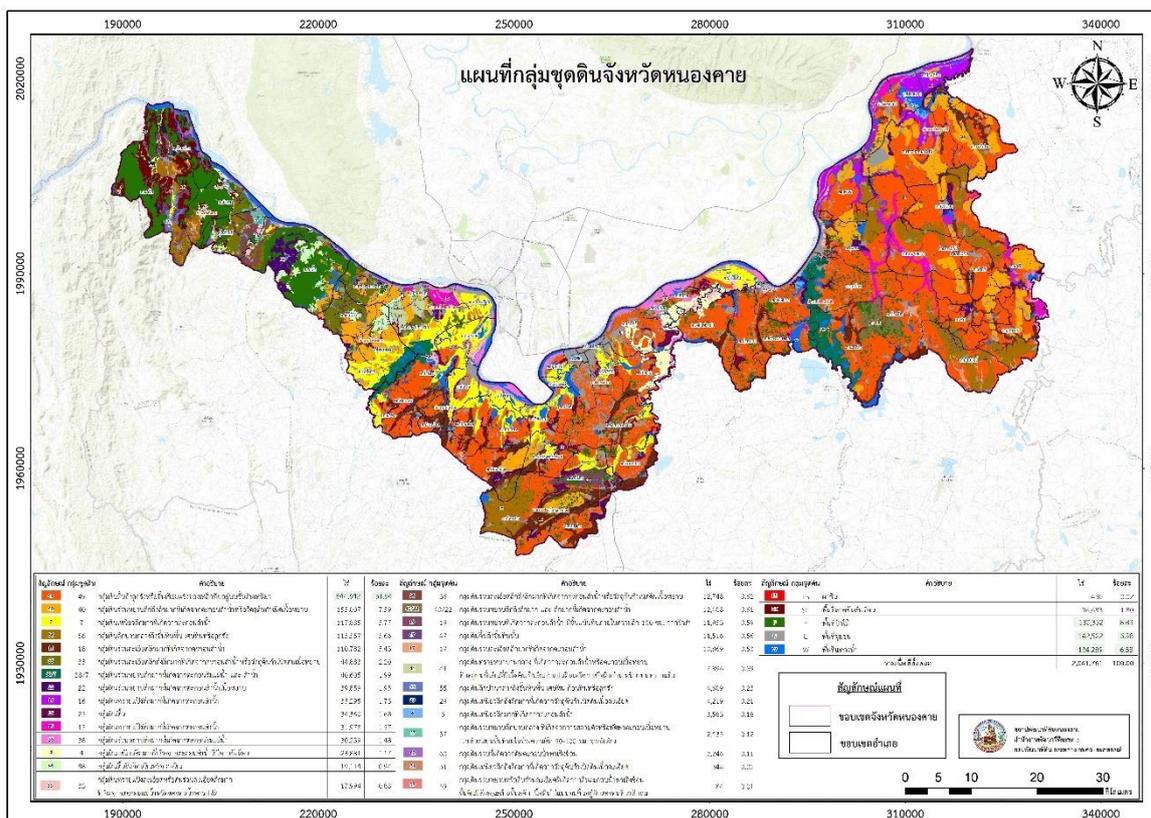
1) ทรัพยากรดินและที่ดิน

พื้นที่และประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน จังหวัดหนองคาย มีสภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบที่ตอน เป็นลอนคลื่นผสมที่เนินสูงและภูเขาสูงชัน ใช้ประโยชน์ในการทำนาและปลูกพืชไร่การเกษตร ลักษณะดิน เป็นดินปนทราย ตลอดชั้นดินทำให้การระบายน้ำได้ดีและการไหลบ่าของน้ำบนผิวดิน มีความรวดเร็ว สภาพพื้นที่ดังกล่าวจึงไม่เหมาะสมกับการปลูกพืชในฤดูแล้งและการปลูกข้าว จึงต้องมีการปรับปรุงโดยการ ใช้ระบบชลประทานและการขุดบ่อน้ำ ที่ต้องมีกรรมวิธีแบบพิเศษในการรองพื้นหน้าดินทำให้การเก็บกักน้ำ ได้ดีขึ้น เพื่อให้การเพาะปลูกได้ผลผลิตเพิ่มมากขึ้น จากรายงานสถิติจำนวน หมู่บ้านในพื้นที่จังหวัด หนองคายที่พบปัญหาเกี่ยวกับดิน จะเห็นว่าหมู่บ้าน ที่พบปัญหาดินจืดมีจำนวนสูงที่สุด คือ 470 หมู่บ้าน รองลงมาคือ ปัญหาดินกรวดและดินทราย จำนวน 244 หมู่บ้าน และปัญหาที่พบต่ำที่สุดคือ ปัญหาดินพรุ จำนวน 7 หมู่บ้าน และยังมีการกัดเซาะพังทลายของตลิ่ง แลวบริเวณอำเภอสังคม เมืองหนองคาย ท่าบ่อ โพนพิสัย และสระใคร

ลักษณะดิน ในจังหวัดหนองคาย มี 33 ชุดดิน โดยจำแนกตามสภาพพื้นที่ได้ดังนี้

- **พื้นที่ลุ่ม** มีพื้นที่ 420,445 ไร่ (26.54%) มี 10 ชุดดิน จัดอยู่ในกลุ่มชุดดินที่ 4 6 7 15 16 17 18 19 22 และ 25 โดยส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มชุดดินที่ 7 ชุดดินธวัชบุรี (Th) เป็นดินสีกรมกาน้ำร้อนดินบนเป็นดินร่วนหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง สีน้ำตาลอ่อนหรือน้ำตาลปนเทา มีเนื้อที่ประมาณ 117,885 ไร่ หรือร้อยละ 5.77 ของเนื้อที่ทั้งหมด

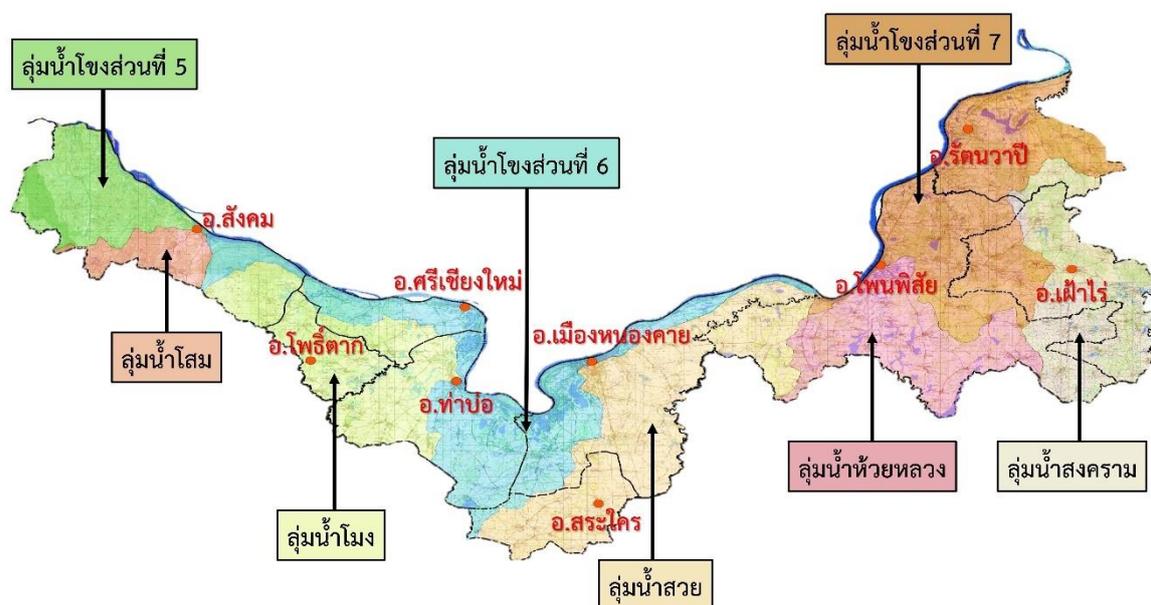
- **พื้นที่ดอนและพื้นที่ลาดชัน** มีพื้นที่ 1,163,663 ไร่ (73.46%) มี 20 ชุดดิน จัดอยู่ในกลุ่มชุดดินที่ 29 31 33 35 36 37 38 38/7 40 40/22 41 47 48 49 55 56 59 60 SC และ ES ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มชุดดินที่ 49 ชุดดินโพนพิสัย เป็นดินต้นถึงชั้นกรวด ลูกรังดินบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินร่วนสีน้ำตาลปนเทาเข้ม ดินล่างตอนบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ถัดไปเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายเป็นกรวดหรือดินเหนียวปนกรวดมาก มีสีน้ำตาลหรือน้ำตาลแก่ ส่วนดินล่างภายใน 50 - 100 ซม. เป็นดินร่วนเหนียวปนกรวดมากหรือดินเหนียวปนกรวดมาก ถัดไปจะเป็นชั้นดินเหนียวตลอดมีสีเทาปนน้ำตาลอ่อนหรือสีเทาอ่อน มีจุดประสีแดงของศิลาแลงอ่อนและน้ำตาลแก่หรือน้ำตาลปนเหลือง มีเนื้อที่ประมาณ 644,642 ไร่ หรือร้อยละ 31.54 ของเนื้อที่ทั้งหมด

ภาพที่ 2 แผนที่กลุ่มชุดดินจังหวัดหนองคาย
ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดหนองคาย (กุ่มภาพันธ์ 2568)

2) ทรัพยากรน้ำและแหล่งน้ำธรรมชาติ

(1) กลุ่มน้ำที่สำคัญของจังหวัดหนองคาย จังหวัดหนองคายอยู่ในเขตลุ่มน้ำหลักคือ ลุ่มน้ำโขง ตะวันออกเฉียงเหนือ และมีลุ่มน้ำย่อย 8 แห่ง ซึ่งเป็นลุ่มน้ำสำคัญที่ประชาชนใช้ในการอุปโภค/บริโภคและทำการเกษตร

ภาพที่ 3 ลุ่มน้ำหลักในพื้นที่จังหวัดหนองคาย

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ปี 2564

ตารางที่ 5 ขนาดพื้นที่ 8 ลุ่มน้ำย่อยไหลผ่านจังหวัดหนองคาย ความยาว 210 กิโลเมตร

ลำดับ	ลุ่มน้ำในเขตจังหวัดหนองคาย	พื้นที่ลุ่มน้ำ (ตร.กม.)	พื้นที่ลุ่มน้ำในเขต จ.หนองคาย (ตร.กม.)	สัดส่วนพื้นที่ลุ่มน้ำย่อยของ จ.หนองคาย (%)	ปริมาณน้ำท่าเฉลี่ยรายปี (ล้าน ลบ.ม.)
1	แม่น้ำโขงส่วนที่ 5	1,739.18	250.00	14.40	627.6
2	น้ำโสม	1,065.24	94.37	8.90	470.9
3	น้ำโมง	2,685.74	420.00	15.60	765.5
4	แม่น้ำโขงส่วนที่ 6/1/2	621.00	550.00	88.60	202.6
5	น้ำสวย	1,318.73	590.00	44.70	405.8
6	ห้วยหลวงส่วนที่ 1/2	3,462.20	347.00	10.00	1,037.3
7	แม่น้ำโขงส่วนที่ 7/1/2	2,396.70	619.00	25.80	3,911.6
8	แม่น้ำสงครามตอนบน	3,303.04	407.00	12.30	2,135.7
***	รวม 8 ลุ่มน้ำ	16,591.83	3,277.37	19.80	9,557.0

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ปี 2564 ลำน้ำโขงไหลผ่าน จ.หนองคายความยาว 210 กม.

- (1) น้ำโขงสายที่ 5 (0216) มีพื้นที่ลุ่มน้ำประมาณ 1,739.18 ตารางกิโลเมตร อยู่ในพื้นที่อำเภอสังขม
- (2) น้ำโสม (0217) มีพื้นที่ลุ่มน้ำประมาณ 1,605.24 ตารางกิโลเมตร อยู่ในพื้นที่อำเภอสังขม
- (3) น้ำโมง (0218) มีพื้นที่ลุ่มน้ำประมาณ 2,685.74 ตารางกิโลเมตร อยู่ในพื้นที่ อำเภอสังขม อำเภอโพธิ์ตาก อำเภอศรีเชียงใหม่ และอำเภอท่าบ่อ
- (4) น้ำโขงส่วนที่ 6 (0219) มีพื้นที่ลุ่มน้ำประมาณ 621 ตารางกิโลเมตร อยู่ในพื้นที่ อำเภอโพธิ์ตาก อำเภอศรีเชียงใหม่ อำเภอท่าบ่อ อำเภอสระใคร และอำเภอเมืองหนองคาย
- (5) น้ำสวย (0220) มีพื้นที่ลุ่มน้ำประมาณ 1,318.73 ตารางกิโลเมตร อยู่ในพื้นที่อำเภอสระใคร อำเภอเมืองหนองคาย และอำเภอโพนพิสัย
- (6) ห้วยหลวง (0221) เป็นลุ่มน้ำหลักมีพื้นที่ลุ่มน้ำประมาณ 3,462.20 ตารางกิโลเมตร อยู่ในพื้นที่อำเภอโพนพิสัย และอำเภอเฝ้าไร่
- (7) น้ำโขงส่วนที่ 7 (0223) มีพื้นที่ลุ่มน้ำประมาณ 2,396.70 ตารางกิโลเมตร อยู่ในพื้นที่ อำเภอโพนพิสัย อำเภอเฝ้าไร่ และอำเภอรัตนวาปี
- (8) น้ำสงครามตอนบน (0224) มีพื้นที่ลุ่มน้ำประมาณ 3,303.04 ตารางกิโลเมตร อยู่ในพื้นที่อำเภอโพนพิสัย อำเภอเฝ้าไร่ และอำเภอรัตนวาปี

(2) แหล่งน้ำสาธารณะ

ตารางที่ 6 ข้อมูลแหล่งน้ำสาธารณะจังหวัดหนองคาย

อำเภอ	ประเภทแหล่งน้ำ (แห่ง)					รวม
	กุด	บ่อ/สระ	บึง	ห้วย	หนอง	
ท่าบ่อ	2	8	2	-	53	65
เฝ้าไร่	-	12	-	1	32	45
โพธิ์ตาก	-	2	1	-	23	26
โพนพิสัย	3	27	-	-	103	133
เมืองหนองคาย	1	23	2	-	77	103
รัตนวาปี	-	13	1	-	32	46
ศรีเชียงใหม่	-	5	1	-	27	33
สระใคร	-	6	-	-	9	15
สังคม	-	12	-	-	19	31
	6	108	7	1	375	497

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 17 เมษายน 2568

3) ทรัพยากรป่าไม้

จังหวัดหนองคายก่อนที่จะแยกบึงกาฬ มีเนื้อที่ป่าค่อนข้างมาก เนื่องจากจังหวัดบึงกาฬมีป่าสงวนแห่งชาติ และมีเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า แต่เมื่อแยกจังหวัดบึงกาฬออกจากจังหวัดหนองคายแล้ว สัดส่วนของป่าไม้ มีแนวโน้มลดลงแต่จะมีป่าชุมชนและป่าไม้อย่างพาราเพิ่มขึ้นในอนาคต

ตารางที่ 7 เนื้อที่ป่าจังหวัดหนองคาย ปี 2564 - 2565

รายละเอียด	2564	2565
เนื้อที่ป่าไม้ (ไร่)	144,399.33	144,783.37
สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ต่อพื้นที่จังหวัด (ร้อยละ)	7.63	7.65

หมายเหตุ : พื้นที่จังหวัดหนองคาย 1,891,581.25 ไร่

ที่มา : สำนักงานป่าไม้จังหวัดหนองคาย (ข้อมูล ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2568)

ตารางที่ 8 พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติในท้องที่จังหวัดหนองคาย รวม 3 ป่า (หน่วย : ไร่)

ชื่อป่า	เนื้อที่	มอบให้ ส.ป.ก.	เหลือพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ
1. ป่าพานพร้าวและป่าแก้งไก่ (อ.สังคม อ.ศรีเชียงใหม่ และ อ.โพธิ์ตาก)	342,500.00	150,696.44	191,303.56
2. ป่าทุ่งหลวง (อ.โพนพิสัย)	39,375.00	21,921.00	17,454.00
3. ป่าดงสีชมพูและป่าโพนพิสัย (อ.โพนพิสัย อ.เฝ้าไร่ และ อ.รัตนวาปี)	735,625.00	724,428.47	11,196.53
รวม	1,117,500.00	897,045.91	219,954.09

ที่มา : แผนการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดหนองคาย พ.ศ. 2568

ป่าไม้ถาวร จังหวัดหนองคายมีป่าไม้ถาวร ๔ แห่ง ตามมติ ครม.เมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๐ เนื้อที่ ๑๑๔ ไร่ ๓ งาน ๖๖ ตารางวา จำนวน ๔ แห่ง ดังนี้

๑. ป่าสักบ้านป่าสัก หรือป่าสักบ้านหม้อ หมู่ ๓ บ้านหม้อ ตำบลบ้านหม้อ อำเภอศรีเชียงใหม่ เนื้อที่ ๕๓ ไร่ ๒ งาน ๒๕ ตารางวา

๒. ป่าสักบ้านป่าสัก หรือป่าสักบ้านยอยไฮ หมู่ ๕ บ้านทุ่งสว่าง ตำบลบ้านหม้อ อำเภอศรีเชียงใหม่ เนื้อที่ ๒๔ ไร่ ๑ งาน ๕๐ ตารางวา

๓. ป่าสักวัดช้างเผือก หมู่ ๓ บ้านศรีเชียงใหม่ ตำบลพานพร้าว อำเภอศรีเชียงใหม่ เนื้อที่ ๓๔ ไร่ ๑ งาน ๒๕ ตารางวา

๔. ป่าสักบ้านศรีเชียงใหม่ หรือป่าสักวัดสะพานทอง หมู่ ๖ บ้านยอยไฮ ตำบลพานพร้าว อำเภอศรีเชียงใหม่ เนื้อที่ ๒ ไร่ ๒ งาน ๖๖ ตารางวา

2. ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัด

2.1 การแบ่งเขตการปกครอง

ตารางที่ 9 ข้อมูลเขตการปกครองของจังหวัด

อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ร้อยละ	จำนวน			
			ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาลเมือง/ตำบล	อบต.
1.เมืองหนองคาย	607.45	20.07	16	147	1/8	7
2.ท่าบ่อ	355.31	11.74	10	90	1/3	8
3.โพนพิสัย	642.73	21.24	11	159	-/2	10
4.ศรีเชียงใหม่	197.96	6.54	4	43	-/2	3
5.สังคม	449.72	14.86	5	36	-/1	5
6.สระใคร	210.91	6.97	3	41	-/-	3
7.เฝ้าไร่	255.92	8.46	5	73	-/1	4
8.รัตนวาปี	204.00	6.74	5	62	-/-	5
9.โพธิ์ตาก	102.53	3.39	3	27	-/-	3
รวม	3,026.53	100.00	62	678	2/17	48

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568

2.2 ข้อมูลประชากร

จังหวัดหนองคายมีประชากรจำนวน 511,387 คน สัดส่วนประชากรชาย คิดเป็นร้อยละ 49.47 ของประชากรทั้งหมด สัดส่วนประชากรหญิงคิดเป็นร้อยละ 50.53 ของประชากรทั้งหมด มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 190,438 ครัวเรือน

ตารางที่ 10 จำนวนประชากรของจังหวัด

อำเภอ	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวมประชากร (คน)	จำนวนครัวเรือน
1.เมืองหนองคาย	73,002	75,714	148,716	63,121
2.ท่าบ่อ	39,805	41,383	81,188	28,533
3.โพนพิสัย	48,277	48,947	97,224	34,688
4.ศรีเชียงใหม่	14,359	14,879	29,238	10,786
5.สังคม	12,807	12,660	25,467	9,192
6.สระใคร	13,283	13,179	26,462	9,015
7.เฝ้าไร่	25,211	25,313	50,524	16,094
8.รัตนวาปี	18,736	18,752	37,488	13,631
9.โพธิ์ตาก	7,494	7,586	15,080	5,378
รวม	252,974	258,413	511,387	190,438
(ร้อยละ)	(49.47)	(50.53)	(100)	

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568

3. โครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

3.1 การคมนาคมขนส่ง

จังหวัดหนองคาย ตั้งอยู่บนถนนมิตรภาพหรือทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 เริ่มต้นจากเขตอำเภอสระใคร (ติดต่อเขตอำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี) สิ้นสุด ณ บริเวณแยกบายพาสมหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย ระยะทางประมาณ 20 กิโลเมตร และจากแยกบายพาส มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 233 ถึงตัวเมืองหนองคาย (สี่แยกพญานาค) ระยะทางประมาณ 7 กิโลเมตร จากสี่แยกพญานาคอำเภอเมืองหนองคาย ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 สิ้นสุดเขตแดนจังหวัดหนองคายฝั่งทิศด้านตะวันออก ณ อำเภอรัตนวาปี (ติดต่อเขตอำเภอปากคาด จังหวัดบึงกาฬ) ระยะทางประมาณ 67 กิโลเมตร อีกเส้นทางเริ่มต้นจากเทศบาลตำบลหนองสองห้อง ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 211 สิ้นสุดเขตแดนจังหวัดหนองคายฝั่งด้าน ทิศตะวันตก ณ อำเภอสังคม (ติดต่อเขตอำเภอปากชม จังหวัดเลย) ระยะทางประมาณ 112 กิโลเมตร การเดินทางจากกรุงเทพมหานครไปจังหวัดหนองคาย ใช้ 3 เส้นทางหลัก คือ

เส้นทางที่ 1 โดยทางเครื่องบิน จากสนามบินสุวรรณภูมิและสนามบินดอนเมือง ไปลงสนามบินนานาชาติอุดรธานีใช้เวลาประมาณ 45 นาที ต่อด้วยรถยนต์จากสนามบินนานาชาติอุดรธานี ถึงจังหวัดหนองคายระยะทาง 53 กิโลเมตร ใช้เวลาในการเดินทางประมาณ 40 นาที

เส้นทางที่ 2 โดยทางรถยนต์เริ่มจากสถานีขนส่งหมอชิต กรุงเทพมหานคร ถึงจังหวัดหนองคาย (แยกถนนพหลโยธินตัดกับถนนมิตรภาพ ณ อำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี) รวมระยะทาง 615 กิโลเมตร ใช้เวลาในการเดินทางประมาณ 8 - 9 ชั่วโมง

เส้นทางที่ 3 โดยทางรถไฟเริ่มจากสถานีกลางกรุงเทพอภิวัฒน์ (สถานีกลางบางซื่อ) ถึงสถานีรถไฟหนองคายระยะทาง 650 กิโลเมตร ใช้เวลาในการเดินทางประมาณ 12 ชั่วโมง

3.2 ข้อมูลด้านกักกันของจังหวัดหนองคาย

จังหวัดหนองคายมีด่านชายแดน 1 ด่าน คือ ด่านสะพานมิตรภาพไทย - ลาว แห่งที่ 1 และมีด่านท่าเรือ 3 ด่าน คือ ท่าเรือวัดห้วยโศก อำเภอเมือง ท่าเรือจุดผ่อนปรนเปงจาน อ.รัตนวาปี และท่าเรือจุดผ่อนปรนบ้านหม้อ อ.ศรีเชียงใหม่ มีด่านกักกัน 4 ด่าน ดังนี้

1) ด่านศุลกากร ที่ตั้ง 224 หมู่ 2 ถนนเฉลิมพระเกียรติ ตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย 43000

2) ด่านตรวจพืช ที่ตั้ง สะพานมิตรภาพไทย - ลาว แห่งที่ 1 ตำบลมีชัย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย 43000 มีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น และมีสถานกักกันพืช

3) ตรวจประมง ที่ตั้ง 85 หมู่ 2 ตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย 43000 มีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น และมีสถานกักกันสัตว์น้ำ

4) ปศุสัตว์ ที่ตั้ง 61 หมู่ 8 ตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย 43000 มีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น และมีสถานกักกันสัตว์

4. ด้านเศรษฐกิจ

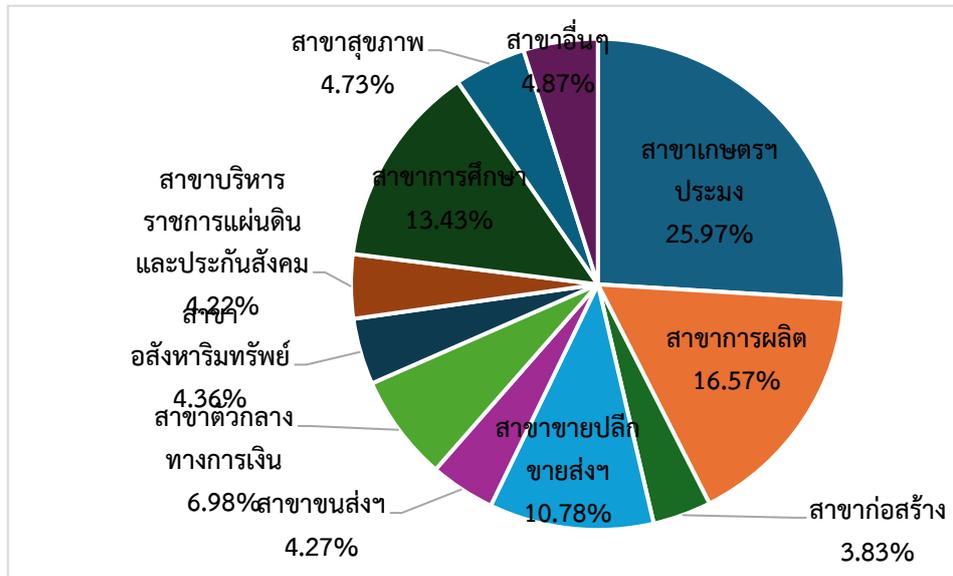
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดหนองคาย (Gross Provincial Product : GPP) ปี พ.ศ. 2565 มีมูลค่า 47,315.23 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 3,053.49 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2564 (44,261.74 ล้านบาท) เป็นอันดับที่ 56 ของประเทศ (77 จังหวัด) และเป็นลำดับที่ 15 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (20 จังหวัด) เป็นลำดับที่ 3 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 รายได้ประชากร เท่ากับ 104,174.93 บาท/คน/ปี เพิ่มขึ้น 6,853.84 บาท เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2564 (97,321.09 บาท ต่อคนต่อปี)

ตารางที่ 11 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดหนองคาย (GPP: Gross Provincial Product)

จังหวัดหนองคาย ณ ราคา ประจำปี (รวมเงินเฟ้อ)	มูลค่าเพิ่ม (ล้านบาท)					โครงสร้าง การผลิต 2565 (%)
	2561	2562	2563	2564	2565	
ภาคเกษตรกรรม	8,352	8,972	9,382	10,147	12,289	25.97
สาขาเกษตรฯ ประมง	8,352	8,972	9,382	10,147	12,289	25.97
นอกภาคเกษตรกรรม	31,222	32,430	32,412	34,115	35,026	74.03
ภาคอุตสาหกรรม	7,569	8,179	8,214	9,733	8,719	18.43
- สาขาเหมืองแร่และเหมืองหิน	353	290	136	173	230	0.49
- สาขาการผลิต	6,685	7,301	7,464	8,887	7,839	16.57
- สาขาไฟฟ้า ก๊าซฯ	421	474	507	553	517	1.09
- สาขาประปา การจัดการของเสีย	111	113	107	120	133	0.28
ภาคบริการ	23,652	24,251	24,198	24,382	26,307	55.60
- สาขาก่อสร้าง	1,459	1,293	1,431	1,524	1,811	3.83
- สาขาขายปลีกขายส่งฯ	4,579	5,076	5,033	4,927	5,100	10.78
- สาขาขนส่งฯ	1,595	1,538	1,380	1,554	2,020	4.27
- สาขาโรงแรมร้านอาหาร	315	340	219	168	200	0.42
- สาขาสารสนเทศและการสื่อสาร	439	471	455	465	547	1.16
- สาขาตัวกลางทางการเงิน	3,049	3,087	3,145	2,977	3,303	6.98
- สาขาอสังหาริมทรัพย์	1,774	1,665	1,890	1,799	2,063	4.36
- สาขาวิทยาศาสตร์ฯ	15	21	34	23	25	0.05
- สาขาการบริหารและสนับสนุนบริการ	167	176	73	31	52	0.11
- สาขาบริหารราชการแผ่นดิน และประกันสังคม	1,835	1,901	1,969	2,057	1,997	4.22
- สาขาการศึกษา	6,230	6,246	6,052	6,164	6,353	13.43
- สาขาสุขภาพ	1,581	1,838	1,949	2,108	2,236	4.73
- สาขาศิลปะความบันเทิงและนันทนาการ	100	120	121	147	156	0.33
- สาขาบริการอื่น ๆ	515	480	445	439	446	0.94
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดหนองคาย(GPP)	39,573	41,402	41,794	44,262	47,315	100.00
รายได้ประชากรต่อคนต่อปี (บาท)	86,721	90,820	91,782	97,321	104,175	
จำนวนประชากร (1,000 คน)	456	456	455	455	454	

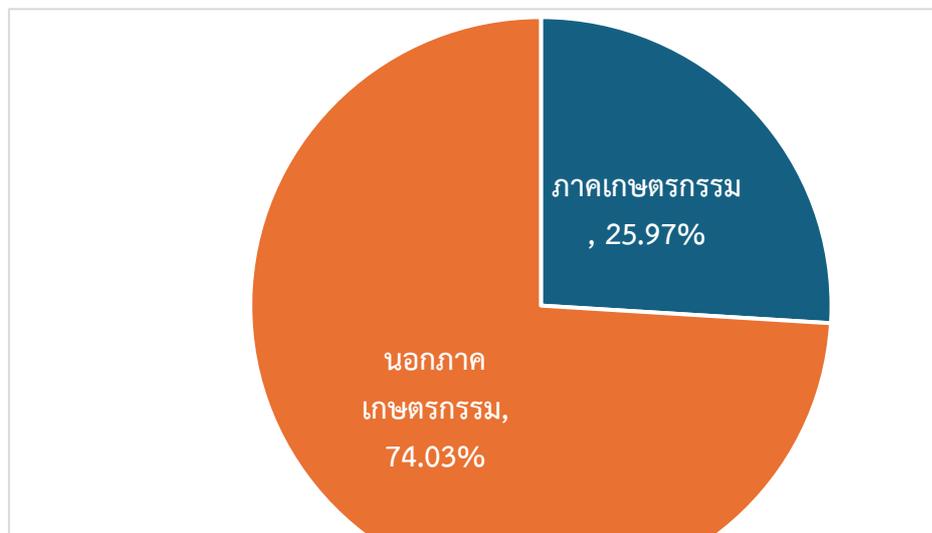
ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2565, สำนักงานคลังจังหวัดหนองคาย
ข้อมูล ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2568

แผนภูมิที่ 2 สัดส่วนโครงสร้างสาขาการผลิตจังหวัดหนองคาย ใช้ข้อมูล GPP 2565

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2565 ข้อมูล ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2568

แผนภูมิที่ 3 โครงสร้างทางเศรษฐกิจจังหวัดหนองคาย ใช้ข้อมูล GPP แบบ Top Down (ณ ราคาประจำปี) 2565 เปรียบเทียบระหว่างภาคการเกษตรและภาคนอกเกษตร

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2565 ข้อมูล ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2568

ส่วนที่ 2

ข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดหนองคาย

ข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดหนองคาย

1. ครุว์เรือนเกษตรกรและพื้นที่การเกษตร

1.1 ครุว์เรือนเกษตรกร

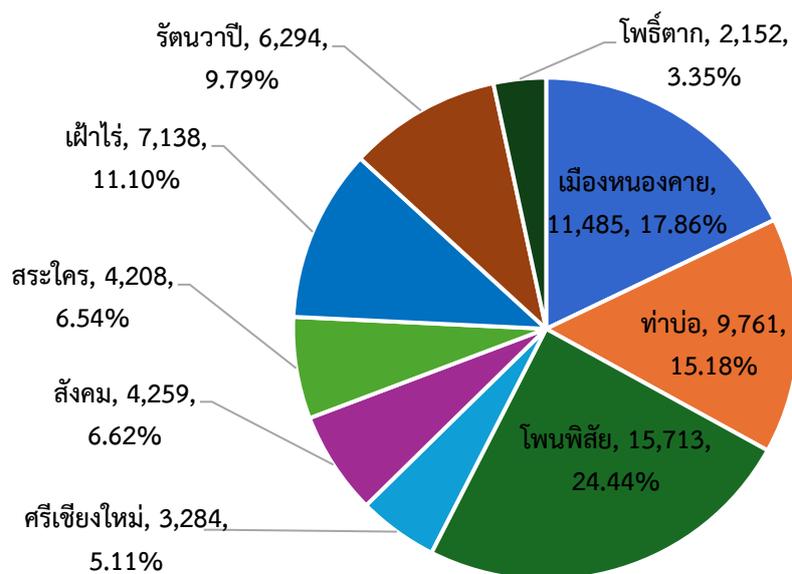
ตารางที่ 12 จำนวนครุว์เรือนเกษตรกรจังหวัดหนองคาย ปี 2567

อำเภอ	จำนวนครุว์เรือนจังหวัดหนองคาย	จำนวนครุว์เรือนเกษตรกร	ร้อยละจำนวนครุว์เรือนเกษตรกร/ครุว์เรือนทั้งหมด
เมืองหนองคาย	63,121	11,485	6.37
ท่าบ่อ	28,533	9,761	5.17
โพนพิสัย	34,688	15,713	8.30
ศรีเชียงใหม่	10,786	3,284	1.69
สังคม	9,192	4,259	2.22
สระใคร	9,015	4,208	2.15
เฝ้าไร่	16,094	7,138	3.80
รัตนวาปี	13,631	6,294	3.22
โพธิ์ตาก	5,378	2,152	1.18
รวม	190,438	64,294	34.10

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ 25 มีนาคม 2568

ที่ทำการปกครองจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568

แผนภูมิที่ 4 สัดส่วนจำนวนครุว์เรือนเกษตรกรจังหวัดหนองคาย (รายอำเภอ) ปี 2567

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ มีนาคม 2568

1.2 การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร

จังหวัดหนองคายมีพื้นที่การเกษตร 1,078,561.25 ไร่ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ปลูกข้าว ร้อยละ 51.12 โดยอำเภอโพนพิสัยมีพื้นที่ปลูกข้าวมากที่สุด จำนวน 167,100 ไร่ และอำเภอสังคมมีพื้นที่พื้นที่ปลูกข้าวน้อยที่สุด และพื้นที่การเกษตรรองลงมา คือ พื้นที่ปลูกยางพารา ร้อยละ 31.59 ซึ่งอำเภอเฝ้าไร่ มีพื้นที่ปลูกยางพารามากที่สุด จำนวน 81,430 ไร่ และอำเภอเมืองหนองคาย มีพื้นที่ปลูกยางพาราน้อยที่สุด การทำการเกษตรของจังหวัดหนองคายขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่ที่มีความเหมาะสมกับการเพาะปลูก เช่น อำเภอสังคมมีสภาพเป็นที่ราบสูง เกษตรกรจึงปลูกยางพาราเป็นจำนวนมาก ขณะที่อำเภอโพนพิสัย อำเภอเมือง และอำเภอท่าบ่อ ส่วนใหญ่อยู่ในเขตชลประทานและเป็นที่ลุ่มน้ำ เกษตรกรจึงทำการปลูกข้าวและพืชผักเป็นจำนวนมาก เป็นต้น

ตารางที่ 13 ข้อมูลด้านการเกษตรระดับจังหวัดหนองคาย ปี 2567/2568

อำเภอ	จำนวนครัวเรือน (ครัวเรือน)		พื้นที่ จังหวัด หนองคาย (ไร่)	พื้นที่ถือครองทำการเกษตร (ไร่)									รวม	พื้นที่อื่นๆ
	ทั้งหมด	เกษตรกร		ข้าวนาปี	พืชไร่	ไม้ผล	ไม้ยืนต้น	พืชผัก	ไม้ดอก/ ไม้ประดับ	ยางพารา*	ปาล์ม น้ำมัน	การเกษตร อื่นๆ		
(1)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)		
1 เมือง	63,121.00	11,485.00	379,656.25	96,288.00	3,355.00	917.75	201.00	1,464.00	52.00	3,470.00	2,250.00	19,170.25	127,168.00	252,488.25
2 ท่าบ่อ	28,533.00	9,761.00	222,068.75	88,802.00	39,379.50	998.00	255.00	360.00	10.00	7,736.00	2,357.00	7,247.00	147,144.50	74,924.25
3 โพนพิสัย	34,688.00	15,713.00	401,706.25	167,100.00	5,670.00	472.00	839.00	386.00	-	70,548.00	8,806.00	19,242.00	273,063.00	128,643.25
4 ศรีเชียงใหม่	10,786.00	3,284.00	123,725.00	21,003.00	5,650.00	1,066.00	562.00	610.00	-	13,667.00	3,281.00	7,190.00	53,029.00	70,696.00
5 สังคม	9,192.00	4,259.00	281,075.00	9,457.00	2,610.00	6,074.00	560.00	66.00	-	72,568.00	2,150.00	2,818.00	96,303.00	184,772.00
6 สระใคร	9,015.00	4,208.00	131,818.75	49,995.00	2,030.00	213.00	41.50	7.00	3.00	4,388.00	587.00	2,017.00	59,281.50	72,537.25
7 เฝ้าไร่	16,094.00	7,138.00	159,950.00	60,435.00	1,155.00	136.00	451.00	4.00	-	81,430.00	2,056.00	14,008.00	159,675.00	275.00
8 รัตนวาปี	13,631.00	6,294.00	127,500.00	46,016.00	1,282.00	542.00	297.00	7.00	-	65,900.00	1,701.00	4,602.00	120,347.00	7,153.00
9 โพนเต่างาย	5,378.00	2,152.00	64,081.25	12,248.00	6,282.00	336.00	208.00	4.00	-	21,035.00	2,310.25	127.00	42,550.25	21,531.00
รวม	190,438.00	64,294.00	1,891,581.25	551,344.00	67,413.50	10,754.75	3,414.50	2,908.00	65.00	340,742.00	25,498.25	76,421.25	1,078,561.25	813,020.00
ร้อยละ	100.00	33.76		51.12	6.25	0.99	0.32	0.27	0.01	31.59	2.36	7.09	100	

ที่มา : 1) สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย, ข้อมูล ณ วันที่ 25 มีนาคม 2568

2) การยางแห่งประเทศไทยจังหวัดหนองคาย, ข้อมูล ณ วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2568

1.3 ลักษณะดิน

ลักษณะกลุ่มชุดดินที่พบในจังหวัดหนองคาย ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มชุดดินที่ 49 มีเนื้อที่รวมประมาณ 644,642 ไร่ หรือร้อยละ 31.54 ของพื้นที่จังหวัดหนองคาย และกลุ่มชุดดินที่ 40 มีเนื้อที่รวมประมาณ 155,007 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 7.59 ของเนื้อที่จังหวัดหนองคาย ลักษณะดินส่วนใหญ่เป็นดินต้นถึงชั้นกรวด ลูกรัง ดินบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินร่วน สีนํ้าตาลปนเทาเข้ม ดินล่างตอนบน เป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ถัดไปเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายปนกรวดหรือดินเหนียวปนกรวดมาก มีสีนํ้าตาลหรือนํ้าตาลแก่ ส่วนดินล่าง ภายใน 50-100 ซม. เป็นดินร่วนเหนียวปนกรวดมากหรือดินเหนียวปนกรวดมากถัดไปจะเป็นชั้นดินเหนียวตลอด มีสีเทาปนนํ้าตาลอ่อนหรือสีเทาอ่อน มีจุดประสีแดงของศิลาแลงอ่อนและนํ้าตาลแก่หรือนํ้าตาลปนเหลือง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดเล็กน้อย (pH 5.0-6.5) ในดินบนและเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด (pH 4.5-5.5) ในดินล่าง ลักษณะดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทรายหรือดินร่วนปนเหนียว ดินสีนํ้าตาลอ่อน สีเหลืองหรือแดง บางแห่งอาจพบจุดประสีหรือศิลาแลงอ่อนในชั้นดินล่าง เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดพวกตะกอนลํานํ้าหรือจากการสลายตัวผุพังของหินเนื้อหยาบ พบบริเวณพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบจนถึงพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาด ส่วนใหญ่มีความลาดชัน 2 – 5 เปอร์เซ็นต์ เป็นดินต้นถึงดินลึก มีการระบายนํ้าดี ดินมีความสมบูรณ์ ตามธรรมชาติค่าปฏิกริยาดินเป็นกรดถึงกรดจัด

1) ประเภทของดินที่มีปัญหาที่พบในจังหวัดหนองคาย

ดินที่พบโดยทั่วไปภายในจังหวัดหนองคายที่ใช้ประโยชน์ที่ดินทางการเกษตร โดยปกติจะไม่สามารถกำหนดลักษณะของดินที่เป็นปัญหาได้แน่ชัด เนื่องจากปัญหาแต่ละชนิดของดินจะขึ้นอยู่กับ การนำไปใช้ประโยชน์ เช่น ปลูกป่า ทำทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ หรือปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ เป็นต้น การพิจารณาว่าดินบริเวณดังกล่าวมีปัญหาต่อการเกษตรหรือไม่นั้น สามารถดูได้จากลักษณะและคุณสมบัติของดินที่มีผลต่อการใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ถ้าดินมีลักษณะและคุณสมบัติที่ไม่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโต และการให้ผลผลิตของพืชที่ปลูก ทั้งคุณสมบัติทางกายภาพและเคมีก็จัดเป็นดินปัญหาทั้งสิ้น แต่ทั้งนี้อาจมีความรุนแรงของปัญหามากหรือน้อยแตกต่างกัน ทรัพยากรดินที่มีปัญหาต่อการเกษตรในจังหวัดหนองคายที่พบส่วนใหญ่มี ๔ ประเภท ดังนี้

(1) **ดินต้นหรือดินลูกรัง** มีเนื้อที่ 641,988 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 30.46 ของพื้นที่จังหวัดหนองคาย พบกระจายตัวในพื้นที่ทุกอำเภอของจังหวัด ได้แก่ อำเภอโพธิ์ชัย อำเภอเมือง อำเภอรัตนวาปี อำเภอเฝ้าไร่ อำเภอท่าบ่อ อำเภอสังคม อำเภอสระใคร อำเภอศรีเชียงใหม่ และอำเภอโพธิ์ตาก โดยส่วนใหญ่จัดอยู่ในกลุ่มชุดดินที่ 25 และ 49 มีลักษณะ มีชั้นลูกรัง ก้อนกรวด หรือเศษหินปะปนทำให้เป็นอุปสรรคต่อการขนไของรากพืช การไถพรวนและการเกษตรกรรมอื่น ๆ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ความสามารถในการดูดซับนํ้า และธาตุอาหารต่ำ เนื้อดินเหนียวมีน้อย ทำให้การเกาะยึดตัวของเม็ดดินไม่ดี เกิดการชะล้างพังทลายได้ง่าย

การปรับปรุงแก้ไขปัญหาดินต้นหรือดินลูกรัง

1. เลือกชนิดพืชที่มีระบบรากสั้น เช่น ข้าว พืชไร่ ผัก
2. การใช้อินทรีย์วัตถุปรับปรุงบำรุงดิน ได้แก่ ปุ๋ยหมัก นํ้าหมักชีวภาพ ปุ๋ยพืชสด
3. โถกกลบต่อซังพืช และพืชปุ๋ยสด
4. ขุดหลุมปลูกให้กว้างกว่าดินธรรมดา
5. ปลูกพืชและคลุมดินด้วย ฟางข้าว ใบหญ้า เพื่อรักษาความชื้นในดิน

(2) **พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน** เป็นพื้นที่ที่มีความลาดชันมากกว่า 35 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 36,683 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.80 ของพื้นที่จังหวัดหนองคาย พบในพื้นที่ อำเภอสังคม อำเภอโพธิ์ตาก และอำเภอศรีเชียงใหม่ โดยส่วนใหญ่จัดอยู่ในกลุ่มชุดดินที่ 62 ในพื้นที่ทำเกษตรจะเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินอย่างรุนแรง ขาดแคลนน้ำ และบางพื้นที่อาจพบชั้นหินพื้น หรือเศษหินกระจัดกระจายอยู่บริเวณหน้าดิน

การปรับปรุงแก้ไขปัญหาดินในพื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน

1. จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำโดยใช้มาตรฐานทางการพืชและวิธีการเช่นทำแนวคันดินเป็นขั้นบันได ทำการไถพรวนปลูกพืชตามแนวระดับ ปลูกหญ้าแฝกขวางแนวตามขั้นบันไดดินหลุมปลูกเฉพาะต้น โดยไม่ทำลายไม้พื้นล่าง

2. ปลูกพืชตระกูลถั่วคลุมดินเพื่อป้องกันการชะล้างหน้าดินและเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดิน

(3) **ดินเค็ม** มีเนื้อที่ 23,635 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.16 ของพื้นที่จังหวัดหนองคาย พบในพื้นที่ อำเภอโพนพิสัยอำเภอเมือง อำเภอท่าบ่อ และอำเภอสระใคร โดยส่วนใหญ่จัดอยู่ในกลุ่มชุดดินที่ 20 เป็นบริเวณพื้นที่ดินเค็มจะมีพืชที่สามารถทนเค็มได้ดีขึ้นอยู่ ซึ่งสามารถบอกได้ว่าถ้ามีพืชพรรณชนิดนี้ขึ้นอยู่ในบริเวณพื้นที่นั้น ๆ จะเป็นพื้นที่ดินเค็ม เช่น ชะคราม จาก แสม โกงกาง ลำแพน ลำพู เหงือกปลาหมอ หนามแดง หญ้าทนเค็มบางชนิด ฯลฯ บนผิวดินมักพบคราบเกลือสีขาวปรากฏอยู่บนผิวดินเป็นหย่อม ๆ หรืออาจพบเนื้อดินฟุ้งกระจาย เมื่อดินแตกสลาย เมื่อเปียกน้ำจะพองตัว เนื่องจากดินมีเกลือโซเดียมคาร์บอเนตสูง บางแห่งเป็นดินแน่นทึบไม่มีพืชขึ้น

การปรับปรุงแก้ไขปัญหาดินเค็ม

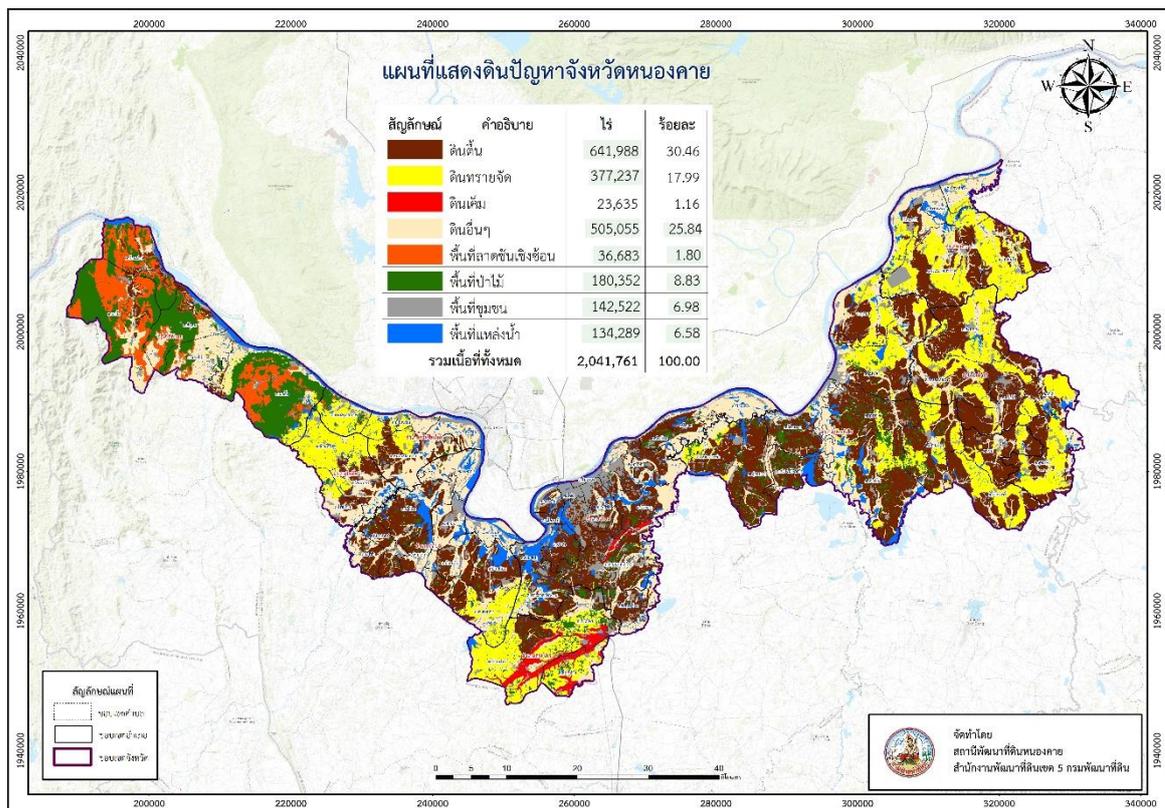
1. ใช้น้ำล้างเกลือหรือความเค็มออกจากดิน
2. เลือกชนิดพืชทนเค็มที่เหมาะสม
3. การใช้อินทรีย์วัตถุปรับปรุงบำรุงดิน ได้แก่ ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ ปุ๋ยพืชสด
4. ปลูกพืชและคลุมดินด้วยพลาสติก ฟางข้าว ใบหญ้าแฝก เพื่อรักษาความชื้นในดิน
5. ไถกลบตอซังพืช และพืชปุ๋ยสด

(4) **ดินทราย** มีเนื้อที่ 377,237 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 17.99 ของพื้นที่จังหวัดหนองคาย พบในพื้นที่ อำเภอเมือง อำเภอโพนพิสัย อำเภอรันทวนปี อำเภอสังคม โดยส่วนใหญ่จัดอยู่ในกลุ่มชุดดินที่ 40 มีชุดดินเป็นดินทราย หรือดินทรายปนดินร่วน เนื้อดินเหนียวน้อย เป็นดินที่ไม่มีโครงสร้างมีลักษณะเป็นเม็ดเดี่ยว ๆ การเกาะตัวหรือยึดตัวของเม็ดดินต่ำ ทำให้เกิดการชะล้างพังทลายของดินได้ง่าย บางพื้นที่ดินแน่นทึบเนื่องจากเนื้อดินเป็นทรายละเอียด ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเจริญเติบโตของพืชมีการระบายน้ำมากเกินไปทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำ ความสามารถในการอุ้มน้ำและดูดซับธาตุอาหารต่ำ ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ การใช้ประโยชน์เพื่อการปลูกพืชจำเป็นต้องมีการจัดการเป็นพิเศษกว่าดินทั่วไป

การปรับปรุงแก้ไขปัญหาดินทราย

1. ปลูกพืชตระกูลถั่วคลุมดินแล้วไถกลบ
2. การใช้อินทรีย์วัตถุปรับปรุงบำรุงดิน ได้แก่ ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ ปุ๋ยพืชสด
3. ปลูกพืชแล้วคลุมดินด้วยพลาสติกฟางข้าว ใบหญ้าแฝก เพื่อรักษาความชื้นในดิน
4. ให้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ให้น้ำแบบหยด ใช้ขวดพลาสติกเจาะรูฝังไว้ในดิน ใกล้เคียงต้นพืชที่ปลูกหรือแกลลอนใส่น้ำแล้วเจาะรูให้น้ำซึมผ่านตลอดเวลา

ดินที่มีอุปสรรคต่อการปลูกพืชในจังหวัดหนองคาย ที่พบมากที่สุดคือปัญหาดินลูกรัง หรือดินตื้น ซึ่งมีพื้นที่ประมาณ 50 เปอร์เซ็นต์ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด โดยพบกระจายตัวอยู่ ทุกอำเภอ ดินลูกรัง มีความอุดมสมบูรณ์ของดินอยู่ในระดับปานกลางถึงต่ำ แต่ปัญหาที่พบมากในการปลูกพืชคือ การขาดน้ำในฤดูแล้งเพราะดินลูกรังจะสูญเสียน้ำในดินได้ง่าย ดังนั้นแนวทางแก้ไขเกษตรกรที่ปลูกพืชในที่ดินลูกรัง ควรมีแหล่งน้ำไว้ในแปลงด้วยเพื่อใช้ในฤดูแล้งและควรมีการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการไถกลบตอซัง การใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด เพื่อเป็นการเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดินช่วยในการดูดซับน้ำและเพิ่มธาตุอาหารให้แก่ดิน ในกรณีที่เกษตรกรปลูกไม้ผลหรือไม้ยืนต้นควรขุดหลุมให้กว้างเมื่อปลูกเสร็จ จะต้องคลุมโคนต้นด้วยฟางข้าวหรือเศษหญ้าแห้งเพื่อลดการสูญเสียน้ำของดิน

ภาพที่ 5 แผนที่ดินปัญหาจังหวัดหนองคาย

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดหนองคาย (มีนาคม 2568)

2) การใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จังหวัดหนองคาย มีการใช้ประโยชน์ที่ดินของจังหวัด รวมพื้นที่ 2,041,761 ไร่ แบ่งประเภทการใช้ที่ดินได้ ดังนี้

- พื้นที่เกษตรกรรม จำนวน 1,462,169 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 71.61 ของเนื้อที่ทั้งหมด ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นาข้าว จำนวน 704,452 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 34.50 ไร่ ของพื้นที่เกษตรกรรม รองลงมาเป็นพื้นที่ปลูกไม้ยืนต้น จำนวน 546,413 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 26.76 ของพื้นที่เกษตรกรรมและเป็นพื้นที่ปลูกพืชไร่ จำนวน 150,142 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 7.35 ของพื้นที่เกษตรกรรม

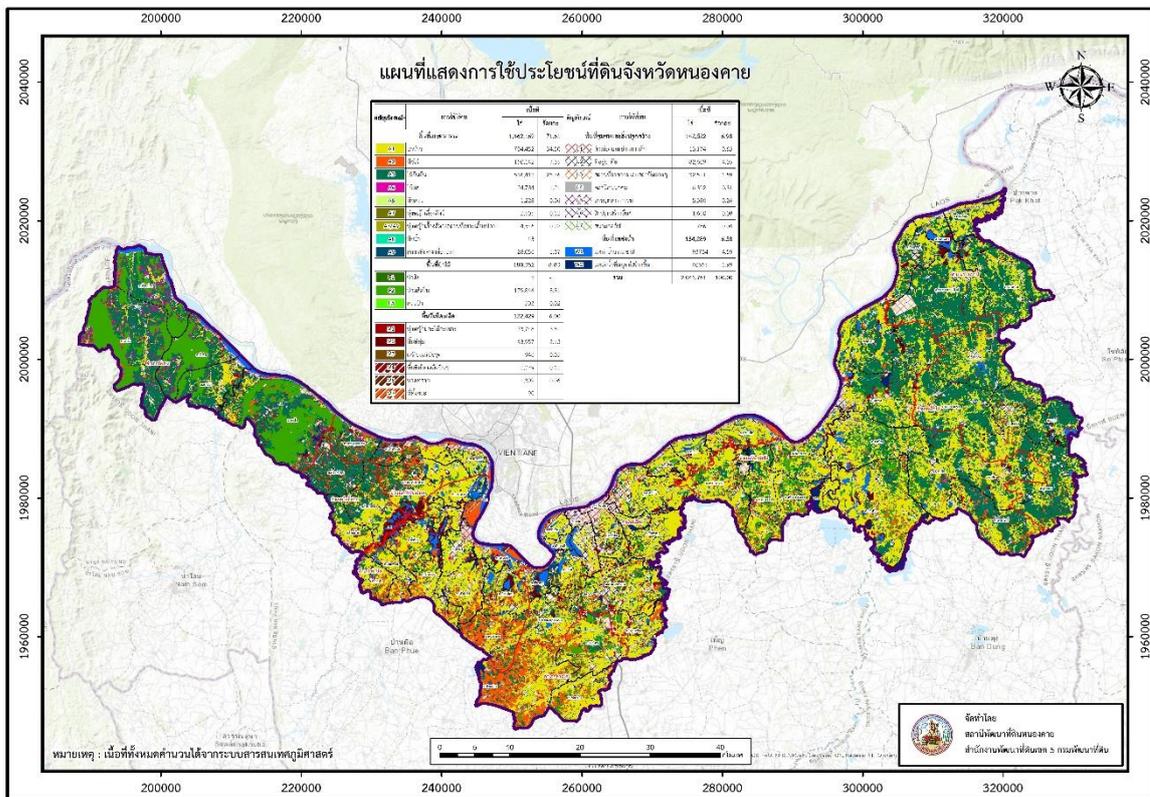
- **พื้นที่ป่าไม้** จำนวน 180,352 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 8.83 ของเนื้อที่ทั้งหมด ประเภทป่า ได้แก่ ป่าผลัดใบ สวนป่า และป่าดิบ
- **พื้นที่เบ็ดเตล็ด** จำนวน 122,429 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 6.00 ของเนื้อที่ทั้งหมด ได้แก่ ทุ่งหญ้าและไม้ละเมาะ พื้นที่ลุ่ม เหมืองแร่บ่อขุด พื้นที่เบ็ดเตล็ดอื่นๆ หาดทราย และที่ทิ้งขยะ
- **พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง** จำนวน 142,522 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 6.98 ของเนื้อที่ทั้งหมด ได้แก่ ตัวเมืองและย่านการค้า ที่อยู่อาศัย สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ สถานีคมนาคมย่านอุตสาหกรรม สิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ และสนามกอล์ฟ
- **พื้นที่แหล่งน้ำ** จำนวน 134,289 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 6.58 ของเนื้อที่ทั้งหมด

ตารางที่ 14 พื้นที่การใช้ประโยชน์ในที่ดินของจังหวัดหนองคาย

การใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
พื้นที่เกษตรกรรม	1,462,169	71.61
นาข้าว	704,452	34.50
พืชไร่	150,142	7.35
ไม้ยืนต้น	546,413	26.76
ไม้ผล	24,784	1.21
พืชสวน	1,228	0.06
ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	2,505	0.12
ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์/สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	4,546	0.22
พืชน้ำ	43	-
สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	28,056	1.37
พื้นที่ป่าไม้	180,352	8.83
ป่าดิบ	3	-
ป่าผลัดใบ	179,846	8.81
สวนป่า	503	0.02
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	122,429	6.00
ทุ่งหญ้าและไม้ละเมาะ	73,748	3.61
พื้นที่ลุ่ม	43,957	2.15
เหมืองแร่บ่อขุด	946	0.05
พื้นที่เบ็ดเตล็ดอื่นๆ	2,379	0.12
หาดทราย	1,309	0.06
ที่ทิ้งขยะ	90	-
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	142,522	6.98
ตัวเมืองและย่านการค้า	13,174	0.65
ที่อยู่อาศัย	82,609	4.05
สถานที่ราชการและสถาบันต่างๆ	32,521	1.59

การใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
สถานีคมนาคม	6,392	0.31
ย่านอุตสาหกรรม	5,380	0.26
สิ่งปลูกสร้างอื่นๆ	1,660	0.08
สนามกอล์ฟ	786	0.04
พื้นที่แหล่งน้ำ	134,289	6.58
แหล่งน้ำธรรมชาติ	93734	4.59
แหล่งน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น	40555	1.99
รวม	2,041,761	100.00

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดหนองคาย (มีนาคม 2568)

ภาพที่ 6 แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินจังหวัดหนองคาย

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดหนองคาย (กุมภาพันธ์ 2568)

3) พื้นที่เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ ของจังหวัดหนองคาย
ตารางที่ 15 พื้นที่ชั้นความเหมาะสมในการปลูกพืชเศรษฐกิจจังหวัดหนองคาย

ที่	ชนิดสินค้า	ชั้นความเหมาะสม				รวมพื้นที่
		สูง (S1)	ปานกลาง (S2)	เล็กน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	
1	ข้าว	126,264.00 ไร่ (ร้อยละ 19.31)	402,420.68 ไร่ (ร้อยละ 61.53)	53,399.69 ไร่ (ร้อยละ 8.17)	71,904.35 ไร่ (ร้อยละ 10.99)	653,988.92 ไร่ (ร้อยละ 100)
2	ยางพารา	16,871.10 ไร่ (ร้อยละ 5.31)	145,378.32 ไร่ (ร้อยละ 45.78)	62,633.33 ไร่ (ร้อยละ 19.73)	92,648.71 ไร่ (ร้อยละ 29.18)	317,532.07 ไร่ (ร้อยละ 100)
3	มันสำปะหลัง	91.91 ไร่ (ร้อยละ 0.64)	4,696.70 ไร่ (ร้อยละ 32.68)	3,742.88 ไร่ (ร้อยละ 26.04)	5,841.09 ไร่ (ร้อยละ 40.64)	14,372.57 ไร่ (ร้อยละ 100)
4	อ้อย	3,174.96 ไร่ (ร้อยละ 3.49)	38,306.19 ไร่ (ร้อยละ 42.14)	-	49,423.91 ไร่ (ร้อยละ 54.37)	90,905.06 ไร่ (ร้อยละ 100)

หมายเหตุ : ชั้นความเหมาะสมของดิน แบ่งเป็น 4 ระดับ ได้แก่

- (S1) ชั้นความเหมาะสมในการปลูกพืชที่มีความเหมาะสมสูง
- (S2) ชั้นความเหมาะสมในการปลูกพืชที่มีความเหมาะสมปานกลาง
- (S3) ชั้นความเหมาะสมในการปลูกพืชที่มีความเหมาะสมน้อย
- (S4) ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสมในการปลูกพืช

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินหนองคาย (Agri-Map Online. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2566.

จาก <https://agri-map-online.moac.go.th/>

2. การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

“ปัญหาการไม่มีที่ดินทำกิน” หรือ “ปัญหาการกระจายการถือครองที่ดิน” เป็นปัญหาสำคัญในการทำการเกษตรของหลาย ๆ ประเทศรวมทั้งประเทศไทย การขยายตัวทางเศรษฐกิจทำให้ที่ดิน ซึ่งเป็นทรัพยากรการผลิตที่สำคัญของภาคเกษตรกลายเป็นสินทรัพย์ที่ภาคการผลิตอื่น ๆ ต้องการมากขึ้น รวมทั้งมีการกว้านซื้อที่ดินเพื่อเก็งกำไรด้วยเหตุดังกล่าวทำให้เกษตรกรจำนวนมากสูญเสียที่ดินทำกิน บางส่วนกลายเป็นผู้เช่าที่ดิน ขณะที่บางส่วนอพยพเข้าสู่เมืองเพื่อหางานทำ ซึ่งในช่วงเวลาที่ผ่านมารัฐบาลได้กำหนดนโยบายและมาตรการต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร และหนึ่งในนั้นคือนโยบายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และจัดตั้งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อรับผิดชอบนโยบายนี้โดยเฉพาะ

2.1 การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จัดตั้งจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2518 เรียกโดยย่อว่า ส.ป.ก. โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับปรับปรุงสิทธิการถือครองที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตลอดจนการจัดที่อยู่อาศัยในที่ดินเพื่อเกษตรกรรม การกระจายสิทธิในที่ดินโดยรัฐนำที่ดินของรัฐ หรือที่ดินที่รัฐจัดซื้อ หรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดิน ซึ่งมีได้ทำประโยชน์ในที่ดินนั้นด้วยตนเองหรือมีที่ดินเกินสิทธิ ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จัดให้เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินของตนเองหรือเกษตรกรที่มีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การทำกิน และสถาบันเกษตรกรได้เช่าซื้อ เช่า หรือเข้าทำประโยชน์โดยรัฐให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาอาชีพเกษตรกร พร้อมทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ปรับปรุงทรัพยากร ส่งเสริมและสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่จำเป็นต่าง ๆ และการจำหน่ายผลิตให้เกิดผลดียิ่งขึ้นและให้มีการจัดตั้งกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อให้เกษตรกรมีรายได้ และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

2.2 เป้าประสงค์

- 1) การบริหารจัดการพื้นที่ปฏิรูปที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) การเพิ่มศักยภาพในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินให้ใช้ประโยชน์ได้สูงสุด
- 3) การพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรให้มีความมั่นคงและยั่งยืน
- 4) การเพิ่มศักยภาพการใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
- 5) การพัฒนาองค์การเพื่อให้เป็นองค์การที่มีคุณภาพสูงในการปฏิบัติราชการ รองรับการให้บริการแก่เกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ประโยชน์ของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

- 1) รักษาที่ดินเพื่อการเกษตรให้เป็นของเกษตรกรโดยแท้จริง ได้รับการคุ้มครองสิทธิ และควบคุมไม่ให้มีการเปลี่ยนสิทธิการถือครองแก่ผู้อื่น ยกเว้นตกทอดทางมรดกแก่ทายาทที่เป็นเกษตรกร หรือโอนให้แก่ ส.ป.ก. หรือสถาบันเกษตรกร
- 2) เกษตรกรที่ถือครองทำกินอยู่เดิมในที่ดินของรัฐจะได้รับการจัดให้ทำกินในขนาดที่เหมาะสมและได้รับหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูป ซึ่งสามารถค้ำประกันเงินกู้จาก ธ.ก.ส. ได้
- 3) ที่ดินได้รับการพัฒนา มีถนนหนทางแหล่งน้ำเพื่ออุปโภค บริโภคและการเกษตร ทำให้เกษตรกรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

4) กระจายระบบผูกขาดที่ดินจากผู้มีที่ดินมากเกินไปกฎหมายกำหนดและไม่ได้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตรด้วยตนเองมาจัดให้เกษตรกรได้มีที่ดินทำกิน โดยรัฐจะโอนกรรมสิทธิ์ให้เมื่อเกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกได้ชำระ ค่าเช่าซื้อครบถ้วนแล้ว เพื่อเป็นเจ้าของที่ดินตามกฎหมายและได้ใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรต่อไป

2.4 ที่ดินที่นำมาปฏิรูปที่ดิน ที่ดินที่นำมาปฏิรูปที่ดินแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1) ที่ของรัฐ ที่ของรัฐที่นำมาปฏิรูปที่ดิน มี 4 ประเภทได้แก่

(1) ที่สาธารณประโยชน์ที่ประชาชนเล็กใช้ร่วมกันหรือได้เปลี่ยนสภาพไป เช่น ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ ซึ่ง ส.ป.ก. จะเข้าดำเนินการในที่ดินดังกล่าวเมื่อสภาพตำบลยืนยันสภาพข้อเท็จจริงในการเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันของประชาชนและมีความเห็นสมควรให้นำมาปฏิรูปที่ดินโดยผ่านความเห็นชอบจากอำเภอและจังหวัดแล้ว

(2) ที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ หรือที่ดินที่สงวนหวงห้ามไว้ตามความต้องการของทางราชการ เช่น ที่หวงห้ามทหาร ที่ราชพัสดุซึ่งกระทรวงการคลังดูแล เมื่อได้รับความยินยอมจากทางราชการว่าไม่จำเป็นต้องใช้ที่ดินนั้นแล้ว ส.ป.ก.จะนำมาปฏิรูปที่ดิน

(3) ที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินซึ่งเป็นที่รกร้างว่างเปล่า หรือที่ดินที่ถูกทอดทิ้งกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน และที่ดินจำแนกออกจากเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีในกรณีที่เป็นที่ดินแปลงค่อนข้างใหญ่ มีความเหมาะสมต่อการเกษตร และยังไม่มีเอกสารสิทธิในที่ดินคณะกรรมการที่ดินแห่งชาติจะพิจารณามอบให้ ส.ป.ก. ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

(4) ที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติเสื่อมโทรมซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

2) ที่ดินของเอกชน ที่นำมาปฏิรูปที่ดิน ได้แก่ ที่ดินที่มีเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดิน เช่น โฉนดที่ดิน และหนังสือรับรองการประโยชน์ เช่น น.ส. 3 หรือ น.ส. 3ก และ ส.ป.ก. ได้ที่ดินนั้นมาโดยการซื้อหรือเวนคืนจากเอกชน หรือเอกชนบริจาคที่ดินนั้นให้ ส.ป.ก. เพื่อนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินต่อไป นอกจากนี้ที่ของเอกชนยังรวมถึงที่ดินพระราชทาน (ที่ทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์)

2.5 เขตพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินจังหวัดหนองคาย

สรุปพื้นที่ปฏิรูปที่ดินจังหวัดหนองคาย

- พื้นที่รับมอบ	เนื้อที่ 631,948 ไร่
- พื้นที่กันคืนกรมป่าไม้ (ตามมติ 14 กันยายน 2538)	เนื้อที่ 11,254 ไร่
- พื้นที่ประกาศเขต 9 อำเภอ จำนวน 17 โครงการ (ที่ดินรัฐ)	เนื้อที่ 620,694 ไร่
- พื้นที่ดำเนินการ (ที่ดินรัฐรวมที่ดินเอกชน)	เนื้อที่ 624,404 ไร่

* จัดที่ดินให้เกษตรกรแล้ว เนื้อที่ 529,278 ไร่ ดังนี้

1) แปลงเกษตรกรรม 31,551 ราย 38,393 แปลง เนื้อที่ 512,862 ไร่ (ส.ป.ก.4-01+โฉนดเพื่อการเกษตร)

2) แปลงที่อยู่อาศัย 17,772 ราย 19,721 แปลง เนื้อที่ 9,804 ไร่ (ส.ป.ก.4-01+มอบสัญญา)

3) แปลงที่ดินเอกชน 299 ราย 334 แปลง เนื้อที่ 3,758 ไร่ แยกเป็น

- ทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ที่บริจาคโดยเสด็จพระราชกุศลฯ จำนวน 1 อำเภอ เกษตรกร 15 ราย 15 แปลง 150 ไร่

- ประเภทที่ดิน ที่ ส.ป.ก. จัดซื้อ จำนวน 7 อำเภอ เกษตรกร 284 ราย 319 แปลง 3,608 ไร่

4) ที่สาธารณูปโภค 118 ราย 196 แปลง เนื้อที่ 2,854 ไร่

- พื้นที่ดำเนินการไม่ได้ (ถนน แหล่งน้ำ หนังสือสำคัญ และอื่นๆ) เนื้อที่ 76,974 ไร่

หมายเหตุ: 1) พื้นที่ปฏิรูปที่ดินประกาศเขตเมื่อวันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2521

2) ข้อมูลเนื้อที่จัดที่ดินให้เกษตรกร 529,278 ไร่ ยังมีความคลาดเคลื่อน เนื่องจากข้อมูลพื้นที่ ส.ป.ก. อยู่ระหว่างการปรับปรุงข้อมูล (One Map) ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง

ที่มา : สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2568

จังหวัดหนองคาย ได้ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันได้ประกาศเขตการปฏิรูปที่ดิน ทั้ง ๙ อำเภอ 34 ตำบล มีพื้นที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินทั้งสิ้น จำนวน 624,404 ไร่ โดยจำแนกพื้นที่ดินตามประเภทของที่ดินที่นำมาเพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินได้ 2 ประเภท ดังนี้

1) ที่ดินของรัฐ (ทั้งสิ้น 8 อำเภอ 34 ตำบล) เนื้อที่ประกาศเขต 620,694 ไร่ ดังนี้

ตารางที่ 16 รายงานสรุปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ที่ดินของรัฐ)

อำเภอ	ตำบล	ทุก Code			มอบหนังสืออนุญาตให้ ใช้ที่ดินเพื่อกิจการอื่น			สปก 4-01			โฉนดเพื่อการเกษตร			รวม สปก 4-01 + โฉนดเพื่อการเกษตร		
		ราย	แปลง	ไร่	ราย	แปลง	ไร่	ราย	แปลง	ไร่	ราย	แปลง	ไร่	ราย	แปลง	ไร่
ท่าบ่อ	1	17	19	187	15	17	165	0	0	0	0	0	0	0	0	0
เฝ้าไร่	5	11,341	14,227	189,818	39	43	483	10,059	12,367	166,155	1,413	1,673	21,062	11,472	14,040	187,217
โพธิ์ตาก	3	2,392	3,107	46,705	10	49	327	2,262	2,850	42,953	98	115	1,354	2,360	2,965	44,307
โพนพิสัย	9	8,620	10,717	147,159	20	20	1,099	6,315	7,387	102,852	2,520	3,017	37,188	8,835	10,404	140,040
เมืองหนองคาย	4	1,601	1,888	21,287	2	2	189	1,300	1,491	16,359	236	271	2,661	1,536	1,762	19,020
รัตนวาปี	3	3,520	4,330	55,162	1	1	10	3,215	3,947	50,775	305	361	4,147	3,520	4,308	54,922
ศรีเชียงใหม่	4	1,672	2,102	32,906	5	38	144	1,571	1,925	30,397	44	53	710	1,615	1,978	31,107
สังคม	5	2,328	3,130	38,758	4	4	46	2,189	2,902	35,810	24	34	439	2,213	2,936	36,249
รวม	34	31,491	39,520	531,982	96	174	2,463	26,911	32,869	445,301	4,640	5,524	67,561	31,551	38,393	512,862

ที่มา : สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2568

ตารางที่ 17 รายงานสรุปที่ดินชุมชน ที่อยู่อาศัย (ที่ดินของรัฐ) จังหวัดหนองคาย

อำเภอ	ตำบล	ทุก Code			มอบหนังสืออนุญาตให้ ใช้ที่ดินเพื่อกิจการอื่น			สปก 4-01 ช			มอบสัญญา			สปก 4-01 ช + มอบสัญญา		
		ราย	แปลง	ไร่	ราย	แปลง	ไร่	ราย	แปลง	ไร่	ราย	แปลง	ไร่	ราย	แปลง	ไร่
ท่าบ่อ	1	955	1,151	1,017	3	3	46	808	974	726	1	1	0	809	975	726
เฝ้าไร่	5	7,179	7,941	4,089	8	8	84	6,406	6,948	2,966	192	199	88	6,598	7,147	3,054
โพธิ์ตาก	2	1,164	1,316	997	3	3	54	1,072	1,184	781	5	5	4	1,077	1,189	785
โพนพิสัย	6	3,331	3,767	2,121	3	3	32	3,126	3,504	1,759	32	32	12	3,158	3,536	1,771
เมืองหนองคาย	1	1,660	1,983	2,090	3	3	154	1,392	1,655	933	31	31	15	1,423	1,686	948
รัตนวาปี	2	1,734	1,909	807	1	1	9	1,674	1,845	700	16	16	5	1,690	1,861	705
ศรีเชียงใหม่	2	876	970	697	0	0	0	842	931	657	1	1	2	843	932	659
สังคม	5	2,327	2,590	1,477	1	1	12	2,155	2,375	1,149	19	20	7	2,174	2,395	1,156
รวม	24	19,226	21,627	13,295	22	22	391	17,475	19,416	9,671	297	305	133	17,772	19,721	9,804

ที่มา : สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2568

2) ที่ดินเอกชน (ทั้งสิ้น 7 อำเภอ 17 ตำบล) เนื้อที่ 3,758 ไร่ ดังนี้

ตารางที่ 18 รายงานสรุปที่ดินเอกชน (ทั้งสิ้น 7 อำเภอ 17 ตำบล) เนื้อที่ 3,758 ไร่

ลำดับ	ประเภทที่ดิน	อำเภอ	ราย	แปลง	ไร่
1	ที่บริจาคโดยเสด็จพระราชกุศลฯ	1	15	15	150
2	ที่ ส.ป.ก. จัดซื้อ	7	284	319	3,608
รวม			299	334	3,758

ที่มา : สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2568

2.6 การพัฒนาแหล่งน้ำในเขตปฏิรูปที่ดิน

1) สระน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดหนองคาย ตั้งแต่ปี 2534 – 2560

ตารางที่ 19 งานขุดสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดหนองคาย

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล	ปีดำเนินการ	จำนวน (แห่ง)	ขนาดบ่อ(ลบ.ม.)	ปริมาณน้ำ (ลบ.ม.)	พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)	
1	เฝ้าไร่	นาดี	2539	19	1,260	23,940	38	
			2560	9	2,500	23,284	36	
		เฝ้าไร่	2541	120	1,260	151,200	240	
			2544	130	1,260	163,800	260	
			2560	11	2,500	28,178	44	
		วังหลวง	2539	39	1,260	49,140	78	
			2541	70	1,260	88,200	140	
			2542	85	1,260	107,100	150	
			2543	245	1,260	308,700	490	
		2560	13	2,500	33,665	52		
			หนองหลวง	2537	43	1,200	51,600	86
				2538	47	1,260	59,220	94
				2539	9	1,260	11,340	18
		2541		10	1,260	12,600	20	
		2542		1	1,260	1,260	2	
		2543		10	1,260	12,600	20	
		2560	4	2,500	10,256	16		
			อุดมพร	2539	10	1,260	12,600	20
				2542	132	1,260	166,320	264
				2543	145	1,260	182,700	290
2560	5	2,500		12,904	20			
รวมอำเภอเฝ้าไร่ 5 ตำบล				1,157		1,510,607	2,378	
2	โพธิ์ตาก	ด่านศรีสุข	2543	39	1,260	49,140	78	
			2534	8	1,200	9,600	16	
		2543	41	1,260	51,660	82		
รวมอำเภอโพธิ์ตาก 2 ตำบล				88		110,400	176	

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล	ปีดำเนินการ	จำนวน (แห่ง)	ขนาดบ่อ(ลบ. ม.)	ปริมาณน้ำ (ลบ.ม.)	พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)
3	โพธาราม	กุดบง	2542	51	1,260	64,260	102
		จุมพล	2542	50	1,260	63,000	100
			2543	120	1,260	151,200	240
		เข็ม	2542	254	1,260	320,040	508
		ทุ่งหลวง	2534	20	1,200	28,570	48
			2538	19	1,200	26,048	42
			2540	150	1,260	180,000	300
			2543	20	1,260	25,200	40
			2544	130	1,260	163,800	260
		นาหนัง	2536	8	1,200	9,600	16
		บ้านฝื่อ	2542	37	1,260	46,620	74
		บ้านโพธิ์	2542	112	1,260	141,120	224
			2544	130	1,260	163,800	260
		สร้างนางขาว	2543	123	1,260	154,980	246
		เหล่าต่างคำ	2534	28	1,200	42,374	70
			2537	33	1,200	39,600	66
			2538	12	1,200	14,400	24
			2539	183	1,260	219,600	366
			2543	17	1,260	21,420	34
รวมอำเภอโพธาราม 9 ตำบล				1,497		1,875,632	3,020
4	เมือง หนองคาย	วัดธาตุ	2534	5	1,200	6,000	10
		หาดคำ	2534	4	1,200	4,800	8
			2539	9	1,260	11,340	18
		หินโงม	2534	5	1,200	6,000	10
			2539	4	1,260	5,040	8
รวมอำเภอเมืองหนองคาย 3 ตำบล				27		33,180	54
5	รัตนวาปี	นาทับไฮ	2543	130	1,260	163,800	260
		พระบาทนา สิงห์	2541	128	1,260	161,280	156
			2542	4	1,260	5,040	8
รวมอำเภอรัตนวาปี 2 ตำบล				262		330,120	424
6	ศรีเชียงใหม่	พระพุทธบาท	2538	11	1,260	13,860	22
		หนองปลาปาก	2538	39	1,260	49,140	78
			2543	50	1,260	63,000	100
รวมอำเภอศรีเชียงใหม่ 2 ตำบล				100		126,000	200
รวม 6 อำเภอ 23 ตำบล				3,131		3,985,939	6,252

ที่มา : สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2568

2) งานขุดลอกแหล่งน้ำในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดหนองคาย ตั้งแต่ปี 2534 - 2559

ตารางที่ 20 งานขุดลอกแหล่งน้ำในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดหนองคาย

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล	จำนวน (แห่ง)	ปริมาณ (ลบ.ม.)	พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)	ปีที่ ดำเนินการ	หมายเหตุ
1	ฝ้ายไร่	วังหลวง	1	27,710	160	2559	ม.1
			1	15,400	25	2559	ม.2
			1	33,000	75	2559	ม.3
			1	19,810	190	2559	ม.11
			1	11,500	150	2559	ม.11
			1	10,600	80	2559	ม.13
		หนองหลวง	9	7,907	12	2537	
			1	50,000	80	2544	ม.11
		อุดมพร	1	84,000	134	2556	ม.11
			1	24,500	40	2558	ม.11
1	17,600		28	2558	ม.12		
รวม 3 ตำบล			19	302,027	974		
2	โพธิ์ตาก	ด่านศรีสุข	3	26,800	42	2550	ม.4
			1	10,000	16	2555	ม.3
			1	40,000	64	2555	ม.2
			1	10,000	16	2555	ม.3
		โพนทอง	20	4,450	8	2534	
รวม 2 ตำบล			26	91,250	146		
3	โพนพิสัย	เซิม	1	150,000	238	2544	ม.5
		นาหนัง	92	59,250	94	2536	
		เหล่าต่างคำ	2	3,000	6	2537	
รวม 3 ตำบล			95	212,250	338		
4	เมือง หนองคาย	วัดธาตุ	17	19,024	30	2534	
		หาดคำ	30	77,530	124	2534	
		หินโงม	11	32,918	52	2534	
รวม 3 ตำบล			58	129,472	206	7,602	
รวม 4 อำเภอ 11 ตำบล			198	734,999	1,664		

ที่มา : สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2568

หมายเหตุ : ใช้อัตราคิดพื้นที่การใช้ประโยชน์ตามกรมพัฒนาที่ดิน ขนาด ๑,๒๖๐ ลบ.ม. ต่อ เนื้อที่ ๒ ไร่

3. โครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล (คทช.)

จังหวัดหนองคายมีเขตพื้นที่ คทช. จำนวน 2 พื้นที่ ได้แก่ พื้นที่ป่าพานพร้าวและป่าแก้งไก่อ อยู่ในอำเภอสังคม ประชาชนจำนวน 380 ราย ครอบครองพื้นที่จำนวน 454 แปลง เนื้อที่ 3,044 ไร่ 3 งาน 36 ตารางวา และพื้นที่นิคมสร้างตนเองโพนพิสัย อยู่ในอำเภอรัตนวาปี และอำเภอโพนพิสัย ประชาชนจำนวน 75 ราย 75 แปลง เนื้อที่ 209 ไร่ การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล (คทช.) ดำเนินงานภายใต้กรอบการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนและประเภทที่ดิน ดังนี้

3.1 กรอบการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน

1) นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านรักษาความสมดุลทางธรรมชาติ การอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ในที่ดิน และทรัพยากรดินอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการใช้ที่ดินและทรัพยากรดินเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเป็นธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการจัดที่ดินให้ประชาชนผู้ด้อยโอกาสอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน

2) นโยบายการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ

(1) การจัดที่ดินให้แก่ผู้ยากไร้ โดยไม่ให้กรรมสิทธิ์ แต่อนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐเป็นกลุ่มหรือชุมชน ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ คทช. กำหนด ในรูปแบบสหกรณ์ หรือรูปแบบอื่นที่เหมาะสมเพื่อร่วมกันบริหารจัดการที่ดิน รวมทั้งส่งเสริมการประกอบอาชีพตามศักยภาพของพื้นที่

(๒) ที่ดินของรัฐทุกประเภท ต้องป้องกันไม่ให้มีการบุกรุกเด็ดขาด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

- พื้นที่ต้นน้ำในเขตชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ และ ๒ ซึ่งในหลักการต้องให้ผู้บุกรุกออกจากพื้นที่ และให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาหาแนวทางแก้ไขที่เหมาะสม โดยน้อมนำแนวพระราชดำริที่เกี่ยวข้องมาปฏิบัติ เช่น โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ โครงการหมู่บ้านป่าไม้แผนใหม่ มาพัฒนาและดูแลหมู่บ้านที่อยู่ในพื้นที่ป่า

- พื้นที่กันชนรอบพื้นที่ป่าอนุรักษ์และพื้นที่ป่าสมบูรณ์ ให้จัดในรูปแบบป่าชุมชน เพื่อป้องกันไม่ให้พื้นที่ป่าสมบูรณ์ถูกบุกรุก

(๓) การจัดที่ดินของรัฐให้แก่ผู้ยากไร้ ภายใต้การดำเนินงานของ คทช. ให้เป็นไปตามกฎหมายและหลักเกณฑ์ที่หน่วยงานของรัฐ และ คทช. กำหนด เรียกชื่อว่า “การจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน”

(๔) แนวทางการดำเนินงานของหน่วยงาน

- การเร่งแก้ไขปัญหา กรณีราษฎรหรือชุมชนที่ได้รับความเดือดร้อน จากการอยู่อาศัยและทำกินในเขตป่าโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมายมาเป็นระยะเวลานาน โดยพื้นที่ดังกล่าวไม่เป็นเขตพื้นที่ต้นน้ำลำธาร หรือเขตอนุรักษ์ที่มีความอ่อนไหว ให้มีการจัดที่ดินให้แก่ราษฎรกลุ่มนี้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ คทช. กำหนด เพื่อแก้ไขปัญหาและลดแรงกดดัน โดยให้ราษฎรกลุ่มดังกล่าวสามารถใช้ประโยชน์พื้นที่ในรูปแบบสหกรณ์ แต่ไม่ให้กรรมสิทธิ์ เนื่องจากเป็นที่ดินของรัฐ โดยมีหน่วยงานรับผิดชอบเรื่องการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ให้การสนับสนุนทางการพัฒนาอาชีพตามศักยภาพของพื้นที่ การกำหนดรูปแบบอาชีพเพื่อให้ราษฎรมีรายได้และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เช่น ส่งเสริมการปลูกพืชตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง โดยนำเรื่อง Zoning การเกษตร มาประกอบการพิจารณา การทำนาแปลงรวม สนับสนุนเรื่องเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย รวมถึงการจัดวางผังการใช้ประโยชน์ การจัดระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการพื้นฐาน

- กรณีที่ราษฎรหรือชุมชนที่อยู่ในเขตต้นน้ำลำธารหรือเขตอนุรักษ์ที่มีความอ่อนไหวซึ่งหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการเคลื่อนย้ายให้อยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสม จะดำเนินการจัดที่ดินทำกินในที่ดินของรัฐที่มีความเหมาะสมภายในเขตจังหวัดหรือจังหวัดใกล้เคียง ให้อยู่เป็นกลุ่มหรือชุมชนในรูปแบบสหกรณ์หรือรูปแบบอื่น โดยไม่ให้กรรมสิทธิ์ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ คทช. กำหนดโดยระหว่างการจัดที่ดินทำกิน จะต้องชี้แจงแก่ราษฎรเพื่อสร้างความเข้าใจ และกำหนดมาตรการในการเยียวยาที่เหมาะสม เพื่อให้ราษฎรเข้าร่วมดำเนินการโดยสมัครใจ

3.2 มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘

1) อนุมัติหลักการการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาลในลักษณะแปลงรวม โดยมีให้กรรมสิทธิ์ แต่อุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐเป็นกลุ่มหรือชุมชนตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ คทช. กำหนด ในรูปแบบสหกรณ์หรือรูปแบบอื่นที่เหมาะสม โดยการดำเนินงานตามนโยบายดังกล่าว ให้หน่วยงานของรัฐซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของประเภทที่ดิน กำหนดระเบียบ หลักเกณฑ์ ข้อกำหนดหรือเงื่อนไขภายใต้ความเห็นชอบของ คทช. ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2) รับทราบกระบวนการการจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ในที่ดินป่าสงวนแห่งชาติ พื้นที่ดำเนินการระยะที่ ๑ กระบวนการการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนในพื้นที่ ส.ป.ก. สำหรับพื้นที่ดำเนินการระยะที่ ๒ และผลการดำเนินงานของ คทช. โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถดำเนินการจัดให้ชุมชนเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินได้ ตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด ตามความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการ กฤษฎีกา

3) ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บริหารจัดการที่ดินทำกินตามนโยบายรัฐบาลให้เกิดประโยชน์สูงสุด และจัดให้มีการปลูกป่าเพิ่มเติมในพื้นที่ที่มีความเหมาะสม รวมทั้งพิจารณาออกกฎหมายเพื่อให้ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ แต่ไม่สามารถนำมาเรียกร้องให้รัฐออกเอกสารสิทธิ เช่น โฉนดที่ดินให้ในภายหลัง ฯลฯ

3.3 ที่ดินที่นำมาจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน ตามนโยบายรัฐบาล ดังนี้

1) เป็นที่ดินของรัฐที่มีความเหมาะสมและมีศักยภาพในการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน โดยจำแนกเป็น ๒ ลักษณะ คือ

- ที่ดินของรัฐที่มีราษฎรครอบครอง
- พื้นที่ว่างเปล่าไม่มีผู้ครอบครอง และมีศักยภาพในการจัดที่ดิน

2) ที่ดินนำมาจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน มี ๖ ประเภท ดังนี้

- (๑) ป่าสงวนแห่งชาติ
- (๒) ป่าชายเลน
- (๓) ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน
- (๔) ที่ดินสาธารณประโยชน์
- (๕) ที่ราชพัสดุ
- (๖) ที่ดินสงวนเพื่อกิจการนิคมในนิคมสร้างตนเอง

3.4 การส่งเสริมอาชีพและการตลาด จังหวัดหนองคายมีการส่งเสริมอาชีพและการตลาดตามกรอบตัวชี้วัด 6 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านการพัฒนาที่ดิน
- 2) ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำและปัจจัยพื้นฐาน
- 3) ด้านการส่งเสริมพัฒนาอาชีพและการตลาด
- 4) ด้านการส่งเสริมการรวมกลุ่ม
- 5) ด้านการสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุน
- 6) ด้านการส่งเสริมและการทำบัญชีครัวเรือน

3.5 การแนะนำส่งเสริมพัฒนาอาชีพและการตลาด

ในปีงบประมาณ 2567 ตามกรอบตัวชี้วัด 6 ด้าน แผนงาน/โครงการ การเข้าส่งเสริมพัฒนาอาชีพและการตลาดของคณะทำงานส่งเสริมพัฒนาอาชีพและการตลาด โดยมีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ตารางที่ 21 การส่งเสริมพัฒนาอาชีพและการตลาด ปี 2567

ตัวชี้วัด/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยนับ	งบประมาณ	ผลการดำเนินงาน		หมายเหตุ
			เป้าหมาย	ผลงาน	
1. ประสานงาน แนะนำ ส่งเสริม ราษฎร เป้าหมายในการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ เพื่อแก้ไขที่ดินทำกินของเกษตรกร รวมทั้ง ปฏิบัติตามแนวทางการปฏิบัติงาน	พื้นที่	-	2	2	
2. จัดประชุมคณะทำงานฯ ภายใต้อณูกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ระดับจังหวัด (ธ.ค.,เม.ย.,พ.ค.,ก.ค.)	ครั้ง ราย	5,600	4 160	4 160	
3. ส่งเสริม แนะนำ และจัดทำฐานข้อมูล สมาชิกสหกรณ์และเกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่ คทช.	ครั้ง ราย	15,000	9/455	9/455	
4. รายงานผลการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณ ตามแบบรายงานที่กำหนด	ครั้ง	-	9	9	
งบประมาณ : งบดำเนินงาน : ค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ	บาท	20,900			

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2568

ตารางที่ 22 ผลการดำเนินการแนะนำส่งเสริมพัฒนาอาชีพและตลาด ตามกรอบการพัฒนา 6 ด้าน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

หน่วยงาน	งบประมาณ (บาท)	กิจกรรม	ผลสัมฤทธิ์
1.ด้านการพัฒนาที่ดิน			
พด.	1,800,000 2,100,000	ปุ๋ยหมัก 10 ตัน น้ำหมัก 400 ลิตร ถ้าพื้นที่ ใดมีสภาพดินเป็นกรด ก็จะมีการสนับสนุน โดโลไมต์จำนวน 50 ตัน ในการปรับสภาพ ดินให้กับเกษตรกร การจัดทำโครงสร้างพื้นฐาน บ่อดักตะกอน ดิน ชุดคูรับน้ำ ทำชั้นบันไดดิน ให้ เกษตรกรในการปลูกพืช	1. เกษตรกรได้รับการปรับปรุง ดิน 20 ราย 2. เกษตรกรใช้ประโยชน์ดินที่ ปรับปรุง ร้อยละ 80 3.ผลผลิตต่อไร่ร้อยละ 3
2.ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำและปัจจัยพื้นฐาน			
ขป. โยธาธิการ	570,000,00	เขื่อนป้องกันตลิ่งริมแม่น้ำโขง จำนวน 5 พื้นที่ ต่อเนื่องปี 2565	1.ราษฎรได้ประโยชน์ จำนวน 230 ราย
3. ด้านการส่งเสริมพัฒนาอาชีพและการตลาด			
กสส.	20,600	จัดทำฐานข้อมูลพื้นฐาน 2 พื้นที่ และจัด ประชุม ในการส่งเสริมอาชีพ จำนวน 4 ครั้ง	1. เกษตรกรมีความรู้ในการ ประกอบอาชีพ 2. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.15
ปศ.	133,000	จัดซื้อปัจจัยการผลิต สนับสนุนพันธุ์ไก่ พื้นเมืองอาหารสำหรับไก่ อุปกรณ์สำหรับ เลี้ยง เวชภัณฑ์วิตามินและแร่ธาตุเสริม และสนับสนุนในการปรับปรุงโรงเรือน จำนวน 20 ราย	
ปม.	173,950	ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเพาะเลี้ยง สัตว์น้ำ ส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการ เพาะเลี้ยงปลาดุกในกระชังบก สนับสนุน ปัจจัยการผลิตให้เกษตรกร 71 ราย	
พณ.		จัดทำคลิปประชาสัมพันธ์สินค้าและ ผลิตภัณฑ์ของชุมชน ให้คำแนะนำการผลิต สินค้าให้มีมาตรฐาน ให้กับพื้นที่ป่าสงวน แห่งชาติ ป่าพานพร้าว และป่าแก้งไก่อ่ 2 กลุ่ม 20 คน (พณ)	
กสก.กวก.สปก. พช.พม.ท้องถิ่น		ร่วมบูรณาการระหว่างหน่วยงาน	

หน่วยงาน	งบประมาณ (บาท)	กิจกรรม	ผลสัมฤทธิ์
4.ด้านการส่งเสริมการรวมกลุ่ม			
กสส.	ไม่มี	1. ให้ความรู้เรื่องการรวมกลุ่ม 2. บูรณาการระหว่างหน่วยงานระดับ จังหวัดฯ	1. ราษฎรในพื้นที่ป่าพานพร้าว และป่าแก้งไก่อ เป็นสมาชิก สหกรณ์การเกษตรสังคม จำกัด จำนวน 55 ราย 2. ราษฎรในพื้นที่นิคมสร้าง ตนเองเป็นสมาชิกสหกรณ์นิคม ฯ โพนพิสัย จำกัด จำนวน 10 ราย 3. เกิดความร่วมมือในการ ดำเนินงานระหว่างหน่วยงาน
5) ด้านการสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุน			
กสส. ชกส. พช. พม.	950,000	สนับสนุนสินเชื่อให้สมาชิก 155 ราย และ สหกรณ์ 2 แห่ง	1.เกษตรกร 155 ราย มีเงินทุน ในการประกอบอาชีพ และ สหกรณ์ 2 แห่ง 2.สามารถต่อยอดทางธุรกิจ สมาชิกได้รับผลประโยชน์รวม 435 ราย
6) ด้านการจัดทำบัญชีครัวเรือน			
สตส.นค	ไม่มี	ร่วมบูรณาการกับสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด หนองคาย ให้ความรู้แก่เกษตรกรใน พื้นที่ อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย จำนวน 20 ราย	

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2568

3.6 การส่งเสริมการรวมกลุ่ม

ตารางที่ 23 การส่งเสริมการรวมกลุ่ม ปี 2567

หน่วยงาน	พื้นที่ดำเนินการ	แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม
สำนักงานสหกรณ์ จังหวัดหนองคาย	1. ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าพานพร้าว และป่าแก้งไก่อ 2. นิคมสร้างตนเองโพนพิสัย	- สหกรณ์การเกษตรสังคม จำกัด - สหกรณ์กองทุนสวนยางตำบลแก้งไก่อ จำกัด - สหกรณ์การเกษตรนิคมฯโพนพิสัย จำกัด - สหกรณ์การเกษตรโพนพิสัย จำกัด

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2568

3.7 ด้านการสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุน

ไม่มี

3.8 การติดตามแผนการแนะนำส่งเสริมพัฒนาอาชีพและการตลาดตามกรอบตัวชี้วัด 6 ด้าน (ปี 2568) โดยคณะทำงานส่งเสริมพัฒนาอาชีพและการตลาดมีเป้าหมายเข้าส่งเสริมอาชีพให้กับราษฎรในพื้นที่ที่ได้สิทธิใช้ประโยชน์ในที่ดิน จำนวน 2 พื้นที่ ได้แก่

1) พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ “ป่าพานพร้าวและป่าแก้งไก่อ” (คทช) อำเภอสังขาม จังหวัดหนองคาย จำนวน 380 ราย ครอบครองจำนวน 454 แปลง เนื้อที่ 3,044 ไร่ 3 งาน 36 ตารางวา

2) พื้นที่ที่สงวนเพื่อกิจการนิคมสร้างตนเอง “นิคมสร้างตนเองโพนพิสัย” ตำบลรัตนวาปี อำเภอรัตนวาปี ตำบลกุดบง อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย จำนวน 75 ราย 75 แปลง เนื้อที่ 209 ไร่

ตารางที่ 24 กรอบตัวชี้วัด 6 ด้าน (ปี 2568)

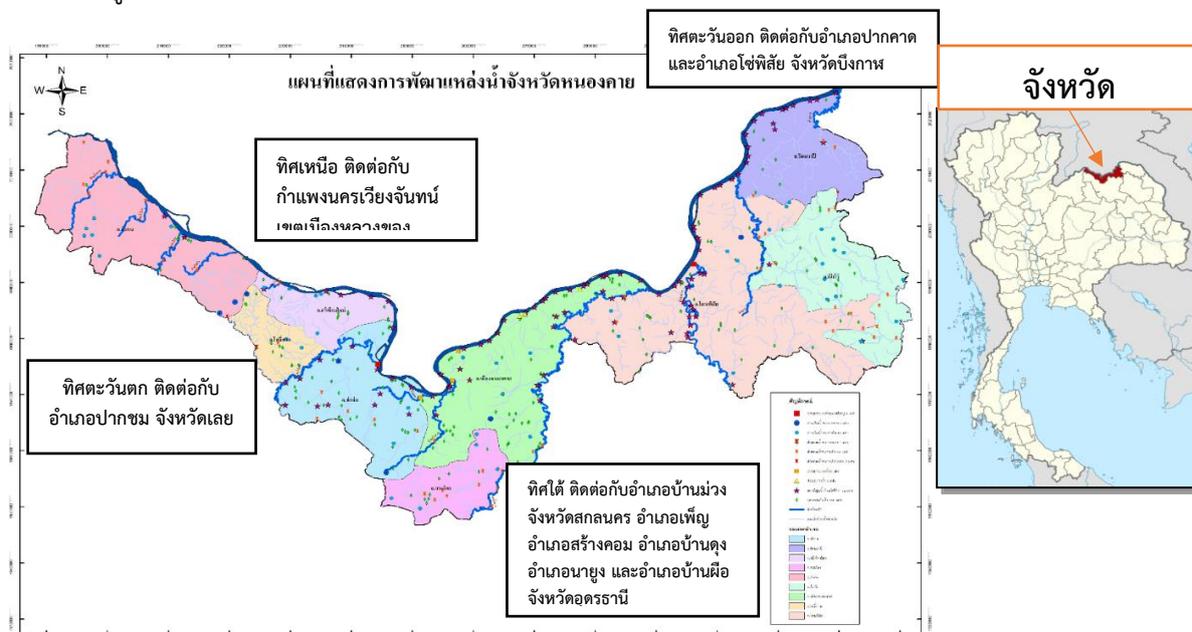
หน่วยงาน	ตามงบประมาณหน่วยงาน ปี 2568	
	ผลผลิต	ผลลัพธ์
กรอบการพัฒนาด้านที่ 1 : การพัฒนาที่ดิน		
พต.	1.เกษตรกรได้รับการพัฒนาคุณภาพดินไม่น้อยกว่า 20 ราย 2.พื้นที่จัดสรรที่ดินได้รับการพัฒนาคุณภาพดิน 2 พื้นที่	1. เกษตรกรที่ได้รับการพัฒนาส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพดิน สามารถใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตรได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 2. ผลผลิตต่อไร่ของเกษตรกรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 (เมื่อเทียบกับปีก่อน)
กรอบการพัฒนาด้านที่ 2 : การพัฒนาแหล่งน้ำและปัจจัยพื้นฐาน		
ชป.	1. แผนพัฒนาระบบน้ำและสาธารณูปโภค 2.การเชื่อมโยงฐานข้อมูล Agri-map สร้างแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน	1.ร้อยละ 80 เกษตรกรในพื้นที่จัดสรรสามารถเข้าถึงแหล่งน้ำและสาธารณูปโภคที่จำเป็น 2.ผลผลิตต่อไร่ของเกษตรกรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 (เมื่อเทียบกับปีก่อน)
กรอบการพัฒนาด้านที่ 3 : การส่งเสริมพัฒนาอาชีพและการตลาด		
กสก. กวก.	1.เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้การผลิตพืชที่เหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ 2. เกษตรกรได้รับวัสดุการเกษตรที่เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่	1.เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการร้อยละ 60 สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการทำการเกษตรได้อย่างเหมาะสม 2.เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการร้อยละ 60 สามารถสร้างรายได้ลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ 3.เกษตรกรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพสามารถจัดการระบบการผลิตได้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่
กสส.	เกษตรกรได้รับการส่งเสริมพัฒนาและพัฒนาอาชีพพื้นที่ละ 20 ราย	1. ร้อยละ 70 เกษตรกรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพสามารถนำความรู้ไปต่อยอดในการประกอบอาชีพ 2. ร้อยละ 10 เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
หน่วยงาน	ตามงบประมาณหน่วยงาน ปี 2568	

	ผลผลิต	ผลลัพธ์
ปศ.	1.เกษตรกรได้รับการส่งเสริมพัฒนาด้านปศุสัตว์ 2.เกษตรกรได้รับการส่งเสริมพัฒนาแปรรูปผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ 40 ราย	1.เกษตรกรมีทางเลือกในการสร้างรายได้เสริม 2.เกษตรกรมีทางเลือกอาชีพเพิ่มเติมเพื่อสร้างรายได้ และมีโอกาสสร้างผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ชนิดใหม่จากวัตถุดิบในพื้นที่
มม.	1.พัฒนาผู้ปลูกหม่อนไหม 2.พัฒนาต่อยอดไปยังพื้นที่อื่น	1.มีความรู้ด้านหม่อนไหมเพิ่มขึ้น 2.เกษตรกรได้รับคำแนะนำชี้แนะอย่างสม่ำเสมอ
ปม.	1.เกษตรกรมีความรู้ด้านประมงเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 30	1.เกษตรกรได้รับการส่งเสริมด้านประมง 40 ราย 2.เกษตรกรมีความเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้ 3.เกษตรกรได้รับความรู้เพื่อนำไปต่อยอดในการประกอบอาชีพ
กสก. กวก. ปศ. ปม. มม. สปก. กสส. พช. พณ. หน่วยงานอื่นๆ	1. ข้อมูลความต้องการของตลาด 2. เมนูอาชีพ 3.แผนการผลิต/การตลาด 4. เกษตรกรได้รับความรู้การผลิตพืชและเกษตรกรได้รับวัสดุการเกษตร	1.ผลผลิตของเกษตรกรมีตลาดรองรับร้อยละ 30 2.สมาชิกกลุ่มเป้าหมายมีรายได้เพิ่มไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 3.เกษตรกร ร้อยละ 20 นำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ 4.เกษตรกรร้อยละ 20 สร้างรายได้ลดรายจ่าย
กรอบการพัฒนาด้านที่ 4 : การส่งเสริมการรวมกลุ่ม		
กสส.	1.แผนส่งเสริมพัฒนาความเข้มแข็งสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร 2.ข้อมูลพื้นฐานสมาชิก	การรวมกลุ่มในรูปแบบต่างๆ
กรอบการพัฒนาด้านที่ 5 : การสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุน		
กสส. ธกส. ส.ป.ก. หน่วยงานอื่นๆ	แผนการเตรียมความพร้อมในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 3	ร้อยละ 10 ของ กลุ่มเป้าหมายสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้เกษตรกรได้รับความรู้เพื่อนำไปต่อยอดในการประกอบอาชีพ
กรอบการพัฒนาด้านที่ 6 : การส่งเสริมและการทำบัญชีครัวเรือน		
กตส.	ร้อยละ 30 ได้รับการฝึกอบรมสอนแนะนำการจัดทำบัญชี	1.ร้อยละ 10 มีความรู้ในการจัดทำบัญชี 2.ร้อยละ 10 สามารถจัดทำบัญชีได้

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ 27 กุมภาพันธ์ 2568

4. ด้านระบบชลประทาน

จังหวัดหนองคาย มีเนื้อที่การเกษตรที่พัฒนาแล้วด้านชลประทาน 484,989 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 25.64 ของพื้นที่จังหวัดหนองคาย (1,891,581.25 ไร่) และคิดเป็นร้อยละ 44.97 ของพื้นที่การเกษตรจังหวัดหนองคาย (1,078,561.25 ไร่) โดยอยู่ในเขตชลประทานดูแล 188,243 ไร่ และได้ถ่ายโอนภารกิจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแล 296,746 ไร่

ภาพที่ 7 แผนที่แสดงการพัฒนาแหล่งน้ำชลประทานจังหวัดหนองคาย

ที่มา : โครงการชลประทานหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2568

ตารางที่ 25 ข้อมูลพื้นที่พัฒนาด้านชลประทาน

ที่	รายการ	จำนวน (แห่ง)	ความจุ (ล้าน ลบ.ม.)	ความยาว (กม.)	พื้นที่ (ไร่)		รวม (ไร่)
					พื้นที่ชลประทาน	พื้นที่รับประโยชน์	
1	ปตร.ขนาดใหญ่ คป.นค.+คป.ห้วยโงม	3	58.740	-	56,000	38,000	94,000
2	อ่างเก็บน้ำขนาดกลาง คป.นค.	6	28.158	-	17,135	5,500	22,635
3	ชล.เล็ก (อ่างเก็บน้ำ) คป.นค.	3	3.412	-	3,500	-	3,500
4	ชล.เล็ก (อ่างเก็บน้ำ) ถ่ายโอน	44	22.764	-	-	15,160	15,160
5	ชล.กลาง/ชล.เล็ก (ฝายทดน้ำ) คป.นค.	6	0.593	-	4,482	3,500	7,982
6	ชล.เล็ก (ฝายทดน้ำ) ถ่ายโอน	55	-	-	-	29,360	29,360
7	ชล.เล็ก (ปตร./ทรบ.) คป.นค.	7	-	-	-	50,166	50,166
8	พนักกันน้ำโขง + ท่อทิ้งน้ำป่า คป.นค.	1	-	61	-	1,245	1,245
9	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า ถ่ายโอน	112	-	-	-	239,160	239,160
10	โครงการขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติ ถ่ายโอน	183	24.264	-	-	13,066	13,066
11	สำนักงานจัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม ที่ 10 (อ่างเก็บน้ำห้วยบังพวน)	1	-	-	8,715	-	8,715
	รวม	421	137.931	61	89,832	395,157	484,989

ที่มา : โครงการชลประทานหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2568

4.1 โครงการชลประทานในเขตจังหวัดหนองคาย 3 โครงการ ประกอบด้วย

1) โครงการชลประทานหนองคาย

(1) ประตุระบายน้ำขนาดใหญ่ จำนวน 2 โครงการ พื้นที่ชลประทาน – ไร่ พื้นที่รับประโยชน์ 38,000 ไร่ รวม 38,000 ไร่

(2) อ่างเก็บน้ำขนาดกลาง จำนวน 6 โครงการ พื้นที่ชลประทาน 17,135 ไร่ พื้นที่รับประโยชน์ 5,500 ไร่ รวม 22,635 ไร่

- โครงการพระราชดำริ จำนวน 3 โครงการ พื้นที่ชลประทาน 3,900 ไร่ พื้นที่รับประโยชน์ 5,500 ไร่ รวม 9,400 ไร่

- โครงการปกติ จำนวน 3 โครงการ พื้นที่ชลประทาน 13,235 ไร่ พื้นที่รับประโยชน์ รวม 13,253 ไร่

(3) อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก จำนวน 5 โครงการ พื้นที่ชลประทาน 7,982 (ไร่) พื้นที่รับประโยชน์ 600 ไร่ รวม 8,582 ไร่

- โครงการพระราชดำริ จำนวน 4 โครงการ พื้นที่ชลประทาน 5,482 ไร่ พื้นที่รับประโยชน์ 600 ไร่ รวม 6,082 ไร่

- โครงการ (kfw) จำนวน 1 โครงการ พื้นที่ชลประทาน 2,500 ไร่ พื้นที่รับประโยชน์ รวม 2,500 ไร่

2) โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาห้วยโมง

ประตุระบายน้ำขนาดใหญ่ จำนวน 1 โครงการ พื้นที่ชลประทาน 56,000 ไร่ พื้นที่รับประโยชน์ รวม 56,000 ไร่

3) สำนักงานจัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมที่ 10

พื้นที่จัดรูปที่ดินในเขตอ่างเก็บน้ำห้วยบังพวน จำนวน 1 โครงการ พื้นที่จัดรูปที่ดิน 8,715 ไร่

หมายเหตุ : เป็นพื้นที่ในส่วนของชลประทานดูแลไม่รวมถ่ายโอน

4.2 แหล่งน้ำในเขตชลประทาน

1) โครงการประตุระบายน้ำขนาดใหญ่ จำนวน 3 แห่ง

ตารางที่ 26 โครงการประตุระบายน้ำขนาดใหญ่

ที่	โครงการ	บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ความจุ (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่ ชลประทาน (ไร่)	พื้นที่รับ ประโยชน์ (ไร่)
1	ปตร.ห้วยโมง (คบ.ห้วยโมงดูแล)	น้ำโมง	น้ำโมง	ท่าบ่อ	หนองคาย	14.360	-	23,000
2	ปตร.ห้วยน้ำสวย	ปากสวย	บ้านเดื่อ	เมือง	หนองคาย	8.000	-	15,000
3	ปตร.ห้วยหลวง	ดอนคง	วัดหลวง	โพธิ์ชัย	หนองคาย	36.380	56,000	-
รวม						58.740	56,000	38,000

ที่มา : โครงการชลประทานหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2568

ประตุน้ำขนาดใหญ่ 3 แห่ง

ภาพที่ 8 ประตุน้ำขนาดใหญ่ 3 แห่ง

ที่มา : โครงการชลประทานหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2568

2) โครงการประตุน้ำขนาดกลาง จำนวน 6 แห่ง

ตารางที่ 27 โครงการประตุน้ำขนาดกลาง

ที่	โครงการ	บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ความจุ (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่ ชลประทาน (ไร่)	พื้นที่รับ ประโยชน์ (ไร่)
1	อ่างฯ ห้วยบังพวน	ดงนาคำ	หนองนาง	ท่าบ่อ	หนองคาย	8.620	9,860	-
2	อ่างฯ หนองสองห้อง	สองห้อง	หนองสองห้อง	เมือง	หนองคาย	0.888	375	-
3	อ่างฯ ห้วยเปลวเจือก	อ่างเก็บน้ำ	จุมพล	โพธิ์พิสัย	หนองคาย	2.750	3,000	-
4	อ่างฯ ห้วยทอน (ตอนบน) (พรต.)	บางกอกน้อย	ด่านศรีสุข	โพธิ์ตาก	หนองคาย	7.800	2,800	-
5	อ่างฯ ห้วยหินแก้ว (พรต.)	ดอนขนุน	ด่านศรีสุข	โพธิ์ตาก	หนองคาย	4.000	1,100	-
6	อ่างฯ ห้วยไฮ (พรต.)	ห้วยหินขาว	ด่านศรีสุข	โพธิ์ตาก	หนองคาย	4.100	-	5,500
รวม						28.158	17,135	5,500

ที่มา : โครงการชลประทานหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2568

อ่างเก็บน้ำขนาดกลาง 6 แห่ง

ภาพที่ 9 ประตุน้ำขนาดกลาง 6 แห่ง

ที่มา : โครงการชลประทานหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2568

3) โครงการประตุน้ำขนาดเล็ก จำนวน 4 แห่ง
 ตารางที่ 28 โครงการประตุน้ำขนาดเล็ก

ที่	โครงการ	บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ความจุ (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่ ชลประทาน (ไร่)	พื้นที่รับ ประโยชน์ (ไร่)
1	อ่างฯ ห้วยหินสิว (พรต.)	ไทยเจริญ	พระพุทธบาท	ศรีเชียงใหม่	หนองคาย	0.910	1,000	-
2	อ่างฯ วัดอรัญบรรพต (พรต.)	หม้อ	บ้านหม้อ	ศรีเชียงใหม่	หนองคาย	0.222	-	อุบโกค บริโกค
3	ฝายห้วยทอน (ตอนล่าง) (พรต.)	สาวแล	โพธิ์ตาก	โพธิ์ตาก	หนองคาย	0.488	4,482	-
4	ฝายห้วยคำมิด (พรต.)	คำศิลา	วังหลวง	เผ่าไร่	หนองคาย	0.105	-	600
รวม						1.725	5,482	600

ที่มา : โครงการชลประทานหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2568

อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก/ฝาย 4 แห่ง

ภาพที่ 10 ประตุน้ำขนาดเล็ก/ฝาย 4 แห่ง

ที่มา : โครงการชลประทานหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2568

ตารางที่ 29 ข้อมูลพื้นที่ชลประทานจังหวัดหนองคาย ปี 2565 - 2567

ปี	พื้นที่ชลประทาน (ยังไม่ถ่ายโอน)			พื้นที่ชลประทาน (ถ่ายโอน)			รวม
	พื้นที่ ชลประทาน (ไร่)	พื้นที่รับ ประโยชน์ (ไร่)	รวม (ไร่)	พื้นที่ ชลประทาน (ไร่)	พื้นที่รับ ประโยชน์ (ไร่)	รวม (ไร่)	
2565	89,832	83,411	173,243	-	293,866	293,866	467,109
2566	89,832	83,411	173,243	-	296,746	296,746	467,109
2567	89,832	98,411	188,243	-	296,746	296,746	484,989

ที่มา : โครงการชลประทานหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2568

หมายเหตุ : ข้อมูล ณ ปัจจุบัน ปี 2567 ประกอบด้วย

1. ข้อมูลพื้นที่ชลประทานดูแลไม่รวมถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ โครงการฯ ขนาดใหญ่ 3 แห่ง โครงการฯ ขนาดกลาง 6 แห่ง โครงการฯ ขนาดเล็ก/ปตร./ทรบ./พนักกั้นน้ำโขง+ท่อทิ้งน้ำป่า 17 แห่ง และพื้นที่จัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำฯ 1 แห่ง

2. ข้อมูลพื้นที่ถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแล ได้แก่ โครงการฯ ขนาดเล็ก (อ่างเก็บน้ำ) 44 แห่ง โครงการฯ ขนาดเล็ก (ฝายทดน้ำ) 55 แห่ง โครงการสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า 112 แห่ง และโครงการขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติ 183 แห่ง

5. การจัดรูปที่ดินจังหวัดหนองคาย

ตามพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2558 สำนักงานจัดรูปที่ดินจังหวัดมีภารกิจในการจัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมพื้นที่ที่มีศักยภาพในการขยายเขตจัดรูปที่ดิน เขตจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม และแผนปรับปรุงจัดรูปที่ดิน โดยมีพื้นที่ดำเนินการจัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมรวมทั้งสิ้น 15,295 ไร่ เกษตรกร 1,597 ราย จำนวน 2,224 แปลง แยกเป็นการจัดรูปที่ดินในพื้นที่จังหวัดหนองคาย มีเนื้อที่ 13,114 ไร่ เกษตรกร 1,367 ราย จำนวน 1,703 แปลง และการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม เนื้อที่ 2,181 ไร่ เกษตรกร 230 ราย จำนวน 521 แปลง รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 30 ผลการดำเนินงานตามแผนงานการจัดรูปที่ดินจังหวัดหนองคาย

ที่	โครงการ	เนื้อที่ (ไร่)	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (แปลง)	ค่าก่อสร้างทั้งโครงการ (บาท)	ค่าใช้จ่ายในการจัดรูปที่ดินไร่ละ (บาท)	เกษตรกรสมทบค่าใช้จ่าย ๒๐% ต่อไร่อัตราไร่ละ (บาท)	หมายเหตุ
1	โครงการจัดรูปที่ดิน ปี 2548 พื้นที่ตำบลหนองนาง อำเภอน้ำโสม และ ตำบลพระธาตุบังพวน อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย	2,440	162	218	8,035,037.00	3,292	658	
2	โครงการจัดรูปที่ดิน ปี 2551 พื้นที่ตำบลหนองนาง อำเภอน้ำโสม และ ตำบลพระธาตุบังพวน อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย	2,755	231	325	18,462,879.00	6,639	1,328	
3	โครงการจัดรูปที่ดิน ปี 2554 พื้นที่ตำบลหนองนาง อำเภอน้ำโสม และ ตำบลพระธาตุบังพวน อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย	1,227	97	133	6,890,000.00	5,606	1,121	
4	โครงการจัดรูปที่ดิน ปี 2555 พื้นที่ตำบลหนองนาง อำเภอน้ำโสม และ ตำบลพระธาตุบังพวน อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย	1,320	205	276	14,719,436.00	8,287	1,657	
5	โครงการจัดรูปที่ดินสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านคุดมุก	759	175	291	10,040,000.00	11,056	2,211	
6	โครงการจัดรูปที่ดินโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาห้วยโง้ง พื้นที่ตำบลพานพร้าว และตำบลหนองปลาปาก อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย	1,330	88	112	13,711,098.54	10,309	2,062	

ที่	โครงการ	เนื้อที่ (ไร่)	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (แปลง)	ค่าก่อสร้างทั้ง โครงการ (บาท)	ค่าใช้จ่ายในการ จัดรูปที่ดินไร่ละ (บาท)	เกษตรกรสมทบค่าใช้จ่าย ฯ 20% ต่อไร่อัตราไร่ละ (บาท)	หมายเหตุ
7	โครงการจัดรูปที่ดิน สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโนนหนามแห้ง สาย 08	96	7	7	469,996.45	4,896	979	
8	โครงการจัดรูปที่ดิน สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโนนหนามแห้ง	740	270	95	6,529,606.32	8,824	1,765	
9	โครงการจัดรูปที่ดินสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโพนหัน	1,187	40	92	9,855,862.22	-	-	กำหนดอัตราค่าใช้จ่ายในการจัดรูปที่ดินยังไม่แล้วเสร็จ
10	โครงการจัดรูปที่ดินสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโนนหนามแห้ง ระยะที่ 2	360	45	105	1,537,083.80	-	-	กำหนดอัตราค่าใช้จ่ายในการจัดรูปที่ดินยังไม่แล้วเสร็จ
11	โครงการจัดรูปที่ดินสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโพนหัน ระยะที่ 2 (ส่วนที่ 2)	900	47	49	5,000,000.00	-	-	อยู่ระหว่างการก่อสร้าง
	รวมก่อสร้างจัดรูปที่ดินดิน	13,114	1,367	1,703	95,250,999.33			

ที่มา : สำนักงานจัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรที่ 10 ข้อมูล ณ วันที่ 25 มีนาคม 2568

ตารางที่ 31 ผลการดำเนินงานตามแผนงานการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรจังหวัดหนองคาย

ที่	โครงการ	เนื้อที่ (ไร่)	เกษตรกร (ราย)	จำนวน (แปลง)	ค่าก่อสร้างทั้ง โครงการ (บาท)	ค่าใช้จ่ายในการจัด รูปที่ดินไร่ละ (บาท)	เกษตรกรสมทบค่าใช้จ่ายฯ 20% ต่อไร่อัตราไร่ละ (บาท)	หมายเหตุ
1	โครงการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกร สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหินโงม	1,750	80	104	4,939,856.00	-	-	กำหนดอัตราค่าใช้จ่ายในการจัดระบบน้ำยังไม่แล้วเสร็จ
2	โครงการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกร สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหินโงม ระยะที่ 2	431	150	417	3,329,874.63	-	-	กำหนดอัตราค่าใช้จ่ายในการจัดระบบน้ำยังไม่แล้วเสร็จ
	รวมก่อสร้างจัดรูปที่ดินดิน	2,181	230	521	8,269,730.63			

ที่มา : สำนักงานจัดรูปที่ดินและจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรที่ 10 ข้อมูล ณ วันที่ 28 มีนาคม 2568

6. แหล่งน้ำนอกเขตชลประทาน

6.1 บ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน 1,260 ลบ.ม.

สถานีพัฒนาที่ดินหนองคาย จัดทำโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน โดยการขุดสระน้ำในไร่นา ขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตร และให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการออกค่าใช้จ่าย 2,500 บาท/บ่อ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการบรรเทาสภาพปัญหาภัยแล้ง การขาดแคลนน้ำ และเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำในพื้นที่ทำการเกษตรของเกษตรกร ให้เกษตรกรในพื้นที่นอกเขตชลประทานได้มีแหล่งน้ำที่เหมาะสมกับการเกษตรเป็นการสนับสนุนการทำเกษตรแบบผสมผสานตามหลักทฤษฎีใหม่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดหนองคาย มีสระน้ำในไร่นา ขนาด 1,260 ลบ.ม. ตั้งแต่ปี 2548 – 2567 รวม 14,250 บ่อ โดยใน 1 บ่อ เกษตรกรสามารถนำน้ำไปใช้ในการเกษตรได้ประมาณ 3 ไร่ ทำให้เกษตรกรบรรเทาการขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้งได้

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ มาเป็นแนวทางในการดำเนินงานโครงการเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 บรรเทา ปัญหาการว่างงาน ลดปัญหาการเคลื่อนย้ายแรงงานภาคการเกษตรกรรมไปสู่ภาคอื่น และให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีพื้นที่กักเก็บน้ำเพิ่มขึ้น จังหวัดหนองคายได้บูรณาการกับทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในการขับเคลื่อนโครงการดังกล่าว ทำให้เกษตรกรมีพื้นที่กักเก็บน้ำเพิ่มขึ้นจำนวนทั้งสิ้น 800 บ่อ ทำให้เกษตรกรมีน้ำในการทำเกษตรเพิ่มขึ้น และช่วยบรรเทาปัญหาการขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้งได้

ตารางที่ 32 ผลการดำเนินงานขุดสระน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน 1,260 ลบ.ม. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 – 2567 (หน่วย : บ่อ)

ที่	ปีงบประมาณ	สังคม	ศรีเชียงใหม่	โพธิ์ตาก	ท่าบ่อ	สระใคร	เมือง	โพนพิสัย	เผ่าไร่	รัตนวาปี	รวม
1	2548	-	49	-	58	27	61	116	-	-	311
2	2549	20	11	32	72	23	49	100	69	34	410
3	2550	-	-	-	2	1	-	27	1	-	31
4	2551	18	10	13	41	14	38	61	23	12	230
5	2552	15	-	22	34	56	55	60	24	20	286
6	2553	-	-	-	-	-	-	-	-	25	25
7	2554	12	-	11	-	-	15	49	-	38	125
8	2555	39	-	23	24	40	42	43	20	19	250
9	2556	134	102	104	152	144	139	188	117	120	1,200
10	2557	40	30	40	40	70	30	40	92	18	400
11	2558	72	80	100	150	-	300	100	123	77	1,002
12	2559	50	45	45	60	-	150	100	50	-	500
13	2560	70	66	66	198	183	217	200	100	100	1,200
14	2561	68	60	85	150	128	149	200	110	50	1,000
15	งบเพิ่มเติม 2561	35	10	10	49	11	-	60	84	36	295
16	2562	148	41	63	133	119	135	269	130	222	1,260
17	เพิ่มเติม 2562	15	-	15	20	20	30	74	52	24	250
18	2563	191	83	46	160	160	120	320	255	65	1,400
19	เพิ่มเติม 2563	-	-	-	-	-	14	149	87	50	300
20	2564	56	21	61	218	32	120	400	316	76	1,300
21	เพิ่มเติม 2564	33	3	19	-	30	-	65	-	-	150
22	2565	54	62	46	96	104	200	206	120	72	960
23	เพิ่มเติม 2565	4	4	22	50	20	20	-	8	22	150

ที่	ปีงบประมาณ	สังคม	ศรีเชียงใหม่	โพธิ์ตาก	ท่าบ่อ	สระใคร	เมือง	โพนพิสัย	เผ่าไร่	รัตนวาปี	รวม
24	2566	60	16	25	122	72	80	124	50	36	585
25	เพิ่มเติม 2566	-	21	3	-	20	-	15	-	11	70
26	2567	40	25	35	75	40	90	95	100	60	560
	รวม	1,174	739	886	1,904	1,314	2,054	3,061	1,931	1,187	14,250

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2568

6.2 สระน้ำตามโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ปี 2564

ตารางที่ 33 ผลการดำเนินงานขุดสระน้ำตามโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ปี 2564

อำเภอ	จำนวนบ่อ	พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)	หมายเหตุ
เมืองหนองคาย	177	643.50	บ่อน้ำมี 4 ขนาด ได้แก่
ท่าบ่อ	209	740.00	1) 1,800 ลบ.ม. : 2.5 ไร่
โพนพิสัย	234	839.50	2) 2,100 ลบ.ม. : 3 ไร่
ศรีเชียงใหม่	38	136.00	3) 2,800 ลบ.ม. : 4 ไร่
สังคม	40	118.50	4) 3,500 ลบ.ม. : 5 ไร่
สระใคร	71	236.50	
โพธิ์ตาก	31	100.00	
รวมทั้งสิ้น	800	2,814.00	

ที่มา : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2568

6.3 เทคโนโลยีการเกษตรในการจัดระบบน้ำ

จังหวัดหนองคายได้นำระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์มาใช้ในการเกษตร เพื่อเป็นการส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน ลดต้นทุนการผลิตช่วยแก้ปัญหาการผลิตในด้านเชื้อเพลิงและไฟฟ้า โดยเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการขอรับการสนับสนุนเงินกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ได้รับเทคโนโลยีระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ แบบเคลื่อนที่/รถเข็น จำนวน 109 ระบบ และเทคโนโลยีระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ แบบลากจูง จำนวน 71 ระบบ ดังนี้

ตารางที่ 34 เทคโนโลยีระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์จังหวัดหนองคาย ปี 2565

อำเภอ	แบบเคลื่อนที่/รถเข็น (ระบบ)	แบบลากจูง (ระบบ)
เมืองหนองคาย	33	27
ท่าบ่อ	15	8
โพนพิสัย	16	7
ศรีเชียงใหม่	9	7
สังคม	2	-
สระใคร	25	1
เผ่าไร่	1	17
รัตนวาปี	3	1
โพธิ์ตาก	5	3
รวม	109	71

ที่มา : สำนักงานพลังงานจังหวัดหนองคาย เดือนกุมภาพันธ์ 2568

7. สินค้าที่สำคัญของจังหวัดหนองคาย

จังหวัดหนองคาย มีพื้นที่การเกษตรรวม 1,078,561.25 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 57.02 ของพื้นที่ทั้งหมด สามารถทำการเกษตรได้หลากหลายชนิดทั้งนาข้าว ยางพารา พืชไร่ ไม้ผล ประมง และปศุสัตว์ โดยมีพื้นที่ปลูกข้าว 551,344 ไร่ มูลค่า 2,021.92 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนพื้นที่ร้อยละ 51.12 ของพื้นที่การเกษตร รองลงมาคือ พื้นที่ปลูกยางพารา 340,742 ไร่ มูลค่า 4,127.99 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนพื้นที่ร้อยละ 31.59 ของพื้นที่การเกษตร ยาสูบ พื้นที่ปลูก 32,403 ไร่ มูลค่า 1,012.89 ล้านบาท และ สุกกร 118,295 ตัว มูลค่า 1,011.42 ล้านบาท เป็นต้น

ตารางที่ 35 สินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดหนองคาย ปีการผลิต 2567/68

ที่	ชนิด	พื้นที่ปลูก/เลี้ยง/ จำนวนที่เลี้ยง (ไร่/ตัว)	พื้นที่ให้ผล ผลิต (ไร่)	ผลผลิต/ หน่วย (กก.)	ผลผลิตรวม (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ราคาเฉลี่ย (บาท)
1	ข้าวนาปี	551,344	469,998	375	174,688.40	2,021.92	12.26 (บาท/กก.)
2	ยางพารา	340,742	325,127	234	ยางแห้ง 76,064 ยางก้อน 126,773	4,127.99	54.27
3	โคเนื้อ (ส่งชำแหละ)	5,891 (ตัว/ปี)	-	300 (กก./ตัว)	1,767.30	120.77	20,500 (บาท/ตัว)
4	อ้อยโรงงาน	11,659	10,960	8,398	92,042	132	1.43 (บาท/กก.)
5	สุกร	118,295 (ตัว)	-	100 (กก./ตัว)	11,829.50	1,011.42	85.50 (บาท/กก.)
6	ไข่ไก่	655,436 (ตัว)	-	300 (ฟอง/ ตัว/ปี)	196,630,800 (ฟอง)	589.95	3.00 (บาท/ฟอง)
7	ปลานิลกระชัง	29.88 ไร่ 2,488 กระชัง	29.88	3,475.86 (กก./กระชัง)	8,647.98	531.61	61.47 (บาท/กก.)
8	ยาสูบ	32,403	24,555	330	8,103	1,012.89	125.00 (บาท/กก.)
9	ปาล์มน้ำมัน	25,498.00	16,673	2,570	42,850	195.16	4.55 (บาท/กก.)
10	มันสำปะหลังโรงงาน	17,397	8,783	3,270	28,720.50	147.91	5.15 (บาท/กก.)
11	สับปะรด	3,978	3,925	4,440	17,427	270	15.49 (บาท/กก.)
13	มะเขือเทศโรงงาน	1,900	1,800	2,000	3,600	18	5 (บาท/กก.)

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหนองคาย สำนักงานประมงจังหวัดหนองคาย สำนักงานการยางแห่งประเทศไทยจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม 2568

หมายเหตุ : 1. โคเนื้อ เป็นโคลูกผสมและโคขุน โคเนื้อทั้งตัวน้ำหนักประมาณ 300 กก./ตัว สัดส่วนเนื้อ 53% กระดูก หนัง เครื่องใน 47%

2. ปลานิล 1 กระชังมีขนาดเฉลี่ย 19.25 ตร.ม. *ราคา ณ ไร่ นา ปี 2567 จังหวัดหนองคาย : เศรษฐกิจกิจการเกษตรที่ 3

7.1 ข้าว

การทำนาของจังหวัดหนองคาย พึ่งพาอาศัยน้ำฝนและการใช้น้ำจากชลประทานรวมถึงคลองส่งน้ำจากสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า ซึ่งในพื้นที่ชลประทานเข้าถึงสามารถทำนาได้ปีละ 2 ครั้ง คือ นาปีและนาปรัง ซึ่งในปี 2567 จังหวัดหนองคาย มีพื้นที่ปลูกข้าว ทั้งสิ้น 551,344 ไร่ ส่วนใหญ่นิยมบริโภคข้าวเหนียว จึงมีพื้นที่ปลูกข้าวเหนียว 427,996 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 77.62 ของพื้นที่ปลูกข้าว ประสิทธิภาพการผลิต 369 กิโลกรัมต่อไร่ และข้าวเจ้า 104,928 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 22.38 ของพื้นที่ปลูกข้าว ประสิทธิภาพการผลิต 381 กิโลกรัมต่อไร่

ตารางที่ 36 ข้อมูลข้าวนาปีจังหวัดหนองคาย ปี 2567/2568

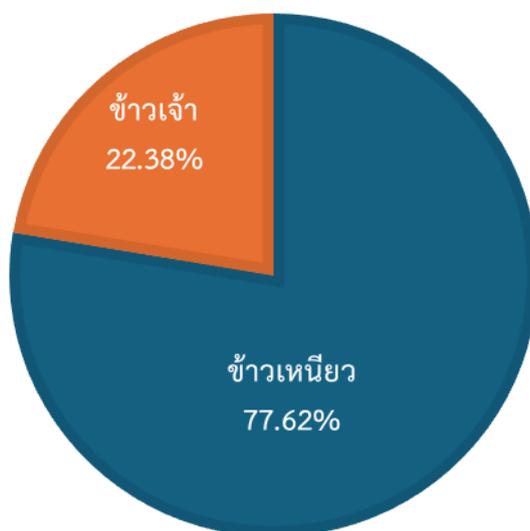
ข้าวนาปี	เกษตรกร (ครัวเรือน)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ราคา (บาท/กก.)	มูลค่า (ล้านบาท)
ข้าวเหนียว	45,757	427,969	365,070	134,710.83	369	11.00	1,481.82
ข้าวเจ้า	16,004	123,375	104,928	39,977.57	381	13.51	540.10
รวม	61,761	551,344	469,998	174,688.40	375	12.26	2,021.92

หมายเหตุ : ในบางครัวเรือนมีการปลูกทั้งข้าวเหนียวและข้าวเจ้า

ที่มา : ข้อมูลทะเบียนเกษตรกรข้าวนาปี ปีการผลิต 2567/68

แผนภูมิที่ 5 สัดส่วนชนิดการปลูกข้าวนาปี จังหวัดหนองคาย ปี 2567/2568

สัดส่วนพื้นที่ปลูกข้าว

ที่มา : ข้อมูลทะเบียนเกษตรกรข้าวนาปี ปีการผลิต 2567/68

ตารางที่ 37 ข้อมูลข้าวนาปีจังหวัดหนองคายปี 2567/68 แยกรายอำเภอ

ที่	อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)
1	เมืองหนองคาย	96,288	76,862	30,744.80	400
2	ท่าบ่อ	88,802	79,431	29,786.63	375
3	โพนพิสัย	167,100	142,152	53,164.85	374
4	ศรีเชียงใหม่	21,003	8,474	3,254.02	384
5	สังคม	9,457	8,756	3,230.96	369
6	สระใคร	49,995	48,598	16,669.11	343
7	เผ่าไร่	60,435	57,673	21,973.41	381
8	รัตนวาปี	46,016	39,458	13,849.76	351
9	โพธิ์ตาก	12,248	8,594	3,454.79	402
รวมทั้งสิ้น		551,344	469,998	176,128.33	375

ที่มา : ข้อมูลทะเบียนเกษตรกรข้าวนาปี ปีการผลิต 2567/68

การปลูกข้าวจังหวัดหนองคายส่วนใหญ่นิยมปลูกข้าวเหนียว เนื่องจากบริเวณข้าวเหนียวเป็นหลัก และแนวโน้มการปลูกการปลูกข้าวนาปี 2567/68 มีแนวโน้มปลูกข้าวนาปีเพิ่มขึ้น แต่ข้าวนาปรังก็ขึ้นอยู่กับน้ำฝน น้ำในเขตชลประทาน หรือปริมาณน้ำเก็บกักตามธรรมชาติ ถ้ามีมากเกษตรกรก็จะการเพาะปลูกข้าวนาปรัง หรือถ้าข้าวนาปีได้รับความเสียหายจากภัยธรรมชาติ เกษตรกรก็จะปลูกข้าวนาปรังไว้เพื่อบริโภคในครัวเรือน

ตารางที่ 38 ข้อมูลการปลูกข้าวนาปี 3 ปีการผลิต

ปีการผลิต	เกษตรกร (ครัวเรือน)			พื้นที่ปลูก (ไร่)			ผลผลิตรวม (ตัน)			ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)		
	2565/66	2566/67	2567/68	2565/66	2566/67	2567/68	2565/66	2566/67	2567/68	2565/66	2566/67	2567/68
ข้าวเหนียว	47,636	47,873	45,757	444,435	448,188	427,969	162,365	165,381	134,711	369	369	369
ข้าวเจ้า	16,064	16,722	16,004	156,731	129,877	123,375	55,950	48,314	39,978	363	372	381
รวม	65,459	53,700	61,761	601,166	577,976	551,344	218,315	213,695	174,688	366	370.50	375

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย เดือน มีนาคม 2568

ตารางที่ 39 ข้อมูลการปลูกข้าวนาปรัง 3 ปีการผลิต

ปีการผลิต	เกษตรกร (ครัวเรือน)			พื้นที่ปลูก (ไร่)			ผลผลิตรวม (ตัน)			ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)		
	2564/65	2565/66	2566/67	2564/65	2565/66	2566/67	2564/65	2565/66	2566/67	2564/65	2565/66	2566/67
ข้าวเหนียว	4,607	8,616	3,278	83,432	86,457	37,507	43,718	44,758	20,141	529	521	537
ข้าวเจ้า	24	-	-	6,280.0	-	-	2,839	-	-	457	-	-
รวม	4,631	8,616	3,278	89,712	86,457	37,507	46,557	44,758	20,141	524	521	537

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย เดือน มีนาคม 2568

แหล่งจำหน่ายสินค้าข้าว ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดให้หน่วยงานในระดับพื้นที่ของกรมส่งเสริมการเกษตร กรมปศุสัตว์ และกรมประมง จัดทำปฏิทินสินค้าเกษตรจังหวัดหนองคาย พบว่า สัดส่วนการกระจายสินค้าข้าวของจังหวัดหนองคาย มีการกระจายภายในจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 81 ของปริมาณการผลิต และกระจายตัวภายนอกจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 19 ของปริมาณผลิต โดยแหล่งรับซื้อข้าวเปลือกขนาดใหญ่ภายในจังหวัด มีผู้ประกอบการ 8 ราย แหล่งรับซื้อภายนอกจังหวัด จำนวน 11 ราย ซึ่งเป็นปริมาณการรับซื้อที่ไม่มาก

ตารางที่ 40 แหล่งรับซื้อข้าวในพื้นที่ และนอกพื้นที่จังหวัดหนองคาย

แหล่งรับซื้อในพื้นที่จังหวัดหนองคาย	แหล่งรับซื้อนอกพื้นที่จังหวัดหนองคาย
1. บริษัทโรงสีไฟชัยธานีสินเจริญ อำเภอมืองหนองคาย	1. หจก.โรงสีอรุณพัฒนา จ.เพชรบูรณ์
2. ฉางข้าวดวงเจริญ อำเภอมืองหนองคาย	2. บริษัทมิตรนำชัยไรซ์ จำกัด จ.สุพรรณบุรี
3. ฉางข้าวเทียนชัย อำเภอเฝ้าไร่	3. โรงสีพานิชเจริญธัญญา จ.สุพรรณบุรี
4. ท่าข้าวโชคเจริญทรัพย์ อำเภอบ้านบ่อ	4. โรงสีแสงทองไรซ์กรุ๊ป จ.อุดรธานี
5. บริษัทโรงสีข้าวบุญสนองอำเภอบ้านบ่อ	5. โรงสีอุดรเพิ่มสิน จ.อุดรธานี
6. ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีบ้านดอน อุดมทรัพย์	6. บริษัทโรงสีไฟล่าสันต์พานิช จ.ฉะเชิงเทรา
7. บริษัทโรงสีข้าวศรีรุ่งเรืองพระอาทิตย์ จำกัด	7. บริษัทเกรียงชัยไกลเด่นไรซ์ จ.ฉะเชิงเทรา
8. บริษัท โรงสีข้าวไทยหิรัญไรซ์มิลล์ จำกัด (โรงสีไทยวังนง)	8. บริษัทฟิจิตรไรซ์ร่วมเจริญ ๒ ไรซ์ จ.ฟิจิตร
9. ตลาดกลางรวบรวมผลผลิต สหกรณ์การเกษตรท่าบ่อ จำกัด	9. บริษัทโรงสีไทยวัฒนไรซ์มิลล์ จำกัด จ.ปทุมธานี
10. สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. หนองคาย จำกัด	10. บริษัทโรงสีข้าวเจริญผล จำกัด จ.นครราชสีมา
	11. บริษัทโรงสี ป.ณัฐพล จำกัด จ.ขอนแก่น

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดหนองคาย สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดหนองคาย, 2568)

ตารางที่ 41 การจัดการผลผลิตข้าวนาปี

ข้าวนาปี และการจัดการ	ข้าวเหนียว	ข้าวเจ้า	รวม
พื้นที่ปลูกข้าวนาปี (ไร่)	427,969	123,375	551,344 ไร่
ปริมาณข้าวทั้งหมดที่ผลิตได้ (ตัน)	134,710.83	39,977.57	174,688.40 ตัน
เก็บไว้บริโภค 639 กก.ข้าวเปลือก/ครัวเรือน/ปี*	29,238.72	10,226.56	39,465.28 ตัน
เก็บไว้ทำพันธุ์ (10 กก./ไร่)	4,279.69	1,233.75	5,513.44 ตัน
สำรองฉุกเฉิน (5 % ของผลผลิตทั้งหมด)	6,735.54	1,998.88	8,734.42 ตัน
ปริมาณข้าวเหลือไว้จำหน่าย (ตัน)	94,456.88	26,518.38	147,313 ตัน
คิดเป็นมูลค่า (ข้าวเหนียว 11,000 บาท/ตัน ข้าวเจ้า 13,510 บาท/ตัน)	1,481.82	540.10	2,021.92 ล้านบาท

หมายเหตุ : การคิดอัตราการบริโภคข้าวในครัวเรือน เท่ากับ 746 กก.ข้าวเปลือกต่อครัวเรือน มาจากรศ.สมพร อิศวิลานนท์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ เกษตรและทรัพยากร คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปี 2552 ระบุ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือบริโภคข้าวข้าวสารคนละ 142 กก./ปี

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม 2568

จังหวัดหนองคายมีครัวเรือนเกษตร 64,294 ครัวเรือน มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน เฉลี่ย 3 คน/ครัวเรือน

- 1 คน บริโภค 142 กก. ข้าวสาร
- 1 กก.ข้าวสาร มาจาก ข้าวเปลือก 1.5 กก.
- ปริมาณการบริโภคข้าวเปลือก 1 คน เท่ากับ 142 กก x 1.5 กก. = 213 กก.
- 3 คน หรือ 1 ครัวเรือน เท่ากับ 3 x 213 = 639 กก.ข้าวเปลือก
- จำนวนประชากรจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 25 มีนาคม 2568 = 190,438 ครัวเรือน หรือ 571,314 คน (190,438 ครัวเรือน x 3 คน/ครัวเรือน)
- ปริมาณข้าวเปลือกที่ต้องการภายในจังหวัด = 121,689,882 กก. (571,314 คน x 213 กก./คน)
- ปริมาณการบริโภคใน 1 ปี คิดจากครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในปี 2567 จำนวน 64,294 ครัวเรือน
- ใน ๑ ครัวเรือน มีสมาชิกเฉลี่ย ๓ คน บริโภคข้าว 639 กก. (ข้าวเปลือก) คิดเป็นสัดส่วนข้าวเหนียวร้อยละ 77.62 ข้าวเจ้าร้อยละ 22.38 ดังนั้นเท่ากับ ข้าวเหนียว 495.99 กก./ครัวเรือน/ปี ข้าวเจ้า 143.01 กก./ครัวเรือน/ปี

จากข้อมูลการจัดการผลผลิตข้าว จังหวัดหนองคายสามารถผลิตข้าวยังไม่เพียงพอต่อความต้องการภายในจังหวัด ซึ่งจังหวัดหนองคายมีปริมาณความต้องการในการบริโภคข้าว จำนวน 326,776.29 ตัน เกษตรกรสามารถผลิตข้าวรวมทั้งสิ้น 174,688.40 ตัน ทำให้ข้าวไม่เพียงพอต่อความต้องการ จำนวน 152,087.89 ตัน เกษตรกรในจังหวัดหนองคายนิยมบริโภคข้าวเหนียวเป็นหลัก ผลผลิตข้าวเมื่อหักส่วนที่บริโภคภายในครัวเรือน การเก็บไว้ทำพันธุ์และการสำรองไว้ในยามฉุกเฉินก็จะเป็นส่วนที่นำออกมาจำหน่าย โดยรวมจะเหลือเป็นปริมาณข้าวเปลือกที่ออกสู่ตลาดเพื่อจำหน่าย 147,313 ตัน คิดเป็นมูลค่า 2,021.92 ล้านบาท จึงเป็นข้อบ่งชี้ว่า สินค้าข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่ทำรายได้ให้กับจังหวัดหนองคาย

ตารางที่ 42 ศูนย์ข้าวชุมชนที่ขึ้นทะเบียนกับกรมการข้าว ปี 2560 – 2567 จังหวัดหนองคาย

ลำดับ	ชื่อศูนย์ข้าวชุมชน	ประธานศูนย์	ตำบล	อำเภอ
1	ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลสระใคร	นายสงวน โภธิพรมศักดิ์	สระใคร	สระใคร
2	ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลวัดธาตุ	นายบัวเรียง ตันนารัตน์	วัดธาตุ	เมือง
3	ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลบ้านฝาง	นายศิริศักดิ์ โลหิตัท	บ้านฝาง	สระใคร
4	ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลเฝ้าไร่	นางทองยูน วันสืบ	เฝ้าไร่	เฝ้าไร่
5	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านหมากก่อง	นายอัษฎาธร ขุนรอง	บ้านเดื่อ	เมือง
6	ศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลจุมพล	นายบุญหลาย วันเพ็ญ	จุมพล	โพนพิสัย
7	กลุ่มเกษตรกรผลิตตราเขียวไม่เกี่ยวเคมีศูนย์ข้าวชุมชนตำบลอุดมพร	นายสังเวียน แสนสุข	อุดมพร	เฝ้าไร่
8	วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวตำบลวังหลวง	นายสังวาล ขวัญแก้ว	วังหลวง	เฝ้าไร่
9	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านหินโงม	นางจรัสศรี เพชรภูมิ	หินโงม	เมือง
10	ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลโพธิ์ตาก	นางอุลย์พร คำชมภู	โพธิ์ตาก	โพธิ์ตาก
11	ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลคอกช้าง	นายประสิทธิ์ นิละกุล	คอกช้าง	สระใคร
12	ศูนย์ข้าวชุมชนสหกรณ์การเกษตรทำบ่อ จำกัด	นางคำปอง เสนาคำ	ทำบ่อ	ทำบ่อ
13	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านนาอ่าง	นายบุญเหลือ จันทร์ตา	โพนสว่าง	เมือง
14	ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลบ้านด่อน	นายขวัญชัย ดวงชั้นเพชร	บ้านด่อน	รัตนวาปี
15	ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลนาข่า	นางนราภรณ์ แสงวงศ์	นาข่า	ทำบ่อ
16	ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลนาดี	นางหนูไกร พิมพันธ์	นาดี	เฝ้าไร่
17	ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลชุมช้าง	นายสมคิด ชินบุตร	ชุมช้าง	โพนพิสัย

ลำดับ	ชื่อศูนย์ข้าวชุมชน	ประธานศูนย์	ตำบล	อำเภอ
18	ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลสังคม	นายบัวโล บาบูนุ	สังคม	สังคม
19	ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลพานพร้าว	นายทองพาน วงศาบุตร	พานพร้าว	ศรีเชียงใหม่
20	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านหนองไผ่	นายสมคิด วงษ์คำหาญ	รัตนวาปี	รัตนวาปี
21	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านโนนตู	นายประสิทธิ์ พาเวียง	บ้านฝาง	สระใคร
22	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านโนนหวาย	นายจันทรระจร โคตหานาม	สระใคร	สระใคร
23	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านโนนแดง	นายวิเชียร บุญชีวิต	บ้านฝาง	สระใคร
24	ศูนย์ข้าวชุมชนกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวบ้านโนนตู	นางสาวสุภาพร วิเศษสุนทร	บ้านฝาง	สระใคร
25	ศูนย์ข้าวชุมชนกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวบ้านเตือ	นางคำของ เกษานุช	บ้านฝาง	สระใคร
26	ศูนย์ข้าวชุมชนกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวบ้านหมากหุ้ง	นายสุนทอน นนทปัญญา	บ้านฝาง	สระใคร
27	ศูนย์ข้าวชุมชนกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวบ้านโนนหวาย	นางหลิน โสภิน	สระใคร	สระใคร
28	ศูนย์ข้าวชุมชนกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวบ้านคอกช้าง	นายธนิศร์ โพธิ์ศรี	คอกช้าง	สระใคร
29	ศูนย์ข้าวชุมชนกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวบ้านฝาง	นางสาวภัทรวดี หล้าสวย	บ้านฝาง	สระใคร
30	ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลหาดคำ	นายจรูญ มาตวงแดง	หาดคำ	เมือง
31	ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลเมืองหมี่	นายอุทัย ศรีสมพร	เมืองหมี่	เมือง
32	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านป่าตอง	นางสุบรรณ น้อยคำภา	โพนสว่าง	เมือง
33	ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลปะโค	นายสุวพิช ศรีวงศ์	ปะโค	เมือง
34	ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลค่ายบกหวาน	นายเรืองศักดิ์ ธาตุวิสัย	ค่ายบกหวาน	เมือง
35	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านโพนแพง	นางเอี่ยมพร พงษากลาง	โพนแพง	รัตนวาปี
36	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านโพธิ์	นายฉัตรชัย โพนพุ่ม	บ้านโพธิ์	โพนพิสัย

ที่มา : ศูนย์วิจัยข้าวหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2567

7.2 ยางพารา

ยางพารานับเป็นพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญของจังหวัดหนองคาย ที่สร้างรายได้ให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดในภาคการเกษตรเป็นลำดับที่ ๒ รองจากข้าวนาปี มีเกษตรกรชาวสวนยาง 26,044 ราย ส่วนใหญ่จำหน่ายผลผลิตในรูปแบบยางก้อนถ้วย มีพื้นที่ปลูก 340,742 ไร่ มีสวนยางเปิดกรีด 325,124 ไร่ ปริมาณผลผลิตยางก้อนถ้วย 76,064 ตัน/ปี มูลค่า 4,127.99 ล้านบาท/ปี (ราคายางก้อนถ้วยเฉลี่ย 54.27 บาท/กิโลกรัม) (เนื้อยางแห้ง 100 %)

พันธุ์ยางที่ปลูก คือ RRIM 600 และ RRIT 251 โดยใช้ระยะปลูก 3×7 เมตร มีจำนวนต้นยางประมาณ 76 ต้นต่อไร่ซึ่งมีพื้นที่เฉลี่ยในการปลูกยางพาราจำนวน 13.13 ไร่ต่อราย โดยใช้ระบบการกรีดแบบกรีด 2 วัน เว้น 1 วัน

ตารางที่ 43 ข้อมูลพื้นที่ปลูกยางพาราจังหวัดหนองคาย ปี 2567/68

อำเภอ	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เปิดกรีด (ไร่)	ผลผลิตยางแห้ง (กก./ปี) (เนื้อยางแห้ง 100%)	ผลผลิตยางก้อนถ้วย (กก./ปี) (เนื้อยางแห้ง 60%)	มูลค่า (บาท)
เมืองหนองคาย	320	3,470	3,396	679,000	1,131,666	36,849,330
ท่าบ่อ	708	7,736	7,435	1,554,000	2,590,000	84,335,580
โพนพิสัย	6,247	70,548	69,738	16,388,000	27,313,333	889,376,760
ศรีเชียงใหม่	806	13,667	13,144	3,010,000	5,016,666	163,352,700
สังคม	5,169	72,568	69,268	16,070,000	26,783,333	872,118,900
สระใคร	277	4,388	4,030	858,000	1,430,000	46,563,660
เฝ้าไร่	5,881	81,430	74,119	17,640,000	29,400,000	957,322,800
รัตนวาปี	5,175	65,900	64,102	15,449,000	25,748,333	838,417,230
โพธิ์ตาก	1,461	21,035	19,892	4,416,000	7,360,000	239,656,320
รวมทั้งสิ้น	26,044	340,742	325,124	76,064,000	126,773,331	4,127,993,280

ที่มา : การยางแห่งประเทศไทยจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2568

ตารางที่ 44 ต้นทุนการผลิตยางพาราปี 2567

รายละเอียดต้นทุน	ต้นทุนยางก้อนถ้วย (บาท/ไร่/ปี)	ต้นทุนยางแผ่นดิบ (บาท/ไร่/ปี)	ต้นทุนน้ำยางสด (บาท/ไร่/ปี)
1. ต้นทุนผันแปร	6,500.09	9,141.97	8,674.05
1.1 ค่าแรงงาน	5,089.16	7,340.16	6,885.24
1) ดูแลรักษา	1,092.92	1,115.44	1,268.52
2) เก็บเกี่ยว(กรีต/เก็บ/ทำแผ่น)	3,996.24	6,224.72	5,616.72
1.2 ค่าวัสดุ	987.11	1,205.73	1,223.24
1) ค่าปุ๋ย	746.08	690.14	893.01
2) ค่ายาป้องกันกำจัดศัตรูและวัชพืช	47.80	43.77	74.29
3) ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและไฟฟ้า	44.09	48.82	37.70
4) ค่าวัสดุการเกษตรและวัสดุสิ้นเปลือง	144.12	407.55	215.52
5) ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	5.02	15.45	2.72
1.3 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	423.82	596.08	565.57
2. ต้นทุนคงที่	4,154.53	4,546.81	4,558.81
2.1 ค่าเช่าที่ดิน	1,304.21	1,231.89	1,346.40
2.2 ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	134.38	223.58	112.93
2.3 ค่าเสียโอกาสเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตร	43.12	38.22	36.42
2.4 ค่าเฉลี่ยต้นทุนก่อนให้ผลผลิต	2,672.82	3,053.12	3,063.06
3. ต้นทุนรวมต่อไร่/ปี	10,654.62	13,688.78	13,232.86
4. ต้นทุนรวมต่อกิโลกรัม/ปี	27.33	58.51	56.56
5. ผลผลิตต่อไร่/ปี	389.92 (กก.ยางก้อน)	233.95 (กก.ยางแผ่นดิบ)	233.95 (กก.เนื้อยาง ณ DRC 100)

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (ต้นทุน ณ เดือนมีนาคม 2568)

7.3 โคนื้อ

จังหวัดหนองคายมีเกษตรกรเลี้ยงโคนื้อ จำนวน 9,391 ราย มีโคนื้อ จำนวน 65,387 ตัว โดยแยกเป็น โคนื้พื้นเมือง 25,506 ตัว โคนื้พันธุ์แท้ 634 ตัว และโคนื้ส่งชำแหละเนื้อ 5,891 ตัว พื้นที่การเลี้ยงโคนื้มากที่สุด คือ อำเภอเมืองหนองคาย เกษตรกร จำนวน 2,779 ราย จำนวน 18,612 ตัว รองลงมา พื้นที่อำเภอโพนพิสัย เกษตรกรจำนวน 2,482 ราย จำนวน 20,534 ตัว และพื้นที่อำเภอน้ำโพน เกษตรกรจำนวน 1,203 ตัว จำนวน 7,271 ตัว

ตารางที่ 45 จำนวนโคนื้และจำนวนเกษตรกรแยกรายอำเภอ พ.ศ. 2564 – 2568

อำเภอ	2564		2565		2566		2567		2568	
	จำนวน (ตัว)	เกษตรกร (ครัวเรือน)	จำนวน (ตัว)	จำนวน (ครัวเรือน)						
เมือง	16,011	2,464	17,701	2,681	18,281	2,754	18,465	2,760	18,612	2,779
น้ำโพน	5,005	1,037	6,545	1,220	7,030	1,197	7,117	1,201	7,271	1,203
โพนพิสัย	15,487	2,776	18,171	2,950	19,909	2,795	20,217	2,825	20,534	2,482
ศรีเชียงใหม่	1,583	349	2,044	420	2,590	465	2,714	474	2,895	493
สังคม	1,480	232	1,238	182	1,677	245	1,782	261	1,939	286
สระใคร	3,996	751	5,300	860	5,684	888	5,708	896	5,594	879
เฝ้าไร่	5,145	717	3,992	637	4,937	752	5,034	765	5,054	767
รัตนวาปี	2,051	385	2,241	435	2,680	461	2,913	468	2,590	403
โพธิ์ตาก	380	53	595	83	734	93	786	96	898	99
รวม	51,138	8,764	57,827	9,468	63,522	9,650	64,736	9,746	65,387	9,391

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหนองคาย ณ เดือน 28 กุมภาพันธ์ 2568

การเลี้ยงโคนื้นอกจากจะขายแบบชำแหละเนื้อ ยังสามารถขายมูลโคนื้ได้ โดยมูลค่าปุ๋ยคอกจากมูลโคนื้คิดเป็นน้ำหนักแห้ง เฉลี่ย 949 กิโลกรัมต่อตัวต่อปี (เฉลี่ยน้ำหนัก: โคนื้ทุกขนาด 200 กิโลกรัมต่อตัว ถ่ายมูลวันละ 5% ของน้ำหนักตัว มูลโคนื้มีน้ำหนักแห้ง 26%) จำนวนโคนื้ 62,040 ตัว คิดเป็นปริมาณปุ๋ยคอก 56,611,500 กิโลกรัม ราคาเฉลี่ย 1.6 บาท ต่อกิโลกรัม คิดเป็นมูลค่า ประมาณ 90,578,400 บาท

1) ระบบการตลาด การซื้อขายโคนื้ในจังหวัดหนองคายส่วนใหญ่จะผ่านพ่อค้าคนกลาง คือระบบนายฮ้อย ที่จะรวบรวมโคนื้จากกลุ่มเกษตรกร หรือเกษตรกรรายย่อยมาขายต่อที่ตลาดนัดโค-กระบือในพื้นที่ ซึ่งการซื้อขายจะเป็นรูปแบบการขายเหมาตัว และส่วนหนึ่งจะพัฒนาไปสู่ระบบการซื้อขายแบบชั่งน้ำหนักผ่านระบบสหกรณ์ซึ่งเกษตรกรจะไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบเหมือนการซื้อขายผ่านพ่อค้าคนกลาง

2) ราคาโคนื้ เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนื้ในจังหวัดหนองคาย เกษตรกรที่เลี้ยงแม่พันธุ์เพื่อผลิตลูกจำหน่าย นิยมจำหน่ายเมื่อโคนื้อายุ 18 - 24 เดือน ถ้าเป็นโคนื้พันธุ์อเมริกันบราห์มัน โคนื้ผสมพื้นเมืองหรือโคนื้พื้นเมืองจะจำหน่ายได้ประมาณ 50 - 60 บาทต่อกิโลกรัม ทั้งเพศผู้และเพศเมีย ส่วนโคนื้ผสมสายเลือดยุโรป และโคนื้ผสมพันธุ์ทาจิมะ หรือวากิว เพศผู้จะจำหน่ายได้ราคาสูงกว่าเพศเมีย ที่ 90 - 100 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนเพศเมียจะขายได้ราคาต่ำกว่าคือประมาณ 80-90 บาทต่อกิโลกรัม โดยราคาซื้อขายจะแตกต่างกัน ในแต่ละพื้นที่ และขึ้นอยู่กับสภาพร่างกายของโคนื้ในวันที่จำหน่ายด้วย

3) ต้นทุนและผลตอบแทน

(1) การเลี้ยงโคนื้ มีต้นทุนรวมของการผลิตโคนื้ ทั้งหมด 36,082.86 บาทต่อตัว ซึ่งคิดราคาโคนื้ที่จำหน่ายของการผลิตโคนื้ เท่ากับ 50,725 บาทต่อตัว ดังนั้น กำไรสุทธิ 14,642.14 บาทต่อตัว (ขึ้นอยู่กับสายพันธุ์โคนื้ที่นำมาขุน)

(2) การเลี้ยงแม่เพื่อผลิตลูก มีต้นทุนรวมของการผลิตโคเนื้อทั้งหมด 18,898.45 บาทต่อตัว เกษตรกรมีการจำหน่ายโคเนื้อ เท่ากับ 28,440.23 บาทต่อตัว ดังนั้น กำไรสุทธิรวมเท่ากับ 9,541.78 บาทต่อตัว (สายพันธุ์โคลูกผสมสายเลือดยุโรปและโคลูกผสมพันธุ์ทาจิมะหรือวากิว)

7.4 สุกกร

เกษตรกรลงทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร 1,198 ราย มีจำนวนสุกรรวม 118,295 ตัว เมื่อเทียบปี 2567 มีสุกรเพิ่มขึ้นร้อยละ 37.01 พื้นที่การเลี้ยงสุกรมากที่สุดคือ อำเภอเมืองหนองคาย 41,181 ตัว รองลงมาคืออำเภอท่าบ่อ 28,742 ตัว และอำเภอศรีเชียงใหม่ 18,906 ตัว ตามลำดับ

ฟาร์มสุกรที่ได้รับการมาตรฐานหรือเป็นคอนแทคฟาร์ม (รับจ้างเลี้ยงให้บริษัท) มีเลี้ยงใน 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองหนองคาย อำเภอท่าบ่อ อำเภอสระใคร อำเภอโพนพิสัย อำเภอศรีเชียงใหม่ และอำเภอโพธิ์ตาก มีทั้งสิ้น 148 ฟาร์ม สุกร 48,343 ตัว

ตารางที่ 46 จำนวนเกษตรกรและสุกรฟาร์มมาตรฐานจังหวัดหนองคาย ปี 2568

อำเภอ	จำนวนเกษตรกร (ราย)	จำนวนสุกร(ตัว)			
		สุกรแม่พันธุ์	สุกรพ่อพันธุ์	สุกรขุน	สุกรทั้งหมด
เมืองหนองคาย	237	80	1,378	32,896	41,181
ท่าบ่อ	130	52	240	27,446	28,742
โพนพิสัย	201	33	238	8,154	12,974
ศรีเชียงใหม่	21	97	6,409	72	18,906
สังคม	134	71	363	2,159	3,475
สระใคร	112	29	187	1,499	2,833
เฝ้าไร่	224	160	684	2,020	5,129
รัตนวาปี	104	91	315	1,125	2,464
โพธิ์ตาก	35	8	51	562	2,591
รวม	1,198	376	9,865	75,933	118,295

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหนองคาย ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2568

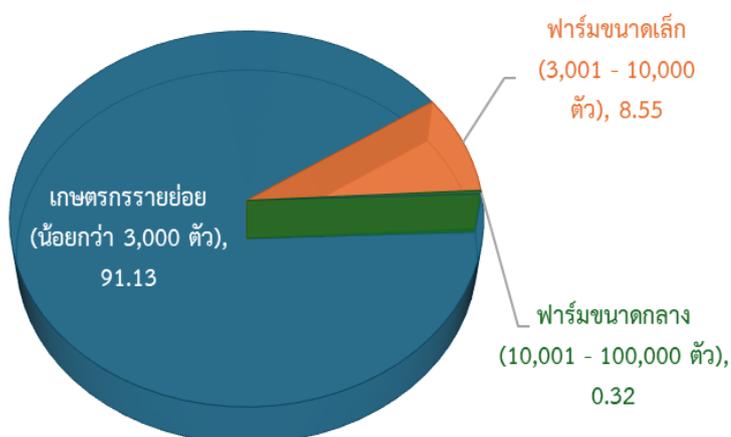
การเลี้ยงสุกรในเขตปศุสัตว์ที่ 4 ประกอบด้วย จังหวัดบึงกาฬ หนองคาย หนองบัวลำภู เลย อุดรธานี สกลนคร นครพนม มุกดาหาร ขอนแก่น มหาสารคาม ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ มีจำนวนสุกรเป็นลำดับที่ 5 จากเขตปศุสัตว์ทั้งหมด 9 เขต จำนวน 1,323,108 ตัว คิดเป็นร้อยละ 9.43 ของจำนวนสุกรทั้งประเทศ สำหรับจังหวัดหนองคาย มีจำนวนสุกรเป็นลำดับที่ 6 ของเขตปศุสัตว์เขต 4

การแปรรูป โรงฆ่าสัตว์ในจังหวัดหนองคายที่ขึ้นทะเบียน ขจส. 2 มีโรงฆ่าโค-กระบือ และสุกร จำนวน 9 แห่ง โดยมีกำลังการผลิตสุกรเฉลี่ยต่อวันรวมกันอยู่ที่ 200 ตัว/วัน ซึ่งหากคำนวณสุกร ที่น้ำหนักเฉลี่ยประมาณ 100 กิโลกรัม/ตัว โดยมีน้ำหนักซากที่ร้อยละ 75 ของน้ำหนักมีชีวิต จังหวัดหนองคาย จะมีกำลังการผลิตสุกรสำหรับบริโภคได้ประมาณ 15,000 กิโลกรัม/วัน หรือประมาณ 4,320,000 กิโลกรัม/ปี ซึ่งไม่เพียงพอต่อการบริโภคภายในจังหวัด อีกทั้งสุกรที่เลี้ยงในระบบรับจ้างบริษัทเลี้ยง หรือ Contract Farming มักมีการส่งไปยังโรงฆ่าสัตว์ ในจังหวัดอื่น หรือส่งซากสุกร ออกนอกจังหวัด เพื่อไปตัดแต่ง ก่อนจะส่งเป็นเนื้อสุกรกลับมาขายตามห้างสรรพสินค้าในจังหวัด

7.5 ไข่ไก่

ไข่ไก่จังหวัดหนองคายมี 655,436 ตัว ให้ผลผลิตไข่ 196,630,800 ฟอง/ปี พื้นที่เลี้ยงส่วนใหญ่อยู่ที่อำเภอท่าบ่อ 420,879 ตัว รองลงมา คือ อำเภอเมืองหนองคาย 185,888 ตัว จากสถิติสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหนองคาย ปี พ.ศ. 2567 เกษตรเลี้ยงไข่ส่วนใหญ่เป็นขนาดย่อย (เลี้ยงน้อยกว่า 3,000 ตัว) ร้อยละ 91.13 เป็นเกษตรกรขนาดเล็ก (เลี้ยง 3,000 – 1,000 ตัว) ร้อยละ 8.55 และเป็นเกษตรกรขนาดกลาง (เลี้ยง 10,001 – 100,000 ตัว) ร้อยละ 0.32 โดยทั่วไปการเลี้ยงไข่ของจังหวัดหนองคายเป็นการเลี้ยงบนบ่อปลา โดยเฉพาะในพื้นที่อำเภอท่าบ่อและอำเภอเมืองหนองคายและเป็นฟาร์มมาตรฐานจำนวน 18 ฟาร์ม

แผนภูมิที่ 6 ประเภทเกษตรกรที่เลี้ยงไข่ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหนองคาย เดือนมีนาคม 2568

ตารางที่ 47 ข้อมูลไข่ไก่และผลผลิตไข่ไก่ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย ปี พ.ศ. 2564 - 2567

ปี	จำนวนไข่ไก่ (ตัว)	จำนวนผลผลิต (ฟอง/ปี)
2564	661,251	168,619,005
2565	624,059	182,225,228
2566	631,376	184,361,792
2567	661,623	185,254,440
2568	655,436	196,630,800

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหนองคาย ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2568

แผนภูมิที่ 7 สถิติจำนวนไก่ไข่ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย (ตัว) ปี พ.ศ. 2564 – 2568

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหนองคาย เดือนมีนาคม 2568

แผนภูมิที่ 8 สถิติจำนวนไข่ไก่ในพื้นที่จังหวัดหนองคาย (ฟอง) ปี พ.ศ. 2564 – 2568

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหนองคาย เดือนมีนาคม 2568

การเลี้ยงไก่ไข่ของจังหวัดหนองคายเทียบกับจำนวนไก่ไข่ของทั้งประเทศ มีจำนวนไก่ไข่เพียงร้อยละ 0.90 ของไก่ไข่ทั้งหมดในประเทศ แต่เมื่อเทียบกับจำนวนไก่ไข่ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีไก่ไข่ ร้อยละ 8.70 ของไก่ไข่ทั้งหมดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นลำดับที่ 6 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และอันดับที่ 3 ของเขตปศุสัตว์ที่ 4 ประกอบด้วย

ลำดับการเลี้ยงไก่ไข่ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (เรียงจากมากไปน้อย)

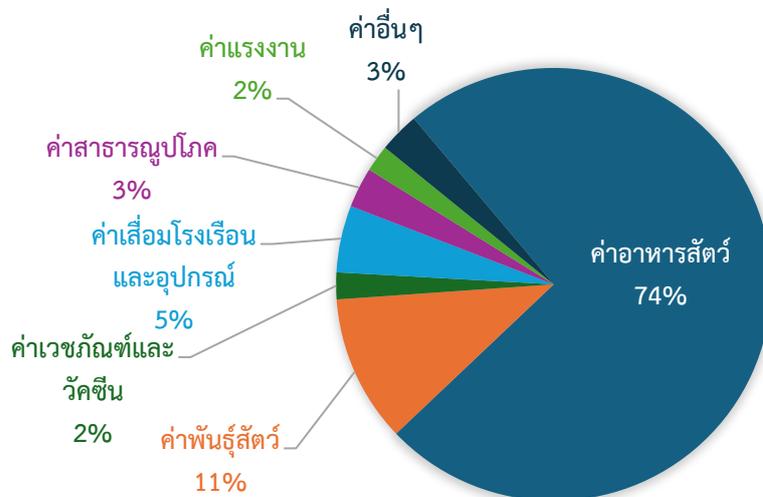
1. จังหวัดชัยภูมิ	2. จังหวัดขอนแก่น	3. จังหวัดนครราชสีมา
4. จังหวัดร้อยเอ็ด	5. จังหวัดอุบลราชธานี	6. จังหวัดหนองคาย

ลำดับการเลี้ยงไก่ไข่ของเขตปศุสัตว์เขต 4 (เรียงจากมากไปน้อย)

1. จังหวัดขอนแก่น	2. จังหวัดร้อยเอ็ด	3. จังหวัดหนองคาย

1) **ต้นทุนการผลิตไข่ไก่** ต้นทุนการผลิตไข่ไก่ของเกษตรกรผู้เลี้ยงประกอบด้วยค่าอาหารสัตว์ที่มีสัดส่วนสูงที่สุดประมาณร้อยละ 74 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมดรองลงมา ได้แก่ค่าพันธุ์สัตว์ มีสัดส่วนร้อยละ 11 ค่าเสื่อมโรงเรือนและอุปกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 5 ค่าเวชภัณฑ์และวัคซีนคิดเป็นร้อยละ 2 ค่าสาธารณูปโภค (ไฟฟ้า/ประปา) คิดเป็นร้อยละ 3 ค่าแรงงานคิดเป็นร้อยละ 2 และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 3 อย่างไรก็ตามในช่วง ปี 2562 – 2567 ต้นทุนการผลิต ตามต้นทุนวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่สูงขึ้น

แผนภูมิที่ 9 สัดส่วนต้นทุนในการผลิตไข่ไก่ (ต้นทุนไข่ไก่เฉลี่ย 3.20 บาท/ฟอง)

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหนองคาย เดือนกุมภาพันธ์ 2568

2) การตลาดไข่ไก่

ราคาไข่ไก่ ปี 2568 มีราคาที่สูงใกล้เคียงกับปี 2567 เนื่องจาก ต้นทุนการผลิตของการเลี้ยงไก่ไข่มาจากวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่เป็นสัดส่วนประมาณ 3.75 % ของต้นทุนการผลิต และต้นทุนค่าอาหารเริ่มคงที่ในปี 2567 ทำให้ต้นทุนการผลิตไม่ได้เพิ่มสูงขึ้นมากนัก ทั้งนี้ ราคาไข่ไก่ควรจะราคา 3.9 บาท/ฟอง ซึ่งเท่ากับราคาที่กระทรวงพาณิชย์ควบคุมไว้

ตารางที่ 48 ข้อมูลราคาไข่ไก่คละหน้าฟาร์ม บาท/ฟอง ปี 2564 – 2568

ไข่ไก่ (คละหน้าฟาร์ม)	2564	2565	2566	2567	2568
ราคา บาท/ฟอง	2.67	3.40	3.80	3.90	3.90
ต้นทุน บาท/ฟอง	2.86	2.97	3.00	3.20	3.20

ที่มา : กลุ่มวิจัยเศรษฐกิจการปศุสัตว์ กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์

ตลาดไข่ไก่ของจังหวัดหนองคายส่วนใหญ่เป็นการบริโภคภายในจังหวัด และจากต้นทุนการผลิตอาหารสัตว์ที่เพิ่มขึ้น เกษตรกรควรเลี้ยงไก่ไข่แบบประณีต ได้รับมาตรฐาน GAP เพื่อให้สามารถเพิ่มยอดขายในกลุ่มลูกค้าที่มีความใส่ใจต่อสุขภาพและมีความอ่อนไหวต่อความปลอดภัยในการผลิตไข่ไก่ เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ไข่ในรูปแบบของสถาบันเกษตรกร ให้สามารถบริหารจัดการในด้านอาหารไก่ การป้องกันการระบาดของโรค และการจัดการปริมาณไข่ไก่ให้เหมาะสมต่อความต้องการของตลาด โดยเฉพาะในช่วงการปิดเทอมของสถานศึกษา นอกจากนี้ในส่วนของเกษตรกรรายย่อยจะส่งเสริมให้มีการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับไข่ โดยการส่งเสริมให้มีการเลี้ยงไก่แบบต้นทุนต่ำใช้วัตถุดิบในธรรมชาติและท้องถิ่นผลิตเป็นอาหารไก่ เช่น การเลี้ยงไก่ไข่อารมณ์ดี และเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์ เป็นต้น

7.6 ปลานิลกระชัง

จังหวัดหนองคายมีเกษตรกรเลี้ยงสัตว์น้ำในกระชังแม่น้ำโขง ในพื้นที่ 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองท่าบ่อ ศรีเชียงใหม่ และโพนพิสัย จำนวน 127 ครัวเรือน 2,488 กระชัง เนื้อที่เลี้ยงทั้งหมด 29.88 ไร่ ชนิดปลาที่เลี้ยง คือ ปลานิล จำนวน 8,647.98 ตัน คิดเป็นมูลค่า 531.61 ล้านบาท ผลิตได้เฉลี่ย 23.63 ตันต่อวัน ซึ่งมีต้นทุนการผลิตอยู่ที่ 225.74 ล้านบาท และมีกำไรทั้งสิ้น 305.87 ล้านบาทต่อปี โดยอำเภอเมืองหนองคาย มีผู้เพาะเลี้ยงและผลผลิตมากที่สุด ปัจจุบันการเลี้ยงปลานิลในกระชัง มีการพัฒนาการเป็นระบบเครือข่ายห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) อย่างเต็มรูปแบบ ประกอบด้วยธุรกิจย่อย 4 ประเภท ได้แก่

- ธุรกิจการผลิตลูกปลาจิ๋วหรือปลาฟลาย (Fly) ไปจนถึงปลาขนาดโบนะขาม
- ธุรกิจอนุบาลลูกปลานี้ว (Fingerling)
- ธุรกิจปลาเนื้อ (Grow out)
- ธุรกิจขายปลาเนื้อ

เกษตรกรที่เลี้ยงปลาในกระชังแม่น้ำโขง ผู้เลี้ยงต้องได้รับอนุญาตใช้พื้นที่แหล่งน้ำจากหน่วยราชการที่รับผิดชอบ ได้รับความเห็นชอบจากชุมชนและขออนุญาตเลี้ยงปลาในกระชังจากกรมประมง รวมถึงการขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับสำนักงานประมงจังหวัดหนองคายด้วย

1) ระบบการเลี้ยงปลานิลในกระชัง แยกเป็น 2 ระบบย่อย คือ

(1) การเลี้ยงระบบพันธสัญญา เกษตรกรส่วนใหญ่เข้าร่วมพันธสัญญากับบริษัทขนาดใหญ่ ร้อยละ 80 - 85 เช่น บริษัท เครือเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด(มหาชน) จำนวน 80 ราย มานิตย์ฟาร์ม จำนวน 24 ราย บริษัท สตาร์ฟิช จำกัด จำนวน 16 ราย บริษัทอื่นๆ อีก 7 ราย และเลี้ยงแบบอิสระ คือ ลงทุนเอง เลี้ยงเอง ร้อยละ 15 - 20 โดยเกษตรกรมีพันธสัญญากับผู้ขายอาหารปลา เพราะบริษัทจะเป็นผู้จัดการลูกปลาและอาหารปลาให้เกษตรกร และช่วยประเมินความเหมาะสมของพื้นที่ให้คำแนะนำในการเลี้ยง รวมถึงการควบคุมคุณภาพ ทั้งนี้ ผู้เลี้ยงปลาในระบบนี้จะต้องวางเงินค้ำประกันแก่ตัวแทนผู้ขายอาหารปลาในจังหวัดแตกต่างกันไปตามพื้นที่ เช่น วางมัดจำลูกปลา 10 - 15 บาท/ตัว/รุ่น หรือ 20,000-30,000 บาท/กระชัง เกษตรกรจะได้รับลูกปลานิลขนาด 30 กรัม เป็นขนาดที่พอเหมาะแก่การปล่อยลงกระชัง เลี้ยง 4 - 5 เดือน จะได้ปลานิลขนาด 1.0 - 1.2 กิโลกรัม/ตัว มีต้นทุนค่าอาหารปลา ร้อยละ 75 - 76 ของต้นทุนทั้งหมด อัตราการปล่อยลูกปลา 80 - 110 ตัว/ตารางเมตร โดยทั่วไปเกษตรกร 1 คน จะดูแล 10 - 12 กระชัง ระยะเวลาการเลี้ยงขึ้นกับขนาดลูกปลา หากเกษตรกรเลี้ยงลูกปลาขนาด 30 กรัม/ตัวขึ้นไป อาจเลี้ยงได้ปีละ 2 - 3 รุ่น

(2) การเลี้ยงระบบอิสระ ผู้เลี้ยงปลานิลกระชังแบบอิสระ นิยมซื้อลูกปลานิลเพศผู้ขนาดโบนะขาม แล้วนำมาอนุบาลในบ่อดิน ต่อให้ได้ปลาขนาด 30 กรัม ซึ่งจะมีอัตราอดร้อยละ 60 ของลูกปลาที่เลี้ยงทั้งหมด เกษตรกรส่วนใหญ่เลี้ยงอย่างน้อยประมาณ 10 กระชังต่อครัวเรือน บางครัวเรือนที่มีแรงงานและพื้นที่มาก อาจมีถึง 100 - 200 กระชัง ซึ่งเกษตรกรรายใหญ่อยู่ในพื้นที่อำเภอศรีเชียงใหม่และอำเภอท่าบ่อ ทั้งนี้ เกษตรกรที่เลี้ยงแบบอิสระมักจะมีบ่อดินไว้อนุบาลลูกปลาเพื่อลดต้นทุน และเกษตรกรต้องมีเงินลงทุนค่ากระชังขนาด 3x6x2 และ 4x6x2 เมตร รวมค่าอุปกรณ์ประมาณ 25,800 - 30,300 บาท/กระชัง อายุการใช้งานประมาณ 10 ปี

การปล่อยปลาในกระชังขนาด 3x6 และ 4x6 เมตร ขนาด 30 กรัม ปล่อย 1,680 - 2,310 ตัว/กระชัง โดยหนึ่งปีเลี้ยงปลานิลได้ 2 รุ่น จึงต้องใช้ลูกปลานิล 8.36 - 11.49 ล้านตัว ซึ่งการเพาะและอนุบาลลูกปลานิลในจังหวัดฯ ไม่เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลในกระชัง ให้อาหารเม็ดสำเร็จรูปเลี้ยง 4 - 5 เดือน จะได้ปลาขนาด 1,000 - 1,200 กรัม หนึ่งปีเลี้ยงได้ประมาณ 2 รุ่น หรือ 2 ปี เลี้ยงได้ 5 รุ่น ได้ผลผลิตประมาณ 1.7 - 1.8 ตัน/รุ่น ขึ้นอยู่กับขนาดของลูกปลาที่นำมาเลี้ยง จำหน่ายในราคา 60 - 64 บาท/กิโลกรัม โดยทั่วไปขนาดลูกปลานิลที่นิยมปล่อยมากที่สุด คือ ปลานิลรุ่น ขนาด 30 - 50 กรัม หรือ 20 - 30 ตัว/กิโลกรัม ราคาตัวละ 3 - 5 บาท อัตราการปล่อยเลี้ยงคือ 80 - 110 ตัว/ลูกบาศก์เมตร อัตราการปล่อยมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับขนาดกระชัง ฤดูกาล สภาพการไหลของกระแสน้ำ ปริมาณและคุณภาพน้ำ ระยะเวลาที่ต้องการผลผลิต ขนาดปลาที่จับ ความชำนาญของเกษตรกรและที่สำคัญ คือ ทุนก่อนการตกลงราคา ผู้ค้าปลาปากกระชังจะลองจับปลาและประเมินปริมาณปลา กำหนดปริมาณปลาในกระชังที่มีขนาดต่าง ๆ ตามความต้องการของตลาด ตัวอย่างขนาดปลาในวงการค้า ได้แก่ ปลานิล

- ปลานิลขนาดโตตัวละ 1 กิโลกรัมขึ้นไป เรียกว่า ปลาโบ้
- ปลานิลขนาด 2 ตัว/กิโลกรัม เรียกว่า ปลากลาง
- ปลานิลขนาด 3 - 4 ตัว/กิโลกรัม เรียกว่า ปลานอน
- ปลานิลขนาด 5 - 6 ตัว/กิโลกรัม เรียกว่า ปลาแผ่

ตารางที่ 49 คร่าวเรือนผู้เลี้ยงปลานิลเทศผู้ในกระชังแม่น้ำโขง

ที่	อำเภอ	จำนวนราย	จำนวนกระชัง	เนื้อที่เลี้ยง (ไร่)	จำนวนต่อปี (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	เฉลี่ย/วัน (ตัน)	ต้นทุน (ล้านบาท)	กำไร (ล้านบาท)
1	เมือง	111	1,617	19.43	6,924.53	415.47	18.92	146.71	268.76
2	ท่าบ่อ	7	487	6.34	1,273.18	89.12	3.48	44.19	44.93
3	ศรีเชียงใหม่	8	372	4.02	447.27	26.84	1.22	16.88	9.96
4	โพนพิสัย	1	12	0.09	3.00	0.18	0.01	0.13	0.05
	รวม	127	2,488	29.88	8,647.98	531.61	23.63	207.91	323.70

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2568

ตลาดปลาเนื้อที่สำคัญ ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี ขอนแก่น เลย บึงกาฬและจังหวัดหนองบัวลำภู บางครั้งที่ปลาล้นตลาดอาจส่งไปขายถึงจังหวัดในอีสานตอนใต้ เช่น จังหวัดสุรินทร์ และอุบลราชธานี เป็นต้น การเลี้ยงปลาในกระชังแม่น้ำโขง มักมีความเสี่ยงต่อสภาพน้ำ หากอุณหภูมิเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว หรือปัญหาน้ำเสียปลามักจะเกิดอาการขาดออกซิเจนและตายได้ เกษตรกรที่มีช่องทางตลาดจึงนิยมเลี้ยงแบบอิสระเพราะจะสามารถจับขายได้ทันทีเมื่อมีปัญหา แต่หากเลี้ยงแบบพันธสัญญาจะต้องรอให้บริษัทมาจับขาย หากเกิดความล่าช้า ความเสียหายอาจมีมากกว่าการเลี้ยงแบบอิสระได้

การเลี้ยงปลาในกระชัง ไม่ว่าจะเป็นการเลี้ยงในแม่น้ำโขงหรือแม่น้ำสาขาอื่น ๆ ของจังหวัดในกลุ่มจังหวัดอีสานตอนบน 1 จังหวัดนครพนมมีผู้เลี้ยงปลาในกระชังมากที่สุด รองลงมาคือจังหวัดหนองคาย มุกดาหาร เลย และบึงกาฬ แต่จังหวัดหนองคายปริมาณผลผลิตมากที่สุด เนื่องจากจังหวัดหนองคายใช้กระชังขนาด 3x6 และ 4x6 เมตร ส่วนจังหวัดนครพนม และมุกดาหารใช้กระชังขนาด 3x4 เมตร จึงเลี้ยงปลาได้น้อยกว่าจังหวัดหนองคาย

ตารางที่ 50 ข้อมูลการเปรียบเทียบการเลี้ยงปลานิลในกระชังแม่น้ำโขง ปี 2567

ข้อมูลที่เปรียบเทียบ	จังหวัดหนองคาย	จังหวัดมุกดาหาร	จังหวัดนครพนม	จังหวัดบึงกาฬ	จังหวัดเลย
จำนวนราย	127.00	90.00	540.00	24.00	34.00
จำนวนกระชัง	2,488.00	4,266.00	7,680.00	667.00	533.00
เนื้อที่การเลี้ยง (ไร่)	29.88	32.00	53.00	5.00	4.00
ปริมาณผลผลิต (ตัน)	8,647.98	97.00	1,305.00	369.00	340.00
มูลค่าการผลิต (ล้านบาท)	531.61	6.80	78.12	26.14	21.44

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดหนองคาย เดือนกุมภาพันธ์ 2568

2) ต้นทุนและผลตอบแทน

ต้นทุนการผลิตปลานิลในกระชังในแม่น้ำโขงจังหวัดหนองคายต่อรุ่น ระยะเวลาการเลี้ยง 5 เดือน เป็น ต้นทุนที่สูง โดยมีต้นทุนการผลิตทั้งหมด 83,580 บาท ผลผลิตเฉลี่ย 1,738 กิโลกรัม/กระชัง แต่มีอัตราผลตอบแทน ต่อต้นทุนที่สูงคือ ร้อยละ 28.93 รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 51 ต้นทุนการผลิตปลานิลในกระชังในแม่น้ำโขงจังหวัดหนองคาย/รุ่น/กระชัง (ขนาด 4x6)

รายการ	เงินสด (บาท)
1. ต้นทุนผันแปร	80,900.00
- ค่าอาหารปลา 112 ถุง ๆ ละ 550 บาท	61,600.00
- ค่าพันธุ์ปลา 2,000 ตัว ๆ ละ 3 บาท	6,000.00
- ค่าแรงงาน	1,500.00
- ค่ายาปฏิชีวนะและสารเคมี	3,500.00
- ค่าไฟฟ้า	400.00
- ค่าซื้ออุปกรณ์	3,000.00
- ค่าซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์	500.00
- ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	1,900.00
- ค่าดอกเบี้ยและค่าเสียโอกาสเงินทุน	2,500.00
2. ต้นทุนคงที่	2,680.00
- ค่าภาษี ค่าเช่า	500.00
- ค่าเสื่อมเครื่องมือและอุปกรณ์	2,180.00
3. ต้นทุนทั้งหมด	83,580.00
4. ผลผลิตเฉลี่ยต่อกระชัง (กิโลกรัม)	1,738.00
5. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/กก.)	62.00
6. รายได้ทั้งหมดต่อกระชัง (บาท)	107,756.00
7. รายได้สุทธิเฉลี่ยต่อกระชัง (บาท)	105,076.00
8. กำไรสุทธิเฉลี่ยต่อกระชัง (บาท)	24,176.00
9. ต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยต่อกิโลกรัม (บาท)	48.09
10. กำไรสุทธิเฉลี่ยต่อกิโลกรัม (บาท)	13.91
11. ผลตอบแทนของการลงทุน (ร้อยละ)	28.93
12. ระยะเวลาเลี้ยง (เดือน)	5.00

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดหนองคาย เดือนกุมภาพันธ์ 2568

ตารางที่ 52 ปริมาณผลผลิตและมูลค่าปลานิลกระชัง/ปี (รายอำเภอ)

ที่	อำเภอ	จำนวนต่อปี (ตัน)			มูลค่า (ล้านบาท)		
		2565	2566	2567	2565	2566	2567
1	เมือง	5,799.30	5,595.45	6,924.53	347.96	363.70	415.47
2	ท่าบ่อ	2,146.83	1,802.60	1,273.18	150.28	117.17	89.12
3	ศรีเชียงใหม่	401.33	391.90	447.27	27.88	25.47	26.84
4	โพนพิสัย	3.00	9.00	3.00	0.21	0.59	0.18
รวม		8,350.46	7,798.95	8,647.98	526.33	506.93	531.61

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดหนองคาย เดือนกุมภาพันธ์ 2568

7.7 สับปะรด

จังหวัดหนองคายมีพื้นที่ปลูกสับปะรด 3,925 ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว 1,489 ไร่ ผลผลิต 4,662 กก./ไร่ ผลผลิตรวม 6,941 ตัน เกษตรกร 387 ครอบครัว พันธุ์สับปะรดส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ปัตตาเวีย และนิยมบริโภคผลสด พื้นที่ปลูกมากที่สุดของจังหวัดหนองคายคือ อำเภอศรีเชียงใหม่ อำเภอสังคม อำเภอรัตนวาปี และอำเภอโพธิ์ตาก

ตารางที่ 53 ข้อมูลการผลิตสับปะรดจังหวัดหนองคาย ปี 2558 – 2567

ปี	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตรวม(ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)
ปี 2558	6,499	2,886	19,414	6,727
ปี 2559	10,040	4,883	27,922	5,718
ปี 2560	7,343	5,357	30,255	5,648
ปี 2561	6,009	5,835	30,327	5,197
ปี 2562	4,480	4,282	22,202	5,185
ปี 2563	6,714	4,235	21,685	5,120
ปี 2564	4,276	4,229	23,011	5,441
ปี 2565	3,456	3,044	15,220	5,000
ปี 2566	2,981	2,728	7,095	2,600
ปี 2567	3,925	1,489	6,941	4,662

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม 2566 (ข้อมูลเอกภาพปี 2566)

ข้อมูล ปี 2567 จากระบบสารสนเทศการผลิตทางการเกษตร (กรมส่งเสริมการเกษตร)

ตารางที่ 54 ข้อมูลการผลิตสับปะรดรายอำเภอ ปี 2567

อำเภอ	พันธุ์	จำนวน ครัวเรือน	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)
ศรีเชียงใหม่	ปัตตาเวีย	182	3,194	1,059	5,104	4,820
สังคม	ปัตตาเวีย	31	333	244	1,021	4,184
รัตนวาปี	ปัตตาเวีย	136	203	87	368	4,225
โพธิ์ตาก	ปัตตาเวีย	38	195	99	448	4,530
รวม		387	3,925	1,489	6,941	4,662

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย (จากระบบสารสนเทศการผลิตทางการเกษตร (กรมส่งเสริมการเกษตร) ณ เดือนมีนาคม 2568

ตารางที่ 55 ต้นทุนการผลิตสับปะรดต่อ ๑ ไร่

ที่	รายการ	สับปะรดปลูกใหม่ (บาท)	สับปะรดไว้ต่อปีที่ 1 (บาท)
1	ค่าเตรียมดิน	2,300	
2	ค่าน้ำมันพันธุ์สับปะรด	16,100	
3	ค่าสารกำจัดวัชพืช	3,490	3,490
4	ค่าปุ๋ยเคมี	11,580	11,580
5	การคลุมผล	2,350	2,350
6	การให้น้ำ	1,350	1,350
7	การบังคับออกดอก	1,980	1,980
8	การเก็บเกี่ยวผลผลิต	3,600	3,600
9	ค่าใช้จ่ายอื่น	1,500	1,500
	รวมค่าใช้จ่ายทั้งหมด	44,250	25,850
	1.ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	4,500	3,000
	2.รายได้ที่เกิดขึ้น		
	2.1 จำหน่ายผลผลิต กก.ละ	18	12
	2.2รายได้ทั้งหมด	67,500	36,000
	รายได้หลังหักค่าใช้จ่าย	36,750	10,150

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 25 มีนาคม 2568

7.8 ปาล์มน้ำมัน

ปาล์มน้ำมัน เป็นพืชที่มีศักยภาพในการผลิตน้ำมันต่อพื้นที่สูงสุด เมื่อเปรียบเทียบกับพืชน้ำมันชนิดอื่น ๆ นอกจากนี้ ยังทนทานต่อผลกระทบจากภัยธรรมชาติมากกว่าพืชอายุสั้น ลงทุนปลูกเพียงครั้งเดียวก็สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้นาน 20 ปี โดยมีแนวโน้มพื้นที่ปลูกเพิ่มมากขึ้นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยในปัจจุบัน ปี 2567 จังหวัดหนองคายมีพื้นที่ปลูก 25,498 ไร่ ปริมาณผลผลิต 48,470.46 ตันต่อปี ผลผลิตเฉลี่ย 3,023 กิโลกรัมต่อไร่ เกษตรกร 2,311 ราย

ตารางที่ 56 เนื้อที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมัน จังหวัดหนองคาย ปี 2567 (แยกรายอำเภอ)

อำเภอ	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตรวม (กก.)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	จำนวนครัวเรือน เกษตรกร
เมืองหนองคาย	2,250	949	4,697,550	4,950	217
ท่าบ่อ	2,357	2,200	11,325,600	5,148	340
โพนพิสัย	8,806	4,518	17,660,862	3,909	666
ศรีเชียงใหม่	3,281	1,695	3,593,400	2,120	203
สังคม	2,150	1,170	982,800	840	323
สระใคร	587	365	1,354,150	3,710	14
เฝ้าไร่	2,056	2,005	2,941,335	1,467	136
รัตนวาปี	1,701	1,217	1,922,860	1,580	181
โพธิ์ตาก	2,310	1,910	3,991,900	2,090	231
รวม	25,498	16,029	48,470,457	3,023	2,311

ที่มา : ข้อมูล ทบก. สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย ณ เดือนมีนาคม 2568

ตารางที่ 57 เนื้อที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมัน จังหวัดหนองคาย ปี 2560 - 2567

อำเภอ	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตรวม (กก.)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	จำนวนครัวเรือน เกษตรกร
2560	13,979	12,758	18,192,908	1,426	1,358
2561	19,430	17,285	25,892,930	1,498	1,358
2562	19,621	18,734	29,075,168	1,552	2,294
2563	23,241	20,995	32,017,375	1,525	2,538
2564	23,270	22,100	34,719,100	1,571	2,089
2565	17,347	17,192	26,888,288	1,564	2,042
2566	15,793	13,982	37,990,197	1,213	1,762
2567	25,498	16,029	48,470,457	3,023	2,311

ที่มา : ข้อมูล ทบก. สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย ณ เดือนมีนาคม 2568

7.9 มันสำปะหลัง

ตารางที่ 58 เนื้อที่เพาะปลูกมันสำปะหลัง จังหวัดหนองคาย ปี 2567 (แยกรายอำเภอ)

อำเภอ	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตรวม (กก.)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	จำนวนครัวเรือน เกษตรกร
เมืองหนองคาย	352	315	938,700	2,980	28
ท่าบ่อ	3,140	2,850	9,177,000	3,220	350
โพนพิสัย	3,329	2,279	6,882,580	3,020	475
ศรีเชียงใหม่	2,091	46	92,000	2,000	154
สังคม	206	176	697,840	3,965	34
สระใคร	2,030	410	1,219,750	2,975	220
เฝ้าไร่	1,178	1,178	3,592,900	3,050	151
รัตนวาปี	1,078	521	1,555,185	2,985	145
โพธิ์ตาก	5,217	3,291	11,518,500	3,500	667
รวม	18,621	11,066	35,674,455	3,224	2,224

ที่มา : ข้อมูล ทบก. สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย ณ เดือนมีนาคม 2568

ตารางที่ 59 เนื้อที่เพาะปลูกมันสำปะหลัง จังหวัดหนองคาย ปี 2560 - 2567

ปี พ.ศ.	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	จำนวนครัวเรือน เกษตรกร
2560	16,923	16,498	51,926	3,147	1,313
2561	12,968	12,695	41,026	3,232	742
2562	12,947	12,827	42,509	3,314	599
2563	10,554	10,494	31,428	2,995	1,435
2564	20,714	20,629	65,870	3,193	1,452
2565	20,144	20,010	66,655	3,331	5,541
2566	20,945	20,662	66,430	3,215	1,663
2567	18,621	11,066	35,674	3,224	2,224

ที่มา : ข้อมูลสำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย ณ เดือนมีนาคม 2568

8. สินค้าเกษตรที่มีโอกาส

8.1 มะเขือเทศโรงงาน

มะเขือเทศโรงงานเป็นสินค้าเกษตรที่มีการตลาดนำการผลิต เนื่องจากจังหวัดหนองคายมีโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อแปรรูปมะเขือเทศ จำนวน 3 โรงงาน/บริษัท ได้แก่ บริษัท ศรีเชียงใหม่อุตสาหกรรม จำกัด บริษัท ไทยซุนฟูตส์ จำกัด และบริษัท โรซ่า เกษตรอุตสาหกรรม จำกัด ซึ่งรับซื้อผลผลิตมะเขือเทศของเกษตรกรในพื้นที่และพื้นที่จังหวัดใกล้เคียง โดยจังหวัดหนองคายมีประสิทธิภาพการผลิตแบบทั่วไปไม่ขึ้นค้างเฉลี่ย 2,715 กิโลกรัมต่อไร่ ประสิทธิภาพการผลิตแบบขึ้นค้างเฉลี่ย 5,000 กิโลกรัมต่อไร่ รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 60 ปริมาณผลผลิตมะเขือเทศโรงงาน ปีการผลิต 2564 – 2567

ปีการผลิต	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ปริมาณรวม (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)
2564/65	1,699	1,699	2,715	4,613	13.65	2.96
2565/66	1,406	1,275	1,958	2,497	8.84	3.54
2566/67	1,786	1,607	1,660	2,668	8.00	3.00
2567/68	1,900	1,800	2,000	3,600	18.00	5.00

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย (จากระบบสารสนเทศการผลิตทางการเกษตร (กรมส่งเสริมการเกษตร) ณ เดือนมีนาคม 2568

ตารางที่ 61 ต้นทุนการปลูกมะเขือเทศโรงงาน (ต่อไร่)

ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
1	ค่าเมล็ดพันธุ์ (1 กก./ไร่)	1,500
2	ค่าดินเพาะ	950
3	ค่าขุยมะพร้าว	420
4	ค่าจ้างไถ/พรวน/ปั้นดิน	1,600
5	ค่าจ้างแรงงาน	6,900
6	ค่าอาหาร	300
7	ค่าปุ๋ย (3 กระสอบ สูตร 15:15:15)	6,600
8	ค่าเคมีเกษตร	3,000
9	ค่าเชือกไนล่อน	300
10	ค่าเชือกฟาง	1,300
11	ค่าไฟฟ้า	1,000
12	ค่าน้ำมัน	800
13	ค่าจ้างรถถอน	1,500
14	ค่ารายจ่ายสินทรัพย์ถาวรเฉลี่ยต่อรอบการผลิต	3,865
รวมต้นทุนทั้งหมด		30,035

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอศรีเชียงใหม่ ณ วันที่ 8 มิถุนายน 2567

หมายเหตุ : พันธุ์ที่ปลูกคือพันธุ์พระเมี่ยมโกลด์, เพอร์เฟคโกลด์

8.2 ทูเรียน

ทูเรียนเป็นผลไม้ที่มีศักยภาพสูงทั้งในด้านการตลาดและการผลิต และเป็นผลไม้ที่ทำรายได้ให้กับเกษตรกรผู้ปลูกในราคาที่สูง ทูเรียนเก็บเกี่ยวในช่วงเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน อย่างไรก็ตามการปลูกทูเรียนควรระวังในเรื่องของปัญหาภัยธรรมชาติ ภาวะฝนแล้งหรือฝนทิ้งช่วง ซึ่งจะส่งผลให้คุณภาพและปริมาณผลผลิตต่ำลง ในปี 2567 จังหวัดหนองคายมีพื้นที่ปลูกทูเรียน 2,126 ไร่ เนื้อที่เก็บเกี่ยว 1,953 ไร่ ปริมาณผลผลิตรวม 1,270.88 ตัน ประสิทธิภาพการผลิต 650.57 กิโลกรัม/ไร่ เกษตรกร 587 ครัวเรือน เนื่องจากยังมีการปลูกทูเรียนในพื้นที่ยังมีไม่มาก ดังนั้นการบริโภคส่วนใหญ่จึงเป็นการบริโภคในจังหวัด

ตารางที่ 62 เนื้อที่เพาะปลูกทูเรียนจังหวัดหนองคาย ปีการผลิต 2567 (แยกรายอำเภอ)

อำเภอ	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (กก.)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	จำนวนครัวเรือนเกษตรกร
เมืองหนองคาย	154	11.00	26,997.00	640.00	41
ท่าบ่อ	33	-	-	-	31
โพนพิสัย	110	47.50	150,000.00	1,075.00	19
ศรีเชียงใหม่	146	106.00	12,220.50	207.00	16
สังคม	1,152	850.00	485,350.00	571.00	350
เฝ้าไร่	84	77.00	73,997.00	961.00	70
รัตนวาปี	234	154.00	44,500.00	600.00	10
โพธิ์ตาก	213	108.00	1,018.75	500.00	51
รวม	2,126	1,953.50	1,270,888	650.57	587

ที่มา : ข้อมูล ทบก. สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม 2568

ตารางที่ 63 เนื้อที่เพาะปลูกทูเรียนจังหวัดหนองคาย ปี 2560 - 2567

ปีการผลิต	เนื้อที่เพาะปลูก(ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (กก.)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	จำนวนครัวเรือนเกษตรกร
2560	182.00	0.00	0.00	0.00	37
2561	189.00	0.00	0.00	0.00	76
2562	189.00	0.00	0.00	0.00	76
2563	1,137.00	19.00	9,500.00	500.00	378
2564	1,169.00	31.00	45,105.00	1,455.00	323
2565	1,092.44	215.20	183,381.50	852.00	217
2566	1,155.39	681.00	670,661.25	664.00	381
2567	2,126.00	1,953.50	1,270,888	650.57	587

ที่มา : ข้อมูล ทบก. สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม 2568

8.3 เงาะ

เกษตรกรจังหวัดหนองคายได้มีการนำเงาะมาปลูกในพื้นที่เป็นเวลากว่า 10 ปีแล้ว พื้นที่ปลูกเงาะมากที่สุดของจังหวัด คือ อำเภอสังคม อำเภอรัตนวาปี และอำเภอโพธิ์ตาก ตามลำดับ เงาะที่ปลูกในพื้นที่อำเภอสังคมนั้น จะมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง คือ ลูกเล็ก ร้อน หวานกรอบอร่อย และน้ำน้อย ด้านการตลาดจะเป็นการบริโภคภายในจังหวัด และจังหวัดใกล้เคียง โดยจะมีพ่อค้า แม่ค้า และประชาชนในจังหวัดและจังหวัดใกล้เคียง คือ จังหวัดหนองบัวลำภูและจังหวัดอุดรธานี มารับซื้อถึงหน้าสวน ถือเป็นสินค้าเกษตรอีกชนิดหนึ่งที่สร้างรายได้ให้กับเกษตรกรจังหวัดหนองคาย

ตารางที่ 64 เนื้อที่เพาะปลูกเงาะจังหวัดหนองคาย ปีการผลิต 2567 (แยกรายอำเภอ)

อำเภอ	เนื้อที่ เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บ เกี่ยว(ไร่)	ผลผลิต (กก.)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	จำนวนครัวเรือน เกษตรกร
เมืองหนองคาย	0.25	0.25	50	200	1
ท่าบ่อ	8.00	-	-	-	18
โพนพิสัย	30.00	4.00	1,932	483	4
ศรีเชียงใหม่	163.00	48.00	27,888	581	50
สังคม	1,610.00	843.00	927,300	1,100	22
สระใคร	56.00	56.00	52,024	929	1
เผ่าไร่	18.00	15.00	7,500	500	3
รัตนวาปี	223.00	197.00	98,500	500	55
โพธิ์ตาก	67.00	40.00	43,200	1,080	22
รวม	2,175.25	1,203.00	1,158,394	963	176

ที่มา : ข้อมูลสำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม 2568

ตารางที่ 65 เนื้อที่เพาะปลูกเงาะจังหวัดหนองคาย ปี 2560 – 2567

ปีการผลิต	เนื้อที่ เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตรวม (กก.)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	จำนวนครัวเรือน เกษตรกร
2560	932.00	636.00	726,948	1,143	170
2561	932.00	636.00	726,948	1,143	170
2562	1,529.00	927.00	758,286	818	598
2563	1,574.00	1,056.00	863,808	818	598
2564	1,632.00	1,237.00	1,177,624	952	598
2565	1,476.00	1,049.50	1,131,700	1,078	222
2566	1,682.00	1,237.00	719,000	581	502
2567	2,175.00	1,203.00	1,158,394	963	176

ที่มา : ข้อมูล ทบก. สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม 2568

8.4 กล้วยหอม

กล้วยเป็นพืชที่ใช้ประโยชน์ได้ทั้งต้น นอกจากจะนำผลสุกกินสดเป็นผลไม้แล้ว ยังนำไปทำขนมหวาน เช่น กล้วยบวชชีหรือเค้กกล้วย หรือนำไปแปรรูปอื่นๆ ได้ เช่น กล้วยกวน กล้วยฉาบ เป็นต้น ส่วนหยวกกล้วยนำไปประกอบอาหารได้หลากหลาย และลำต้นสามารถนำไปทำกระดาษสาหรืออบเป็นอาหารสัตว์ได้ กล้วยเป็นพืชที่ทนแดดทนแล้งได้ค่อนข้างดี สามารถปลูกลงกลางแจ้งได้ สำหรับโรคและแมลงสำคัญที่พบบ่อยในต้นกล้วย ได้แก่ โรคตายพราย โรคใบจุด ด่างวง และหนอนม้วนใบ ดังนั้นเกษตรกรต้องคอยดูแล ใส่ใจ และป้องกันสิ่งเหล่านี้ให้ดี

จังหวัดหนองคาย ส่วนใหญ่จะนิยมปลูกลูกกล้วย 2 ชนิด ได้แก่ กล้วยน้ำว้า และกล้วยหอม โดยปี 2567 มีพื้นที่ปลูกลูกกล้วยน้ำว้า 1,769.06 ไร่ ปริมาณผลผลิตรวม 2,115.56 ตันต่อปี ประสิทธิภาพการผลิต 2,085 กิโลกรัมต่อไร่ เกษตรกร 363 ครัวเรือน พื้นที่ปลูกลูกกล้วยหอม 889.50 ไร่ ปริมาณผลผลิตรวม 261.34 ตันต่อปี ประสิทธิภาพการผลิต 787 กิโลกรัมต่อไร่ เกษตรกร 171 ครัวเรือน ปลูกลูกมากที่สุดที่อำเภอสังคม และอำเภอโพธิ์ตาก ตามลำดับ

ตารางที่ 66 เนื้อที่เพาะปลูกลูกกล้วยหอมจังหวัดหนองคาย ปี 2567 (แยกรายอำเภอ)

อำเภอ	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตรวม (กก.)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	จำนวนครัวเรือน เกษตรกร
เมืองหนองคาย	1.50	1.50	1,275.00	850	2
ท่าบ่อ	13.00	10.00	4,000.00	400	10
โพนพิสัย	13.00	-	-	-	7
ศรีเชียงใหม่	9.00	6.50	6,825.00	1,050	10
สังคม	811.00	295.00	215,940.00	732	129
เฝ้าไร่	17.00	12.00	12,396.00	1,033	9
รัตนวาปี	2.00	2.00	1,800.00	900	1
โพธิ์ตาก	23.00	5.00	19,100.00	3,820	3
สระใคร	-	-	-	-	-
รวม	889.50	332.00	261,336.00	787	171

ที่มา : ข้อมูล ทบก. สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม 2568

ตารางที่ 67 เนื้อที่เพาะปลูกลูกกล้วยหอมจังหวัดหนองคาย ปี 2560 - 2567

อำเภอ	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตรวม (กก.)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	จำนวนครัวเรือน เกษตรกร
2560	173.00	66.00	178,002	2,697	63
2561	230.00	126.00	339,948	2,697	63
2562	220	176.00	441,584	2,509	58
2563	176.00	165.00	403,425	2,445	54
2564	75.00	30.00	78,510	2,617	29
2565	765.25	596.50	572,750	935	145
2566	669.75	330.45	337,081	903	131
2567	889.50	332.00	261,336	787	171

ที่มา : ข้อมูล ทบก. สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม 2568

8.5 มะพร้าว

มะพร้าวเป็นไม้ผลที่นำมาใช้ประโยชน์ได้ทั้งต้น ทั้งบริเวณและนำไปแปรรูป อาทิ ผลแก่มาทำแกง ผลอ่อนบริเวณเนื้อและน้ำ ก้านใบนำมาทำไม้กวาด แปรรูปเป็นน้ำมันมะพร้าว เป็นต้น มะพร้าวบริเวณผลอ่อน จะจำหน่ายลูกละ 25 - 35 บาท ถือว่าเป็นราคาที่น่าพอใจให้เกษตรกรปลูกสร้างรายได้เพิ่มขึ้น ในปี 2567 จังหวัดหนองคาย มีพื้นที่ปลูกมะพร้าวจำนวน 1,112 ไร่ เนื้อที่เก็บเกี่ยว 247 ไร่ ผลผลิตรวม 544,449 กิโลกรัม/ปี ผลผลิตต่อไร่ 2,204.25 กิโลกรัม เกษตรกร 300 ครัวเรือน

ตารางที่ 68 เนื้อที่เพาะปลูกมะพร้าว จังหวัดหนองคาย ปีการผลิต 2567 (แยกรายอำเภอ)

อำเภอ	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตรวม (กก.)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	จำนวนครัวเรือน เกษตรกร
เมืองหนองคาย	275	90	56,835	632	73
ท่าบ่อ	266	113	365,442	3234	40
โพนพิสัย	55	12	69,120	5,760	16
ศรีเชียงใหม่	197	10	2,000	200	84
สังคม	173	-	-	-	48
สระใคร	22	5	3,000	600	6
เผ่าไร่	15	6	21,696	3616	2
รัตนวาปี	51	-	-	-	16
โพธิ์ตาก	58	11	26,356	2396	15
รวม	1,112	247	544,449	2,204	300

ที่มา : ข้อมูล ทบก. สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย ณ เดือนมีนาคม 2568

ตารางที่ 69 เนื้อที่เพาะปลูกมะพร้าว จังหวัดหนองคาย ปี 2560 - 2567

ปี	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตรวม (กก.)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	จำนวนครัวเรือน เกษตรกร
2560	55.00	21.00	11,697	557	51
2561	55.00	21.00	-	-	51
2562	156.00	26.00	36,998	1,423	111
2563	618.00	22.00	29,194	1,327	206
2564	658.00	40.00	41,800	1,045	200
2565	771.75	461.75	421,725	5,900	274
2566	648.16	498.49	875,525	5,900	254
2567	1,112.00	247.00	544,449	2,204	300

ที่มา : ข้อมูล ทบก. สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย ณ เดือนมีนาคม 2568

8.6 ปลาบึก (MEKONG GIANT CATFISH) มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Pangasianodon Gigas* CHEVEY 1930 เป็นปลาน้ำจืดที่ไม่มีเกล็ดที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก พบได้เฉพาะในแม่น้ำโขง มีถิ่นกำเนิด พบได้ตั้งแต่ประเทศ จีน พม่า ลาว ไทย กัมพูชา และเวียดนาม รวมทั้งแม่น้ำสาขา เช่น แม่น้ำจิม แม่น้ำสงคราม ปลาบึกได้รับฉายาว่า "ราชาแห่งแม่น้ำโขง" และมีอีกชื่อเรียกหนึ่งว่า "ไตรราช" ขณะที่ชาวจีนจะเรียกว่า "ปลาขงเบ้ง" ขนาด โตเต็มที่ยาวประมาณ 3 เมตร มีน้ำหนักมากกว่า 300 กิโลกรัม ถิ่นที่อยู่อาศัย (HABITAT) ปลาบึกชอบอาศัยอยู่ในบริเวณที่มีระดับน้ำลึกกว่าสิบเมตร พื้นท้องน้ำเต็มไปด้วยก้อนหินและโขดหินสลับซ้อนกัน ยังมีถ้าไต้ น้ำด้วยแล้วปลาบึกจะชอบมากที่สุดและอาศัยถ้าไต้ น้ำเป็นที่หลบซ่อนตัว อาหารธรรมชาติ อาศัยแพลงก์ตอน อินทรีย์วัตถุ สัตว์น้ำขนาดเล็ก พวกตะไคร่น้ำต่าง ๆ ที่ขึ้นอยู่ตามโขดหิน เป็นอาหาร

1) การเลี้ยงปลาบึกในบ่อดิน ลักษณะของบ่อดินควรมีขนาดไม่ต่ำกว่า 400 ตารางเมตร (0.25 ไร่) ขึ้นไป ควรมีระดับความลึกของน้ำมากกว่า 1.2 เมตร มีน้ำขังตลอดปี อยู่ใกล้แหล่งน้ำที่มีคุณภาพน้ำดีมีแหล่งน้ำเปลี่ยนถ่ายได้ ไม่อยู่ใกล้ชุมชนและแหล่งที่มีเสียงดัง อัตราการปล่อยมีความหนาแน่น 1-2 ต./ไร่ (800-1,600 ตัว/ไร่) ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม

2) ราคาลูกปลาบึก (กรมประมง ประกาศ ณ วันที่ 28 เมษายน 2566) ตามประกาศกรมประมง เรื่อง กำหนดราคาจำหน่ายพันธุ์สัตว์น้ำ (ปรับปรุง 28 มกราคม 2568)

ตารางที่ 70 ราคาลูกปลาบึก ตามประกาศกรมประมง เรื่อง กำหนดราคาจำหน่ายพันธุ์สัตว์น้ำ (ปรับปรุง 28 มกราคม 2568)

ขนาด (นิ้ว)	ราคาเดิม ปี 2566 (บาท)	ราคาใหม่ ปี 2567 (บาท)
1-2	-	4
2-3	40	8
3-5	60	11
5-7	80	17
7-10	100	100

ที่มา : ข้อมูลการเลี้ยงปลาบึกในจังหวัดหนองคาย (สำนักงานประมงจังหวัดหนองคาย กุมภาพันธ์ 2568)

ตารางที่ 71 ข้อมูลพื้นที่เลี้ยงปลาบึกจังหวัดหนองคาย ปี 2567

ที่ตั้งฟาร์ม	จำนวนฟาร์ม	จำนวนหน่วยเลี้ยง (บ่อ)	เนื้อที่เลี้ยง (ไร่)	ปริมาณ (กก.)	มูลค่า (บาท)	ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)	ผลผลิตเฉลี่ย/ไร่/ปี (กก.)
รวม	36	47	41.86	6,510.92	720,277.41	110.63	155.54
ท่าบ่อ	24	25	28.58	3,793.14	417,283.07	110.01	132.72
เฝ้าไร่	1	1	0.57	100.00	8,000.00	80.00	175.44
โพธิ์ตาก	3	5	3.44	1,570.02	191,997.26	122.29	456.40
โพนพิสัย	1	1	0.84	200.00	20,000.00	100.00	238.10
เมืองหนองคาย	4	11	5.78	347.78	34,997.36	100.63	60.17
ศรีเชียงใหม่	2	3	1.57	400.00	38,000.00	95.00	254.78
สระใคร	1	1	1.08	99.98	9,999.72	100.00	92.59

ที่มา : ข้อมูลการเลี้ยงปลาบึกในจังหวัดหนองคาย (สำนักงานประมงจังหวัดหนองคาย กุมภาพันธ์ 2568)

ตารางที่ 72 ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทน

ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทน	บาท/บ่อ	ร้อยละ
ต้นทุนคงที่	83.82	2.20
ค่าเสื่อมต้อบ่อ	82.66	2.17
ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	1.16	0.03
ต้นทุนผันแปร	3,728.91	97.80
ค่าพันธุ์ปลา	1,600.00	41.96
ค่าอาหาร	1,861.94	48.83
ค่าแรงงาน	215.49	5.65
ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	51.48	1.35
ต้นทุนทั้งหมด	3,812.73	100.00
ผลตอบแทน		
ผลผลิตปลาบึก (กก./บ่อ)	42.23	
รายได้ทั้งหมด (บาท/บ่อ)	8,446.00	
รายได้สุทธิ	4,717.09	
กำไรสุทธิ (บาท/บ่อ)	4,633.27	
ผลตอบแทนต่อการลงทุน (%)	121.52	
ต้นทุนการผลิต (บาท/ตัว)	200.67	

ต้นทุนการผลิต 173 บาท/ตัว/2.2 กก. (81.98 บาท/ตัว/กก.) (ค่าพันธุ์ปลาตัวละ 80 บาท)

ผลตอบแทนต่อการลงทุน 121.52 เปอร์เซ็นต์ (ราคาปลา 200 บาท/กก.)

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดหนองคาย เดือนกุมภาพันธ์ 2568

ตารางที่ 73 ข้อมูลเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตปลาบึกในบ่อดิน (ลูกปลาบึกขนาด 5-7 นิ้ว)

รายการ	ราคาเดิม 80 บาท	ราคาใหม่ 17 บาท
ลูกปลาบึก 20 ตัว	1,600.00	340.00
ค่าอาหาร	1,861.90	1,861.90
รวมต้นทุน	3,461.90	2,201.90
ต้นทุน/กก. (ผลผลิต 42.23 กก./บ่อ)	81.98	52.14
ต้นทุน/ตัว (บาท)	182.20	115.90
ขายปลาได้ (42.23 กก. x 100 บ.)	4,223.00	4,223.00
กำไร/คอก (บาท)	761.10	2,020.10
กำไร/ตัว (รอด 19 ตัว)	40.10	106.30
ผลตอบแทนต่อการลงทุน (%)	21.99	91.79

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดหนองคาย เดือนกุมภาพันธ์ 2568

3) **คุณค่าทางอาหารของปลาบึก** ลักษณะเนื้อของปลาบึก รสชาติดี เนื้อแน่น มีลายกล้ามเนื้อเป็นแวนคล้ายวงปีของเนื้อไม้ช่วยให้สุขภาพดีและฉลาด ในด้านคุณค่าทางอาหารพบว่า เนื้อปลาบึกมีโอเมกา 3 ชนิด DHA ที่สูงกว่าปลาชาร์ดีน ปลาเทร้าต์ ปลาแซลมอล และปลาทู OMEGA “โอเมกา” มักจะเจอโอเมกาในปลาทะเลน้ำลึก แต่ปลาน้ำจืดของไทยก็มีโอเมกาเหมือนกัน และโอเมกามีถึง 3 ชนิด คือ โอเมกา 3 6 และ 9

ตารางที่ 74 ข้อมูลเปรียบเทียบปริมาณโอเมกา 3 ชนิด DHA ในปลาบึกกับปลาทะเลหลายชนิด

ชนิดปลา	DHA (มิลลิกรัม/100 กรัม)
ปลาทูน่า	2,877
ปลาแมคเคอเรล	1,718
ปลาบึก	1,520
ปลาชาร์ดีน	1,136
ปลาเทร้าต์	983
ปลาแซลมอล	820
ปลาทู	778

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดหนองคาย เดือนกุมภาพันธ์ 2568

4) **ผลิตภัณฑ์จากปลาบึก** เพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าจากการจำหน่ายปลาบึกสด ซึ่งราคาปลาบึกสดจะอยู่ที่ 150 - 160 บาท/กิโลกรัม เมื่อนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ทำให้ราคาเพิ่มขึ้น เช่น ปลาบึกสไลด์ลวกจิ้ม ไส้กรอกปลาบึก ไส้อั่วปลาบึก ปลาบึกแดดเดียว ปลาบึกปรุงรสพร้อมทาน เป็นต้น โดยไส้อั่วปลาบึก มีจำหน่ายทางออนไลน์ ที่ <https://fishshop.fisheries.go.th/>

9. พื้นที่ปลูกพืชอาหารสัตว์

พื้นที่ปลูกหญ้าอาหารสัตว์จังหวัดหนองคาย มีพื้นที่ 2,812 ไร่ เกษตรกร 1,003 ราย โดยมีพื้นที่ปลูกพืชอาหารสัตว์มากที่สุด คือ อ่างโพนพิสัย พื้นที่ 1,444 ไร่ เกษตรกร 534 ราย รองลงมา คือ อ่างสระใคร พื้นที่ 643 ไร่ เกษตรกร 201 ราย และอ่างศรีเชียงใหม่ พื้นที่ 280 ไร่ เกษตรกร 96 ราย

9.1 พันธุ์พืชอาหารสัตว์ พืชอาหารสัตว์ที่นิยมปลูกมากที่สุดคือ หญ้าแพงโกล่า หญ้ารูซี่และหญ้าเนเปียร์ปากช่อง 1 ตามลำดับ

1) หญ้าแพงโกล่า เป็นหญ้าประเภทเลื้อย (stoloniferous) อายุหลายปี มีลำต้นทอดนอนไปตามพื้นผิวดิน มีรากเจริญออกมาตามข้อที่สัมผัสผิวดินและแตกหน่อเจริญเติบโตเป็นต้นใหม่ ต้นอ่อนจะตั้งตรงแต่เมื่ออายุมากขึ้นลำต้นจะทอดนอนไปตามผิวดิน ปกคลุมพื้นที่ได้หนาแน่น ลำต้นมีขนาดเล็กสูง 40 – 60 เซนติเมตร ไม่มีขน ใบดก อ่อนนุ่ม มีลักษณะเล็กเรียวยาว ไม่สามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ได้ จึงขยายพันธุ์ด้วยท่อนพันธุ์ หญ้าแพงโกล่าเจริญเติบโตได้ดีในพื้นที่ชุ่มชื้น มีฝนตกเฉลี่ยมากกว่า 1,000 มิลลิเมตรต่อปี ขึ้นได้ในดินหลายชนิดตั้งแต่ดินทรายจนถึงดินเหนียวทนแล้งได้ดีพอสมควร แต่สามารถเจริญเติบโตได้ในพื้นที่ชื้นแฉะชุ่มน้ำ หน้ำท่วมขังเหมาะสำหรับปลูกในดินที่มีความอุดมสมบูรณ์สูงและสามารถควบคุมการให้น้ำได้ตลอดทั้งปี จึงสามารถปลูกหญ้าแพงโกล่าได้ทั้งในพื้นที่ลุ่ม และพื้นที่ดอนที่สามารถให้น้ำได้

- **ผลผลิต** : ผลผลิตน้ำหนักแห้ง 5-7 ตันต่อไร่ต่อปี

- **คุณค่าทางโภชนาการ** : โปรตีน 7-11 เปอร์เซ็นต์

- **การเตรียมดิน** : คล้ายการทำนาหว่านน้ำตม เริ่มจากปล่อยน้ำเข้าแปลงขังน้ำไว้ประมาณ 2 วัน จึงระบายน้ำออกจากแปลงจนแห้ง ทิ้งไว้ประมาณ 7 – 10 วัน เพื่อให้วัชพืชงอก หลังจากนั้นปล่อยน้ำเข้าแปลง แฉ่ทิ้งไว้ 2 – 3 วัน จนดินอิมตัวไหลพลิกกลับหน้าดินและตีเทือก ถ้ามีวัชพืชให้ทิ้งไว้ประมาณ 7 วันก่อนจะตีเทือกอีกครั้งหนึ่ง แล้วลบเทือกพร้อมปลูกได้ทันที สำหรับในกรณีที่มีวัชพืชและฟางข้าวมากควรหมักดินอีก 7 – 10 วัน แล้วตีเทือกอีกครั้งหนึ่ง และลบเทือกก่อนที่จะปลูกหญ้า

- **การปลูก** : ใช้ท่อนพันธุ์ของหญ้าแพงโกล่า อัตรา 250-300 กิโลกรัมต่อไร่ พื้นที่ลุ่มทำเทือกแบบนาหว่านน้ำตม ปรับระดับน้ำให้สูง 10 - 15 ซม. หว่านท่อนพันธุ์ของหญ้าแพงโกล่าให้ทั่วแปลง แล้วนบกดท่อนพันธุ์ของแพงโกล่าให้จมน้ำ แฉ่ทิ้งไว้ประมาณ 1 สัปดาห์ แล้วระบายน้ำออก พื้นที่ดอนหลังจากไถพรวนแล้ว ชักร่องห่างกัน 30 ซม. ลึกประมาณ 10 ซม. วางท่อนพันธุ์ 3-5 ท่อน เรียงต่อกันเป็นแถว ใช้ดินกลบเล็กน้อยและเหยียบให้แน่น

- **การใส่ปุ๋ย** : ก่อนปลูกควรใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 50 กิโลกรัมต่อไร่ เป็นปุ๋ยรองพื้นร่วมกับปุ๋ยคอก ปุ๋ยเคมีทุกชนิดต้องใส่ขณะที่ดินมีความชื้นเหมาะสมหรือใส่แล้วสามารถให้น้ำได้ ภายในระยะเวลา 1 - 2 วัน ซึ่งในแต่ละรอบการตัดควรใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตราไร่ละ 15 - 25 กิโลกรัม ใส่ภายหลังการตัดและนำหญ้าออกจากแปลงแล้ว หลังจากนั้นใช้ปุ๋ยยูเรียอัตราครั้งละ 10 กิโลกรัมต่อไร่ ใส่อีก 1 - 2 ครั้ง ในช่วงระยะเวลาห่างกันประมาณ 10-15 วันใส่ปุ๋ยคอก เพื่อปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของพืชและได้ผลผลิตจากแปลงหญ้านานขึ้น ควรใส่ภายหลังการตัดหญ้าแต่ละรอบในอัตรา 500 – 1000 กิโลกรัมต่อไร่ โดยทยอยใส่หนึ่งรอบการตัดแล้วเว้นหนึ่งรอบการตัด หรือปีละ 3 - 4 ครั้ง และใส่ปุ๋ยยูเรีย (46-0-0) อัตรา 10-20 กิโลกรัมต่อไร่ หลังการตัดทุกครั้ง

- **การกำจัดวัชพืช** : ใช้วิธีการตัดปรับทุก ๆ 45 - 60 วัน 2 - 3 ครั้ง หรือใช้สารกำจัดวัชพืช 2, 4-D

- **การใช้ประโยชน์** : การตัดหญ้าแพงโกล่าไปใช้เลี้ยงสัตว์ ควรตัดหญ้าครั้งแรก 60 วัน หลังปลูก และตัดครั้งต่อไปทุกๆ 40 วัน โดยตัดสูงจากพื้นดิน 5 - 10 เซนติเมตร การปล่อยสัตว์เข้าแทะเล็ม ครั้งแรกควรปล่อยเมื่อหญ้าอายุ 90 วัน หญ้าแพงโกล่าเหมาะสำหรับใช้เลี้ยงโค กระบือ ในรูปหญ้าสด หญ้าแห้ง หรือหญ้าหมัก

2) **หญ้ารูซี่** เป็นพันธุ์หญ้าที่เกษตรกรนิยมปลูกเพื่อใช้ในการเลี้ยงสัตว์กันอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีความแห้งแล้ง เนื่องจากเป็นหญ้าที่สามารถทนต่อความแห้งแล้งได้ดี มีลำต้นและใบไม่ หยาบแข็ง มีคุณค่าทางโภชนาการสูง และยังสามารถใช้ปลูกเป็นพืชคลุมดิน เพื่อลดการชะล้างพังทลาย ของหน้าดินได้

- **ผลผลิต** : น้ำหนักแห้ง 2.0 - 2.5 ตันต่อไร่ปี

- **คุณค่าทางโภชนาการ** : มีโปรตีน 7 - 10 เปอร์เซ็นต์

- **การเตรียมดิน** : ไถย่อยดินให้ละเอียด จะทำให้เหมาะกับการฝังตัวของเมล็ด โดยไถพรวน 2 ครั้งปรับหน้าดินให้ราบเรียบสม่ำเสมอ แปลงหญ้าเก่าควรไถพรวนทุก 3 ปี ต้นฤดูฝนการปลูก ใช้เมล็ด พันธุ์หญ้ารูซี่อัตรา 2 กิโลกรัมต่อไร่โดยวิธีหว่านหรือปลูกเป็นแถว ๆ ห่างกัน 50 เซนติเมตร

- **การปลูก** : แปลงปลูกจะต้องทำการไถกลบ และกำจัดวัชพืชออกก่อน 1 รอบ มีระยะการตากดิน ไว้นาน 7 - 14 วัน โดยก่อนไถให้หว่านด้วยปุ๋ยคอก อัตรา 2 - 3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยสูตร 15-15-15 ในปริมาณ 20 กิโลกรัม/ไร่ ทั้งนี้ ควรไถกลบในช่วงเดือนเมษายน เพื่อให้ทันหว่านเมล็ดในเดือนพฤษภาคม หลังจากเตรียม แปลงจนได้ระยะเวลาแล้ว ให้ทำการหว่านเมล็ดลงแปลง พร้อมไถหรือคราดกลบเมล็ด อัตราเมล็ดที่ใช้ประมาณ 4 - 6 กิโลกรัม/ไร่ ส่วนการปลูกด้วยหน่อจะปลูกในระยะห่าง 50x50 เซนติเมตร การให้น้ำ โดยทั่วไป เกษตรกร ปลูกในช่วงต้นฤดูฝน และจะปล่อยให้หญ้ารูซี่เติบโตเอง โดยอาศัยน้ำฝน จากธรรมชาติเป็นหลัก แต่หากถึงช่วง ฤดูแล้งที่ไม่มีฝนตกนาน ก็ควรให้น้ำแก่แปลงหญ้าเช่นกัน เพื่อป้องกันไม่ให้เหง้าแห้งตาย

- **การใส่ปุ๋ย** : การใส่ปุ๋ยจะเริ่มใส่ตั้งแต่เตรียมแปลง และหลังจากที่เมล็ดงอกแล้วประมาณ 1 เดือน ให้หว่านปุ๋ยคอก และปุ๋ยเคมีในอัตรา 30 กิโลกรัม/ไร่

- **การกำจัดวัชพืช** : ควรมีการกำจัดวัชพืชหลังปลูกหญ้า 2 - 4 สัปดาห์

- **การใช้ประโยชน์** : การตัดหญ้ารูซี่ไปใช้เลี้ยงสัตว์ ควรตัดครั้งแรก 60 - 70 วันหลังปลูก โดยตัดสูงจากพื้นดิน 10 - 15 เซนติเมตร สำหรับการปล่อยสัตว์เข้าแทะเล็มในแปลงหญ้า ควรปล่อยเข้า ครั้งแรกเมื่อหญ้าอายุ 70 - 90 วัน หลังจากนั้นจึงทำการตัดหรือปล่อยสัตว์เข้าแทะเล็มหมุนเวียนทุก 30 - 45 วัน ในช่วงฤดูฝนหญ้าโตเร็ว อาจตัดได้ที่อายุน้อยกว่า 30 วัน หญ้ารูซี่เหมาะสำหรับใช้เลี้ยงโคนม โคเนื้อ ในรูปหญ้าสด หญ้าแห้ง หรือหญ้าหมัก หญ้ารูซี่จะให้ผลผลิตน้ำหนักสด 10 - 18 ตัน/ไร่ และผลผลิตน้ำหนัก แห้งประมาณ 2 - 2.5 ตัน/ไร่

3) **หญ้าเนเปียร์ (Napier Grass)** จัดเป็นหญ้าอาหารสัตว์ที่นิยมปลูกมาก เนื่องจาก ลำต้น และใบ มีขนาดใหญ่ และมีคุณค่าทางอาหารสัตว์สูง รวมถึงสามารถเติบโตเร็ว ให้ผลผลิตต่อไร่สูง สามารถเก็บเกี่ยว ต้นได้ตลอดทั้งปี และเก็บเกี่ยวได้นาน 5 - 7 ปี ต่อการปลูก 1 ครั้ง

- **ผลผลิต** : ผลผลิตน้ำหนักแห้ง 3 - 4 ตันต่อไร่ต่อปี

- **คุณค่าทางโภชนาการ** : โปรตีน 8 - 10 เปอร์เซ็นต์

- **การเตรียมดิน** : ไถพรวน 2 ถึง 3 ครั้ง ย่อยดินให้มีขนาดเล็กและร่วนซุย

- **การปลูก** : ขั้นตอนการปลูกจะเริ่มจากการตัดท่อนพันธุ์ให้เป็นท่อน ๆ ยาวประมาณ 15 - 25 เซนติเมตร ขึ้นอยู่กับความยาวข้อเป็นสำคัญ โดยให้แต่ละท่อนมีข้อ 2 ข้อ ห้ามน้อยกว่านี้ หลังจากนั้น นำท่อนพันธุ์ 2 ท่อน ปักลงดิน โดยให้ข้อแรกของโคนท่อนปักลึกลงดิน ส่วนข้อที่ 2 ให้อยู่เหนือดิน โดยทั้ง 2 ท่อน

จะปักลงดินในลักษณะที่ไขว้กันให้เอียงประมาณ 30 - 40 องศา ระยะปลูกของต้นที่ 70 - 80 เซนติเมตร และระยะแถว 100 - 120 เซนติเมตร ทั้งนี้ อาจใช้ท่อนพันธุ์เพียงท่อเดียวก็ได้หากมีข้อจำกัดด้านปริมาณท่อนพันธุ์ที่ใช้

- การใส่ปุ๋ย : การใส่ปุ๋ย มักใส่หลังการกำจัดวัชพืชเสร็จ โดยหลังจากปลูกที่ท่อนพันธุ์แทงหน่อแล้ว 2 อาทิตย์ ให้ใส่ปุ๋ยคอก ประมาณ 2 - 3 ตัน/ไร่ และปุ๋ยยูเรีย 20 - 30 กิโลกรัม/ไร่ พร้อมรดน้ำให้ชุ่ม

- การกำจัดวัชพืช : ควรกำจัดวัชพืชภายหลังจากปลูกหญ้า 2-4 สัปดาห์

- การใช้ประโยชน์ : หลังจากหญ้าเนเปียร์ขึ้นต้นใหม่ ประมาณ 60 - 75 วัน สามารถเริ่มตัดได้ ครั้งแรก ส่วนการตัดครั้งต่อไป และการตัดในทุก ๆ ครั้งจะตัดห่างกันประมาณ 50 - 60 วัน หรือมากกว่าเล็กน้อย แต่หากต้องการหญ้าสดที่อ่อนพอดีควรตัดในช่วง 45 - 50 วัน

ตารางที่ 75 พื้นที่ปลูกพืชอาหารสัตว์จังหวัดหนองคาย ปี 2568

พื้นที่ปลูกพืชอาหารสัตว์	เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์(ราย)	เกษตรกรที่ปลูกพืชอาหารสัตว์(ราย)	พื้นที่ปลูก (ไร่)
เมือง	7,244	18	44
ท่าบ่อ	6,289	110	269
โพนพิสัย	4,644	534	1,444
ศรีเชียงใหม่	2,077	96	283
สังคม	1,624	5	7
สระใคร	2,416	201	647
เผ่าไร่	2,959	21	25
รัตนวาปี	2,327	6	14
โพธิ์ตาก	743	12	60
รวม	30,323	1,003	2,794

ที่มา : ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์หนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2568

10. การดำเนินงานด้านหม่อนไหม

จังหวัดหนองคาย มีเกษตรกรผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม จำนวน 180 ราย พื้นที่ทั้งหมด 67 ไร่ 2 งาน ดังนี้

1. ปลูกหม่อนผลสด 18 ราย มีพื้นที่ปลูก 15 ไร่ 2 งาน (ในปี 2567 ผลผลิต 3,289 กก.)
2. ปลูกหม่อนใบ (แปรรูปซา) 2 ราย พื้นที่ปลูก 4 ไร่ 2 งาน
3. ปลูกหม่อนเพื่อเลี้ยงไหม 64 ราย พื้นที่ปลูก 47 ไร่ 2 งาน
4. ปลูกหม่อนและเลี้ยงไหม 9 ราย
5. ปลูกหม่อน เลี้ยงไหมและทอผ้า 46 ราย
6. ทอผ้าไหมอย่างเดียว 47 ราย (ในปี 2567 ทอได้จำนวน 6,226 เมตร)
7. ปลูกหม่อนและทอผ้า 5 ราย
8. เลี้ยงไหมและทอผ้า 12 ราย
9. รับจ้างด้านหม่อนไหม 30 ราย

มีรายได้จากการประกอบอาชีพหม่อนไหมต่อปี 7,338,000 บาท ค่าเฉลี่ยรายได้ต่อคน 40,766.67 บาท

ตารางที่ 76 กลุ่มทอผ้าไหมในจังหวัดหนองคาย และผู้ผลิตผ้าไหมตรานกยุงพระราชทานในจังหวัดหนองคาย

ที่	ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่				โทร.
		เลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	
1	กลุ่มทอผ้าไหมบ้านห้วยคู้	199	3	บ้านฝื่อ	โพนพิสัย	081-1787355
2	กลุ่มทอผ้าไหมบ้านแบง	46	2	หนองหลวง	เผ่าไร่	086-2423031
3	กลุ่มผ้าไหมทอมือบ้านท่าหายโคก	213	4	เผ่าไร่	เผ่าไร่	086 2973756
4	กลุ่มทอผ้าไหมบ้านท่าหายโคก	47/1	14	เผ่าไร่	เผ่าไร่	089-0086397
5	กลุ่มทอผ้าไหมบ้านท่าสำราญ	19	7	เผ่าไร่	เผ่าไร่	087-0399001
6	กลุ่มทอผ้าไหมบ้านวังหลวง	29	1	วังหลวง	เผ่าไร่	089-1152231
7	กลุ่มทอผ้าไหมบ้านหนองยาง	40	6	เผ่าไร่	เผ่าไร่	084-9735720
8	กลุ่มทอผ้าไหมบ้านหนองควาย	62	2	วังหลวง	เผ่าไร่	087-2297351
9	กลุ่มทอผ้าไหมบ้านบูรพา	352	11	อุดมพร	เผ่าไร่	081-1838684
10	กลุ่มทอผ้าไหมบ้านท่าหนองพันทา	56	5	เขม	โพนพิสัย	080-0200035
11	กลุ่มทอผ้ามัดหมี่ย้อมสีธรรมชาติ บ้านนาฮี (ศูนย์พัฒนาอาชีพการทอ ผ้าบ้านนาฮี)	249	1	ค้ายบกวาน	เมืองหนองคาย	081-5444965

ที่มา : ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ หนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 25 มีนาคม 2568

11. ข้อมูลด้านสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร

11.1 สหกรณ์ สหกรณ์ในจังหวัดหนองคายที่จดทะเบียนจัดตั้งขึ้น ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 มีดังนี้

1. สหกรณ์การเกษตร จัดเป็นสหกรณ์ภาคการเกษตร
2. สหกรณ์เครดิตยูเนียน จัดเป็นสหกรณ์นอกภาคการเกษตร
3. สหกรณ์ร้านค้า จัดเป็นสหกรณ์นอกภาคการเกษตร
4. สหกรณ์บริการ จัดเป็นสหกรณ์นอกภาคการเกษตร
5. สหกรณ์ออมทรัพย์ จัดเป็นสหกรณ์นอกภาคการเกษตร

จังหวัดหนองคาย ณ ปี 2567 มีสหกรณ์ทั้งหมด 72 แห่ง สถานะดำเนินธุรกิจ 61 แห่ง สถานะชำระบัญชี 11 แห่ง มีสมาชิกทั้งหมด 76,541 คน แบ่งเป็นสมาชิกสามัญ 73,065 คน และสมาชิกสมทบ 3,478 คน

ตารางที่ 77 จำนวนสหกรณ์ และสมาชิกสหกรณ์ ปี 2567 (ทุกสถานะ)

ประเภทสหกรณ์	จำนวนสหกรณ์ (แห่ง)	ประเภทสมาชิก		
		สมาชิกทั้งหมด (คน)	สมาชิกสามัญ (คน)	สมาชิกสมทบ (คน)
1. สหกรณ์การเกษตร	58	57,347	55,234	2,113
2. สหกรณ์ออมทรัพย์	5	14,407	13,502	905
3. สหกรณ์ร้านค้า	3	914	817	97
4. สหกรณ์บริการ	1	91	91	-
5. สหกรณ์เครดิตยูเนียน	5	3,782	3,421	361
รวม	72	76,541	73,065	3,476

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ 30 กันยายน 2567

1) การจัดลำดับชั้นของสหกรณ์

จังหวัดหนองคายมีสหกรณ์ทั้งหมด 72 แห่ง ประกอบด้วย สหกรณ์การเกษตร 58 แห่ง สหกรณ์ออมทรัพย์ 5 แห่ง สหกรณ์เครดิตยูเนียน 5 แห่ง สหกรณ์บริการ 1 แห่ง และสหกรณ์ร้านค้า 3 แห่ง จากสหกรณ์ทั้งหมดจะมีการนำสหกรณ์ที่ดำเนินการ (Active) มาจัดชั้นความเข้มแข็งสหกรณ์ได้ดังนี้

ตารางที่ 78 จำนวนสหกรณ์ (Active) และจำนวนสมาชิกสหกรณ์ (สถานะดำเนินธุรกิจ) ปี 2567

ประเภท	จำนวนสหกรณ์ (Active) (แห่ง)	จำนวนสมาชิก (ราย)
สหกรณ์การเกษตร	47	54,683
สหกรณ์ประมง	-	-
สหกรณ์นิคม	-	-
สหกรณ์ร้านค้า	3	742
สหกรณ์บริการ	1	91
สหกรณ์ออมทรัพย์	5	13,867
สหกรณ์เครดิตยูเนียน	5	3,364
รวมทั้งสิ้น	61	72,747

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ 30 กันยายน 2567

ตารางที่ 79 ผลการจัดระดับชั้นความเข้มแข็งสหกรณ์จำแนกตามประเภท (ทุกสถานะ)

ประเภทสหกรณ์	การจัดชั้นสหกรณ์					รวม
	ชั้น 1	ชั้น 2	ชั้น 3	ชั้น 4	จัดตั้งใหม่	
สหกรณ์ภาคการเกษตร						
1. สหกรณ์การเกษตร	8	21	17	11	1	58
สหกรณ์นอกภาคการเกษตร						
2. สหกรณ์ออมทรัพย์	4	0	1	-	-	5
3. สหกรณ์เครดิตยูเนียน	0	1	3	-	1	5
4. สหกรณ์บริการ	0	0	1	-	-	1
5. สหกรณ์ร้านค้า	2	0	1	-	-	3
รวม	14	22	23	11	2	72

หมายเหตุ : สหกรณ์ที่นำมาจัดชั้นจำนวน 59 แห่ง และไม่นำมาจัด 2 แห่ง (เนื่องจากจัดตั้งไม่ครบ 2 ปี) ได้แก่ สหกรณ์เครดิตยูเนียนดงวัน-ดงเจริญ จำกัด และสหกรณ์การเกษตรสวนยางแผ้วไร่ จำกัด

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ 30 กันยายน 2567

2) สถานะของสหกรณ์ในจังหวัดหนองคาย

ในปี 2565 มีสหกรณ์รวมทั้งสิ้น จำนวน 73 แห่ง พบว่ามีสหกรณ์ที่ยังดำเนินธุรกิจอยู่ 62 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 84.93 ของสหกรณ์ทั้งหมด และมีสหกรณ์ที่อยู่ระหว่างรอเลิก/ชำระบัญชี จำนวน 11 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 15.07 ของสหกรณ์ทั้งหมด เมื่อเทียบกับปี 2564 มีสหกรณ์ที่ยังดำเนินธุรกิจลดลงจำนวน 1 แห่ง

ในปี 2566 มีสหกรณ์รวมทั้งสิ้น 76 แห่ง พบว่ามีสหกรณ์ที่ยังดำเนินธุรกิจอยู่ 63 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 82.89 ของสหกรณ์ทั้งหมด และมีสหกรณ์ที่อยู่ระหว่างรอเลิก/ชำระบัญชี 13 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 17.10 ของสหกรณ์ทั้งหมด เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2565 มีสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจ เพิ่มขึ้น 1 แห่ง

ในปี 2567 มีสหกรณ์รวมทั้งสิ้น 72 แห่ง พบว่ามีสหกรณ์ที่ยังดำเนินธุรกิจอยู่ 61 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 84.72 ของสหกรณ์ทั้งหมด และมีสหกรณ์ที่อยู่ระหว่างรอเลิก/ชำระบัญชี 11 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 15.27 ของสหกรณ์ทั้งหมด เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2566 มีสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจ ลดลง 4 แห่ง

ตารางที่ 80 สรุปสถานะของสหกรณ์ในจังหวัดหนองคาย ปี 2564 – 2567 (ทุกสถานะ)

สถานะของสหกรณ์	2564	2565	2566	2567
ดำเนินธุรกิจ	63	62	63	61
หยุดดำเนินธุรกิจ	-	-	-	-
ยังไม่เริ่มดำเนินธุรกิจ	-	-	-	-
รอเลิก/ชำระบัญชี	12	11	13	11
รวมทั้งสิ้น	75	73	76	72

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ 30 กันยายน 2567

ตารางที่ 81 สรุปสถานะของสหกรณ์ในจังหวัดหนองคาย ปี 2567 (แยกประเภทสหกรณ์)

ประเภทสหกรณ์	จำนวนสหกรณ์ (แห่ง)				จำนวนสหกรณ์ทั้งหมด (1)+(2)+(3)+(4)
	ดำเนินงาน/ ธุรกิจ (1)	หยุดดำเนินงาน/ ธุรกิจ (2)	เลิก/ชำระ บัญชี (3)	จัดตั้งใหม่ (4)	
1. สหกรณ์การเกษตร	46	-	11	1	58
2. สหกรณ์ออมทรัพย์	5	-	-	-	5
3. สหกรณ์ร้านค้า	3	-	-	-	3
4. สหกรณ์บริการ	1	-	-	-	1
5. สหกรณ์เครดิตยูเนียน	4	-	-	1	5
รวม	59	-	11	2	72

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ 30 กันยายน 2567

3) การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์

ในปีงบประมาณ 2565 สหกรณ์ภาคการเกษตร ดำเนินธุรกิจให้บริการแก่สมาชิก 6 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย ธุรกิจรับฝากเงิน ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจรวบรวมผลผลิต ธุรกิจแปรรูป และธุรกิจให้บริการ โดยสหกรณ์ภาคการเกษตรมีมูลค่าการดำเนินธุรกิจรวมทั้งสิ้น 4,349.79 ล้านบาท ในปีงบประมาณ 2566 สหกรณ์ภาคการเกษตรมีมูลค่าการดำเนินธุรกิจรวมทั้งสิ้น 2,043.82 ล้านบาท ในปีงบประมาณ 2567 สหกรณ์ภาคการเกษตรมีมูลค่าการดำเนินธุรกิจรวมทั้งสิ้น 1,969.58 ล้านบาท

ในปีงบประมาณ 2565 สหกรณ์นอกภาคการเกษตร ดำเนินธุรกิจให้บริการแก่สมาชิก 6 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย ธุรกิจรับฝากเงิน ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจรวบรวมผลผลิต ธุรกิจแปรรูป และธุรกิจให้บริการ โดยสหกรณ์นอกภาคการเกษตรมีมูลค่าการดำเนินธุรกิจรวมทั้งสิ้น 9,974.04 ล้านบาท ในปีงบประมาณ 2566 สหกรณ์นอกภาคการเกษตรมีมูลค่าการดำเนินธุรกิจรวมทั้งสิ้น 12,762 ล้านบาท ในปีงบประมาณ 2567 สหกรณ์นอกภาคการเกษตรมีมูลค่าการดำเนินธุรกิจรวมทั้งสิ้น 14,697.39 ล้านบาท

ตารางที่ 82 การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์

ธุรกิจหลัก (ล้านบาท)	ปี 2565		ปี 2566		ปี 2567	
	ภาคเกษตร	นอกภาค เกษตร	ภาคเกษตร	นอกภาค เกษตร	ภาคเกษตร	นอกภาค เกษตร
- การรับฝากเงิน	698.23	2,974.64	372.83	3,217.62	363.90	2,952.63
- ธุรกิจสินเชื่อ	776.26	6,974.47	715.55	9,515.77	687.83	11,718.68
- การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย	410.45	18.62	159.13	23.03	205.34	23.74
- การรวบรวมผลผลิต	2,404.99	-	764.76	-	681.78	-
- ธุรกิจแปรรูป	47.40	6.17	19.98	4.90	21.16	1.65
- การให้บริการ	12.46	0.44	11.57	0.68	9.57	0.69
รวมทั้งสิ้น	4,349.79	9,974.34	2,043.82	12,762.00	1,969.58	14,697.39

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2567

11.2 กลุ่มเกษตรกร

จังหวัดหนองคายมีการพัฒนาเกษตรกรในด้านต่าง ๆ ทั้งหมด 306 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร 145 กลุ่ม สมาชิก 1,351 ราย กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร 113 กลุ่ม สมาชิก 813 ราย กลุ่มยุวเกษตรกร 48 กลุ่ม สมาชิก 443 ราย และกลุ่มเกษตรกรที่สำนักงานสหกรณ์จังหวัดหนองคายเป็นผู้ให้การส่งเสริม 22 กลุ่ม สมาชิก 3,475 ราย ดังนี้

1) กลุ่มเกษตรกรโดยกรมส่งเสริมการเกษตร

ตารางที่ 83 ข้อมูลระบบขององค์กรเกษตรกร (3ก) จำแนกตามประเภทกลุ่ม ปี พ.ศ. 2567

กลุ่ม	จำนวนกลุ่ม	สมาชิก			การจดวิสาหกิจชุมชน		การบริหารจัดการทุน		กิจกรรมกลุ่ม		
		รวม	ชาย	หญิง	จดทะเบียน	ไม่จดทะเบียน	มี	ไม่มี	เกษตร	แปรรูป	บริการ
รวมทั้งหมด	306	2,607	574	2,033	77	221	152	151	243	174	26
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	145	1,351	23	1,328	62	83	107	36	30	140	12
กลุ่มยุวเกษตรกร	48	443	229	214	-	40	2	46	130	2	3
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร	113	813	322	491	15	98	43	69	83	32	11

ที่มา : ฐานข้อมูลระบบขององค์กรเกษตรกร สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2568

การจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 15 สิงหาคม 2548 เป็นต้นมา โดยกลุ่มเกษตรกรสามารถมาขอจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนได้ที่สำนักงานเกษตรอำเภอทุกอำเภอ โดยจังหวัดหนองคายมีกลุ่มเกษตรกรที่มาขอจดทะเบียน จำนวน 811 แห่ง สมาชิก 13,713 ราย ดังนี้

ตารางที่ 84 จำนวนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่อนุมัติการจดทะเบียนแล้ว ปี 2567

ลำดับที่	เขต/จังหวัด/อำเภอ	วิสาหกิจชุมชน		เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน	
		จำนวน (แห่ง)	สมาชิก (ราย)	จำนวน (แห่ง)	สมาชิก (ราย)
1	ท่าบ่อ	101	1,292	-	
2	เฝ้าไร่	151	2,440	-	
3	โพธิ์ตาก	36	707	1	16
4	โพนพิสัย	171	3,295	-	
5	เมืองหนองคาย	107	1,459	2	27
6	รัตนวาปี	92	2,038	1	20
7	ศรีเชียงใหม่	47	657	1	24
8	สระใคร	47	698	2	14
9	สังคม	51	1,004	1	22
	รวมทั้งหมด	803	13,590	8	123

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 24 มกราคม 2568

2) กลุ่มเกษตรกรโดยกรมส่งเสริมสหกรณ์

ตารางที่ 85 ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร จังหวัดหนองคาย ปี พ.ศ. 2567 (ทุกสถานะ)

ประเภทกลุ่มเกษตรกร	จำนวนกลุ่มเกษตรกร (แห่ง)				จำนวนกลุ่มเกษตรกรทั้งหมด (1)+(2)+(3)+(4)
	ดำเนินงาน/ ธุรกิจ (1)	หยุดดำเนินงาน/ ธุรกิจ(2)	เลิก/ชำระ บัญชี(3)	จัดตั้ง ใหม่(4)	
1.กลุ่มเกษตรกรทำนา	10	-	6	-	16
2.กลุ่มเกษตรกรทำสวน	4	-	1	-	5
3.กลุ่มเกษตรกรทำไร่	6	-	2	-	8
4.กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์	2	-	-	-	2
รวม	22	-	9	-	31

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2567

ตารางที่ 86 ผลการจัดระดับชั้นกลุ่มเกษตรกรจำแนกตามประเภท (สถานะดำเนินธุรกิจ)

ประเภทกลุ่มเกษตรกร	กลุ่มเกษตรกร ชั้น 1	กลุ่มเกษตรกร ชั้น 2	กลุ่มเกษตรกร ชั้น 3	จัดตั้งใหม่ยังไม่ นำมาจัดชั้น	รวม
1. กลุ่มเกษตรกรทำนา	-	7	3	-	11
2. กลุ่มเกษตรกรทำสวน	-	1	3	-	4
3. กลุ่มเกษตรกรทำไร่	-	2	4	-	6
4. กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์	-	1	1	-	2
รวม	0	11	11	0	22

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2567

3) การดำเนินธุรกิจกลุ่มเกษตรกร

ในปีงบประมาณ 2567 กลุ่มเกษตรกร ดำเนินธุรกิจให้บริการแก่สมาชิก 6 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย ธุรกิจรับฝากเงิน ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจรวบรวมผลผลิต ธุรกิจแปรรูป และ ธุรกิจให้บริการ โดยกลุ่มเกษตรกรมีมูลค่าการดำเนินธุรกิจรวมทั้งสิ้น 13.62 ล้านบาท

ตารางที่ 87 การดำเนินธุรกิจของกลุ่มเกษตรกร ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2567 (สถานะดำเนินธุรกิจ)

ประเภท	จำนวน กลุ่มเกษตรกร ปี 2567 (แห่ง)	ปริมาณธุรกิจตามประเภทธุรกิจ ปี 2567 (ล้านบาท)						รวม ปริมาณธุรกิจ
		รับฝาก เงิน	ให้เงินกู้	จัดหา สินค้ามา จำหน่าย	รวบรวม ผลผลิต	แปรรูป ผลผลิต	ให้บริการ และอื่นๆ	
กลุ่มทำนา	10	-	2.11	1.64	-	-	-	3.75
กลุ่มทำสวน	4	-	1.77	-	-	-	-	1.77
กลุ่มทำไร่	6	-	3.89	-	-	-	-	3.89
กลุ่มเลี้ยงสัตว์	2	-	3.22	0.99	-	-	-	4.21
รวมทั้งสิ้น	22	-	10.99	2.63	-	-	-	13.62

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดหนองคาย

12. การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง

ปี 2555 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดการพัฒนาเกษตรกรสู่การเป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) เป็นนโยบายที่ทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะต้องดำเนินการเพื่อให้เกษตรกรทุกคนได้รับการพัฒนาเป็นเกษตรกรที่มีความพร้อมรับกับสถานการณ์ด้านการเกษตรที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยมุ่งหวังให้เกษตรกรไทยมีความพร้อม มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการประกอบอาชีพการเกษตร จึงได้กำหนดคุณสมบัติของเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) หมายถึง บุคคลที่มีความภาคภูมิใจในความเป็นเกษตรกร มีความรอบรู้ในระบบการผลิตด้านการเกษตรแต่ละสาขา มีความสามารถในการวิเคราะห์เชื่อมโยงและการบริหารจัดการการผลิตและการตลาด โดยใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ คำนึงถึงคุณภาพและความปลอดภัยของผู้บริโภค สังคมและสิ่งแวดล้อม และถือเป็นเป้าหมายในการพัฒนาเกษตรกร

การพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ตามนโยบายพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) โดยมีการแบ่งช่วงอายุของกลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่ คือ อายุ 17 - 45 ปีและยกระดับการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer เน้นกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสร้างเครือข่าย โดยให้เกษตรกรเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และออกแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้จัดการเรียนรู้ มีเป้าหมายหลักในการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้มีความสามารถด้านการเกษตร ทดแทนเกษตรกรผู้สูงอายุ และสร้างแรงจูงใจให้คนรุ่นใหม่หันมาประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการตลาด จนเป็นเกษตรกรมืออาชีพ เป็นผู้นำทางการเกษตรในท้องถิ่น และสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรและองค์กรเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง ดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนทำให้ชุมชนเติบโตทางเศรษฐกิจจากฐานการเกษตร

ในปี 2567 จังหวัดหนองคายมีเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) และเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) รวมทั้งสิ้น 2,588 ราย โดยแบ่งเป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) 2,310 ราย และเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) จำนวน 278 ราย

ตารางที่ 88 จำนวนเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) และเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) จังหวัดหนองคาย ปี 2557 - 2567

ด้าน	เกษตรกรปราดเปรื่อง Smart Farmer : SF	เกษตรกรรุ่นใหม่ Young Smart Farmer : YSF	รวมทั้งสิ้น
ประมง	90	10	100
หม่อนไหม	31	5	36
ปศุสัตว์	1,445	50	1,495
เกษตร	489	133	622
การยาง	255	80	335
รวม	2,310	278	2,588

ที่มา : หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2568

13. อาสาสมัครเกษตร

หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดหนองคาย มีอาสาสมัครเกษตรกร เพื่อเป็นตัวแทนของหน่วยงานในการปฏิบัติงานในพื้นที่ เช่น สํารวจข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร ประมง ปศุสัตว์ ดิน หม่อนไหมฯ เป็นต้น และทำหน้าที่ในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข่าวสารด้านการเกษตร รายงานสภาวะการผลิตพืช สัตว์ ประมง หรืออื่น ๆ โดยจังหวัดหนองคาย มีอาสาสมัครเกษตรกรประเภทต่างๆ รวม 3,968 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.17 ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด

ตารางที่ 89 จำนวนอาสาสมัครเกษตรของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดหนองคาย ปี 2567

ประเภท	จำนวน (ราย)
อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.)	689
อาสาสมัครประมง	76
อาสาสมัครปศุสัตว์	650
อาสาสมัคร สปก.	105
อาสาสมัครฝนหลวง	10
ครูบัญชีอาสา	35
หมอดินอาสา	771
อาสาสมัครสหกรณ์	15
สารวัตรเกษตรอาสา	213
ครูยางอาสา	39
ชลประทานอาสา (โครงการชลประทาน)	8
ชลประทานอาสา (โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาห้วยโมง)	17
หม่อนไหมฯอาสา	6
ชวานาอาสา	1,324
อาสาสมัครจัดรูปที่ดิน	10
รวม	3,968

ที่มา : หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัดหนองคาย ณ เดือนมีนาคม 2568

14. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เป็นงานนโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ต้องมีการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานจากทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อให้ ศพก. เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งการให้บริการทางการเกษตร เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่ และที่สำคัญ คือเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ จังหวัดหนองคาย มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก จำนวน 9 ศูนย์ และศูนย์เครือข่าย จำนวน 134 ศูนย์ ประกอบด้วย

14.1 ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก จังหวัดหนองคาย

ตารางที่ 90 ข้อมูลศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก จังหวัดหนองคาย

ที่	ประเภทศูนย์	ที่อยู่			เทคโนโลยีเด่น/หลักสูตรเรียนรู้
		หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	
1	ศูนย์เรียนรู้การทำไร่นาสวนผสม สินค้าหลักเป็นแบบเกษตรผสมผสาน นายบุญล้วน โพนสงคราม ประธานศูนย์ฯ	8	วังหลวง	โพนพิสัย	<p>เทคโนโลยีเด่น : การบริหารจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>หลักสูตรการเรียนรู้ :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การผลิตข้าว 2) การผลิตไม้ผลไม่ยืนต้น 3) การผลิตสัตว์ 4) ประมง 5) การผลิตปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมักชีวภาพ
2	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน อำเภอโพนพิสัย ประเภทศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง เกษตรผสมผสาน/เกษตรทฤษฎีใหม่ นายนิคม ศรีชะ ประธานศูนย์ฯ	7	เขม	โพนพิสัย	<p>เทคโนโลยีเด่น : การบริหารจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพการนำไปใช้ประโยชน์ การบริหารจัดการน้ำ</p> <p>หลักสูตรการเรียนรู้ :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ 2) การลดต้นทุนการผลิตโดยใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ 3) การจัดทำบัญชีฟาร์ม 4) การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

ที่	ประเภทศูนย์	ที่อยู่			เทคโนโลยีเด่น/หลักสูตรเรียนรู้
		หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	
3	ศูนย์เรียนรู้การเกษตรทฤษฎีใหม่ อำเภอ ท่าบ่อ สินค้าหลัก คือ พืชผักและไร่นาสวนผสม นาย สมบูรณ์ พิมพ์สุข ประธานศูนย์ฯ	10	ท่าบ่อ	ท่าบ่อ	เทคโนโลยีเด่น : การบริหารจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ หลักสูตรการเรียนรู้ : 1) โคก หนอง นา โมเดล 2) การลดต้นทุนการผลิตโดยใช้ปุ๋ยหมัก น้ำหมัก จุลินทรีย์สังเคราะห์แสง 3) ปุ๋ยเคมีอินทรีย์อัดเม็ด 4) การปลูกผักปลอดภัย
4	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า เกษตร อำเภอรัตนวาปี (ศูนย์เรียนรู้การเกษตร ปี ปี ฟาร์ม) สินค้าหลัก คือ ผักปลอดภัยจากสารพิษ นายสุรสิทธิ์ ขวัญศรี ประธานศูนย์ฯ	7	รัตนวาปี	รัตนวาปี	เทคโนโลยีเด่น : การแปรรูปปลาร้าไข่ พืชผักดอง การปลูกผักอินทรีย์ หลักสูตรการเรียนรู้ : 1) การลดต้นทุนการผลิตพืช 2) การผลิตปุ๋ย 3) การผลิตพืชผักปลอดภัย 4) การทำเกษตรแบบผสมผสาน 5) การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ 6) บัญชีครัวเรือนและบัญชีฟาร์มต้นทุน
5	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า อำเภอศรีเชียงใหม่ สินค้าหลัก คือ สับปะรดและเห็ด นายภาณุวัฒน์ แสงรัตน์ ประธานศูนย์ฯ	2	บ้านหม้อ	ศรีเชียงใหม่	เทคโนโลยีเด่น : การแปรรูปสับปะรดที่หลากหลาย, การเพาะเห็ด นางฟ้าภูฐานในโรงเรือน หลักสูตรการเรียนรู้ 1) หลักสูตรการพัฒนาสับปะรดให้มีมาตรฐาน GAP และ GI 2) หลักสูตรการแปรรูปสับปะรดทอดกรอบ 3) หลักสูตรการทำแยมสับปะรด 4) หลักสูตรการทำน้ำส้มสายชูหมักจากเปลือกสับปะรด 5) หลักสูตรการทำหมักชีวภาพจากสับปะรด 6) หลักสูตรการทำปุ๋ยมูลไส้เดือนเพื่อลดต้นทุนการผลิต

ที่	ประเภทศูนย์	ที่อยู่			เทคโนโลยีเด่น/หลักสูตรเรียนรู้
		หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	
					7) หลักสูตรบัญชีครัวเรือน 8) หลักสูตรการผลิตก้อนเชื้อเห็ด 9) หลักสูตรเพาะเห็ดฟางในตะกร้า 10) หลักสูตรการเพาะเห็ดในโรงเรือน
6	แหล่งเรียนรู้เกษตรผสมผสาน อำเภอสังขม สินค้าหลัก คือ ข้าว นายสุรัตน์ จินดาหอม ประธานศูนย์ฯ	7	สังขม	สังขม	เทคโนโลยีเด่น : การบริหารจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ หลักสูตรการเรียนรู้ : 1) การลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต 2) การบริหารจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ 3) การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ 4) การปลูกไม้ผล 5) การปลูกผักปลอดภัย 6) การเลี้ยงโคเนื้อ 7) การเลี้ยงกบในกระชัง 8) การเลี้ยงปลาในบ่อดิน 9) การปรับปรุงบำรุงดิน 10) การแปรรูปไม้กวาดดอกหญ้า 11) การผลิตปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยหมักชีวภาพ 12) การเพิ่มมูลค่าจากเศษวัสดุเหลือใช้
7	ศูนย์การเรียนรู้เกษตรอินทรีย์การ์เด็นทรีฟาร์ม อำเภอเมืองหนองคาย สินค้าหลัก คือ ผักอินทรีย์ , ปุ๋ยหมักชีวภาพ นางสาวพิริยากร ลีประเสริฐพันธ์ ประธานศูนย์ฯ	4	หนองกอมเกาะ	เมือง หนองคาย	เทคโนโลยีเด่น : ผลิตผักอินทรีย์, ผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพ ,แปรรูปผลผลิต, เลี้ยงจิ้งหรีด ,เลี้ยงไก่ หลักสูตรการเรียนรู้ : 1) ปลูกผักอินทรีย์ 2) การลดต้นทุนการผลิตโดยใช้ดินปลูกคุณภาพสูง และน้ำหมักชีวภาพ
ที่	ประเภทศูนย์	ที่อยู่			เทคโนโลยีเด่น/หลักสูตรเรียนรู้

		หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	
					3) แปรรูปกล้วย 4) การเลี้ยงจิ้งหรีด
8	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอโพธิ์ตาก สินค้าหลัก คือ ผัก, กล้วย, ปลาหมอ นางสถาพร ไชยอินทร์ ประธานศูนย์ฯ	5	โพธิ์ตาก	โพธิ์ตาก	เทคโนโลยีเด่น : โรงเรือนปลูกผักอัจฉริยะ หลักสูตรการเรียนรู้ : 1) การทำเกษตรผสมผสาน 2) การปลูกผักปลอดภัยในโรงเรือนอัจฉริยะ 3) การทำเกษตรผสมผสาน
9	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอสระใคร สินค้าหลัก คือ ข้าว นางกุหลาบ คำผาสุก ประธานศูนย์	4	สระใคร	สระใคร	เทคโนโลยีเด่น : การบริหารจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ หลักสูตรการเรียนรู้ : 1) ไร่นาสวนผสม 2) การเลี้ยงสัตว์แบบลดต้นทุน 3) การผลิตปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยหมักชีวภาพ
	รวม 9 ศูนย์				

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม 2568

14.2 ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เครือข่าย จังหวัดหนองคาย

ตารางที่ 91 ข้อมูลศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เครือข่าย ปี 2565-2567 จำนวน 134 แห่ง

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภทศูนย์	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	ชื่อเกษตรกร
1	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	6	นาดี	เผ่าไร่	นางวิไล ผูกจันทร์
2	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	17	เผ่าไร่	เผ่าไร่	นางทองยูน วันสืบ
3	ศูนย์เรียนรู้การเกษตรแบบผสมผสาน (ศพก.)	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	6	เผ่าไร่	เผ่าไร่	นายสุขเกษม ขามสันเทียะ
4	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	8	เผ่าไร่	เผ่าไร่	นางอ่อนตา สุทธิแสน
5	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	9	เผ่าไร่	เผ่าไร่	นายนิติกร ผานิจ
6	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	11	วังหลวง	เผ่าไร่	นางสมหวัง พลราช
7	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	15	วังหลวง	เผ่าไร่	นายสายทอง ไชยลือชา
8	ศูนย์เรียนรู้การเกษตรแบบผสมผสาน (ศพก.)	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	9	วังหลวง	เผ่าไร่	นางสาวกชพร บุญยวงประสิทธิ์
9	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	10	หนองหลวง	เผ่าไร่	นายสมคิด ทองพิทักษ์
10	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	14	หนองหลวง	เผ่าไร่	นายวาสนา โสระมัย
11	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	10	อุดมพร	เผ่าไร่	นายบุญพา มโนมัย
12	ศูนย์เรียนรู้การเกษตรแบบผสมผสาน (ศพก.)	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	11	อุดมพร	เผ่าไร่	นางยุพิน โคตรหนองปิง
13	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	1	กวนวัน	เมืองหนองคาย	นายชูชาติ โปตานนท์
14	ศูนย์ปราชญ์ชาวบ้าน (ด้านข้าว)	ศูนย์ปราชญ์ชาวบ้าน	3	กวนวัน	เมืองหนองคาย	นายปรีดา พาพิมพ์

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภทศูนย์	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	ชื่อเกษตรกร
15	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรบ้านหนองสองห้อง	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตผลด้านการเกษตร	10	ค่ายบกหวาน	เมืองหนองคาย	นายประวิทย์ พวงพงษ์
16	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานบ้านหนองหมื่น	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	5	ค่ายบกหวาน	เมืองหนองคาย	นางจันทร์เพ็ญ นาชัยเวียง
17	โคก หนอง นา บ้านดอนกอก	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	9	ค่ายบกหวาน	เมืองหนองคาย	นายนพชัย ธาตุวิสัย
18	ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตำบลบ้านเตือ	ศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตร	12	บ้านเตือ	เมืองหนองคาย	นายวีระ แสนจิว
19	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	4	ปะโค	เมืองหนองคาย	นายสุวิทย์ ศรีวงษ์
20	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มโคบ้านโคกคำ	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	2	พระธาตุบังพวน	เมืองหนองคาย	นางสาวจิราพร ดวงดี
21	เกษตรกรตามรอยพระราชา	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	7	โพธิ์ชัย	เมืองหนองคาย	นายโชติวิเศษ ไวหารเดขวรรณท์
22	ศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวบ้านนาอ่าง ต.โพนสว่าง	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	2	โพนสว่าง	เมืองหนองคาย	นายบุญเหลือ จันทร์ดา
23	ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	4	โพนสว่าง	เมืองหนองคาย	นายโกสนธิ์ ประภูทานะโต
24	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	6	สีกาย	เมืองหนองคาย	นางจันทร์สมร ชัยรินทร์
25	ปลูกผักและเลี้ยงไก่สวยงาม	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	2	หนองกอมเกาะ	เมืองหนองคาย	นายเบล อุภัยวิวรรธน์
26	เกษตรนาแปลงใหญ่ ต.หินโงม	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	1	หินโงม	เมืองหนองคาย	นางจรัสศรี เพชรภูมิ
27	ศูนย์เรียนรู้การผลิตผักอินทรีย์	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	1	ด่านศรีสุข	โพธิ์ตาก	นายกรชพร พรหมปากดี
28	ศูนย์เรียนรู้กลุ่มแม่บ้านบ้านศูนย์กลาง	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตผลด้านการเกษตร	3	ด่านศรีสุข	โพธิ์ตาก	นางถนอม โสพันธ์
29	กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกไม้ผลบ้านบางกอกน้อย	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	4	ด่านศรีสุข	โพธิ์ตาก	นางสมอน กาสังข์
30	ศูนย์เรียนรู้การให้น้ำระบบสปริงเกอร์	ศูนย์เรียนรู้ด้านชลประทาน / การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า	8	ด่านศรีสุข	โพธิ์ตาก	นางสุปราณี ไม้เมือง
31	ศูนย์เรียนรู้การทำเกษตรผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	9	ด่านศรีสุข	โพธิ์ตาก	นายสุนทร จอดนอก
32	ศูนย์ผลิตขยายพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีบ้านโพธิ์ตาก	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	2	โพธิ์ตาก	โพธิ์ตาก	นางอุทัยพร คำชมพู
33	ศูนย์เรียนรู้วิสาหกิจแปรรูปยางพาราบ้านสาวแล	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตผลด้านการเกษตร	5	โพธิ์ตาก	โพธิ์ตาก	นายกนกวรรณ ตีชนะ
34	ศูนย์เรียนรู้กลุ่มเลี้ยงไส้เดือนบ้านศรีวิไล	ศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการดิน	7	โพธิ์ตาก	โพธิ์ตาก	นางเสาวลักษณ์ แพงพทุธ
35	สวนเกษตรตามอำเภอใจ	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตผลด้านการเกษตร	11	โพนทอง	โพธิ์ตาก	นาวาอากาศตรีพัฒนา ธรรมวงศา
36	ศูนย์เรียนรู้ชุมชนบ้านไร่	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	5	โพนทอง	โพธิ์ตาก	นางหนูลักษ์ สมตั้งใจ
37	ศูนย์เรียนรู้การเกษตรการผลิตข้าวปลอดภัย	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	4	โพนทอง	โพธิ์ตาก	นายสถาพร ไชยอินทร์
38	ศูนย์เรียนรู้การเลี้ยงโค	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	7	โพนทอง	โพธิ์ตาก	นายอานนท์ พิมพ์จักแสน

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภทศูนย์	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	ชื่อเกษตรกร
39	ศูนย์เรียนรู้การเกษตรผสมผสานหมู่ 7 บ้านนาฝาก อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	7	โพหนอง	โพธิ์ตาก	นางเตียงทอง คำใบ
40	ศูนย์เรียนรู้การเกษตรแบบผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	6	กุดบง	โพธิ์สัย	นายชัยยุทธ เพ็ญศรี
41	ศูนย์ส่งเสริมและผลิตข้าวชุมชนตำบลจุมพล	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	17	จุมพล	โพธิ์สัย	นายบุญหลาย วันเพ็ญ
42	ศูนย์เรียนรู้การผลิตสมุนไพร	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตผลด้านการเกษตร	25	จุมพล	โพธิ์สัย	นายชานน วรบุตร
43	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อย โรงงาน	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	7	จุมพล	โพธิ์สัย	นายอภิรักษ์ ดั่นเกตุ
44	ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่บ้านน้ำไผ่	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	12	ชุมช้าง	โพธิ์สัย	นายสุทธนู ดงราชี
45	ศูนย์เรียนรู้การเกษตรแบบผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	2	ชุมช้าง	โพธิ์สัย	นางจิตติพรรณ พรหมประกาย
46	ศูนย์ข้าวชุมชน บ้านโพหนอง	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	8	ชุมช้าง	โพธิ์สัย	นายอิทธิฤทธิ์ ศิลาคม
47	ศูนย์เรียนรู้การเกษตรผสมผสาน ตำบลนาหนัง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	10	นาหนัง	โพธิ์สัย	นายอิทธิเชษฐ์ ชมภู
48	ศูนย์เรียนรู้การเกษตรผสมผสาน ตำบลบ้านผือ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	2	บ้านผือ	โพธิ์สัย	นางทรัพย์บุรณ์ โคตะพันธ์
49	สวนเพ็ญสุวรรณ	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	3	บ้านโพธิ์	โพธิ์สัย	นางจันทร์เพ็ญ คະสีทอง
50	ศูนย์เรียนรู้การเกษตรแบบผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	5	บ้านโพธิ์	โพธิ์สัย	นางทองใส คมกล้า
51	ศูนย์เรียนรู้การเกษตรแบบผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	2	สร้างนางขาว	โพธิ์สัย	นางพา ฝ่ายขาว
52	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ตำบลเหล่าต่างคำ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	1	เหล่าต่างคำ	โพธิ์สัย	นายชนะ ชูใจทัศน์
53	ศูนย์เรียนรู้การเกษตรแบบผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	3	เหล่าต่างคำ	โพธิ์สัย	นายธนรัตน์ ผ่านคำ
54	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ยืนต้น อำเภอโพธิ์สัย	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ยืนต้น (ยางพารา)	8	สร้างนางขาว	โพธิ์สัย	นายศุภชัย ศรีเผลา
55	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	10	ทุ่งหลวง	โพธิ์สัย	นายมนีรัตน์ ขาวยศ
56	ศูนย์เรียนรู้การเกษตรแบบผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	5	เขม	โพธิ์สัย	นายจำเนียร เกตุคำ
57	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า เกษตรตำบลโคกคอน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	5	โคกคอน	ท่าบ่อ	นายประเทือง ช้างเขียว
58	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า เกษตรตำบลก่องนาง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	5	ก่องนาง	ท่าบ่อ	นายกองสิน หมอยาเก่า
59	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า เกษตรตำบลนาข่า	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	1	นาข่า	ท่าบ่อ	นายเชิดศักดิ์ หมื่นสา

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภทศูนย์	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	ชื่อเกษตรกร
60	เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เกษตรผสมผสานตำบลนาซ่า	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	2	นาซ่า	ท่าบ่อ	นางนราภรณ์ แสงวงศ์
61	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลน้ำโมง	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตผลด้านการเกษตร	10	น้ำโมง	ท่าบ่อ	นางสุดใจ แวงคำ
62	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลน้ำโมง	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	8	น้ำโมง	ท่าบ่อ	นายสุระพงษ์ ผุดผ่อง
63	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลบ้านเตื่อ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	8	บ้านเตื่อ	ท่าบ่อ	นายดุลยวัต ดวงมาลา
64	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลบ้านถ่อน	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตผลด้านการเกษตร	8	บ้านถ่อน	ท่าบ่อ	นายอมร ดอนกลอย
65	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลบ้านวาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	8	บ้านวาน	ท่าบ่อ	นายสุขใส นามนัต
66	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลโพนสา	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	2	โพนสา	ท่าบ่อ	นายสุระพงษ์ อินทร์รักษา
67	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลหนองนาง	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	8	หนองนาง	ท่าบ่อ	ร้อยตรีบุญเลื่อน อ้ายจันทิก
68	เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ไร่นาสวนผสม	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	8	บ้านเตื่อ	ท่าบ่อ	นางสมพร แก้วกำ
69	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	11	นาทับไฮ	รัตนวาปี	นางกัลยา แสนวัง
70	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	2	นาทับไฮ	รัตนวาปี	นายเข้มพร สองสอน
71	ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	9	นาทับไฮ	รัตนวาปี	นายศุภาวุธ ศรีทองกุล
72	สวนป่าชาดง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	4	บ้านต้อน	รัตนวาปี	นายคมสัน สีสา
73	ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	7	บ้านต้อน	รัตนวาปี	นายมงคล อัครชาติ
74	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านต้อน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	7	บ้านต้อน	รัตนวาปี	นายขวัญชัย ดวงขันเพชร
75	ศูนย์เรียนรู้ไร่นาสวนผสม	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	8	บ้านต้อน	รัตนวาปี	นางสมถวิล แพงโคตร
76	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลพระบาทนาสิงห์	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	1	พระบาทนาสิงห์	รัตนวาปี	นายวิรัตน์ ศรีมุงคุณ

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภทศูนย์	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	ชื่อเกษตรกร
77	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านเดอะไพบูลย์	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	14	พระบาทนาสิงห์	รัตนวาปี	นายอุทัย นิตพันธ์
78	ศูนย์เรียนรู้การปลูกสับปะรด	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	5	โพนแพง	รัตนวาปี	นายพิพัฒน์พร จวนสง
79	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านเปงจาน	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	8	โพนแพง	รัตนวาปี	นางสาวอุรียวรรณ ผ่องใส
80	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	8	โพนแพง	รัตนวาปี	นางจันทร์เพ็ญ ทั่นส
81	ศูนย์จัดการดินและปุ๋ยชุมชนตำบลรัตนวาปี	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	11	รัตนวาปี	รัตนวาปี	นางอุษณีย์ โสภาทัสตร
82	ศูนย์เรียนรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ตำบลรัตนวาปี	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	11	รัตนวาปี	รัตนวาปี	นายสุนทร สอนสมนึก
83	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	5	โพนแพง	รัตนวาปี	นายกสิพงษ์ ประจิมทิศ
84	ศูนย์เรียนรู้การเกษตร วิชัย ฟาร์ม	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	11	รัตนวาปี	รัตนวาปี	นายวิชัย ทดเจริญ
85	ฟาร์มอินทรีย์แดง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	7	รัตนวาปี	รัตนวาปี	นายสงข สงนอก
86	ศูนย์เรียนรู้การผลิตพืชผัก	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	9	พานพร้าว	ศรีเชียงใหม่	นางบุญมี ทองเหลือง
87	ศูนย์การปลูกผักอินทรีย์	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	7	บ้านหม้อ	ศรีเชียงใหม่	นางภาวนา พันธระ
88	ศูนย์เรียนรู้ทฤษฎีใหม่	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	3	พระพุทบาท	ศรีเชียงใหม่	นายเจริญ ร่มเย็น
89	เศรษฐกิจพอเพียง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	5	พระพุทบาท	ศรีเชียงใหม่	นางสาวจินตรา สายศรี
90	ศูนย์เรียนรู้ไม้ผล(ทุเรียน)	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	7	พระพุทบาท	ศรีเชียงใหม่	นายสมร เพี้ยชัย
91	เกษตรผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	1	พานพร้าว	ศรีเชียงใหม่	นายจันทร์มี ปานเปล่ง
92	การปลูกผัก	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	12	พานพร้าว	ศรีเชียงใหม่	นายสมาน สุริยันต์
93	การเลี้ยงไก่พื้นเมือง	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	3	พานพร้าว	ศรีเชียงใหม่	นายสมศักดิ์ ไม้กุดแอก
94	การปลูกปาล์มน้ำมัน	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	5	พานพร้าว	ศรีเชียงใหม่	นายณรงค์ ผาจันทร์
95	แปลงใหญ่ปลาตะเพียนขาว	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	5	พานพร้าว	ศรีเชียงใหม่	นายกุลธร ศรีราชลา
96	ศูนย์เรียนรู้พืชผักริมโขง	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	5	พานพร้าว	ศรีเชียงใหม่	นางสาวคำภาว ทองจันทร์
97	ลดต้นทุนการผลิต	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	9	พานพร้าว	ศรีเชียงใหม่	นายทองพาน วงษาบุตร
98	เศรษฐกิจพอเพียง	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	9	พานพร้าว	ศรีเชียงใหม่	นายอาน เกษางาม
99	แปลงใหญ่พืชผัก	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	9	พานพร้าว	ศรีเชียงใหม่	นายชาตรี บุตตะนันท์
100	สวนส้มเจ้าจอมขวัญ	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	4	หนองปลาปาก	ศรีเชียงใหม่	นางสาวฤดี พวงจำปา
101	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ยืนต้น	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ยืนต้น	4	หนองปลาปาก	ศรีเชียงใหม่	นางคำแสน คำวงษา

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภทศูนย์	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	ชื่อเกษตรกร
102	การเลี้ยงวัวกาวี	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	6	หนองปลาปาก	ศรีเชียงใหม่	นายณัฐพล กลางวิชัย
103	เกษตรผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	8	หนองปลาปาก	ศรีเชียงใหม่	นางประสิทธิ์ ปากวิเศษ
104	แปลงใหญ่สับปะรด	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	9	หนองปลาปาก	ศรีเชียงใหม่	นายไพโรวรรณ อุดมะ
105	ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลคอกช้าง	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	11	คอกช้าง	สระใคร	นายประสิทธิ์ นิละกุล
106	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลคอกช้าง	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	11	คอกช้าง	สระใคร	นางดอนสวรรค์ นิละกุล
107	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	11	คอกช้าง	สระใคร	นายบานเย็น ศรีเกิน
108	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านโนนธาตุ ระยะ 4	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	13	คอกช้าง	สระใคร	นายสงกรานต์ ปานทองศรี
109	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนบ้านดงแสนแดง	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	2	คอกช้าง	สระใคร	นายสุนทร พันละเกตุ
110	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรบ้านห้วยทราย	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	11	บ้านฝาง	สระใคร	นางนงนุช พรหมปัญญา
111	ศูนย์เรียนรู้แหล่งน้ำในไร่นาสวนผสม	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	7	บ้านฝาง	สระใคร	นายทองแท้ ชารีแสน
112	ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลบ้านฝาง	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	8	บ้านฝาง	สระใคร	นายศิริศักดิ์ โลหิตติ
113	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคเนื้อตำบลบ้านฝาง	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	8	บ้านฝาง	สระใคร	นางจิตาภา พินิจเจริญ
114	ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาดินประจำตำบลบ้านฝาง	ศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการดิน	8	บ้านฝาง	สระใคร	นายไสว กุณากาล
115	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลบ้านฝาง	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	8	บ้านฝาง	สระใคร	นายสุนันท์ จันทะเดช
116	ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	8	บ้านฝาง	สระใคร	นางสาวสุภาพร วิเศษสุนทร
117	ศูนย์ข้าวชุมชนตำบลสระใคร	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	4	สระใคร	สระใคร	นายสงวนศักดิ์ โพธิ์พรม
118	ศูนย์เลี้ยงโคเนื้อบ้านไชยา	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	4	สระใคร	สระใคร	นายสมภาร สิงหาพรม
119	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอนุรักษ์และผลิตโค บ้านดงนาเทา	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	8	สระใคร	สระใคร	นายสิงสารา โลหิต
120	ศูนย์เรียนรู้ด้านเกษตรผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	2	แก้งไก่อ	สังคม	นายสุพิศ กอเขียวหล้า
121	แหล่งเรียนรู้เกษตรผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	2	แก้งไก่อ	สังคม	นางเพชรณิ สังกฤษ
122	ศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการดิน	ศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการดิน	3	นาจิว	สังคม	นายจันคำ แก้วไชย
123	แหล่งเรียนรู้ด้านไม้ผล	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	7	นาจิว	สังคม	นายบุญเหลือ ทองทา

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภทศูนย์	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	ชื่อเกษตรกร
124	แหล่งเรียนรู้เกษตรผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	8	นางิ้ว	สังคม	นายไมตรี ไชยมงคล
125	แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	3	บ้านม่วง	สังคม	นายเขียน ชัยวงศา
126	ศูนย์เรียนรู้ด้านเกษตรผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	4	ผาตั้ง	สังคม	นายสุริยันต์ ปันมิตร
127	ศูนย์เรียนรู้การแปรรูปกล้วย	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตผลด้านการเกษตร	1	สังคม	สังคม	นางสนอง ศรีอรรคพรหม
128	ศูนย์เรียนรู้การแปรรูปผลิตผลเกษตร	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตผลด้านการเกษตร	1	สังคม	สังคม	นางขจรจิต คันธี
129	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	1	สังคม	สังคม	นายบัวโล บาบญ
130	แหล่งเรียนรู้เกษตรผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	2	สังคม	สังคม	นายอนรรักษ์ นามวงศ์
131	ศูนย์เรียนรู้ด้านแมลงเศรษฐกิจ(การเลี้ยงผึ้ง)	ศูนย์เรียนรู้ด้านแมลงเศรษฐกิจ	2	สังคม	สังคม	ว่าที่ร้อยตรีนิติ ศรีวิเศษ
132	แหล่งเรียนรู้เกษตรผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	4	สังคม	สังคม	นางสาวกรณัญญา พันทา
133	แหล่งเรียนรู้เกษตรผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	2	สังคม	สังคม	นายสงวน คำภาพงษา
134	แหล่งเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	4	สังคม	สังคม	นางกอน ราชประพฤติ

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม 2568

15. การขับเคลื่อนงานแปลงใหญ่จังหวัดหนองคาย

ตารางที่ 92 สรุปข้อมูลแปลงใหญ่จังหวัดหนองคาย ปี 2559 - 2567

ปี พ.ศ.	จำนวน (แปลง)	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ (ไร่)
2559	3	409	4,985.00
2560	5	232	722.00
2561	10	571	6,345.00
2562	4	164	2,291.00
2563	8	370	5,856.00
2564	9	377	5,198.00
2565	6	257	2,152.00
2566	7	241	1,873.00
2567	6	245	3,513.00
2568	12	411	3,362.80
รวม	70	3,277	36,297.80

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย เดือนมีนาคม 2568

ตารางที่ 93 สรุปจำนวนข้อมูลแปลงใหญ่จังหวัดหนองคาย แยกรายอำเภอ (ปี 2559 - 2567)

อำเภอ	ประเภทแปลงใหญ่									รวม
	ข้าว	ผัก/ สมุนไพร	พืชไร่	ผลไม้	ยางพารา	โคเนื้อ/ โคขุน	ประมง	ไม้ดอก	พืช	
1. เมืองหนองคาย	2	1	-	-	-	1	2	1	-	7
2. ท่าบ่อ	4	1	2	-	1	2	-	-	-	10
3. สระใคร	1	-	2	-	-	1	-	-	-	4
4. โพนพิสัย	8	1	-	-	2	-	-	-	-	11
5. เฝ้าไร่	3	3	2	-	2	1	-	-	-	11
6. รัตนวาปี	2	-	2	1	1	1	-	-	-	7
7. ศรีเชียงใหม่	1	2	1	-	-	-	1	-	-	5
8. โพนพิสัย	2	1	1	1	2	-	-	-	-	7
9. สังคม	-	-	-	5	2	-	-	-	1	8
รวม	23	9	10	7	10	6	3	1	1	70

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย เดือนมีนาคม 2568

ตารางที่ 94 ข้อมูลแปลงใหญ่จังหวัดหนองคาย

ลำดับ	รหัสแปลง	ปีที่จัดตั้ง	ชื่อแปลงใหญ่	หมู่	ตำบล	อำเภอ	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ (ไร่)	สินค้าหลัก
1	97	2559	แปลงใหญ่ข้าว ตำบล สระใคร อำเภอ สระใคร จังหวัด หนองคาย	4,7,8,10	สระใคร	สระใคร	102	1,641.00	ข้าว
2	209	2559	แปลงใหญ่ข้าว ตำบลจุมพล อำเภอโพธิ์สัย จังหวัดหนองคาย	2,3,4,5	จุมพล	โพธิ์สัย	109	913.00	ข้าว
3	211	2559	แปลงใหญ่ข้าว ตำบลโพธิ์ตาก อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย	1	โพธิ์ตาก	โพธิ์ตาก	198	2,431.00	ข้าว
4	1483	2560	แปลงใหญ่ ผัก/สมุนไพร ตำบลพานพร้าว อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย	9	พานพร้าว	ศรีเชียงใหม่	50	50.00	ผัก/สมุนไพร
5	1522	2560	แปลงใหญ่ไม้ผล(ลำไย) ตำบลด่านศรีสุข อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย	4	ด่านศรีสุข	โพธิ์ตาก	50	50.00	ลำไย
6	1524	2560	แปลงใหญ่ผัก/สมุนไพร ตำบลกอนาง อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย	5	กอนาง	ท่าบ่อ	50	41.00	ผัก/สมุนไพร
7	2422	2560	แปลงใหญ่ข้าว ตำบลน้ำโมง อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย	3,4	น้ำโมง	ท่าบ่อ	31	311.00	ข้าว
8	2965	2560	แปลงใหญ่โคเนื้อตำบลสระใคร อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย	4,8	สระใคร	สระใคร	51	270.00	โคเนื้อ
9	3459	2561	แปลงใหญ่สับปะรด ตำบลหนองปลาปาก อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย	9	หนองปลาปาก	ศรีเชียงใหม่	68	873.00	สับปะรด
10	3460	2561	กล้วยหอมทอง ตำบลวังหลวง อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย		วังหลวง	เฝ้าไร่	38	40.00	กล้วยหอม
11	4581	2561	ข้าว อำเภอ เฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ปี2561	1-5,7,9-15	วังหลวง	เฝ้าไร่	61	631.00	ข้าว
12	4582	2561	ข้าว ตำบลหินโงม อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ปี2561	1	หินโงม	เมืองหนองคาย	50	398.00	ข้าว
13	4583	2561	ข้าว ตำบลหนองนาง อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ปี2561		หนองนาง	ท่าบ่อ	68	849.20	ข้าว
14	4584	2561	ข้าว ตำบลกอนางอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ปี2561		กอนาง	ท่าบ่อ	44	803.00	ข้าว
15	4585	2561	ข้าว ตำบลเหล่าต่างคำ อำเภอโพธิ์สัย จังหวัดหนองคาย ปี2561		เหล่าต่างคำ	โพธิ์สัย	90	735.00	ข้าว
16	4586	2561	ข้าว ตำบลโพธิ์ตาก อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย ปี2561		โพธิ์ตาก	โพธิ์ตาก	42	335.00	ข้าว
17	4587	2561	แปลงใหญ่โคเนื้ออำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย	2	วังหลวง	เฝ้าไร่	61	1,500.00	โคเนื้อ
18	4588	2561	ปลานิล อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ปี2561	6	ปะโค	เมืองหนองคาย	49	182.75	ปลานิล
19	7337	2562	แปลงใหญ่เงาะคุณภาพอำเภอสังคม	1	นาจิว	สังคม	55	1,061.00	เงาะโรงเรียน
20	7469	2562	แปลงใหญ่ปลาดุก อำเภอเมือง	8	บ้านเตื่อ	เมืองหนองคาย	41	36.19	ปลาดุก
21	8348	2562	แปลงใหญ่ยางพาราสหกรณ์กองทุนสวนยางตำบลพระบาทนาสิงห์ จำกัด	5	พระบาทนาสิงห์	รัตนวาปี	38	652.00	ยางพารา
22	8352	2562	แปลงใหญ่ยางพาราสหกรณ์ ส.ก.ย. สาวแลรวมเกษตร จำกัด	5	โพธิ์ตาก	โพธิ์ตาก	30	542.00	ยางพารา
23	9206	2563	แปลงใหญ่สับปะรด ตำบลรัตนวาปี อำเภอรัตนวาปี จังหวัดหนองคาย	7	รัตนวาปี	รัตนวาปี	58	824.75	สับปะรด
24	9209	2563	อ้อยโรงงาน ตำบลบ้านฝาง อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย	11	บ้านฝาง	สระใคร	34	898.00	อ้อยโรงงาน

ลำดับ	รหัส แปลง	ปีที่ จัดตั้ง	ชื่อแปลงใหญ่	หมู่	ตำบล	อำเภอ	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ (ไร่)	สินค้าหลัก
25	9212	2563	แปลงใหญ่อ้อยโรงงาน ตำบลหนองนาง อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย	5	หนองนาง	ท่าบ่อ	35	759.00	อ้อยโรงงาน
26	9563	2563	แปลงใหญ่ปลาตะเพียนชาวศรีเชียงใหม่	3,5,6,7	พานพร้าว	ศรีเชียงใหม่	30	40.50	ปลาตะเพียน
27	9631	2563	แปลงใหญ่ยางพาราสหกรณ์กองทุนสวนยางกุดบงยางพารา จำกัด	6	กุดบง	โพนพิสัย	32	431.75	ยางพารา
28	9737	2563	แปลงใหญ่ข้าวบ้านคุดมพุก	7	ชุมช้าง	โพนพิสัย	73	1,110.75	ข้าว
29	9748	2563	แปลงใหญ่ข้าวบ้านโพนทัน	8	ชุมช้าง	โพนพิสัย	63	1,048.00	ข้าว
30	9749	2563	แปลงใหญ่ข้าวบ้านโคกพัฒนา	10	นาหนัง	โพนพิสัย	45	744.00	ข้าว
31	10242	2564	แปลงใหญ่กระเทียม ตำบลอุดมพร อำเภอเผ่าไร่ จังหวัดหนองคาย	9	อุดมพร	เผ่าไร่	30	436.00	กระเทียม
32	10243	2564	แปลงใหญ่มันสำปะหลังตำบลพระบาทนาสิงห์ อำเภอรัตนวาปี จังหวัดหนองคาย	10	พระบาทนาสิงห์	รัตนวาปี	31	635.25	มันสำปะหลัง
33	10297	2564	แปลงใหญ่ข้าวตำบลอุดมพร อำเภอเผ่าไร่ จังหวัดหนองคาย	11	อุดมพร	เผ่าไร่	64	683.00	ข้าว
34	10542	2564	แปลงใหญ่ข้าวตำบลพานพร้าว อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย	5	พานพร้าว	ศรีเชียงใหม่	49	593.00	ข้าว
35	10549	2564	แปลงใหญ่ยางพาราสหกรณ์กองทุนสวนยาง ห้วยทรายคำ-บ้านผือ จำกัด ตำบล ชุมช้าง อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย	14	ชุมช้าง	โพนพิสัย	30	539.00	ยางพารา
36	10693	2564	แปลงใหญ่โคเนื้อตำบลพระธาตุบังพวน อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย	2	พระธาตุบังพวน	เมืองหนองคาย	33	432.00	โคเนื้อ
37	10694	2564	แปลงใหญ่โคเนื้อ โคขุน โควากิวตำบลบ้านถ่อน อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย	4	บ้านถ่อน	ท่าบ่อ	35	579.00	โคเนื้อ
38	10844	2564	กลุ่มผู้ผลิตข้าวคุณภาพบ้านนาชุมช้าง	5	รัตนวาปี	รัตนวาปี	93	1,077.00	ข้าว
39	10845	2564	แปลงใหญ่ข้าวบ้านโพนสว่าง	2	ในเมือง	เมืองหนองคาย	31	381.00	ข้าว
40	11197	2565	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง ตำบลโพนทอง อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย	5	โพนทอง	โพธิ์ตาก	85	649.00	มันสำปะหลัง
41	11198	2565	แปลงใหญ่มะเขือเทศ ตำบลพานพร้าว อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย	5	พานพร้าว	ศรีเชียงใหม่	31	75.00	มะเขือเทศ
42	11199	2565	แปลงใหญ่ผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวบ้านดอน ตำบลบ้านดอน อำเภอรัตนวาปี จังหวัด หนองคาย	7	บ้านดอน	รัตนวาปี	48	500.00	ข้าว
43	11200	2565	แปลงใหญ่พืชผักทำหยาโคก ตำบลเผ่าไร่ อำเภอเผ่าไร่ จังหวัดหนองคาย	4	เผ่าไร่	เผ่าไร่	31	8.00	ผัก/สมุนไพร
44	11377	2565	แปลงใหญ่โคเนื้อ ตำบลนาข่า อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย	2	นาข่า	ท่าบ่อ	32	560.00	โคเนื้อ
45	11487	2565	แปลงใหญ่ยางพาราสหกรณ์แปรรูปยางพารานางิ้ว-วังมน จำกัด ตำบลนาจิว อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย	1	นาจิว	สังคม	30	360.46	ยางพารา
46	12503	2566	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง ตำบลบ้านฝาง อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย	8	บ้านฝาง	สระใคร	32	428.00	มันสำปะหลัง

ลำดับ	รหัส แปลง	ปีที่ จัดตั้ง	ชื่อแปลงใหญ่	หมู่	ตำบล	อำเภอ	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ (ไร่)	สินค้าหลัก
47	12505	2566	แปลงใหญ่ไม้ดอกไม้ประดับ ตำบลกวนวัน อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย	7	กวนวัน	เมืองหนองคาย	31	26.25	ไม้ดอกไม้ประดับ
48	12508	2566	แปลงใหญ่ทุเรียน ตำบลนาทับไฮ อำเภอรัตนวาปี จังหวัดหนองคาย	9	นาทับไฮ	รัตนวาปี	38	60.50	ทุเรียน
49	12510	2566	แปลงใหญ่พืชสมุนไพรอินทรีย์ ตำบลเฝ้าไร่ อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย	4	เฝ้าไร่	เฝ้าไร่	50	50.00	ขมิ้นชัน
50	12511	2566	แปลงใหญ่ยางพารา ตำบลหนองหลวง อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย	6	หนองหลวง	เฝ้าไร่	33	435.00	ยางพารา
51	12512	2566	แปลงใหญ่ยางพารา ตำบลแก้งไก่ อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย	5	แก้งไก่	สังคม	30	328.00	ยางพารา
52	12884	2566	แปลงใหญ่โคเนื้อ ตำบลพระบาทนาสิงห์ อำเภอรัตนวาปี จังหวัดหนองคาย	3	พระบาทนาสิงห์	รัตนวาปี	30	490.00	โคเนื้อ
53	13014	2567	แปลงใหญ่ข้าว ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย	1	บ้านโพธิ์	โพธิ์ชัย	30	669	ข้าว
54	13015	2567	แปลงใหญ่ข้าวบ้านทรัพย์มงคลพัฒนา ตำบลทุ่งหลวง อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย	11	ทุ่งหลวง	โพธิ์ชัย	33	508	ข้าว
55	13017	2567	แปลงใหญ่ข้าว ตำบลนาข่า อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย	1	นาข่า	ท่าบ่อ	31	326.75	ข้าว
56	13018	2567	แปลงใหญ่ข้าว ตำบลเฝ้าไร่ อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย	16	เฝ้าไร่	เฝ้าไร่	38	537	ข้าว
57	13285	2567	แปลงใหญ่สมุนไพร ตำบลชุมช้าง อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย	12	ชุมช้าง	โพธิ์ชัย	37	30	ตะไคร้
58	13286	2567	แปลงใหญ่ยางพารา ตำบลด่านศรีสุข อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย	3	ด่านศรีสุข	โพธิ์ตาก	75	1411.75	ยางพารา
59	14113	2568	แปลงใหญ่ข้าวบ้านฝื่อ ตำบลบ้านฝื่อ อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย	4	บ้านฝื่อ	โพธิ์ชัย	34	650	ข้าว
60	14302	2568	แปลงใหญ่ยางพารา ตำบลหนองนาง อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย	3	หนองนาง	ท่าบ่อ	30	387.8	ยางพารา
61	14303	2568	แปลงใหญ่ยางพาราบ้านนาอุดม ตำบลนาดี อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย	6	นาดี	เฝ้าไร่	31	490	ยางพารา
62	14304	2568	แปลงใหญ่อ้อยโรงงาน ตำบลนาข่า อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย	2	นาข่า	ท่าบ่อ	30	380	อ้อยโรงงาน
63	14305	2568	แปลงใหญ่พืชผัก ตำบลบ้านเตื่อ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย	9	บ้านเตื่อ	เมืองหนองคาย	35	163	มะเขือเทศ
64	14306	2568	แปลงใหญ่ผลิตพืชผักปลอดภัยบ้านไร่ ดอนไม้ ตำบลโพธิ์ทอง อำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย	6	โพธิ์ทอง	โพธิ์ตาก	30	11.25	ผัก/สมุนไพร
65	14307	2568	แปลงใหญ่มันสำปะหลัง ตำบลเฝ้าไร่ อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย	17	เฝ้าไร่	เฝ้าไร่	47	300	มันสำปะหลัง
66	14308	2568	แปลงใหญ่ทุเรียนภูเขาทอง ตำบลบ้านม่วง อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย	6	บ้านม่วง	สังคม	36	126	ทุเรียน
67	14309	2568	แปลงใหญ่เงาะวังมน ตำบลบ้านม่วง อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย	5	บ้านม่วง	สังคม	55	187.75	เงาะโรงเรียน

ลำดับ	รหัส แปลง	ปีที่ จัดตั้ง	ชื่อแปลงใหญ่	หมู่	ตำบล	อำเภอ	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ (ไร่)	สินค้าหลัก
68	14310	2568	แปลงใหญ่ทุเรียนเทพประทับ นาบอน ตำบลนาจิว อำเภอสังคม จังหวัด หนองคาย	8	นาจิว	สังคม	31	106.5	ทุเรียน
69	14311	2568	แปลงใหญ่ทุเรียนนาจิว ตำบลนาจิว อำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย	1	นาจิว	สังคม	36	122.5	ทุเรียน
70	14312	2568	แปลงใหญ่ผั่วงาอำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย	1	นาจิว	สังคม	16	438	ผั่วงา
รวม							3,298	36,372.65	

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย เดือนมีนาคม 2568

16. ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)

ตารางที่ 95 ข้อมูลศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนจังหวัดหนองคาย

ที่	ชื่อศูนย์	ชื่อประธานศูนย์	โทร	จำนวนสมาชิก	ชนิดพืชหลัก	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
1	ศจช.ตำบลปะโค	นายแดง โกศิลา		30	ข้าว	4	ปะโค	เมืองหนองคาย
๒	ศจช.ตำบลบ้านเตือ	นายสงวน สุขะจักร์		30	ข้าว	1	บ้านเตือ	เมืองหนองคาย
๓	ศจช.ตำบลกวนวัน	น.ส.กาญจนา ศรีไพรงาม		30	ผัก	6	กวนวัน	เมืองหนองคาย
๔	ศจช.ตำบลคอกช้าง	นายประสิทธิ์ นิละกุล		30	ข้าว	11	คอกช้าง	สระใคร
๕	ศจช.บ้านฝาง	นายสุนันท์ จันทเดช		30	ข้าว	8	บ้านฝาง	สระใคร
๖	ศจช.ตำบลสระใคร	นางกุหลาบ คำผาสุข		30	ข้าว	4	สระใคร	สระใคร
๗	ศจช.บ้านเกษตรผล	น.ส.พะยอม พิมพสุข		30	ข้าว	10	ท่าบ่อ	ท่าบ่อ
๘	ศจช.บ้านโคกสว่าง	นางนราภรณ์ แสงวงศ์		30	ข้าว	2	นาข่า	ท่าบ่อ
๙	ศจช.จุมพล	น.ส.ลักษณะวรรณ นันทเดช		30	ยางพารา	4	จุมพล	โพนพิสัย
๑๐	ศจช.บ้านโพธิ์	นายสำรวย จงสีหา		30	มันสำปะหลัง	8	บ้านโพธิ์	โพนพิสัย
๑๑	ศจช.เหล่าต่างคำ	นายธนรัตน์ ผ่านคำ		30	ข้าว	3	เหล่าต่างคำ	โพนพิสัย
๑๒	ศจช.บ้านหนองแวง	นางบุญมี ทองเหลือง		30	พืชผัก	9	พานพร้าว	ศรีเชียงใหม่
๑๓	ศจช.บ้านดงบัง	นางคำพูน ฐานชาติ		30	ข้าว	8	หนองปลาปาก	ศรีเชียงใหม่
๑๔	ศจช.บ้านโคกขวก	นายเจริญ รัมย์เย็น		30	ยางพารา		พระพุทธบาท	ศรีเชียงใหม่
๑๕	ศจช.บ้านสหพานทอง	น.ส.คำพาว ทองจันทร์		30	มะเขือเทศโรงงาน		พานพร้าว	ศรีเชียงใหม่
๑๖	ศจช.ตำบลเฝ้าไร่	นางทองยูน วันสืบ		30	ข้าว	17	เฝ้าไร่	เฝ้าไร่
๑๗	ศจช.ตำบลวังหลวง	น.ส.นิตยา เห่งแก้ว		30	ข้าว	15	วังหลวง	เฝ้าไร่
๑๘	ศจช.บ้านเปงจาน	นายกสิพงษ์ ประจิมทิศ		30	ข้าว	8	โพนแพง	รัตนวาปี
๑๙	ศจช.บ้านพระบาทนาหงส์	นายวิรัตน์ ศรีมุงคุณ		30	ข้าว	1	พระบาทนาสิงห์	รัตนวาปี
๒๐	ศจช.โพนสว่าง	นายครรชิต เคนาอุประ		30	ทุเรียน	9	โพนแพง	รัตนวาปี
๒๑	ศจช.ตำบลโพธิ์ตาก	นางอุทัยพร คำขมภู		30	ข้าว	2	โพธิ์ตาก	โพธิ์ตาก
๒๒	ศจช.ตำบลโพนทอง	นางเพ็ญพร คำหงษ์		30	พืชผัก	5	โพนทอง	โพธิ์ตาก

ที่	ชื่อศูนย์	ชื่อประธานศูนย์	โทร	จำนวนสมาชิก	ชนิดพืชหลัก	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
๒๓	ศจช.ตำบลแก้งไก่อ	นางเพชรมณี สังกฤษ		30	ข้าว	1	แก้งไก่อ	สังคม
๒๔	ศจช.ตำบลผาดั้ง	นางเนตรนภา ดีประเสริฐ		30	ข้าว	1	ผาดั้ง	สังคม
๒๕	ศจช.ตำบลสังคม	นางครศรี อ่างมัจฉา		30	ข้าว	1	สังคม	สังคม
๒๖	ศจช.บ้านม่วงน้ำไพร			30	ยางพารา	6	สังคม	สังคม
๒๗	ศจช.บ้านนางิ้ว	นายจรัส อางตา		30	ยางพารา	1	นางิ้ว	สังคม

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย เดือนมีนาคม 2568

17. ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)

ตารางที่ 96 ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)

ที่	ชื่อศูนย์	จำนวนสมาชิก	ชนิดพืชหลัก	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ
1	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนบ้านศรีชมชื่น	30	ข้าว	15	วังหลวง	เฝ้าไร่
2	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนบ้านคำแก้ว	30	กระเทียม	12	อุดมพร	เฝ้าไร่
3	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนบ้านแบงใหม่	25	ข้าว	20	หนองหลวง	เฝ้าไร่
4	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนบ้านเกษตรผล	48	ข้าว	10	ท่าบ่อ	ท่าบ่อ
5	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนบ้านหงษ์ทอง	30	ข้าว	5	กอนนาง	ท่าบ่อ
6	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนบ้านโคกสว่าง	25	ข้าว	2	นาข่า	ท่าบ่อ
7	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนบ้านโพธิ์ตาก	30	ข้าว	2	โพธิ์ตาก	โพธิ์ตาก
8	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนบ้านสาวแล	20	ข้าว	4	โพธิ์ตาก	โพธิ์ตาก
9	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนบ้านวังน้ำมอก	20	ยางพารา	5	พระพุทธบาท	ศรีเชียงใหม่
10	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนบ้านดงบัง	20	ข้าว	8	หนองปลาปาก	ศรีเชียงใหม่
11	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนบ้านดงแสนแดง	31	ข้าว	2	คอกช้าง	สระใคร
12	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนบ้านห้วยทราย	30	ข้าว	11	บ้านฝาง	สระใคร
13	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลสังคม	32	ข้าว	1	สังคม	สังคม
14	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนบ้านโสกกล้า	24	ข้าว	1	แก้งไก่อ	สังคม
15	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลโพนสว่าง	33	ข้าว	4	โพนสว่าง	เมือง
16	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลหาดคำ	22	ข้าว	8	หาดคำ	เมือง
17	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนบ้านโคก	46	ข้าว	9	วัดหลวง	โพนพิสัย
18	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนสร้างนางขาว	20	ข้าว	2	สร้างนางขาว	โพนพิสัย
19	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยบ้านโปร่งสำราญ ตำบลพระบาทนาสิงห์	20	ข้าว	8	พระบาทนาสิงห์	รัตนวาปี
20	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนหมู่ที่ 1 ต.พระบาทนาสิงห์	20	ข้าว	1	พระบาทนาสิงห์	รัตนวาปี
21	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลรัตนวาปี	20	ข้าว	11	รัตนวาปี	รัตนวาปี
22	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนบ้านวาริภูมิข	20	ข้าว	9	รัตนวาปี	รัตนวาปี

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย เดือนมีนาคม 2568

18. มาตรฐานสินค้าเกษตร

จังหวัดหนองคายได้ส่งเสริมการยกระดับมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตรและสร้างมูลค่าเพิ่มตามการขับเคลื่อนงานนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และวิสัยทัศน์ของจังหวัดหนองคาย “เมืองน่าอยู่ มุ่งสู่เกษตรอินทรีย์ ท่องเที่ยววิถีภูมิปัญญา เชื่อมโยงการค้าชายแดน” โดยมีเป้าหมายในปี 2566 – 2570 ให้มีพื้นที่ทางการเกษตร ที่มีการปรับเปลี่ยนเกษตรอินทรีย์ที่ได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น 1,000 ไร่

18.1 มาตรฐาน GAP

ปัจจุบันหนองคายมีสินค้าเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP ใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านข้าว พืชประมง ปศุสัตว์ หม่อนไหม และยางพารา มีพื้นที่รวม 9,534.48 ไร่ เกษตรกร 1,016 ราย

ตารางที่ 97 ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร GAP ปี 2567

ชนิด	ข้าว	พืช	ประมง	ปศุสัตว์	หม่อนไหม	ยางพารา	รวม
เกษตรกร (ราย)	362	368	30	166	7	83	1,016
พื้นที่ (ไร่)	5,081.00	1,240.62	30.86	1,523.00	10.00	1,649.00	9,534.48

ที่มา : หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 27 มีนาคม 2568

18.2 มาตรฐานเกษตรอินทรีย์

จังหวัดหนองคายได้ขับเคลื่อนงานด้านเกษตรอินทรีย์ เพื่อให้เกษตรกรได้รับการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร โดยมาตรฐานสินค้าเกษตรทั้งที่เป็นมาตรฐานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มาตรฐานของสมาคมเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วมหนองคาย (PGS) และมาตรฐานเกษตรอินทรีย์หนองคาย (BOS : Basic Organic Standard Nongkhai)

ในปีงบประมาณ 2567 จังหวัดหนองคายสินค้าเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ทั้งหมด 3,290.19 ไร่ เกษตรกร 457 ราย ประกอบด้วยด้าน ข้าว 199 ราย พื้นที่ 1,816 ไร่ พืช 5 ราย พื้นที่ 17.73 ไร่ หม่อนไหมฯ 3 ราย พื้นที่ 1.20 ไร่ BOS พืช 99 ราย พื้นที่ 638.31 ไร่ BOS ประมง 21 ราย พื้นที่ 58 ไร่ BOS ปศุสัตว์ 3 ราย พื้นที่ 1.95 ไร่ และมาตรฐาน PGS 127 ราย พื้นที่ 757 ไร่

ตารางที่ 98 ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์ปี 2567

ชนิด	ข้าว	พืช	หม่อนไหมฯ	BOS พืช	BOS ประมง	BOS ปศุสัตว์	PGS *ส.ป.ก.	PGS พด	รวม
เกษตรกร (ราย)	199	5	3	99	21	3	46	81	457
พื้นที่ (ไร่)	1,816.00	17.73	1.20	638.31	58.00	1.95	138.00	619.00	3,290.19

ที่มา : หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 27 มีนาคม 2568

19. โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ

- **ความเป็นมา :** ด้วยในการเสด็จพระราชดำเนินออกตรวจเยี่ยมราษฎร เมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๒ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงทราบว่า มีราษฎรในพื้นที่โครงการพัฒนาที่ราบเชิงเขา จังหวัดปราจีนบุรี ตามพระราชดำริ ต้องเช่าโค - กระบือมาใช้แรงงานในราคาแพงเป็นจำนวนมาก และเมื่อจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรแล้ว แทบไม่เหลืออะไรเลย เพราะเงินที่ได้ต้องจ่ายเป็นค่าเช่าโค - กระบือเสียเกือบหมด จึงทรงมีพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ ให้กรมปศุสัตว์จัดตั้งธนาคารโค-กระบือ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้ยากจน ให้มีโอกาสได้โค - กระบือไว้ใช้แรงงานเป็นของตนเอง โดยการให้ยืมเพื่อการผลิตหรือวิธีการอื่นในราคาถูก โดยทรงดำริว่า “โค-กระบือ เป็นเครื่องมือสำคัญในการประกอบอาชีพของเกษตรกรไทย แต่เกษตรกรผู้ประกอบอาชีพทำนาส่วนใหญ่ ไม่มีโค-กระบือเป็นของตนเอง ต้องเช่าผู้อื่นมา ถ้าได้มีโครงการธนาคารโค-กระบือ จะสามารถช่วยเหลือเกษตรกร โดยให้ยืมเพื่อการผลิตหรือให้เช่าซื้อ เพื่อเป็นของตนเอง” กรมปศุสัตว์จึงได้นำกระบือของกรมปศุสัตว์ จำนวน ๒๘๐ ตัว ไปให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ยากจน ในพื้นที่โครงการพัฒนาที่ราบเชิงเขา จังหวัดปราจีนบุรี ตามพระราชดำริเป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๒ การดำเนินโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ ได้มีการพัฒนาและขยายการดำเนินงานครอบคลุมไปทั่วประเทศจนถึงปัจจุบัน โดยเปิดโอกาสประชาชนทั่วไปร่วมแสดงมุขิตาจิตบริจาคหรือไถ่ชีวิตโค - กระบือ เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

การไถ่ชีวิตโค - กระบือเพื่อเสด็จพระราชกุศลในโครงการธนาคารโค - กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ เป็นชีวิตทานบารมีอันยิ่งใหญ่ เป็นการต่อชีวิตโค - กระบือที่อยู่ในวัยเจริญพันธุ์ให้รอดพ้นจากความตายเฉพาหน้าและมีชีวิตยืนยาวต่อไป

- **วัตถุประสงค์ :** เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่มีฐานะยากจน ได้มีโค-กระบือไว้ใช้แรงงาน เพิ่มผลผลิตทางการเกษตร เป็นการช่วยให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นอีกทางหนึ่ง ทั้งยังเป็นการรักษาชีวิตโค - กระบือให้หลุดพ้นจากความตายเฉพาหน้า ได้มีโอกาสขยายพันธุ์เพิ่มขึ้นโดยไม่สูญพันธุ์

ตารางที่ 99 จำนวนทะเบียนสัตว์ภายใต้โครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ จังหวัดหนองคาย ปี 2568

ที่	อำเภอ	จำนวนสัตว์		รวมโค-กระบือ (ตัว)
		โค (ตัว)	กระบือ (ตัว)	
1	ท่าบ่อ	87	226	313
2	เผ่าไร่	124	80	204
3	โพธิ์ตาก	19	12	31
4	โพนพิสัย	108	71	179
5	เมือง	96	40	136
6	รัตนวาปี	10	4	14
7	ศรีเชียงใหม่	-	2	2
8	สระใคร	130	-	130
9	สังคม	7	2	9
รวม		581	437	1,018

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2568

20. สินค้าบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI : Geographical Indication)

สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI : Geographical Indication) คือ เครื่องหมายที่ใช้กับสินค้าที่มาจากแหล่งผลิตที่เฉพาะเจาะจง ซึ่งคุณภาพหรือชื่อเสียงของสินค้านั้นๆ เป็นผลมาจากการผลิตในพื้นที่ดังกล่าว GI จึงเปรียบเสมือนแบรนด์ของท้องถิ่นที่บอกคุณภาพและแหล่งที่มาของสินค้า จังหวัดหนองคายได้เล็งเห็นความสำคัญของการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) และเป็นการส่งเสริมตามนโยบายรัฐบาลในการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก เพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่า เพิ่มรายได้ให้ชุมชน และรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่น จังหวัดหนองคาย มีสินค้า GI จำนวน 3 ชนิด ดังนี้

20.1 กล้วยตากสังคัม (Sangkhom Dried Banana หรือ Gluay Tak Sangkhom)

ภาพที่ 11 กล้วยตากสังคัม (GI)

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดหนองคาย

จังหวัดหนองคายได้มีการปลูกและแปรรูปในเขตพื้นที่อำเภอสังคัม จากการรวมกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ ได้นำกล้วยน้ำว้ามาผ่านกระบวนการแปรรูป ด้วยการตากแดดและอบด้วยความร้อนในเตาถ่าน ทำให้ได้กล้วยตากสีน้ำตาลอ่อนถึงเข้ม รูปทรงแบน เนื้อละเอียด ไม่มีเมล็ด ผิวสัมผัสแห้ง นุ่ม และหนึบ มีรสชาติหวานตามธรรมชาติ ปราศจากการปรุงแต่ง มีกลิ่นหอมคล้ายนำผึ้ง โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญาได้ประกาศขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “กล้วยตากสังคัม” เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2563 รายละเอียดดังนี้

- ทะเบียนเลขที่ : สช 63100149
- พันธุ์ : กล้วยน้ำว้า พันธุ์พื้นเมือง พันธุ์มะลิอ่อน และพันธุ์ปากช่อง 50
- พื้นที่ปลูก : ครอบคลุมพื้นที่ในเขตอำเภอสังคัม จังหวัดหนองคาย
- ผู้ผลิตที่ได้รับอนุญาตใช้ตราสัญลักษณ์ GI : แม่อาร์กซ์

20.2 สับปะรดศรีเชียงใหม่ (Sri Chiang Mai Pineapple)

ภาพที่ 12 สับปะรดศรีเชียงใหม่ (GI)

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดหนองคาย

ปลูกในเขตพื้นที่อำเภอศรีเชียงใหม่ของจังหวัดหนองคาย ซึ่งลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีป่าโปร่ง เนินเขา และมีแม่น้ำโขงไหลผ่านทางทิศเหนือ พื้นที่เพาะปลูกเป็นชุดดินโพนพิสัยที่มีลักษณะดินต้นถึงชั้นกรวดลูกรัง ดินบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินร่วน ระบายน้ำได้ดี มีธาตุโพแทสเซียมสูง และมีค่าความเป็นกรดต่าง (pH) อยู่ในช่วง 4.5-6.5 เป็นสับปะรดพันธุ์ปัตตาเวีย มีลักษณะรูปผลทรงรี ร่องตาตื้น ก้านสั้น เปลือกบาง เนื้อเส้นใยละเอียด มีสีเหลืองเข้ม (สีน้ำผึ้ง) มีกลิ่นหอมรสชาติหวานน้ำ แขนหวานกรอบ รับประทานแล้วไม่ก้ดลิ้น โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญาได้ประกาศขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “สับปะรดศรีเชียงใหม่” เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2563

- ทะเบียนเลขที่ : สช 65100174
- พันธุ์ : ปัตตาเวีย
- พื้นที่ปลูก : ปลูกและผลิตในเขตพื้นที่อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย
- ผู้ผลิตที่ได้รับอนุญาตใช้ตราสัญลักษณ์ GI : รายเดียว จำนวนสมาชิก 68 ราย

20.3 ปลานิลกระชังแม่น้ำโขงหนองคาย (Nongkhai Tilapia fish cage Mekong River หรือ Planile krachang Maenamkhong NongKhai)

ภาพที่ 13 ปลานิลกระชังแม่น้ำโขงหนองคาย (GI)

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดหนองคาย

พื้นที่เพาะเลี้ยงปลานิลกระชังแม่น้ำโขงหนองคาย เป็นพื้นที่มีค้ำน้ำกว้าง พื้นที่ท้องน้ำเป็นทรายมีโขดหิน ทำให้การไหลผ่านของน้ำในแม่น้ำโขงในช่วงจังหวัดหนองคายเป็นการไหลแบบเอื่อย ๆ ตลอดเวลา ช่วยเพิ่มออกซิเจนในน้ำให้เหมาะสมกับการเลี้ยงปลานิล ทำให้ปลานิลมีสุขภาพดี จากการว่ายน้ำตลอดเวลา โดยเป็นปลานิลสายพันธุ์จิตรลดา ที่มีลักษณะส่วนหัวเล็ก ริมฝีปากบนและล่างเสมอกัน มีลายพาดตามขวางเมื่อปรุงสุกเนื้อมีสีขาว แน่นเป็นลิ้ม และนุ่มเนื่องจากมีไขมันแทรก รสชาติหวานไม่มีกลิ่นโคลน จำหน่ายในรูปแบบปลานิลสดและปลานิลแดดเดียว ผลิตและแปรรูปตามภูมิปัญญาของชุมชน โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญาได้ประกาศขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ “ปลานิลกระชังแม่น้ำโขงหนองคาย” เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2565

- ทะเบียนเลขที่ : สช 66100215
- พันธุ์ : ปลานิลสายพันธุ์จิตรลดา
- พื้นที่เพาะเลี้ยง : ครอบคลุมเขตพื้นที่ 6 อำเภอของจังหวัดหนองคายที่แม่น้ำโขงไหลผ่าน ได้แก่ อำเภอสังคม อำเภอศรีเชียงใหม่อำเภอบ่อ อำเภอมืองหนองคาย อำเภอโพธิ์ชัย และอำเภอรัตนวาปี
- ผู้ผลิตที่ได้รับอนุญาตใช้ตราสัญลักษณ์ GI : จำนวน 3 ราย ในพื้นที่ตำบลหินโงม ตำบลบานเตือ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

21. แหล่งจำหน่ายสินค้าเกษตร

จังหวัดหนองคายได้ดำเนินการเพิ่มช่องทางทางตลาดเพื่อสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่นำสินค้า เกษตรมาจำหน่ายให้ประชาชนเลือกซื้อ ซึ่งเป็นสินค้าที่มีความหลากหลายจากเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร กลุ่มวิสาหกิจชุมชน Smart Farmer และ Young Smart Farmer รวมถึงผลิตภัณฑ์อาหารท้องถิ่นจากผู้ประกอบการในชุมชน พืชผัก ผลไม้ปลอดสารพิษ ปัจจุบันแหล่งจำหน่ายสินค้าเกษตรของจังหวัดหนองคาย มีทั้งหมด 3 แห่ง ได้แก่

21.1 ตลาดเกษตรกรจังหวัดหนองคาย ตั้งอยู่บริเวณถนนด้านหลังองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย เปิดทุกวันพุธ เวลา 14.00 – 18.00 น.

21.2 ตลาดสีเขียว ตั้งอยู่บริเวณร้านค้าสวัสดิการ (ตรงข้าม) โรงพยาบาลจังหวัดหนองคาย เปิดวันจันทร์ - ศุกร์ เวลา 08.00 – 18.00 น.

21.3 ตลาดประชารัฐเพื่อชุมชน (รทส.) มีจำนวน 2 แห่ง ดังนี้

- ตั้งอยู่บริเวณหน้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรอำเภอเฝ้าไร่ เปิดวันจันทร์ - ศุกร์ เวลา 08.00 - 17.00 น.

- ตั้งอยู่บริเวณหน้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรอำเภอพนพิสัย เปิดวันจันทร์ - ศุกร์ เวลา 08.00 - 17.00 น.

แหล่งจำหน่ายสินค้าเกษตร

ตลาดประชารัฐเพื่อชุมชน (รทส.)

- ตั้งอยู่บริเวณหน้า รทส.อำเภอเฝ้าไร่
- ตั้งอยู่บริเวณหน้า รทส. อำเภอพนพิสัย

วันจันทร์ - ศุกร์ เวลา 08.00 - 17.00 น.

วันจันทร์ - ศุกร์ เวลา 08.00 - 17.00 น.

53

22. แหล่งแปรรูปสินค้าเกษตร

22.1 แหล่งแปรรูปสินค้าเกษตรด้านประมง

1) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรบ้านกอนาง ที่ตั้ง ตำบลกอนาง อำเภอบ้านดง จังหวัดหนองคาย ใช้วัตถุดิบภายในจังหวัดหนองคายนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ มีผลิตภัณฑ์ที่ได้รับมาตรฐาน ช่องทางจำหน่าย และมีข้อมูลการจำหน่ายสินค้ารวม ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2568 มูลค่า 20,000 บาท ดังนี้

ตารางที่ 100 ข้อมูลผลิตภัณฑ์แปรรูปกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรบ้านกอนาง

ผลิตภัณฑ์	มาตรฐานที่ได้รับ	ช่องทางจำหน่าย	หน่วยนับ	ราคาต่อหน่วย (บาท)
ปลานิลแดดเดียว	อย.	facebook /Line	แพ็ค	150
ปลาซึ่มปลานิล	อย.	facebook /Line	แพ็ค	100
น้ำพริกปลานิล (ใหญ่)	อย.	facebook /Line	กระปุก	100
น้ำพริกปลานิล (เล็ก)	อย.	facebook /Line	กระปุก	100
ไส้กรอกปลานิล	อย./ประมงธงเขียว	facebook /Line	แพ็ค	100

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดหนองคาย เดือนกุมภาพันธ์ 2568

2) ปลาซึ่มหนุ่มหนองคาย ที่ตั้ง ตำบลกวนวัน อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ใช้วัตถุดิบภายในและภายนอกจังหวัดหนองคายนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ ปลาซึ่มปลาตะเพียน ได้รับมาตรฐาน OTOP จำหน่ายทาง facebook และ Line จำหน่ายเป็นแพ็ค ๆ ละ 2-3 ตัว ราคาแพ็คละ 100 บาท โดยมียอดรวมการจำหน่ายสินค้า ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2568 มูลค่า 48,000 บาท

3) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรกรบ้านโคกป่าฝาง ที่ตั้ง ตำบลปะโค อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ใช้วัตถุดิบภายในจังหวัดหนองคายนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ โดยมีผลิตภัณฑ์ที่ได้รับมาตรฐาน ช่องทางจำหน่าย และมีข้อมูลการจำหน่ายสินค้ารวม ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2568 มูลค่า 100,000 บาท ดังนี้

ตารางที่ 101 ข้อมูลผลิตภัณฑ์แปรรูปกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรกรบ้านโคกป่าฝาง

ผลิตภัณฑ์	มาตรฐานที่ได้รับ	ช่องทางจำหน่าย	หน่วยนับ	ราคาต่อหน่วย (บาท)
ปลาซึ่มสายเดี่ยว	OTOP	facebook /ณ ที่ตั้งกลุ่ม	แพ็ค	50
ปลากรอบแก้ว	OTOP	facebook /ณ ที่ตั้งกลุ่ม	ห่อใหญ่	80
ปลากรอบแก้ว	OTOP	facebook /ณ ที่ตั้งกลุ่ม	ห่อเล็ก	100
น้ำพริก	OTOP	facebook /ณ ที่ตั้งกลุ่ม	แพ็ค	100

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดหนองคาย เดือนกุมภาพันธ์ 2568

4) กลุ่มแปรรูปสัตว์น้ำบ้านหาดสัง ที่ตั้ง ตำบลสร้างนางขาว อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย ใช้วัตถุดิบภายในจังหวัดหนองคายนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ โดยมีผลิตภัณฑ์ที่ได้รับมาตรฐานช่องทางจำหน่าย และมีข้อมูลการจำหน่ายสินค้ารวม ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2568 มูลค่า 85,000 บาท ดังนี้

ตารางที่ 102 ข้อมูลผลิตภัณฑ์แปรรูปกลุ่มแปรรูปสัตว์น้ำบ้านหาดสัง

ผลิตภัณฑ์	มาตรฐานที่ได้รับ	ช่องทางจำหน่าย	หน่วยนับ	ราคาต่อหน่วย (บาท)
ปลาร้า (แบบตัว)	-	facebook /ณ ที่ตั้งกลุ่ม	กิโลกรัม	150
ปลาร้าทรงเครื่อง	-	facebook /ณ ที่ตั้งกลุ่ม	ชุด	50
ปลาตากแห้ง	-	facebook /ณ ที่ตั้งกลุ่ม	กิโลกรัม	250
ปลาอย่างรมควัน	-	facebook /ณ ที่ตั้งกลุ่ม	กิโลกรัม	300
ปลาร้าไข่	-	facebook /ณ ที่ตั้งกลุ่ม	กิโลกรัม	150

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดหนองคาย เดือนกุมภาพันธ์ 2568

5) กลุ่มแปลงใหญ่ปลาตะเพียนชาวศรีเชียงใหม่ ที่ ตำบลหนองปลาปาก อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย ใช้วัตถุดิบภายในจังหวัดหนองคายนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ ปลาอย่าง ได้รับมาตรฐาน GAP ปลาตะเพียน จำหน่ายทาง ณ ที่ตั้งกลุ่ม จำหน่ายเป็นชุด ราคาชุดละ 50 บาท โดยมียอดรวมการจำหน่ายสินค้า ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2568 มูลค่า 12,000 บาท

6) กลุ่มปลาสามบ้านดงหอ ที่ตั้ง ตำบลโพธิ์แพ่ง อำเภอรัตนวาปี จังหวัดหนองคาย ใช้วัตถุดิบภายในจังหวัดหนองคายนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ โดยมีผลิตภัณฑ์ที่ได้รับมาตรฐาน ช่องทางจำหน่าย และมีข้อมูลการจำหน่ายสินค้ารวม ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2568 มูลค่า 4,050 บาท ดังนี้

ตารางที่ 103 ข้อมูลผลิตภัณฑ์แปรรูปกลุ่มปลาสามบ้านดงหอ

ผลิตภัณฑ์	มาตรฐานที่ได้รับ	ช่องทางจำหน่าย	หน่วยนับ	ราคาต่อหน่วย (บาท)
ปลาสามปลาตะเพียน	-	ณ ที่ตั้งกลุ่ม	ชิ้น/ตัว	30
ปลาสามปลาจิ้น	-	ณ ที่ตั้งกลุ่ม	ชิ้น/ตัว	30

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดหนองคาย เดือนกุมภาพันธ์ 2568

7) กลุ่มแปรรูปสัตว์น้ำหนองผกไหม ที่ตั้ง ตำบลนาหนัง อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย ได้เข้าร่วมโครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านประมง ใช้วัตถุดิบภายในจังหวัดหนองคายนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ และพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่างๆ เพิ่มขึ้น 10 ผลิตภัณฑ์ ดังนี้ ปลาสามพัก น้ำพริกปลาป่น น้ำพริกปลาอย่าง ปลาสามกรอบ ลูกชิ้นปลาทราย ข้าวเกรียบปลา ปลาร้าบอง ปั่นขลิบไส้ปลา ปลาแผ่นสวรรค์ และปลาอ โดยมีช่องทางจำหน่ายสินค้าไม่น้อยกว่า 3 ช่องทาง ได้แก่ 1) การขายสินค้าออนไลน์โดยมีเฟสบุ๊คแฟนเพจของกลุ่ม 2)การออกบูธตามงานสินค้าโอท็อป/งานอีเว้นท์ต่างๆ 3)เปิดร้านค้าในShopee /Lazada โดยมียอดรวมการจำหน่ายสินค้า ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2568 มูลค่า 9,200 บาท

8) **กลุ่มแปรรูปสัตว์น้ำ** หมู่ 5 ตำบลน้ำโมง อำเภอบ้านคา จังหวัดหนองคาย ได้เข้าร่วมโครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านประมง มีการฝึกอบรมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ต่างๆ จำนวน 10 ผลิตภัณฑ์ ดังนี้ ปลาแดดเดียว ปลาสามไส้กรอกอีสาน(ปลา) แจ่วบอง กุนเชียงปลา ปลาอบกรอบ น้ำพริกปลาลาย่าง แหนมปลาหรือลูกชิ้นปลา ปลาหยอง และปลาร้าผึ่ง มีการวางแผนช่องทางจำหน่ายสินค้า ไม่น้อยกว่า 3 ช่องทาง ได้แก่ 1)ออนไลน์ ได้แก่ เฟสบุ๊ก ไลน์ 2)ตลาดนัดหรือคลองถม 3)ร้านค้าชุมชน หมู่บ้าน (ขายส่ง) โดยกลุ่มเพิ่งเริ่มมีการวางแผนดำเนินการ จึงยังไม่มียอดการจำหน่ายสินค้า * ตลาดสินค้าเกษตรออนไลน์ ของกรมประมง มีการดำเนินการในชื่อ Fisheries shop โดยเข้าเยี่ยมชมร้านและสั่งซื้อสินค้าได้ที่ <https://fishshop.fisheries.go.th/>

22.2 แหล่งแปรรูปสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์

ตารางที่ 104 ข้อมูลโรงแปรรูปเนื้อสัตว์ (โรงฆ่าสัตว์) จังหวัดหนองคาย

ที่	ชื่อสถานประกอบการ	ชนิดสินค้า	ที่ตั้ง		โทรศัพท์
			ตำบล	อำเภอ	
1	โรงฆ่าสัตว์เทศบาลตำบลหนองสองห้อง	สุกร	คำบกหวาน	เมืองหนองคาย	042-495101
2	โรงฆ่าสัตว์นางบัวทอง โคตรวงศ์ษา	สุกร	คำบกหวาน	เมืองหนองคาย	061-9762910
3	โรงแปรรูปเนื้อ เทศบาลเมืองหนองคาย	โค-กระบือ-สุกร	โพธิ์ชัย	เมืองหนองคาย	042-411372
4	โรงฆ่าสัตว์โพธิ์พิสัย	โค-กระบือ-สุกร	จุมพล	โพธิ์พิสัย	081-3926381
5	โรงแปรรูปเนื้อสัตว์โพธิ์พิสัย	โค-กระบือ	จุมพล	โพธิ์พิสัย	081-3926381
6	องค์การบริหารส่วนตำบลเขม	โค-กระบือ-สุกร	เขม	โพธิ์พิสัย	042-480389
7	โรงฆ่าสัตว์เทศบาลตำบลศรีเชียงใหม่	สุกร	หนองปลาปาก	ศรีเชียงใหม่	042-451055
8	เทศบาลตำบลสังคม	โค-กระบือ-สุกร	แก้งไก่อ	สังคม	042-441026

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหนองคาย เดือนมีนาคม 2568

ตารางที่ 105 ข้อมูลแหล่งแปรรูปผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ จังหวัดหนองคาย

ที่	ชื่อกลุ่มเกษตรกร	ผลิตภัณฑ์	แหล่งจำหน่าย
1	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงโคเนื้อ บ้านโคกคำ ที่ตั้ง : 109 ม.2 ต.พระธาตุบังพวน อ.เมืองหนองคาย	1.แหนมหมู,แหนมเนื้อ 2.แหนมกระบอก 3.เนื้อแดดเดียว,หมูแดดเดียว 4.เนื้อฝอย,หมูฝอย 5.เนื้อทุบ,หมูทุบ	1. ตลาดสี่แยก, ตลาดชุมชนและหน่วยงานราชการ 2. ร้านค้าปลีกในจังหวัดเพชรบูรณ์, ฉะเชิงเทราและกรุงเทพมหานคร 3. นักท่องเที่ยว สปป.ลาว(เดินทางกลับหลังจากเข้ามาท่องเที่ยว) 4. ออนไลน์ผ่านเพจของกลุ่ม
2	วิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองศรีเชียงใหม่ ที่ตั้ง : 358 ต.พานพร้าว อ.ศรีเชียงใหม่	1.ไก่ฝอย 2.ไข่เค็ม	1. ออนไลน์ผ่านเพจของกลุ่ม 2. ออกบูชตามงานต่างๆ
3	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโค-กระบือ ตำบลวังหลวง ที่ตั้ง : 115 ม.2 ต.วังหลวง อ.เฝ้าไร่	1.แหนมเนื้อ 2.หม่าเนื้อ 3.ไส้กรอกอีสาน	1. ออนไลน์ผ่านเพจของกลุ่ม 2. ออกบูชตามงานต่างๆ

ที่	ชื่อกลุ่มเกษตรกร	ผลิตภัณฑ์	แหล่งจำหน่าย
4	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ ตำบลโพนแพง ที่ตั้ง : 65 ม. 13 ต.โพนแพง อ. รัตนวาปี	1.เนื้อแดดเดียว	1. ออนไลน์ผ่านเพจของกลุ่ม 2. ออกบูทตามงานต่างๆ
5	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงแพะตำบลโพนสว่าง ที่ตั้ง : 139 หมู่ 10 ต.โพนสว่าง อ. เมืองหนองคาย	1.แพะแดดเดียว 2.โยยแพะ	1. ออนไลน์ผ่านเพจของกลุ่ม 2. ออกบูทตามงานต่างๆ

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 8 เมษายน 2568

22.3 แหล่งแปรรูปสินค้าเกษตรด้านพืช

ตารางที่ 106 ข้อมูลแหล่งแปรรูปสินค้าเกษตรด้านพืช จังหวัดหนองคาย

ที่	ชื่อสถานประกอบการ	ชนิดสินค้า	ที่ตั้ง		โทรศัพท์
			ตำบล	อำเภอ	
1	โรงสีข้าวชานา	ข้าว	สระใคร	สระใคร	
2	บริษัท โรงสีไฟชัยธนาสินเจริญ จำกัด	ข้าว	ในเมือง	เมืองหนองคาย	042-411689
3	บริษัท โรงสีข้าวบุญสนอง จำกัด	ข้าว	ท่าบ่อ	ท่าบ่อ	042-421026-7
4	บริษัท โรงสีข้าวบุญสนอง (สาขา 1) จำกัด	ข้าว	ท่าบ่อ	ท่าบ่อ	042-421026-7
5	ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีบ้านต้อน อุดมทรัพย์	ข้าว	บ้านต้อน	รัตนวาปี	081-9741599
6	บริษัท โรงสีข้าวศรีรุ่งเรือง พระอาทิตย์ จำกัด	ข้าว	บ้านวาน	ท่าบ่อ	081-9353997
7	สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. หนองคาย จำกัด	ข้าว	หินโงม	เมืองหนองคาย	042-414954
8	โชคเจริญทรัพย์ 2	ข้าว	น้ำโมง	ท่าบ่อ	087-8623535
9	ท่าข้าวท่านเป่าปูนจิ้น	ข้าว	หินโงม	เมืองหนองคาย	080-1822851
10	โชคเจริญทรัพย์	ข้าว	บ้านวาน	ท่าบ่อ	087-8623535
11	สหกรณ์การเกษตรท่าบ่อ จำกัด	ข้าว	ท่าบ่อ	ท่าบ่อ	095-6610589
12	ท่าข้าวบุญถาวร	ข้าว	หนองปลาปาก	ศรีเชียงใหม่	088-3278893
13	ท่าข้าวตาแมว เจริญพืชผล	ข้าว	บ้านเตือ	ท่าบ่อ	094-2241191
14	ราชาทรัพย์พืชผล	ข้าว	สีกาย	เมืองหนองคาย	095-4741955
15	แคนทองการเกษตร	ข้าว	ชุมช้าง	โพธิ์สัย	083-2903613
16	ยิ้มเจริญ	ข้าว	ทุ่งหลวง	โพธิ์สัย	085-2082682
17	เทียมชัย	ข้าว	เฝ้าไร่	เฝ้าไร่	085-0019417
18	ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงสีบ้านต้อน อุดมทรัพย์	ข้าว	บ้านต้อน	รัตนวาปี	081-9741599
19	ทองสมบูรณ์ พืชผล 2	ข้าว	นาหนัง	โพธิ์สัย	042-414954
20	บริษัท ไทยซุนฟู๊ดส์ จำกัด	มะเขือเทศ, สับปะรด	พานพร้าว	ศรีเชียงใหม่	02-2618365
21	บริษัท ศรีเชียงใหม่อุตสาหกรรม จำกัด	มะเขือเทศ, สับปะรด	พานพร้าว	ศรีเชียงใหม่	042-451410
22	บริษัท โรซ่า เกษตรอุตสาหกรรม จำกัด	มะเขือเทศ	บ้านเตือ	เมืองหนองคาย	042-449222

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดหนองคาย, สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดหนองคาย, ข้อมูล ณ เดือน มีนาคม 2568

ตารางที่ 107 ข้อมูลแหล่งแปรรูปสินค้าเกษตรด้านพืช ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดหนองคาย

ที่	ชื่อสถานประกอบการ	ชนิดสินค้า	ที่ตั้ง			มาตรฐาน	ราคา/ หน่วย
			หมู่	ตำบล	อำเภอ		
1	วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ห้วยเตี๋ย	กระเทียม หอมแขก ขมิ้นชัน ไพล	4	เฝ้าไร่	เฝ้าไร่	PGS PGS PGS PGS	120/กก. 60/กก. 15/กก. 15/กก.
2	วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ห้วยฝักแว่น	กระเทียม หอมแขก ขมิ้นชัน ไพล ข้าวอินทรีย์	5	เฝ้าไร่	เฝ้าไร่	PGS PGS PGS PGS PGS	120/กก. 60/กก. 15/กก. 15/กก. 60/กก.
3	วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์พารวย	กระเทียม หอมแขก ขมิ้นชัน ไพล	12	อุดมพร	เฝ้าไร่	PGS PGS PGS PGS	120/กก. 60/กก. 15/กก. 15/กก.
4	วิสาหกิจชุมชนสร้างนางสาวเกษตรอินทรีย์	กระเทียม หอมแขก ขมิ้นชัน ไพล	2	สร้างนางสาว	เฝ้าไร่	PGS PGS PGS PGS	120/กก. 60/กก. 15/กก. 15/กก.
5	วิสาหกิจชุมชนศรีบูรพาถั่วลิสงอุดมพร	ถั่วลิสงสด ถั่วลิสงแห้ง ถั่วลิสงคั่วทราย ถั่วลิสงตัด ถั่วลิสงทอดสุมนไพล	11	อุดมพร	เฝ้าไร่	อยู่ระหว่าง ขอรับรอง มาตรฐาน GAP	40/กก. 70/กก. 20/ห่อ 20/ชิ้น 10/ห่อ
6	วิสาหกิจชุมชนราเขียวไม่เกี่ยวเคมี	เมล็ดพันธุ์ข้าว	11	อุดมพร	เฝ้าไร่	GAP	25/กก.
7	วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ต.วังหลวง	เมล็ดพันธุ์ข้าว	15	วังหลวง	เฝ้าไร่	GAP	25/กก.
8	วิสาหกิจชุมชนกาแฟโกโก้สังคม	เมล็ดกาแฟ เมล็ดโกโก้ เครื่องตีกาแฟ เครื่องตีโกโก้	4	บ้านม่วง	สังคม	-	400/กก. 250/กก. 60/แก้ว 60/แก้ว

ที่มา : สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม 2568

22.4 แหล่งแปรรูปสินค้าเกษตรด้านยางพารา
ตารางที่ 108 ข้อมูลแหล่งแปรรูปยางพารา จังหวัดหนองคาย

ที่	ชื่อสถานประกอบการ	ชนิดสินค้า	ที่ตั้ง		โทรศัพท์
			ตำบล	อำเภอ	
1	บริษัท ถาวรอุตสาหกรรมยางพารา	ยางแท่ง เอส ที อาร์20	พระธาตุบังพวน	เมืองหนองคาย	042-4952812 ต่อ 501
2	บริษัท โซคอนันต์รับเบอร์ จำกัด	ยางแผ่นและยางแท่ง	แก้งไก่อ	สังคม	081-8029693
3	ห้างหุ้นส่วนจำกัด จ.เจริญรับเบอร์	ขายส่งยางพาราและพลาสติกชั้นต้น	แก้งไก่อ	สังคม	095-9250691
4	บริษัท เอส.ทรี.จี อินเตอร์เทรด จำกัด	หมอนยางพารา หน้ากากอนามัยทางการแพทย์ ถุงมือเคลือบยางพารา	แก้งไก่อ	สังคม	090-4190981

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดหนองคาย เดือนมีนาคม 2568

22.5 แหล่งแปรรูปสินค้าเกษตรด้านหม่อนไหม
ตารางที่ 109 ข้อมูลแหล่งผลิตผ้าไหมและแปรรูปด้านหม่อนไหม

ที่	ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่				โทร.
		เลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	
1	กลุ่มทอผ้าไหมบ้านห้วยคู้	199	3	บ้านผือ	โพนพิสัย	081-1787355
<p>พิกัด : ละติจูด : 17.87395 ลองจิจูด : 103.17704 ผู้ที่สามารถติดต่อได้ : นางเตือนใจ วรดิษฐ์</p> <p>กิจกรรมที่ 1 ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม</p> 						
<p>กิจกรรมที่ 2 การผลิตผ้าไหม (ผ้าไหมย้อมเคมี/สีธรรมชาติ ผ้าพันคอ ผ้าคลุมไหล่)</p> 						

ที่	ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่				โทร.
		เลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	
กิจกรรมที่ 3 แปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้าไหม (เช่น กระเป๋า พวงกุญแจ)						
						
2	กลุ่มทอผ้าไหมบ้านแบง	46	2	หนองหลวง	เฝ้าไร่	086-2423031
พิกัด : ละติจูด : 17.99697 ลองจิจูด: 103.24013 ผู้ที่สามารถติดต่อได้ : นางพินิจ โพธิ์สิงห์						
กิจกรรมที่ 1 ปศุกรรมอ่อนเลี้ยงไหม						
						
กิจกรรมที่ 2 การผลิตผ้าไหม						
						
3	กลุ่มผ้าไหมทอมือบ้านท่าหายโตก	213	4	เฝ้าไร่	เฝ้าไร่	086 2973756
พิกัด : ละติจูด : 18.0224921 ลองจิจูด : 103.3050013 ผู้ที่สามารถติดต่อได้ : นางทองคำ สิทธิสมบัติ						
กิจกรรมที่ 1 การผลิตผ้าไหม						
						

ที่	ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่				โทร.
		เลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	
4	กลุ่มทอผ้าไหมบ้านท่าหายโศก	47/1	14	เฝ้าไร่	เฝ้าไร่	089-0086397
พิกัด : ละติจูด : 18.04435 ลองจิจูด : 103.34550 ผู้ที่สามารถติดต่อได้ : นางสมจิตร สารระคำ						
กิจกรรมที่ 1 ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม						
						
กิจกรรมที่ 2 การผลิตผ้าไหม						
						
5	กลุ่มทอผ้าไหมบ้านท่าสำราญ	19	7	เฝ้าไร่	เฝ้าไร่	087-0399001
พิกัด : ละติจูด : 18.04299 ลองจิจูด : 103.34673 ผู้ที่สามารถติดต่อได้ : นางนงนุช สิงห์จรรย์						
กิจกรรมที่ 1 ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม						
						
กิจกรรมที่ 2 การผลิตผ้าไหม						
						

ที่	ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่				โทร.
		เลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	
6	กลุ่มทอผ้าไหมบ้านวังหลวง	29	1	วังหลวง	เฝ้าไร่	089-1152231
พิกัด : ละติจูด : 18.0883598 ลองจิจูด: 103.2666423 ผู้ที่สามารถติดต่อได้ : นางบุญร่วม แพงงา						
กิจกรรมที่ 1 การทอผ้าไหม						
						
7	กลุ่มทอผ้าไหมบ้านหนองยาง	40	6	เฝ้าไร่	เฝ้าไร่	084-9735720
พิกัด : ละติจูด : 17.96872 ลองจิจูด : 103.28879 ผู้ที่สามารถติดต่อได้ : นางวิจิตตรา พิมพาเรือ						
กิจกรรมที่ 1 ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม						
						
ที่	ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่				โทร.
		เลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	
กิจกรรมที่ 2 การผลิตผ้าไหม						
						
8	กลุ่มทอผ้าไหมบ้านหนองควาย	62	2	วังหลวง	เฝ้าไร่	087-2297351
พิกัด : ละติจูด : 18.08733 ลองจิจูด : 103.25902 ผู้ที่สามารถติดต่อได้ : นางเครือวัลย์ มาตรนาคุณ						
กิจกรรมที่ 1 ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม						
						

ที่	ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่				โทร.
		เลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	
กิจกรรมที่ 2 การผลิตผ้าไหม						
						
9	กลุ่มทอผ้าไหมบ้านบุรพา	352	11	อุดมพร	เฝ้าไร่	081-1838684
พิกัด : ละติจูด : 17.96819 ลองจิจูด : 103.37096 ผู้ที่สามารถติดต่อได้ : นางระนอง ราชวงศ์						
กิจกรรมที่ 1 ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม						
						
กิจกรรมที่ 2 การผลิตผ้าไหม						
						
10	กลุ่มทอผ้าไหมบ้านท่าหนองพันทา	56	5	เซิม	โพนพิสัย	080-0200035
พิกัด : ละติจูด : 17.92926 ลองจิจูด : 103.34113 ผู้ที่สามารถติดต่อได้ : นางลี รินทะลิก						
กิจกรรมที่ 1 ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม						
						

ที่	ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่				โทร.
		เลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	
กิจกรรมที่ 2 การผลิตผ้าไหม						
						
11	กลุ่มทอผ้ามัดหมี่ย้อมสีธรรมชาติ บ้านนาฮี (ศูนย์พัฒนาอาชีพการทอ ผ้าบ้านนาฮี)	249	1	ค่ายบกหวาน	เมืองหนองคาย	081-5444965
พิกัด : ละติจูด : 17.77708 ลองจิจูด : 102.80236 ผู้ที่สามารถติดต่อได้ : นางพิกุล ดวงอาสงฆ์						
กิจกรรมที่ 1 การผลิตผ้าไหม (ผ้าไหมย้อมสีธรรมชาติ)						
						
12	บ้านไร่ขมภู	117	10	นาหนัง	โพนพิสัย	095-3245049
พิกัด : 17.89220 ลองจิจูด : 103.13407 ผู้ที่สามารถติดต่อได้ : นายอิทธิเชษฐ์ ขมภู						
กิจกรรมที่ 1 ปลูกหม่อนผลสด						
						
กิจกรรมที่ 2 แปรรูปผลิตภัณฑ์หม่อนผล (น้ำมัลเบอร์รี่ แยมหม่อน น้ำหมักมัลเบอร์รี่)						
						

ที่	ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่				โทร.
		เลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	
13	ทองนางฟาร์ม	139	5	บ้านฝาง	สระใคร	090-4169642
พิกัด : 17.62098 ลองจิจูด : 10269280 ผู้ที่สามารถติดต่อได้ : นายณรงค์ศักดิ์ หล้าสวย						
กิจกรรมที่ 1 ปลูกหม่อนใบ						
						
กิจกรรมที่ 2 แปรรูปผลิตภัณฑ์หม่อนใบ (ชาใบหม่อน)						
						

ที่มา : ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ หนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 25 มีนาคม 2568

23. แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดหนองคาย

ตารางที่ 110 ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรจังหวัดหนองคาย

ที่	ชื่อ	ที่ตั้ง		ช่องทางการติดต่อ
		ตำบล	อำเภอ	
1	กาแพโกโก้ชนกลุ่มน้อย	บ้านม่วง	สังคม	095 986 8303
2	วิชัยฟาร์มรัตนวาปี	รัตนวาปี	รัตนวาปี	061 627 9221
3	โอที เมล่อนฟาร์ม	พานพร้าว	พานพร้าว	062 162 3403
4	สวนผลไม้สวนศิลป์ ถิ่นนาคา	ผาตั้ง	สังคม	092 988 5434
5	แปลงใหญ่ไม้ผลตำบลด่านศรีสุข	ด่านศรีสุข	โพธิ์ตาก	09 3126 2274

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองคาย

24. ข้อมูลด้านการนำเข้า - ส่งออกสินค้าเกษตร จังหวัดหนองคาย

24.1 การนำเข้า - ส่งออกสัตว์น้ำ

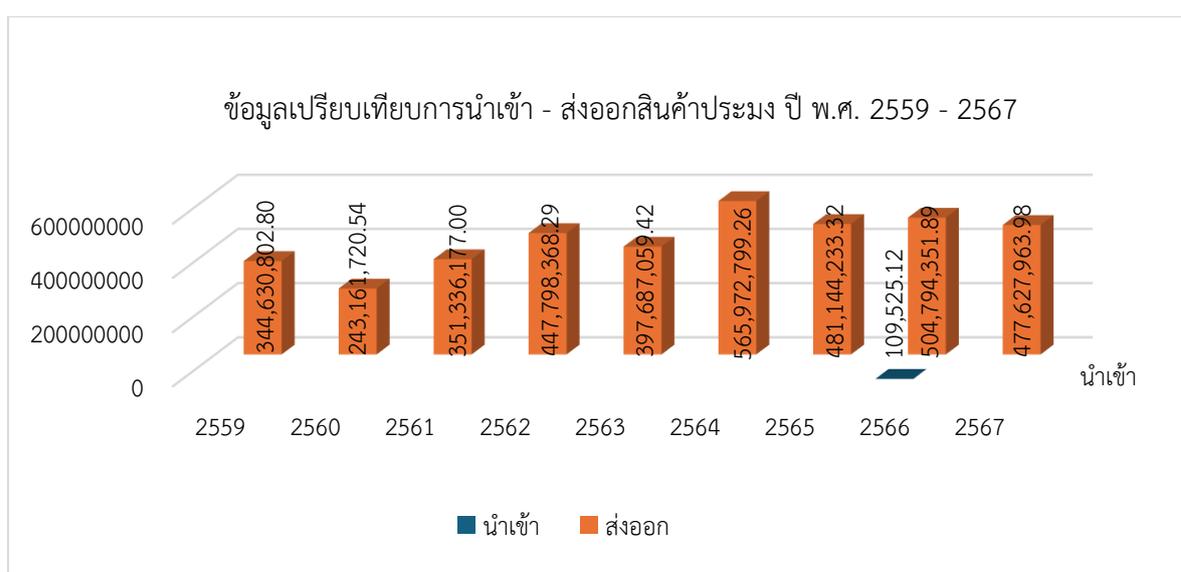
จังหวัดหนองคาย ได้ดูแลการค้าเกินดุลในสินค้าประมง เนื่องจากไม่มีการนำเข้าสินค้าประมง มีเฉพาะการส่งออกสินค้าประมง จากสถิติในปี พ.ศ. 2567 มีการส่งออกสินค้าประมง ดังนี้ ลูกพันธุ์สัตว์น้ำ จำนวน 29.38 ล้านตัว มูลค่า 6.82 ล้านบาท สินค้าสัตว์น้ำเพื่อการบริโภค (มีชีวิตร และแช่เย็นแช่แข็ง) จำนวน 287.83 ตัน มูลค่า 44.29 ล้านบาท ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ จำนวน 8,927.85 ตัน มูลค่า 418.06 ล้านบาท และปัจจัยการผลิต จำนวน 307.10 ตัน มูลค่า 8.45 ล้านบาท รวมมูลค่าการส่งออกสินค้าประมงในปี พ.ศ. 2567 ทั้งสิ้น 477.62 ล้านบาท

ตารางที่ 111 มูลค่าการนำเข้า - ส่งออก สัตว์น้ำที่ผ่านศูนย์บริหารจัดการด่านตรวจประมงเขต 2 จังหวัดหนองคาย ปี 2559 - 2567

ปี พ.ศ.	นำเข้า	ส่งออก	รวม (บาท)
2559	-	344,630,802.80	344,630,802.80
2560	-	243,161,720.54	243,161,720.54
2561	-	351,336,177.00	351,336,177.00
2562	-	447,798,368.29	447,798,368.29
2563	-	397,687,059.42	397,687,059.42
2564	-	565,972,799.26	565,972,799.26
2565	-	481,144,233.32	481,144,233.32
2566	109,525.12	504,794,351.89	504,794,351.89
2567	-	477,627,963.98	477,627,963.98

ที่มา : ศูนย์บริหารจัดการด่านตรวจประมงเขต 2 (หนองคาย) ข้อมูล ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2568

แผนภูมิที่ 10 เปรียบเทียบมูลค่าการนำเข้า - ส่งออก สัตว์น้ำจังหวัดหนองคาย ปี 2559-2567

ที่มา : ศูนย์บริหารจัดการด่านตรวจประมงเขต 2 (หนองคาย) ข้อมูล ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2568

ตารางที่ 112 สรุปข้อมูลส่งออกสัตว์น้ำเพื่อบริโภค (มีชีวิต และแช่เย็นแช่แข็ง) ปี 2567

ประเภทสัตว์น้ำ	ตัน	ล้านบาท
กุ้งขาว	144.18	28.52
ปลาหมึกกล้วย	65.03	7.26
หอยแครง	10.00	1.00
ปูม้า	12.70	1.32
กุ้งก้ามกราม	19.23	2.95
ปลาเทราต์	-	-
ปลาแซลมอน	0.02	0.01
ปลาทุลิ่ง	27.50	1.43
หอยเชลล์	-	-
หอยแมลงภู่	2.77	0.85
อื่นๆ	6.43	0.95
รวม	287.87	44.29

ที่มา : ศูนย์บริหารจัดการด่านตรวจประมงเขต 2 (หนองคาย) ข้อมูล ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2568

ตารางที่ 113 สรุปข้อมูลส่งออกลูกพันธุ์สัตว์น้ำ ปี 2567

ประเภทสัตว์น้ำ	ล้านตัว	ล้านบาท
ปลาดุกแอฟริกา	13.13	1.74
ปลานิล	15.04	4.52
ปลาตะเพียน	0.31	0.09
ปลาไน	0.08	0.02
ปลานวลจันทร์เทศ	0.22	0.06
ปลาชี่สกเทศ	0.02	0.00
ปลาลิ้น	0.17	0.05
ปลาสรวย	0.14	0.12
ปลาทับทิม	0.02	0.01
ปลาดุกบิ๊กอุย	0.05	0.02
อื่นๆ	0.21	0.18
รวม	29.38	6.82

ที่มา : ศูนย์บริหารจัดการด่านตรวจประมงเขต 2 (หนองคาย) ข้อมูล ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2568

ตารางที่ 114 สรุปข้อมูลส่งออกผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำและปัจจัยการผลิต ปี 2567

ประเภทสัตว์น้ำ	ตัน	ล้านบาท
ผลิตภัณฑ์	8,927.85	418.06
ปัจจัยฯ	307.10	8.45
รวม	9,234.96	426.52

ที่มา : ศูนย์บริหารจัดการด่านตรวจประมงเขต 2 (หนองคาย) ข้อมูล ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2568

24.2 การนำเข้า – ส่งออกสัตว์/ซากสัตว์

จังหวัดหนองคายไม่มีการนำเข้าซากสัตว์ ปี 2567 และการนำเข้าสัตว์มีชีวิตจำนวน 9 ตัว มูลค่า 31,000 บาท น้อยกว่าปี 2566 ส่วนการส่งออกสัตว์มีชีวิตในปี 2567 ส่วนใหญ่จะเป็นไก่ไข่อ่อน ลูกไก่เนื้อ สุกร ลูกไก่ไข่ และเป็ด ตามลำดับ ปริมาณการส่งออก 3,739,526 ตัว มูลค่า 49.17 ล้านบาท น้อยกว่า ปี 2566 และการส่งออกซากสัตว์ ได้แก่ ซากสุกร ซากไก่ มีปริมาณซากรวม 5,587.73 ตัน มูลค่า 182.44 ล้านบาท น้อยกว่า ปี 2566 ในปี 2567 ดังกล่าวจะเห็นได้ว่า จังหวัดหนองคายได้ดุลการค้ากับต่างประเทศ เนื่องจากมีปริมาณการส่งออก สิ้นค้าสัตว์ และซากสัตว์ มากกว่าปริมาณการนำเข้าสินค้า รายละเอียดตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 115 สรุปจำนวนและมูลค่าสัตว์ ที่อนุญาตนำเข้าราชอาณาจักร ปี 2565-2567

ชนิดสัตว์	ปี 2565		ปี 2566		ปี 2567	
	จำนวน (ตัว)	มูลค่า (บาท)	จำนวน (ตัว)	มูลค่า (บาท)	จำนวน (ตัว)	มูลค่า (บาท)
สุนัข	3	15,000	6	31,000	8	29,000
แมว	2	1,000	1	5,000	1	2,000
กระต่าย	2	1,000	-	-	-	-
นกแก้ว	-	-	3	3,000	-	-
รวมสัตว์	7	17,000	10.00	39,000	9	31,000

ที่มา : ด้านกักกันสัตว์หนองคาย เดือนมกราคม 2568

ตารางที่ 116 สรุปจำนวนและมูลค่าซากสัตว์ ที่อนุญาตนำเข้าราชอาณาจักร ปี 2565 - 2567

ชนิดซากสัตว์	ปี 2565		ปี 2566		ปี 2567	
	จำนวน (ตัว)	มูลค่า (บาท)	จำนวน (ตัว)	มูลค่า (บาท)	จำนวน (ตัว)	มูลค่า (บาท)
ซากโค	110,000	199,821.50	110,000	199,821.50	-	-
รวมซากสัตว์	110,000	199,821.50	110,000	199,821.50	-	-

ที่มา : ด้านกักกันสัตว์หนองคาย เดือนมกราคม 2568

ตารางที่ 117 สรุปจำนวนและมูลค่าสัตว์ ที่อนุญาตส่งออกนอกราชอาณาจักร ปี 2565 - 2567

ชนิดสัตว์(ตัว)	ปี 2565		ปี 2566		ปี 2567	
	จำนวน	มูลค่า	จำนวน	มูลค่า	จำนวน	มูลค่า
กระบือ	-	-	-	-	3	500,000.00
โค	-	-	94	2,652,145.00	22	282,000.00
ม้า	8	261,000.00	-	-	-	-
สุกร	431	7,600,360.00	692	34,527,803.00	528	5,469,500.00
แพะ	160	414,044.00	5	20,000.00	-	-
ไก่ไข่อ่อน	250,250	25,025,000.00	310,800	31,080,000.00	252,500	20,771,600.00
ไก่พื้นเมือง	-	-	195	32,000.00	-	-
ลูกไก่เนื้อ	890,000	12,989,500.00	620,000	9,703,000.00	1,038,700	14,347,716.00
ลูกไก่ไข่	1,597,508	5,978,084.00	1,480,900	5,458,454.00	2,395,620	3,895,153.00

ชนิดสัตว์(ตัว)	ปี 2565		ปี 2566		ปี 2567	
	จำนวน	มูลค่า	จำนวน	มูลค่า	จำนวน	มูลค่า
เป็ดไข่	23,000	230,000.00	16,600	1,660,000.00	52,130	3,850,000.00
			980	750,000.00		
สุนัข	13	69,500.00	6	31,000.00	9	40,500.00
แมว	4	6,000.00	4	3,500	11	8,500
นกแก้ว	-	-	-	-	3	6,000
น้ำเชื้อโค (โดส)	-	-	900	6,287,812.00		
รวม	2,761,374	52,573,488.00	2,431,176	92,205,714.00	3,739,526	49,170,969.00

ตารางที่ 118 สรุปจำนวนและมูลค่าซากสัตว์ ที่อนุญาตส่งออกนอกราชอาณาจักร ปี 2565 - 2567

ชนิดซากสัตว์ (กิโลกรัม)	ปี 2565		ปี 2566		ปี 2567	
	จำนวน	มูลค่า	จำนวน	มูลค่า	จำนวน	มูลค่า
ซากสุกร	175,568	13,158,004.00	175,568	13,158,004.00	1,130,979	41,787,631
ซากไก่	4,487,414	220,314,183.00	4,487,414	220,314,183.00	4,456,746	140,657,301
รวม	4,662,982	233,472,187.00	4,662,982	233,472,187.00	5,587,725	182,444,932

ที่มา : ด่านกักกันสัตว์หนองคาย เดือนมกราคม 2568

24.3 การนำเข้า - ส่งออกพืช

ด้านตรวจพืชหนองคาย สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีภารกิจในการควบคุม กำกับ ดูแล สินค้าพืช ผลผลิตพืช และปัจจัยการผลิตทางการเกษตร โดยอาศัยกฎหมาย ควบคุมกับหลักวิชาการ ในการให้บริการ ส่งออก นำเข้า และนำผ่าน ตามพระราชบัญญัติ อยู่ภายใต้การควบคุมกำกับของกรมวิชาการเกษตร ได้แก่ พระราชบัญญัติกักพืช พระราชบัญญัติพันธุ์พืช พระราชบัญญัติปุ๋ย พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย และพระราชบัญญัติควบคุมยาง เพื่อตรวจสอบโรคและแมลง ศัตรูพืช ในสินค้าเกษตรที่มีส่งออก และตรวจสอบศัตรูพืชก่อนมีการอนุญาตนำเข้ายังราชอาณาจักรไทย การค้าชายแดนในเขตภูมิภาคนี้มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง และยังมี การเชื่อมต่อเส้นทางคมนาคม โดยใช้เส้นทางรถไฟ ความเร็วสูง มีผลทำให้จังหวัดหนองคาย ประเทศไทย และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นศูนย์กลางการคมนาคมทางบก เชื่อมต่อไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีน เมืองโมฮาน ยูนาน กุนหมิง และเมืองอื่น ๆ ต่อไป

สถานการณ์การส่งออก และนำเข้า สินค้าทางการเกษตร ณ ด้านตรวจพืชหนองคาย ในปี 2567 จังหวัดหนองคาย มีมูลค่าการส่งออก 151,832.75 ล้านบาท มากกว่ามูลค่าการนำเข้า โดยมีมูลค่า 1,737.10 ล้านบาท รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 119 มูลค่าการนำเข้า - ส่งออก สินค้าทางการเกษตร ณ ด้านตรวจพืชหนองคาย ปี 2558 - 2566

ปี พ.ศ.	มูลค่านำเข้า (บาท)	มูลค่าส่งออก (บาท)	รวม (บาท)
ปี 2558	604,941,471	792,631,844	1,397,573,315
ปี 2559	347,206,397	392,470,336	739,676,733
ปี 2560	356,195,507	449,919,168	806,114,674
ปี 2561	392,184,925	949,003,962	1,341,188,887
ปี 2562	224,440,189	602,459,442	826,899,631
ปี 2563	246,133,325	341,080,923	587,214,248
ปี 2564	205,179,000	901,260,000	1,106,439,000
ปี 2565	416,293,835	2,437,407,751	2,853,701,586
ปี 2566	2,649,247,277	12,038,585,249	14,687,832,526
ปี 2567	1,737,019,180	15,832,745,620	17,569,764,800

ที่มา : ด้านตรวจพืชหนองคาย ข้อมูล ณ เดือนมกราคม 2568

แผนภูมิที่ 12 มูลค่าการนำเข้า - ส่งออก สินค้าทางการเกษตร ณ ด้านตรวจพืชหนองคาย ปี 2558 - 2567

ที่มา : ด้านตรวจพืชหนองคาย ข้อมูล ณ เดือนมกราคม 2568

สถานการณ์การส่งออก และนำเข้า สินค้าเกษตรผ่านทางรถไฟไทย-ลาว-จีน ตั้งแต่ 1 มกราคม 2566 ถึงปัจจุบัน เดิมด่านตรวจพืชหนองคาย มีการส่งออกไปยังสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพียงประเทศ เดียว ต่อมาวันที่ 13 กันยายน 2564 ลงนามตามพิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดในการกักกันโรค และตรวจสอบ สำหรับการส่งออก และนำเข้าผัก และผลไม้ผ่านประเทศที่สามระหว่างไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน (General Administration of Customs of the People's Republic of China : GACC) กำหนดให้เพิ่มด่านตรวจพืช หนองคาย เป็นด่านทางบกตามพิธีสารฯ ลำดับที่ 6 ของประเทศไทย จากเดิม ด่านของประเทศไทย ได้แก่ ด้านเชียงของ ด้านมุกดาหาร ด้านนครพนม ด้านบ้านฝักกาด ด้านบึงกาฬ ด้านหนองคาย และจีน 10 ด้าน ได้แก่ ด้านโฮ่ววี่อีกว่น ด้านโม่ฮาน ด้านตงซิง ด้านรถไฟผิงเสียง ด้านรถไฟโม่ฮาน ด้านเหอไซ่ว ด้านรถไฟเหอไซ่ว ด้านหลงปิง ด้านเทียนเป่า และด้านสุยไซ่ว และได้มีการ เปิดใช้เส้นทางรถไฟสายไทย ลาว จีน อย่างเป็นทางการ ในวันที่ 10 มกราคม 2565 ทำให้ไทยสามารถ ส่งออกสินค้าไปยังจีนได้อีกช่องทางหนึ่ง

สถานการณ์การส่งออกผัก และผลไม้จากไทยไปจีน ปี 2567 ณ ด่านตรวจพืชหนองคาย พบว่ามียอดการส่งออกผักและผลไม้ไทยไปจีน ปริมาณรวม 125,718,946.09 กิโลกรัม สร้างมูลค่าในการ ส่งออกรวมถึง 14,648,862,445.64 บาท โดยผัก และผลไม้ที่สร้างมูลค่าในการส่งออกจากไทยไปจีน มากที่สุด คือ ทูเรียน มังคุด ลำไยแห้ง ตามลำดับ

ตารางที่ 120 การส่งออกผัก และผลไม้ไทยไปจีน ผ่านทางรถไฟไทย-ลาว-จีน ปี 2567 ณ ด่านตรวจพืชหนองคาย

ลำดับ	ชนิด	ปริมาณ (กิโลกรัม)	มูลค่า (บาท)	หมายเหตุ
1	ทูเรียน	93,859,016.79	12,080,591,870.43	
2	มังคุด	23,276,890.20	2,186,307,086.06	
3	ลำไยแห้ง	4,765,308.00	258,002,934.94	
4	ลำไย	1,035,789.00	33,774,182.35	
5	ไม้ประดู่ท่อน	455,956.00	19,037,067.04	
6	อื่น ๆ	2,325,986.10	71,149,304.82	
รวม		125,718,946.09	14,648,862,445.64	

ที่มา : ด่านตรวจพืชหนองคาย ข้อมูล ณ เดือนมกราคม 2568

สถานการณ์การนำเข้าผัก และผลไม้จากจีน ผ่านทางรถไฟไทย-ลาว-จีน ปี 2567 ณ ด่านตรวจพืช หนองคาย พบว่า มีการนำเข้าผักจากจีน มีปริมาณรวมอยู่ที่ 54,722,649.17 กิโลกรัม และมีมูลค่า 1,413,447,578.10 บาท โดยผักและผลไม้ที่มีมูลค่าในการนำเข้าจากจีนมากที่สุด คือ องุ่น ผักกาดขาว พริก ตามลำดับ

ตารางที่ 121 การนำเข้าผัก และผลไม้จากจีน ผ่านทางรถไฟไทย-ลาว-จีน ปี 2567 ณ ด่านตรวจพืชหนองคาย

ลำดับ	ชนิด	ปริมาณ (กิโลกรัม)	มูลค่า (บาท)	หมายเหตุ
1	องุ่น	9,716,900.75	470,801,690.21	
2	ผักกาดขาว	14,714,652.00	188,041,885.22	
3	พริก	5,404,282.00	186,347,324.61	
4	บร็อคโคลี่	3,054,212.00	95,137,047.71	
5	กะหล่ำปลีรูปหัวใจ	5,747,218.00	66,502,691.90	

ลำดับ	ชนิด	ปริมาณ (กิโลกรัม)	มูลค่า (บาท)	หมายเหตุ
6	อื่น ๆ	16,085,384.42	406,616,938.45	
รวม		54,722,649.17	1,413,447,578.10	

ที่มา : ด้านตรวจพืชหนองคาย ข้อมูล ณ เดือนมกราคม 2568

สถานการณ์การนำเข้าปุ๋ยจากจีน ผ่านทางรถไฟไทย-ลาว-จีน ปี 2567 ณ ด้านตรวจพืชหนองคาย พบว่า มีการนำเข้าปุ๋ยจากจีน มีปริมาณรวมอยู่ที่ 113,383.40 ตัน และมีมูลค่า 2,442,957,530.75 บาท

ตารางที่ 122 การนำเข้าปุ๋ย จากจีน ผ่านทางรถไฟไทย-ลาว-จีน ปี 2567 ณ ด้านตรวจพืชหนองคาย

ลำดับ	ชนิด	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (บาท)	หมายเหตุ
1	ปุ๋ย สูตร 18-46-0	108,967.40	2,367,733,836.75	
2	ปุ๋ย สูตร 8-47-0	4,416.00	75,223,694.00	
รวม		113,383.40	2,442,957,530.75	

ที่มา : ด้านตรวจพืชหนองคาย ข้อมูล ณ เดือนมกราคม 2568

สถานการณ์การส่งออกปุ๋ย ผ่านทางรถไฟไทย-ลาว-จีน ปี 2567 ณ ด้านตรวจพืชหนองคาย พบว่ามีการนำเข้าปุ๋ยจากจีน มีปริมาณรวมอยู่ที่ 671,606.78 ตัน และมีมูลค่า 257,531,973.17 บาท โดยปุ๋ยที่มีมูลค่าการนำเข้าจากจีนมากที่สุด คือ ปุ๋ย สูตร 46-0-0 รองลงมาคือ ปุ๋ย สูตร 15-15-15 และ ปุ๋ย สูตร 16-16-16 ตามลำดับ

ตารางที่ 123 การส่งออกปุ๋ย จากจีน ผ่านทางรถไฟไทย-ลาว-จีน ตั้งแต่ ปี 2566 ณ ด้านตรวจพืชหนองคาย

ลำดับ	ชนิด	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (บาท)	หมายเหตุ
1	ปุ๋ย สูตร 46-0-0	3,236.00	62,538,124.35	
2	ปุ๋ย สูตร 15-15-15	1,982.00	46,223,264.89	
3	ปุ๋ย สูตร 16-16-16	1,602.00	45,133,925.00	
4	ปุ๋ย สูตร 16-20-0	1,321.50	26,731,649.81	
5	ปุ๋ย สูตร 16-8-8	711.50	14,209,425.00	
6	อื่น ๆ	662,753.78	62,695,584.12	
รวม		671,606.78	257,531,973.17	

ที่มา : ด้านตรวจพืชหนองคาย ข้อมูล ณ เดือนมกราคม 2568

25. การฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร และการจัดการหนี้เกษตรกร

25.1 ด้านการฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร

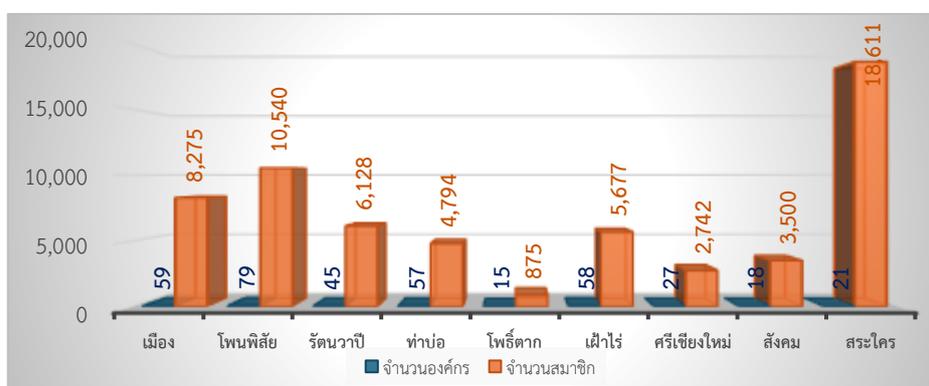
สำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร สาขาจังหวัดหนองคาย ดำเนินการขึ้นทะเบียนองค์กรเกษตรกร จำนวน 379 องค์กร สมาชิกจำนวน 61,142 ราย อนุมัติเงินสนับสนุนแก่องค์กรเกษตรกร แยกเป็นโครงการประเภทเงินอุดหนุน ปี 2551 - 2560 จำนวน 91 โครงการ จำนวนเงิน 3,457,317 บาท และประเภทเงินกู้ยืม ปี 2564 - 2567 จำนวน 21 โครงการ จำนวนเงิน 8,271,000 บาท รายละเอียดดังนี้ ตารางที่ 124 สรุปผลการสำรวจความเป็นปัจจุบันขององค์กรเกษตรกร

ลำดับ	อำเภอ	องค์กรสมาชิกกองทุนฟื้นฟู		ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ บกู้ยืม (บาท)
		จำนวนองค์กร (องค์กร)	จำนวนสมาชิก (ราย)	
1	เมืองหนองคาย	59	8,275	3,495,000
2	โพนพิสัย	79	10,540	1,246,000
3	รัตนวาปี	45	6,128	1,050,000
4	ท่าบ่อ	57	4,794	975,000
5	โพธิ์ตาก	15	875	350,000
6	เผ่าไร่	58	5,677	795,000
7	ศรีเชียงใหม่	27	2,742	360,000
8	สังคม	18	3,500	-
9	สระใคร	21	18,611	-
รวม		379	61,142	8,271,000

หมายเหตุ : ลำดับที่ 8 และ 9 ยังไม่ได้รับการสนับสนุนประเภทเงินกู้ยืมแต่เคยได้รับเงินประเภทอุดหนุน

ที่มา : สำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร สาขาจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2568

แผนภูมิที่ 12 ข้อมูลทะเบียนสมาชิกกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร สาขาจังหวัดหนองคาย

ที่มา : สำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร สาขาจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2568

ตารางที่ 125 ประเภทกู้ยืม ปี 2564 – ปี 2567 จำนวน 21 องค์กร รวมเป็นเงิน 8,2721,00 บาท

ลำดับ	ปีที่ได้รับการสนับสนุน	ชื่อองค์กร	โครงการ	จำนวนเงิน
1	2564	กลุ่มเพาะเห็ดบ้านคำแสนสุข ม.8	เลี้ยงโคเพื่อพัฒนาและขยายพันธุ์	400,000.00
2	2564	วิสาหกิจชุมชนเกษตรกรบ้านหนองสองห้อง	เพาะเห็ดขอนขาว,เพาะเห็ดนางฟ้า	500,000.00
3	2564	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโคกป่าแฝง	โครงการแปรรูปปลากรอบแก้ว	500,000.00
4	2564	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโค-กระบือบ้านฝ้ายไร่	การเลี้ยงโคเนื้อ	480,000.00
5	2564	กลุ่มเกษตรตามรอยพ่อ	เลี้ยงโคเพื่อพัฒนาและขยายพันธุ์	400,000.00
6	2564	กลุ่มการเกษตรสัมพันธ์	เลี้ยงโคเพื่อพัฒนาและขยายพันธุ์	400,000.00
7	2564	กลุ่มผู้เลี้ยงปลุสสัตว์บ้านทิพย์ธานี	เลี้ยงโคเพื่อพัฒนาและขยายพันธุ์	495,000.00
8	2564	กลุ่มกองทุนฟื้นฟูนาตาลใหม่	โครงการเลี้ยงโคพันธุ์พื้นเมือง	496,000.00
9	2565	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงโค-กระบือบ้านทรัพย์เจริญ	โครงการเลี้ยงโคเพื่อพัฒนาและขยายพันธุ์	315,000.00
10	2565	กลุ่มผู้เลี้ยงโค-กระบือผสมผสาน	เลี้ยงโคเพื่อขยายพันธุ์	315,000.00
11	2565	กลุ่มทำการเกษตรบ้านนาข่า	เลี้ยงกระบือเพื่อพัฒนาอาชีพ	300,000.00
12	2566	องค์กรเกษตรรุ่งเรืองไก่อแก้ว	เลี้ยงปลานิลหมั่น	300,000.00
13	2566	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอเสื่อเขี้ยวสด	เลี้ยงโคเพื่อพัฒนาและขยายพันธุ์	350,000.00
14	2566	กลุ่มทำนาปีและนาปรัง	ทำนาปีและนาปรัง	300,000.00
15	2566	องค์กรสหกรณ์โคเนื้อหนองคายวากิว จำกัด	เลี้ยงโคขุนขยายพันธุ์	350,000.00
16	2566	องค์กรสหศูนย์สาธิตเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอรัตนวาปี 3	เลี้ยงกระบือเพื่อขยายพันธุ์และจำหน่าย	300,000.00
17	2567	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงสุกรบ้านยางชุมใต้	เลี้ยงกระบือเพื่อพัฒนาและขยายพันธุ์	450,000.00
18	2567	กลุ่มเลี้ยงโคเนื้อบ้านจอมเสด็จ	เลี้ยงโคเพื่อพัฒนาและขยายพันธุ์	450,000.00
19	2567	กองทุนสวัสดิการไต่บ้าน	เลี้ยงวัวเพื่อพัฒนาและขยายพันธุ์	450,000.00
20	2567	กลุ่มแม่บ้านหมอนสม็อค	เลี้ยงโคเพื่อพัฒนาและขยายพันธุ์	360,000.00
21	2567	กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคบ้านนาโพธิ์	เลี้ยงโคเพื่อพัฒนาและขยายพันธุ์	360,000.00
รวม				8,271,000.00

ที่มา : สำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร สาขาจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2567

25.2 ด้านการจัดการหนี้ของเกษตรกร คณะอนุกรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร จังหวัดหนองคาย เห็นชอบการขึ้นทะเบียนหนี้เกษตรกรที่เป็นสมาชิกกับสำนักงานกองทุนฟื้นฟู จังหวัดหนองคาย จำนวน 2,875 ราย 5,396 บัญชี มูลค่าหนี้ 724,122,619.10 บาท

ตารางที่ 126 สรุปการขึ้นทะเบียนหนี้สินเกษตรกรจังหวัดหนองคาย

ที่	สถาบันเจ้าหนี้	จำนวนเกษตรกร (ราย)	จำนวนบัญชีหนี้สิน (บัญชี)	มูลค่าหนี้สิน (บาท)
1	โครงการส่งเสริมของรัฐ	45	49	2,505,870.90
2	ธ.ก.ส.	1,744	3,684	516,023,216.40
3	สหกรณ์	970	1,429	136,230,765.10
4	ธนาคารพาณิชย์	76	141	40,201,070.67
5	นิติบุคคลอื่น ๆ	35	83	28,835,509.03
6	อื่นๆ	5	10	326,187.00
	รวม	2,875	5,396	724,12,619.10

ที่มา : สำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร สาขาจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2568

ปีงบประมาณ 2568 สำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร สาขาจังหวัดหนองคาย ดำเนินการชำระหนี้แทนเกษตรกร จำนวน 7 สหกรณ์ เกษตรกรจำนวน 10 ราย เป็นเงิน 6,382,153.37 บาท รักษาที่ดินให้เกษตรกร จำนวน 10 ราย 11 แปลง 93 ไร่ 18.60 ตารางวา

ตารางที่ 127 สรุปผลการการชำระหนี้แทนเกษตรกร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

ที่	สถาบันเจ้าหนี้	อำเภอ	จำนวน (ราย)	จำนวนเงิน (บาท)	หลักประกัน
1	สหกรณ์การเกษตรนิคมฯ โพนพิสัย จำกัด	รัตนวาปี	1	1,192,896.23	บุคคลและหลักทรัพย์
2	สหกรณ์การเกษตรท่าบ่อ จำกัด	ท่าบ่อ	1	97,107.79	หลักทรัพย์
3	สหกรณ์การเกษตรศรีเชียงใหม่ จำกัด	ศรีเชียงใหม่	1	87,500.00	บุคคล
4	สหกรณ์การเกษตรโพนพิสัย จำกัด	โพนพิสัย	2	832,674.12	หลักทรัพย์
5	สหกรณ์การเกษตรสังคม จำกัด	สังคม	2	1,009,203.88	หลักทรัพย์
6	สหกรณ์การเกษตรเมืองหนองคาย จำกัด	เมือง	1	1,853,759.00	หลักทรัพย์
7	สหกรณ์เครดิตยูเนียนโพนสว่าง จำกัด	โพนสว่าง	2	1,309,012.35	หลักทรัพย์
	รวม		10	6,382,153.37	หลักทรัพย์

ที่มา : สำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร สาขาจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2568

การชำระหนี้แทนเกษตรกร สำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร สาขาจังหวัดหนองคาย เริ่มชำระหนี้แทนเกษตรกรเมื่อปี 2549 จนถึงปัจจุบันชำระหนี้แทนเกษตรกรไปแล้วทั้งสิ้น 256 ราย เป็นเงิน 48,237,442.13 บาท

ตารางที่ 128 สรุปการชำระหนี้แทนเกษตรกร ปีงบประมาณ 2549-2568

ที่	ปีงบประมาณ (พ.ศ.)	ชำระหนี้แทน (ราย)	มูลค่า (บาท)
1	2549	1	42,630.00
2	2550	1	85,455.00
3	2551	14	953,574.34
4	2552	28	4,393,776.52
5	2553	43	4,853,073.93
6	2554	31	4,353,156.77
7	2555	44	3,477,884.94
8	2556	25	4,688,827.04
9	2557	6	1,090,171.03
10	2558	3	170,204.50
11	2559	-	-
12	2560	4	1,586,597.12
13	2561	1	100,000.00
14	2562	1	96,918.63
15	2563	1	246,547.85
16	2564	3	1,464,727.32
17	2565	13	6,338,908.27
18	2566	26	7,289,051.92
19	2567	1	623,783.58
20	2568	10	6,382,153.37
	รวม	256.00	48,783,442.13

ที่มา : สำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร สาขาจังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2568

26. การแก้ไขปัญหาน้ำดินและที่ดินให้แก่เกษตรกร

จังหวัดหนองคายได้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือด้านการรักษาที่ดินทำการเกษตรให้แก่เกษตรกร โดยผ่านกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน (อบก.) จังหวัดหนองคาย ซึ่งดำเนินการมา ตั้งแต่ปี 2534 - 2568 สามารถให้ความช่วยเหลือเกษตรกร 582 ราย พื้นที่การเกษตร 5,197 ไร่ 0 งาน 18.6 ตารางวา วงเงินการให้ความช่วยเหลือ 124,443,423 บาท รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 129 ข้อมูลการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผ่านกองทุนฯ (อบก.) ย้อนหลัง 5 ปี

ปี พ.ศ.	จำนวนเกษตรกร (ราย)	พื้นที่การเกษตร			วงเงินการให้ความช่วยเหลือ (บาท)
		ไร่	งาน	ตารางวา	
2568	6	11	-	50.30	2,073,925
2567	7	16	-	20.10	2,322,000
2566	12	48	1	45.70	5,888,400
2565	19	141	2	47.90	6,836,872
2564	12	82	1	18.60	6,357,421

ที่มา : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดหนองคาย ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม 2568

27. สภาเกษตรกรจังหวัดหนองคาย

พระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้บัญญัติขึ้น เพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในการสนับสนุนสิทธิและการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเกษตรกรรมอย่างเป็นระบบ เพื่อรักษาเสถียรราคา และความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม เพิ่มศักยภาพและยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้ดีขึ้น ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง อย่างต่อเนื่อง และการดำเนินงานให้เป็นไปเพื่อเกษตรกรอย่างแท้จริง และมีกระบวนการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐด้านการปฏิบัติตามนโยบาย และในพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ หมวดที่ ๕ มาตรา ๔๑ - ๔๓ กำหนดให้สภาเกษตรกรแห่งชาติต้องจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วน รวมทั้งเชื่อมโยงแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดและแผนแม่บทด้านต่าง ๆ ในระดับประเทศ เพื่อให้การดำเนินการพัฒนาภาคการเกษตรตรงเป้าหมาย และมีการใช้งบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในการจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมดังกล่าว จะต้องมีการดำเนินการดำเนินงานที่มีกรอบ และขั้นตอนการดำเนินงานที่เป็นระบบชัดเจน เชื่อมโยงในทุกระดับ และต้อง มีสาระสำคัญ ๑๑ ประเด็น ดังนี้

- ๑) การพัฒนาศักยภาพ การส่งเสริม และการสนับสนุนการรวมกลุ่มของเกษตรกร องค์กรเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และยุวเกษตรกร ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ๒) การส่งเสริม การพัฒนา การคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม การแก้ไขปัญหาดิน และที่ดิน โดยส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิเกษตรกรให้มีกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิในที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมของตนเองอย่างทั่วถึง
- ๓) การสร้างความเป็นธรรมด้านราคาผลผลิตทางเกษตรกรรม โดยคำนึงถึงการส่งเสริมให้สินค้าเกษตรได้รับผลตอบแทนสูงสุด
- ๔) การพัฒนาแหล่งน้ำ และจัดระบบชลประทานเพื่อเกษตรกรรม
- ๕) การอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์จากธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อการเกษตร
- ๖) การค้นคว้า วิจัย และพัฒนาภูมิปัญญา พันธุ์กรรมพืชและสัตว์ท้องถิ่น นวัตกรรมเทคโนโลยีที่เหมาะสม และการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้จากการค้นคว้า วิจัย และพัฒนาเพื่อประโยชน์ทางเกษตรกรรม และเกษตรอุตสาหกรรม
- ๗) การเสนอแนะแนวทางในการเข้าถึงแหล่งทุน และการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกร
- ๘) การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเกษตรกร และการเพิ่มสิทธิ และบทบาทของเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับการทำกิน และการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรที่จำเป็นต่อการประกอบกิจการเกษตร
- ๙) การสร้างเครือข่ายองค์กรเกษตรกร เชื่อมโยงและพัฒนาความร่วมมือในด้านการผลิตทางเกษตรกรรม การแปรรูป การตลาดและการบริโภคเพื่อการยังชีพระหว่างเครือข่ายองค์กรเกษตรกรกับภาครัฐ และภาคเอกชน
- ๑๐) การสนับสนุน ส่งเสริมการให้การศึกษา อบรม ถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยีด้านเกษตรกรรม และการจัดการแก่เกษตรกรและยุวเกษตรกร
- ๑๑) การปรับปรุงการบริหารจัดการกองทุนที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรที่มีอยู่ ให้สามารถรองรับการช่วยเหลือเกษตรกรอย่างครบวงจรและลดการซ้ำซ้อน รวมถึงการจัดตั้งกองทุนเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว

สภาเกษตรกรจังหวัดจึงมีบทบาทและหน้าที่สำคัญซึ่งกำหนดไว้ใน มาตรา ๓๓ (๔) แห่ง พระราชบัญญัติ สภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ ในการพิจารณากรอบการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม/สถานการณ์ทางการ เกษตรกรรมของจังหวัดให้ครบถ้วน ทั้ง ๑๑ ประเด็น เพื่อให้ได้แผนแม่บทพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัดที่ มีความครบถ้วนสมบูรณ์เหมาะสม กับสภาพแวดล้อมของจังหวัด และเป็นแผนที่นำไปพัฒนาเกษตรกรรม ของจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติสภาเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๕๓ เสนอต่อสภาเกษตรกรแห่งชาติ เพื่อบูรณาการเป็นแผนแม่บทเสนอต่อนายกรัฐมนตรีพิจารณา นอกจากนี้สภาเกษตรกรแห่งชาติ ยังมีอำนาจหน้าที่ติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนแม่บท พร้อมทั้งรายงานปัญหาและอุปสรรคที่ไม่อาจดำเนินการตามแผนแม่บทและเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้นายกรัฐมนตรีพิจารณา